

המכתה

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 147

פרשת בשלח-שירה

שנת תשפ"ב לפ"ק

'שבת שירה' אצל רבנו ז"ל | חמשה-עשר בשבט

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

הוצאות הגליון נתנדב ע"י אנ"ש היקרים

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
מוהר"ר אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

לְחִיּוֹת בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם תּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאִתְגַּלְיָא
לְעִתִּיד־לְבָא

יו"ל בעו"ה ע"י

מכון אור האזרות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשְׁתַּת בְּשַׁלַּח

"וְלֹא נָחַם אֱלֹקִים דֶּרֶךְ אֲרֶץ פְּלִשְׁתִּים"
(שְׁמוֹת יג, יז)

א.

(חיי-מוהר"ן תכט)

הַלְצָה עַל הַחֲזוֹן דְּפַה בְּרַסְלָב: שְׁנַסַּע
לְטוֹמְשְׁפִיל' עַל 'שְׁבַת־שִׁירָה', וְלֹא
הִגִּיעַ לְשֵׁם, וְשַׁבַּת בְּכַפֵּר אֶחָד. וּמַחֲמַת
שֶׁהָיָה הַפְּרָשָׁה 'בְּשַׁלַּח' - אָמַר: "וְלֹא נָחַם
אֱלֹקִים דֶּרֶךְ אֲרֶץ תּוֹמְשְׁפִי"ל".

רַק ה'אֲכִילָהּ, צָרִיךְ לִהְיוֹת מְאָכֵל אַחַר
שְׁנַתְבָּרָר, וְאֵין בּוֹ שׁוּם תַּעְרוּבוֹת, כִּי
עַל־יְדֵי מְאָכֵל שֵׁשׁ בּוֹ תַּעְרוּבוֹת, יוֹכֵל הָאָדָם
לְחַטֵּא.

וְה'בְּרוּר' שֶׁל ה'מְאָכֵלִים, הוּא עַל־יְדֵי
'אֲמוּנָה' וְכוּ'. וְכַשֵּׁשׁ לוֹ 'אֲמוּנָה'
בְּשַׁלְמוֹת - יוֹכֵל לִהְיוֹת עַל־יְדֵי 'אֲכִילָתוֹ',
יְחוּד קַדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וְשִׁכִּינְתָהּ, בְּחִינַת
(תְּהִלִּים לז, ג): "וְרַעַה אֲמוּנָה" - הֵינּוּ בְּחִינַת
'אֲכִילָה' עַל־יְדֵי 'אֲמוּנָה'.

וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת וְקִשּׁוּטֵי אֲמוּנָה - הֵינּוּ
לְקִרְבַּ וְדוּקָא הַמְרַחֲקִים, בְּחִינַת
(צְפַנְיָה ג, ט): "לְקַרְא כָּלִם בְּשֵׁם ה'" - אֶפְלוֹ
'עֲבוּ"ם' יִקְרְבוּ ל'אֲמוּנוֹת יִשְׂרָאֵל, ו"לְעַבְדוֹ
שְׁכֵם אֶחָד" (שם).

וְלִהְיוֹת שְׁלֵמִים ה'אֲמוּנָה', הֵינּוּ לְקִרְבַּ
הַרְחוּקִים - צָרִיךְ מִתְחַלָּה
לְהַעֲלוֹת 'נִיצוּצֵי אוֹתִיּוֹת הַדְּבּוּר'.

וְכַשְׁנַתְבָּרְרו 'אוֹתִיּוֹת הַדְּבּוּר' - אֲזִי הוֹפֵךְ
עֲצָמוֹ הַדְּבּוּר, וּמְלַקֵּט
ה'נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה' מִבִּינן ה'קְלָפוֹת',
וְנִשְׁאָרִים ה'קְלָפוֹת' בְּלֹא 'חִיוּת'.

וְאֲזִי: ה'עֲבוּ"ם' שֶׁיִּנְיָקְתֶּם מִה'קְלָפוֹת',
כְּשֶׁרוֹאִים שֶׁאֵין לָהֶם 'חִיוּת' -
מְשַׁלְּכִים אֲמוּנָתָם, וּמְדַבְּקִים עֲצָמָם
ל'אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל'.

וְזֶה בְּחִינַת (צְפַנְיָה שם): "אֲזִי אֶהְפֵּךְ אֶל
הָעַמִּים שְׁפָה בְּרוּרָה". "שְׁפָה בְּרוּרָה"
- הֵינּוּ ה'דְּבּוּר' שְׁנַתְבָּרַר מִבִּינֵיהֶם - הוּא

"וַיִּסַּב אֱלֹקִים אֶת הָעַם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם סוּף,
וְחַמְשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם"
(שְׁמוֹת יג, יח)

ב.

(ח"א לא, בסוף)

זֹאת הַתּוֹרָה נֶאֱמָרָה עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת יג, יח):
"וַיִּסַּב אֱלֹקִים", "אֵין הַסֵּבָה אֶלָּא
סְעָדָה" (שְׁמוֹת־דְּבָרָה כ, יח) - הֵינּוּ בְּחִינַת
'פְּרִנְסָה', בְּחִינַת 'בְּר' ו'מְזוּן', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'בִּירָא' ("אֵית לָן בִּירָא בְּדְבָרָא". בְּכוֹרוֹת ח:). (עֵינן
בְּפָנִים).

ג.

(ח"א סב, א-ב-ג-ד-ה-בסוף - נֶאֱמַר
ב'שְׁבַת־שִׁירָה' שְׁנַת תַּקַּס"ה)

דַּע: שֶׁעַל־יְדֵי 'אֲכִילָתָם' שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
נַעֲשֶׂה יְחוּד קַדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא
וְשִׁכִּינְתָהּ אִפִּין בְּאִפִּין וְכוּ'.

הוֹפֵף עֲצָמוֹ אֶל הָעַמִּים, בְּדִי לִלְקֹט מֵהֶם
שְׂאֵרֵי נִיצוּצוֹת הַקִּדְשָׁה.

וְאִזּוּ נִתְקַיֵּם (שם): "לְקַרְא כֻּלָּם בְּשֵׁם ה'" -
שְׂיִדְבְּקוּ בְּכֻלָּם בְּאֱמוּנַת יִשְׂרָאֵל.

וּלְהַעֲלוֹת נִיצוּצֵי הַדְּבוּר - צְרִיף
לְתַעֲנִית. פִּי עֶקֶר 'תִּקְוֶה

הַדְּבוּר, הוּא עַל-יְדֵי הַתַּעֲנִית' - פִּי עֶקֶר
יְנִיקַת הַקְּלָפוֹת, אֵינּוּ אֶלָּא מְאַחֲרֵי הַקִּדְשָׁה.
וּכְשֶׁמִּתְגַּבְּרִים הַתְּאוּזוֹת' עַל הָאָדָם, הוּא
הַתְּגַבְּרוֹת הַקְּלָפוֹת' עַל הַקִּדְשָׁה.

וְרֵאשֵׁי-הַתְּאוּזוֹת' - הֵם הַשְּׁלֹשׁ
הַקְּלָפוֹת, 'שְׁלֹשָׁה

שָׂרֵי פְרַעֲה': 'שֵׁר הָאוֹפִים', וְ'שֵׁר הַמְּשָׁקִים',
וְ'שֵׁר הַטְּבָחִים' (בְּרֵאשִׁית מ, ב-ג) - שְׁהֵם: 'קִנְהָ,
וְ'וִשְׁט', וְ'וִרִידִין' (שְׁעַר-הַפְּסוּקִים וַיִּשָּׁב) - שְׁהֵם
בְּחִינַת 'תְּאוּזוֹת אֲכִילָה וְשִׁתִּיָּה, שְׁהֵם
'רֵאשִׁים' - שְׁכָל הַתְּאוּזוֹת' נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם.

וַיִּנְיֶקְתֶּם: מִ'פְּרַעֲה' שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת
'הַעַרְף', הֵינּוּ 'אַחֲזֵרִים' (שְׁעַר-
הַפְּסוּקִים שם).

וְעֶקֶר יְנִיקַתְּם: מֵהַדְּבוּרִים, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית
מ, א): "אַחַר הַדְּבָרִים וְכוּ' - פִּי קִנְהָ'
וְ'וִשְׁט' וְ'וִרִידִין, הֵם סְמוּכִין לְחֻמְשַׁת
מוֹצְאוֹת הַפֶּה. וְעֶקֶר יְנִיקַתְּם: מֵהַדְּבוּרִים'
שְׂאֵינֶם זָכִים כָּל-כֶּף.

וּכְשֶׁרֵאשֵׁי-הַתְּאוּזוֹת' שְׁהֵם הַקְּלָפוֹת'
מִתְגַּבְּרִים - צְרִיף
לְהַדְּבִיק וּלְהַסְתִּיר 'אַחֲזֵרֵי הַקִּדְשָׁה, שְׁלֹא
יִינָקוּ. וְדַבְּקוֹת 'אַחֲזֵרֵי הַקִּדְשָׁה, הִיא עַל-יְדֵי
הַתַּעֲנִית' (עֵינַן בְּפָנִים).

וּמַחְמַת שְׂאֵלוֹ הַשָּׂרִים' הַנִּלְכָּה, הֵם סְמוּכִים
לְהַדְּבוּר, וּכְשֶׁמִּתְגַּבְּרִים, תּוֹפְסִין
הַדְּבוּר' לְהַעֲרִף, וּמִמְשִׁיכִין הַדְּבוּר' לְגַלּוֹת-

מְצָרִים, בְּחִינַת "מְצַר הַגְּרוֹן" (שְׁעַר-הַכְּפֹנּוֹת
פְּסַח), בְּחִינַת (תְּהִלִּים סט, ד): "נַחַר גְּרוֹנִי", וְאֵינּוּ
יָכוֹל לְדַבֵּר שׁוּם דְּבוּר' לְפָנַי הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ.
אִזִּי עַל-יְדֵי הַתַּעֲנִית' שְׁמֹרְעֵיב עֲצָמוֹ -
מִמְשִׁיף 'מִימֵי הַחֲסָדִים' לְלַחֵלַח הַגְּרוֹן, וְאִז
יּוֹכֵל לְדַבֵּר (עֵינַן בְּפָנִים: פֶּאן, וּבִכְתָּבִיד רַבְּנוֹ ז"ל הַשִּׁיף
לְתוֹרָה הַזֶּה שֶׁנִּדְפַס בְּסוֹף הַסֵּפֶר; וּבַח"א קסג).

וּכְשֶׁהִיא מוֹצִיָּאָה כָּל חֵיוֹתָהּ מִבֵּין
הַקְּלָפוֹת' - אִזִּי מִשְׁלִיכִין כָּל
הָעֶפּוֹ"ם' אֶת אֲלֵילֵיהֶם, וּפּוֹנִים בְּכֻלָּם
לְאֱמוּנַת יִשְׂרָאֵל, "לְקַרְא כֻּלָּם בְּשֵׁם ה'". וְזֶה
עֶקֶר 'קְשׁוּטֵי הָאֱמוּנָה, שְׂיִקְרְבוּ אַחֲרֵים
לְאֱמוּנָתָהּ.

וְזֶה בְּחִינּוֹת (זֶהר מִשְׁפָּטִים צה): "עוֹלָמְתָא
שְׁפִירְתָא דְלִית לָהּ עֵינַן, גּוֹפָא
טְמִירְתָא וְאַתְגְּלִי, נִפְקַת בְּצַפְרָא וּמִתְבַּסְיָא
בִּימָמָא, מִתְקַשְׁטַת בְּקְשׁוּטִין דְלֵא הוּוּ".

"עוֹלָמְתָא שְׁפִירְתָא" - זֶה בְּחִינַת
'אֱמוּנָה', בְּחִינַת (שִׁיר-הַשִּׁירִים ו,
ד) "יָפָה אֶת רַעֲיָתִי", בְּחִינַת (תְּהִלִּים לז, ג):
"וַרְעֵה אֱמוּנָה".

"דְּלִית לָהּ עֵינַן" - הֵינּוּ הַקְּשִׁיוֹת' (עַל
הָאֱמוּנָה, הַמְּבָאָר שֶׁם בְּהַתוֹרָה), שְׂאִין
לְעֵין בְּהֵם, וְצְרִיף לְחֹזֵק בְּאֱמוּנָתוֹ.

"גּוֹפָא טְמִירְתָא וְאַתְגְּלִי" - פִּי הִיא
"טְמִירָא" - פִּי אִם תִּשְׁאַל אֶת
הַמְּאֲמִין' אֵיזָה טַעַם בְּאֱמוּנָה, וְדַאי אֵינּוּ
יּוֹדְע לְהַשִּׁיב לָךְ טַעַם, פִּי 'אֱמוּנָה' אֵינּוּ שִׁיף
אֶלָּא בְּדָבָר שְׂאֵינּוּ יּוֹדְע טַעַם.

וְאַף-עַל-פִּי-כֵן: "וַגְּלִיא" - הֵינּוּ: שְׂאֵצֵל
הַמְּאֲמִין, הַדְּבָר גְּלוּי,
כְּאֵלּוֹ רוּאָה בְּעֵינָיו אֶת הַדְּבָר שֶׁהוּא מְאֲמִין
בוֹ, מַחְמַת גְּדֹל אֱמוּנָתוֹ הַשְּׁלֵמָה.

"נפקת בצפרא ומתכסיא ביממא" - כי האמונה מתחדשת אצל האדם בכל בקר, בחינת (איכה ג, כג): "חדשים לבקרים רבה אמונתך".

"ומתכסיא ביממא" - מחמת טרדת עסקי עולם, נתכסה האמונה.

"מתקשטת בקשוטין דלא הוו" - הינו: עקר קשוטי האמונה, כשמקרבין אצלה בני-אדם שלא היו מקרבין לה.

וזהו (שמות יג, יח): "ויסב אלקים את העם דרך המדבר ים סוף, וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים".

"ויסב אלקים" וכו' - איתא במדרש (שמות רבה כ, יח): "ויסב" לשון סעדה, הינו לשון הסבה".

"וחמשים", "אחד מחמשה" (רש"י; תנחומא בשלח א) - הינו: חמשת מוצאות הפה, שעלידם כל העכו"ם פונים לאמונת ישראל "לעבדו שכם אחד" (צפניה ג, ט - מוצא לעיל), כמו שכתוב (שם): "אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה וכו'".

"עלו בני ישראל מארץ מצרים" - ממצר-הגרון. הינו: עלידי עלות בני ישראל מראשי התאוות הנ"ל - אזי עלי ידי הדבור, מחזיר את העכו"ם לאמונת ישראל.

וזה עקר קשוטי האמונה, בחינת "מתקשטת בקשוטין דלא הוו" (זהר שם). עלידי אמונה בשלמות, אזי התרה אכילה, בחינת "ויסב".

ד.

(חיי-מוהר"ן תעט)

בין התורות שאמר קדם שהיה בארץ-ישראל, שנמצא אצל החברים - אמר תורה על הפסוק (שמות יג, יח): "ויסב אלקים את העם דרך המדבר ים סוף".

אבל מחמת ששמעתי מפיו הקדוש שאין ברצונו שיִדפסו התורות שאמר קדם ארץ-ישראל וכו' - על-כן אין רצוני להעתיקם.

ה.

(חיי-מוהר"ן תרט)

רבנו ז"ל היה בחרף אצל המגיד מטירהאוויע. ועמד אצל הפירה (שקורין ריבע). והמגיד לא היה בביתו, ואנשיו עמדו אצלו. ואמר להם רבנו ז"ל: תפרסו בשלום המגיד עבורי.

ותגידו לו: "ויסב אלקים את העם דרך המדבר ים-סוף" (שמות יג, יח).

"ויסב אלקים" - כש"דינין" [אלקים' הוא מדת-הדין] חסוֹשֶׁלֹום "מקיפין" את האדם.

"דרך המדבר מיוסף" [אותיות ים-סוף] - הינו: צריכין לדבר מה'צדיק' הנקרא 'יוסף'.

"וחמשים עלו", פרש רש"י: "מחמשים" - הינו: עלידי חמשה מוצאות הפה, שהוא הדבור.

"עלו בני ישראל ממצרים" - הינו: מכל המצר.

"ויקח משה את עצמות יוסף עמו" (שמות יג, יט)

רק שִׁבְכָאן בְּסִימָן רִי"א, מְרַמֵּז גַם מַעֲנִין
נְסִיעָה עַל קַבְרֵי צַדִּיקִים, בְּבַחֲיִנַת:
"וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף" וְכוּ' (שְׁמוֹת יג,
יט).

ח.

(לקוטי-הלכות, חובל-בתברו ג, יג)

וְזֶהוּ בַּחֲיִנַת מַה שֶּׁהִזְהִיר 'יוֹסֵף הַצַּדִּיק' אֶת
אָחָיו (בְּרֵאשִׁית ג, כה): "פֶּקֶד יִפְקֹד
אֶלְקִים אֶתְכֶם, וְהֵעֲלֶתֶם אֶת עֲצָמֹתַי מִזֶּה
אֶתְכֶם" וְכוּ'.

וְכֵן עָשׂוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יג, יט): "וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ, כִּי
הִשָּׁבַע וְכוּ' לֵאמֹר פֶּקֶד יִפְקֹד וְכוּ'".

וְאִיתָא בְּזֵהרֵי-הַקְדוּשׁ (בְּשַׁלַּח מו, ז): "שֶׁעָקַר
הַגָּאֹלָה הִיָּה, עַל-יַדֵּי עֲצָמוֹת
יוֹסֵף שֶׁלְקַחָם מֹשֶׁה, וְהִתְקַשֵּׁר עֲלֵיהֶם".

זֶהוּ בַּחֲיִנַת: עֲצָם הַפְּלִגָּת מַעֲלַת 'קַבְרֵי
הַצַּדִּיקִים' - שְׁמוּעֵיל לְהֶאֱדָם מְאֹד
לְתַקּוֹן נַפְשׁוֹ, לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִגְּלוּתוֹ הַכְּבֵד,
דְּהֵינּוּ 'גְּלוּת-הַנַּפְשׁוֹ', שֶׁהוּא עָקַר הַגְּלוּת,
שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת 'גְּלוּת-מִצְרַיִם', "שְׁכוּלָל כָּל
הַגְּלִיּוֹת" (בְּרֵאשִׁית-דְּבָרָה טז, ד).

בְּבַחֲיִנַת: "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף
עִמּוֹ" - שֶׁעָקַר 'גָּאֹלַת-מִצְרַיִם'
הִיָּה, עַל-יַדֵּי עֲצָמוֹת יוֹסֵף, שֶׁלְקַחָם לְקַבְּרָם
בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. כִּי אֲרוֹנּוֹ שֶׁל יוֹסֵף שֶׁנִּשְׁאָו
בַּעַת 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', זֶהוּ בַּחֲיִנַת 'קַבֵּר
הַצַּדִּיק', שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה הִיָּה עָקַר גָּאֹלַתָם וְכוּ'
(עֵין בְּפָנִים).

כִּי אֲרוֹנּוֹ שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת 'קַבֵּר
הַצַּדִּיק' - שֶׁם עָקַר הַכְּבוֹד, בְּבַחֲיִנַת
(יִשְׁעִיָה נח, ח): "כְּבוֹד ה' יֹאסֶפֶד" וְכוּ', וְזֶה
הַכְּבוֹד הַקְּדוּשׁ הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם, וְכָל נַפְשׁוֹת

ו.

(ח"א ריא)

מַה שֶּׁהָעוֹלָם נוֹסְעִין עַל 'רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה'
לְצַדִּיקִים - כִּי עָקַר 'הַמְתַקֵּת-הַדִּינִין',
אֵינוֹ אֶלָּא עַל-יַדֵּי 'קֹדֶשֶׁת וְטָהֳרַת
הַמַּחְשְׁבוֹת', כִּי שֶׁם שָׁרְשָׁם, כְּמוֹבָא בְּזֵהר (זֵהר
פְּקוּדֵי רַנְדִּי): "כֹּלָּא בְּמַחְשְׁבָה אֲתַבְּרִי".

וְאִי-אֶפְשָׁר לְבוֹא לְמַחִין זְכִים, אֶלָּא
עַל-יַדֵּי 'הַתְקַשְׁרוֹת
לְצַדִּיקִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יג, יט): "וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף" - 'מֹשֶׁה' הוּא
בַּחֲיִנַת 'מַחִין', וְ'יוֹסֵף' הוּא בַּחֲיִנַת 'צַדִּיק'.

הֵינּוּ: שְׂאִין שְׁלֵמוֹת לְמַחִין, אֶלָּא עַל-יַדֵּי
'הַתְקַשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים, וְרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה'
הוּא 'מְקוֹר הַדִּינִים' שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, וְצָרִיךְ
לְטַהֵר אֶת מַחְשְׁבֹתוֹ כְּדִי לְהַמְתִּיקָם. וּבְשִׁבְלֵ-
זֶה נוֹסְעִין לְצַדִּיקִים, כְּדִי לְזַכּוֹת לְקֹדֶשֶׁת
הַמַּחְשְׁבָה.

[בְּרַפְרָאוֹת-לְחַכְמָה ח"א סא, יד: בְּתוֹרָה רִי"א גְּלָה
דַּעְתּוֹ בְּפִרוּשׁ: שֶׁכּוֹנְתּוֹ לְהַתְאִסֵּף יַחַד גַּם עַל קַבְרֵי ז"ל
לְהַתְפַּלֵּל שָׁם - כִּי "עֲצָמוֹת יוֹסֵף" הוּא בַּחֲיִנַת 'קַבֵּר
הַצַּדִּיק' מִמָּשׁ].

ז.

(ח"י-מוהר"ן נט)

מֵאֲמֹר "מַה שֶּׁהָעוֹלָם נוֹסְעִין עַל רֵאשֵׁי-
הַשָּׁנָה", סִימָן רִי"א - נֶאֱמַר סְמוּךְ
לְרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה תַּקַּס"ח.

וּבְרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה נֶאֱמַר מֵאֲמֹר "חֲדֵי רַבִּי
שְׁמַעוֹן", סִימָן ס"א -
וְשֶׁם מְבֹאָר בְּיוֹתֵר עֲנִין זֶה "שְׁנוֹסְעִין עַל
רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה לְצַדִּיקִים", וְעֲנִין "כֹּלָּהוּ
בְּמַחְשְׁבָה אֲתַבְּרִי".

”ופרעה הקריב וגו’ – וייראו מאד,
ויצעקו בני ישראל אל ה’” (שמות יד, י)

יא.

(ח"ב יג)

בַּשְּׁחֹלְקִין עַל הָאָדָם, נִמְצָא שְׂרוּדֵפִין
אוֹתוֹ, וְהוּא בּוֹרַח בְּכָל פֶּעַם
לְהִשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ, וְכָל מָה שְּׁחֹלְקִין עָלָיו יוֹתֵר,
מְקַרְבֵּין אוֹתוֹ יוֹתֵר לְהִשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

כִּי הִשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּכָל־מְקוֹם, בְּבַחֲיִנַת (תהלים
קלט, ח): **”אם אִסַּק שָׁמַיִם שָׁם אֶתְּךָ,
וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד”**. נִמְצָא: שְׂבָכֶל־מְקוֹם
בוֹרַח לְהִשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וְזֶה בַּחֲיִנַת (שְׁמוֹת־רַבָּה כ"א, י – עַל שְׁמוֹת יד, י):
”וּפְרַעַה הַקְּרִיב” – **”שֶׁהַקְּרִיב אֶת
יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׂבַשְׂמִים”** – שְׁעַל־יָדֵי
רַדִּיפְתוּ אוֹתָם, נִתְקַרְבוּ יוֹתֵר לְהִשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ,
בְּנִל.

יב.

(ח"ב עט – רַאשֵׁי־פָרְקִים שֶׁל רַבֵּנוּ
ז"ל, בְּרַאשֵׁי־פָרְקִים שֶׁל פְּרַשְׁתַּת בֵּא)

”אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבֹו, לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְתִּי”
(שְׁמוֹת י, א). **”אם לֹא יֵאֱמִינוּ לְקוֹלִי
הָאוֹת”** (שְׁמוֹת ד, ח). **”בְּקַרְבּוֹ”** (שְׁמוֹת י, א).
**”הַכְּבֹדְתוֹ שֶׁהַכְּבִיד עַל יִשְׂרָאֵל כְּפִי
לְעוֹרָרָם בְּתִשׁוּבָה – וּפְרַעַה הַקְּרִיב”** (שְׁמוֹת
יד, י; שְׁמוֹת־רַבָּה כ"א, ה).

[עֵינָן בְּפָנִים, בְּאוֹר מוֹתְרֵנִית ז"ל עַל הָרַאשֵׁי־פָרְקִים שֶׁל
הַפְּרָשִׁיּוֹת יִתְלוּדוֹת־וַיִּצְאָ].

יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁכוּ אַחַר הַכְּבוֹד הַזֶּה וַיִּצְאוּ מִשָּׁם
בְּחַיִּים וְשָׁלוֹם.

וְזֶה בַּחֲיִנַת יְצִיאַת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרַיִם עַל־יָדֵי עֲצָמוֹת יוֹסֵף, שֶׁהוּא
בַּחֲיִנַת קְבֹר הַצַּדִּיק, בַּחֲיִנַת כְּבוֹד־דְּקֻדְשָׁה,
שְׁעַל־יָדֵי־זֶה יוֹצֵאִין הַנַּפְשׁוֹת מִגְּלוֹתָם לְחַיִּים
וְלְשָׁלוֹם.

ט.

(בּוֹכְבֵי־אוֹר, שִׁיחֹת־וְסִפּוּרִים לז)

מִבְּאֵר מִצְרוּפֵי דְבָרֵי מוֹתְרֵנִית ז"ל:
שְׁבַהֲכַרְח הַשְּׁנוּיִים, נִשְׁתַּנָּה כְּמוֹ־כֵן
הַכְּרַח הַתְּקַשְׁרוֹת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
לְ”עֲצָמוֹת יוֹסֵף” (שְׁמוֹת יג, יט).

כִּי בְּגֵאֻלָּה הִרְאִישׁוּנָה – הִיְתָה הַתְּקַשְׁרוֹתָם
אֲלֵיו, עַל־יָדֵי קִיחַת עֲצָמוֹתָיו.

וְעַתָּה יִזְכּוּ מְדוּר לְדוּר, אֲלָפִים נַפְשׁוֹת
יִשְׂרָאֵל, לְהַתְּקַשֵּׁר לְעֲצָמוֹתָיו –
עַל־יָדֵי הַהִשְׁתַּטְּחוֹת עַל קְבוּרַת עֲצָמוֹתָיו.
וְשִׁזָּה מָה שֶׁהַבְּטִיחַ רַבֵּנוּ ז"ל בְּהַבְּטָחָה
גְּדוֹלָה לְכָל הַבָּאִים עַל קְבֹרוֹ הַקְּדוֹשׁ – כִּי
גַם זֶה מַעֲקָרֵי אֶתְחַלְתְּ אִדְגָּאֻלָּה.

”וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִצְאִים בְּיַד רָמָה” (שְׁמוֹת יד, ח)
– עֵינָן ”יַד הָרָמָה” –

י.

(ח"א מא; ח"א מו; ח"א קא; ח"א קפ)

נִמְצָאִים לְהֵלֵךְ בְּפָסוּק (שְׁמוֹת יד, לא): **”וַיִּירָא
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה”**.

"ה' ילחם לכם ואתם תחרשון" (שמות יד, יד)

יג.

(ח"א רנא)

על-ידי מלחמות, הינו 'מחלקת' - על-ידי זה נופלים מחשבות של רשעים על אנשים פשרים, הינו מחשבות של כפירות.

והתקון לזה: למסור המלחמה להשם, שהשם ילחם המלחמה. וזה בחינת שתיקה, הינו שצריך לשתק להם, רק לסמוך על השם שהוא ילחם בשבילנו.

וזה בחינת (שמות יד, יד): "ה' ילחם לכם, ואתם תחרשון".

ועל-ידי השתיקה זו - נתעלה המחשבה, כי נתבטל מחשבות רעות של כפירות.

אך בשגם הם, שותקים - אזי יכולים חס-ושלום לקלקל התקון שנעשה על-ידי שתיקתו.

הינו: שעל-ידי הצדקה שלהם, הם יכולין להתגבר ששתיקתם יעלה על שתיקתנו.

ומחמת-זה אין מועיל העצה הנ"ל למסור המלחמה להשם, שהוא בחינת: "ה' ילחם לכם ואתם תחרשון".

אך האישי-האמת, מושך לעצמו כל הצדקות, ונתבטל כח הצדקה שלהם - ואזי מפילא נתבטל מחשבתם הרעה, ונתבטל כל הכפירות.

"מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו"

(שמות יד, טו)

למדנו שהיה משה עומד ומתפלל, אמר לו הקדוש ברוך הוא: לא עת עתה להאריך בתפלה שישראל נתונין בצרה. אין להם אלא לסע, שאין הם עומד בפניהם. פדאי זכות אבותיהם, והם והאמונה שהאמינו בי ויצאו - לקרע להם היים. (רש"י: מכילתא בשלח ג)

יד.

(ח"א קצח)

כשאחד צועק להשם-יתברך, אומרים לו: "לסע"! כמו שכתוב (שמות יד, טו): "מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו".

[הנה כמה באורים על התורה הנ"ל:]

מהרנ"ת ז"ל: שבעת שצועק האדם להשם-יתברך באמת - אזי מהשמים מרמזים לו: "שיסע הלאה לדרכו"! - וכשמנהשמים אומרים לו לאדם לסע, הרי שדרכו כבר צלחה, ואין לדאג אף יצליח. כי כשאומרים לו לסע - יסע ויגיע למבקשו - מאחר שפעל זאת בדרך תפלה וצעקה, אף-על-פי שאי-אפשר להבין אף יבוא ויקרה הדבר, כי אי-אפשר להסביר אף - אם מחמת שעדין אין לו זכות לזה, אם לסבה אחרת. (שיח-שפירקדש החדש ח"ג תרנז)

רבי נחמן מטולטשין ז"ל: כשאומרים מן-השמים לנסע - אז כבר נוסעים בגשמיות ורוחניות. (והלכתא-כנחמני, עמוד רצד)

רבי אפרים מפשעונו ז"ל: לפעמים יש שהאדם בצרה חס-ושלום, אף יש עצות אף להמלט. אבל כשאחד בצרה רחמנא-לצלן, שאין לו שום עצה אף להמלט - ועל-ידי זה צועק להשם-יתברך - "אומרים לו: לסע הרצון מה לעשות" - הינו: לסע מהצרה! ומה שיעשה יהיה טוב. (ענג' שבת, עמוד פח)

רבי אפרים מפשעונו ז"ל: "כשאחד צועק להשם-יתברך" - "אומרים לו לסע" על ראש-השנה לצדיקים-אמתיים, פידוע מדברי רבנו ז"ל (תיי-מוהר"ן רכ): "גאר מין זאף איז ראש-השנה" (כל עניני הוא ראש-השנה). (ענג' שבת, עמוד תקח)

רבי לוי יצחק בענדער ז"ל בשם אנשי-שילומנו: בא לומר לאדם: שאחר שכבר צעק להשם-יתברך - תכף ומיד יזדרז, ויתחיל כבר לנסע ולילך, ולקיים דברי בקשתו.

לְמַשְׁלָה: שְׂאֵם הַתְּפַלֵּל שִׁזְכָּה לְתַפְלָה כְּרֹאזִי - תַּכְּפֵּי אֶכּוּ
 יִתְחַיֵּל לְהַתְּפַלֵּל, וְיִזְצִיא בְּקִשּׁוֹתָיו מִכַּח אֶל הַפֶּעַל, וְיִשׁוּעַת-
 הַשֵּׁם תִּלְוֶנּוּ, אָמֵן. (מַעֲדוּנֵי-מִלֵּךְ' עַל הַתּוֹרָה הַנִּלְ; 'שִׁיחַ-שְׂרָפִי-
 קֹדֶשׁ' הַקֹּדֶשׁ ח"ג תרנז, הָעֵרָה קִיט)

אֲנִשֵּׁי-שְׁלוֹמֵנו: "בְּשֹׂאֶחַד צוּעֵק לְהַשְׂם-יִתְבָּרֵךְ" לְרוֹב
 הַמְּנִיעוֹת - "אוֹמְרִים לוֹ: לִפְעֵ הַלְּאָה" וְלְרוֹץ בְּמַהֲירוֹת שׁוֹב
 לְתוֹרָה וְעִבּוּדָה - עַד שֶׁבָּרַב הַיָּמִים יִזְכָּה שְׁיִלֵּךְ לוֹ כְּסֹדֵר
 כְּחֻפְצוֹ בְּאַמֶּת. (שִׁיחַ-שְׂרָפִי-קֹדֶשׁ' ח"ד מֵח)

"וַיִּשְׂם אֶת הַיָּם לְחֶרְבָּה, וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם"

(שְׁמוֹת י"ד, כ"א)

- עֲנִינִי קְרִיעַת יַם-סוּף' -

טו.

(ח"א ט, ב - נֶאֱמַר בְּשִׁבְת־שִׁירָה' שְׁנַת תַּקַּס"ג)

"קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו בְּקְרִיעַת יַם-סוּף"
 (פְּסָחִים קִיח.), **"וְקָשָׁה זְוִיגוֹ בְּקְרִיעַת**

יַם-סוּף" (סוּטָה ב.).

כִּי "הַיָּם-סוּף" נִקְרַע לְשָׁנִים-עֶשְׂרִי
קְרָעִים, כְּנֶגֶד שְׁנֵים-עֶשְׂרֵי שָׁבָטִים"
 (פְּרָקִי-דְרַבִּי-אֲלִיעָזֵר מֵב; תַּקּוּנֵי-זֶהַר נח:), וְ"בְנֵי-
יִשְׂרָאֵל בְּתַפְלָתָם, גִּזְרָמִים זְוִיגָא דְקֹדֶשׁ-אֱ-
בְרִיךְ-הוּא וְשְׁכִינְתָה" (זֶהַר; פְּרִיעֵץ-חַיִּים קְרִיאַת-
 שְׁמַע פ"ד; שְׁעַר-הַכּוֹנְנוֹת שְׁבַת, הַקְּדָמָה; וְעוֹד).

וּלְפִי הַזְוִיג שְׁגוּרָם בְּתַפְלָתוֹ, בֵּן זֹכָה
לְזוּיגוֹ. וְ"הַתְּפַלָּה הֵם שְׁתֵּים-עֶשְׂרֵה
נִסְחָאוֹת" (שְׁעַר-הַכּוֹנְנוֹת, דְּרוּשֵׁי עֲלִינוּ לְשַׁבַּח א.).
לְפִיכֵן הַזְוִיג' בְּקְרִיעַת יַם-סוּף', שֶׁהֵם
'שְׁנֵים-עֶשְׂרִי'.

וְגַם "יִשְׂרָאֵל מְפָרְנָסִים לְאֲבִיהֶם שְׁבַשְׂמִים
בְּתַפְלָתָם" (זֶהַר וַיִּקְרָא ז:), וְכִפִּי שְׁמִפְרָנָס
לְאֲבִיו שְׁבַשְׂמִים בְּתַפְלָתוֹ, בֵּן נוֹתָנִין לוֹ
פְּרָנָסָתוֹ.

וְזֶה: "קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו בְּקְרִיעַת יַם-סוּף"
 - הֵינּוּ: 'מְזוֹנוֹת' נִתְחַלַּק לְשָׁנִים-

עֶשֶׂר שְׁבִילִים, לְפִי שְׁתֵּים-עֶשְׂרֵה שְׁבָטִי
יָה'.

טז.

(ח"א כ"א, ט)

אֲנַחְנוּ נִקְרָאִים (דְּבָרִים ז, ו): "עַם סְגָלָה" -
כְּמוֹ 'סְגָלָה' שְׁעוֹשִׁין לְרַפּוּאָה, אֲהִי-
עַל-פִּי שְׂאִין הַטָּבַע מְחַיֵּב שִׁיחָה זֶה
לְרַפּוּאָה, אֲהִי-עַל-פִּי-כֵן הַדָּבָר הַזֶּה מְסַגֵּל
לְרַפּוּאָה, וְזֶה 'לְמַעַלָּה מֵהַטָּבַע' שְׂאִין הַשְּׂכָל
הָאֲנוּשִׁי מִבֵּין זֶה.

כְּמוֹ-כֵן אֲנַחְנוּ לְקַח אוֹתָנוּ הַשְּׂם-יִתְבָּרֵךְ
לְעַם סְגָלָתוֹ, אֲהִי-עַל-פִּי שְׂאִין
הַשְּׂכָל הָאֲנוּשִׁי מִבֵּין אֶת כָּל זֶה, אִיךְ לְקַח עִם
מֵתוֹךְ עַמִּים.

כְּמוֹ "בְּשַׁעַת קְרִיעַת יַם-סוּף', שְׁקַטְרַג
מִדַּת-הַדִּין: הִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹ"ם"
וְכוּ' (זֶהַר תְּרוּמָה קע:), - אֲהִי-עַל-פִּי-כֵן הַקְּדוּשָׁ-
בְּרוּךְ-הוּא לְקַח אוֹתָנוּ לְעַם קְדוֹשׁ.

נִמְצָא: שְׁזֶה הַדָּבָר כְּמוֹ 'סְגָלָה', שֶׁהוּא
'לְמַעַלָּה מֵהַטָּבַע', 'לְמַעַלָּה מִשְּׂכָל
אֲנוּשִׁי, וְזֶה בְּחִינַת 'מְקִיפִין'.

יז.

(ח"א ל"ז, ו)

עַקֵּר 'חֶסְרוֹן הַפְּרָנָסָה' שְׁנַתְּמַעַט בְּדוֹרוֹת
הִלְלוּ, אִין זֶה אֶלָּא עַל-יַדִּי הַשְּׁוֹחֲטִים
שְׂאִינָם מֵהַגְּנִים'.

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חֲזו"ל (פְּסָחִים קִיח.): "קָשִׁין
מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם בְּקְרִיעַת יַם-סוּף"
 - **כִּי "יַם-סוּף נִקְרַע לְשָׁנִים-עֶשְׂרִי קְרָעִים"**
 (פְּרָקִי-דְרַבִּי-אֲלִיעָזֵר מֵב; תַּקּוּנֵי-זֶהַר נח:), כְּנֶגֶד
"שְׁתֵּים-עֶשְׂרֵה בְּדִיקוֹת הַסְּפִינ'" (רֵא"ש חוֹלִין
פ"א כד), שְׁעַל-יַדִּיהֶם "קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל
אָדָם" וְכוּ'.

וְזֶה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת נה.): "שְׁלַחַן דּוֹמָה לְמִזְבֵּחַ", כִּי "שְׁעוֹר פְּגִימוֹת הַחֲלִיף, כְּשֶׁעוֹר פְּגִימוֹת הַמִּזְבֵּחַ" (חֲלִין יז:).

וּשְׁאֵלוֹ הָאִישׁ: "לָמָּה זֹאת? הֲלֹא הֲדַג שְׂבִיִּים יוּכַל לְבָלֵעַ אוֹתָנוּ בְּלֹא הַמְּעוֹת!"

הַשִּׁיב לוֹ: "עֲשֵׂה כָּךְ כְּמוֹ שְׂאֵנִי אוֹמֵר לָךְ, יִשְׂרָאֵל הָיָה עַל הַיָּם וְלֹא טָבְעוּ, וְאַנְחָנוּ עַדִּין בְּסַפִּינָה!"

יח.

(ח"ב ח, ג)

'עַמְלֵק' טָמֵא אֶת יִשְׂרָאֵל בַּפָּגָם 'תַּאֲוֹת-נְאוּף', כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (דְּבָרִים כה, יח): "אֲשֶׁר קָרָךְ בַּדֶּרֶךְ", בַּחֲיִנַּת 'מְקַרְה־לִּילָה'. כִּי 'עַמְלֵק' יוֹנֵק מִבְּחִינַת ה'דַּעַת', בְּבַחֲיִנַּת (בַּמִּדְבָּר כד, כ): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק". וְזֶה בַּחֲיִנַּת 'מְלַחֶמֶת עַמְלֵק'.

כא.
(שיחות-ה'ר"ן קמא)

מִסְתַּמָּא הֵייתִי רוֹצֵה לְבַטֵּל זֹאת לְגַמְרֵי (עֲנִין פָּגַם-הַבְּרִית, מְקַרְה־לִּילָה וְכו'). אִךְ אִי-אֶפְשָׁר זֹאת לֹא בְּגַשְׁמִיּוֹת וְלֹא בְּרוּחַנִיּוֹת.

בְּגַשְׁמִיּוֹת אִי-אֶפְשָׁר - כִּי הִיא צָרִיף לְבַטֵּל וְלִשְׁנוֹת הַטָּבַע שֶׁל כָּלִיּוֹת בְּנֵי-הָאָדָם בְּתַמִּידוֹת - וְזֶה דְּבַר שְׂאֵי-אֶפְשָׁר.

וְהַתְּקוּן לָזֶה: הוּא בַּחֲיִנַּת 'קְרִיעַת יַם-סוּף', בַּחֲיִנַּת (תְּהִלִּים עד, יג): "אַתָּה פּוֹרֶדְתָּ בְּעֶזְדְּ יָם, שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנִּינִים עַל הַמַּיִם".

כִּי אֶפְלוּ מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם וְכִיּוֹצֵא, שְׂבִטֵל הַטָּבַע - הִיא רַק לְפִי שְׁעָה וּבְדָבָר פְּרָטִי, כְּגוֹן 'קְרִיעַת יַם-סוּף', אוּ 'בְּקִיעַת הַיַּרְדֵּן', וְכִיּוֹצֵא, שְׁהִיא רַק לְפִי שְׁעָה.

הֵינּוּ בַּחֲיִנַּת "מִטָּה עִז" (תְּהִלִּים קי, ב) [תְּפִלָּה בְּבַחֲיִנַּת דִּין שֶׁל ה'פַּעַל-כַּח', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ 'מִימֵי הַדַּעַת' שְׂבִלַע מִן הַקֶּדְשָׁה.

אָבֵל לְבַטֵּל הַטָּבַע שֶׁל כָּלִיּוֹת בְּנֵי-אָדָם, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּהִכָּרַח לְבַטֵּל וְלִשְׁנוֹת הַטָּבַע אֶצְלוֹ, וְגַם צָרִיף לְבַטֵּל וְלִשְׁנוֹת הַטָּבַע תְּמִיד - זֶה דְּבַר שְׂאֵי-אֶפְשָׁר. וְגַם בְּרוּחַנִיּוֹת אִי-אֶפְשָׁר וְכו'.

יט.

(ספרי-המדות, ממון כ)

קָשִׁים מִזִּנּוֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּקְרִיעַת יַם-סוּף, וְיוֹתֵר מִן הַגְּאֻלָּה, וְכַפְּלִים כִּיּוֹלָדָה.

אִךְ ה'עֲשֵׂרָה קַפִּיטָל' [אַמִּירַת 'תְּקוּן-הַכָּלִל'] - הֵם דְּבַר נִפְלָא וְיֻקָּר וּמוֹעִיל מְאֹד.

כב.

(שיחות-ה'ר"ן קנא)

סְפוּר הַמְּעֵשָׂה שֶׁל יוֹם-הַשְּׁשִׁי שֶׁל ה'שְׁבַע-הַבְּעִטָּלְעָרִם' - מְרָמֵז שֶׁם 'סוּד קְרִיעַת יַם-סוּף', בְּעֲנִין ה'עֲשֵׂר הוֹמוֹת שֶׁל מַיִם'. וְעֵין בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת בְּיִזְרְה־דַעָה הַלְכוֹת תּוֹלְעִים (הַלְכָה ד) שֶׁם מְבֹאֵר הָעֲנִין מַה שְׁהָאִיר הַשֵּׁם עֵינֵי בְּזֶה.

כ.

(שבחי-ה'ר"ן ח"ב כא)

אָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל (לְמַלְחוֹהוּ וּמִשְׁמֹשׁוּ, כְּשֶׁהָיָה עַל הַסְּפִינָה בְּחִזְרָתָם מֵאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל - וְהָיָה שֶׁם בְּסַפְּנָה גְדוּלָה מְאֹד): "קַח כָּל הַמְּעוֹת עַד פְּרוּטָה אַחֲרוֹנָה, וְתַחֲלֵק לְשָׁנִים, מִחֲצָה תִקְשֹׁר אֶצְלָךְ עַל גּוֹפְךָ, וּמִחֲצָה אֶקְשֹׁר עַל גּוֹפִי!"

רוֹדְפֵיךָ אוֹתוֹ מִכָּל הַצְּדָדִים, בְּכַמָּה מִיָּמֵי
מְנִיעוֹת וְעֹבְבֵיךָ וַיִּסְוֶרֶם וּבְלַבּוּלִים רַבִּים.

וְהוּא מִמֶּשׁ כְּמוֹ שֶׁהָיָה 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' -
שֶׁמֶאֱחֹזְרִיהֶם רָדְפוּ הַמִּצְרַיִם
אַחֲרֵיהֶם, וּמִלִּפְנֵיהֶם הָיָה הַיָּם סוֹעֵר,
וּמִצְדָּדֵיהֶם חֵיוֹת רָעוֹת, עַד שֶׁלֹּא הָיָה מְקוֹם
לָנוֹס בְּשׁוֹם צַד, כְּמוֹ יוֹנָה שֶׁבִּנְרַחַת מִפְּנֵי הַנֶּץ
וְכוּ'.

וּמִמֶּשׁ בְּחֵינּוֹת אֵלוֹ, עוֹבְרִים עַל כָּל אָדָם
הַרוֹצֵחַ לְכַנֵּס בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם -
יִתְבָּרַךְ, כִּי מִי שֶׁרוֹצֵחַ לְכַנֵּס לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם -
יִתְבָּרַךְ, הוּא בְּחֵינַת 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' מִמֶּשׁ.

כִּי עֵקֶר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', הוּא מֵה שִׁיּוּצָאִין
מִטְּמָאָה לְטַהָרָה, מִטְּמָאָת וְזַהְמַת פְּרַעַה
וּמִצְרַיִם, לְקַדְשֵׁת וְטַהָרַת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ג, יב): "בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת הָעָם
מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים" וְכוּ'.

וְזֶה מְכַרַח לְעֵבֵר עַל כָּל אָדָם בְּכָל זְמַן
בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל
(פְּסָחִים קטז:): "בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיֵּב אָדָם לִרְאוֹת
אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יֹצֵא מִמִּצְרַיִם".

וּבְשִׁבְחֵינַת 'פְּרַעַה וּמִצְרַיִם', שֶׁהֵם
הַ'סְטְרָא־אֲחֵרָא' וְחִילוֹתָיו,
רוֹדְפֵיךָ אַחֲרֵי הָאָדָם בְּבַלְבּוּלִים וּמַחֲשָׁבוֹת
רָעוֹת רַבּוֹת מְאֹד, וְאִין לוֹ מְקוֹם לָנוֹס, לֹא
לִפְנֵיךָ וְלֹא לְאַחֲרֵיךָ וְלֹא מִן הַצְּדָדִים, כִּי מִכָּל
צַד מְסַבֵּבִין אוֹתוֹ בְּכַמָּה מִיָּמֵי בַלְבּוּלִים
וּמְנִיעוֹת וַיִּסְוֶרֶם - אַזִּי אִם יִרְצֶה לְהִסְתַּפֵּל
לְאַחֲרֵיךָ - בּוֹדָאֵי יִתְגַּבְּרוּ חֲסִי וְשָׁלוֹם יוֹתֵר
כַּנ"ל.

עַל־כֵּן אִין תִּקְנָה - כִּי אִם שִׁיּוּצֵק אֵל
הַשֵּׁם מִמְּקוֹם אֲשֶׁר הוּא שֵׁם, וְלֹא
יִפְנֶה וַיִּסְתַּפֵּל לְאַחֲרֵיךָ כָּלֵל, וְכַנ"ל.

כג.

(תִּיִּי־מוֹהַר"ן הַשְּׁמֵטוֹת)

עַל 'שְׂדוּךָ יָדוּעַ' אָמַר: "קָשָׁה לְזוּגָן
בְּקָרִיעַת יַם־סוּף" (סוֹטָה ב.) - כִּי שֵׁם
הָיָה קָשָׁה לְפָנָיו, כִּי הָיָה "הַלְלוּ עוֹבְדֵי
עִבּוֹד־הַזָּרָה וְהַלְלוּ עוֹבְדֵי עִבּוֹד־הַזָּרָה" (זֹהַר
תְּרוּמָה קע:).

כד.

(לְקוֹטִי־הַלְכוֹת שְׁלוּחֵי־הַקֶּהֱן ד, ה־דו"ז)

וְזֶה בְּחֵינַת (שִׁיר־הַשִּׁירִים ב, יד): "יִזְנֵתִי בְּהַגְוִי
הַסֶּלַע בְּסִתְרֵי הַמְּדַרְגָּה" וְכוּ'. וּפְרַשׁ
רַש"י: "זֶה נֹאמַר עַל אוֹתָהּ שֶׁעָה שְׂרַדְדָה
פְּרַעַה אַחֲרֵיהֶם, וְהַשִּׁיגָם חוֹנִים עַל הַיָּם,
וְאִין מְקוֹם לָנוֹס לִפְנֵיהֶם מִפְּנֵי הַיָּם, וְלֹא
לְהַפְנִיֹת מִפְּנֵי חֵיוֹת רָעוֹת.

לְמַה הָיוּ דוֹמִין בְּאוֹתָהּ שֶׁעָה? - לְיוֹנָה
שֶׁבִּנְרַחַת מִפְּנֵי הַנֶּץ, וְנִכְנְסָה לְנִקְיָקִי
הַסֶּלַעִים, וְהָיָה הַנְּחָשׁ נוֹשֵׁף בָּהּ, תִּכְנֵס
לִפְנֵיהֶם? - הֲרֵי הַנְּחָשׁ! תִּצַּא לְחוּץ? הֲרֵי הַנֶּץ!

אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: 'הֲרֵאִינִי אֶת
מְרֵאִיךָ' (שִׁיר־הַשִּׁירִים שם) - אֶת כְּשֶׁרוֹן
פְּעֻלְתְּךָ, לְמִי אַתְּ פּוֹנֶה בְּעַת צָרָה? -
'הַשְּׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלְךָ' (שם) - 'וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶל ה', כַּנ"ל. [עַד־פֶּאֶן־לְשׁוֹן רַש"י].

וְכָל עַנְיָן זֶה עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּעַת
שְׂרוּצָה לְכַנֵּס בְּעִבּוֹדַת־הַשֵּׁם -
שֶׁהִי צְרֵר־הָרַע וְחִילוֹתָיו, שֶׁהֵם בְּחֵינַת 'פְּרַעַה
וּמִצְרַיִם', רוֹדְפִים אַחֲרֵיךָ בְּכַמָּה מִיָּמֵי רְדִיפוֹת.

וְכָל כַּחַם, מַחֲמַת הַדִּינִים שִׁיּוּנְקִים מֵהֶם.
וּמִתְקַף הַתְּעוֹרְרוֹת הַדִּינִים
שֶׁנִּתְעוֹרְרִים עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תַּעֲנִית
ח.): "כָּל הַמִּצְדִּיק אֶת עַצְמוֹ מִלְּמַטָּה,
מִצְדִּיקִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה" וְכוּ' - עַל־יְדִי־זֶה

כי כל מה שעבר על ישראל ביציאת מצרים ומקבלת התורה ואחר-כך, וכל המלחמות לכבוש ארץ-ישראל, וכל מה שעבר עלינו אחר-כך - הכל באשר לכל, עובר על כל אדם שרוצה לזפות לחיי-עולם - שבהכרח שיעבר עליו כמה מיני מלחמות בלי שעור.

ובכל-עת שרוצה להתעורר ולהתחזק בעבודת-השם, מתגברים בכל פעם יותר, ובפרט בהתחלה.

כמו שהיה ביציאת-מצרים - שתקף בשבא משה אל פרעה להוציא את ישראל - התגרה בהם ביותר ואמר (שמות ה, ט): "תכבד העבודה" וכו'.

כי הסטרא-אחרא כשרואה שבא 'צדיק' אמתי' בחינת 'משה', ורוצה להוציא איש הישראלי מגלות נפשו - הוא מתגרה ומתגבר עליו יותר ויותר, ומכביד עליו על העולם-הזה והתאות והפרנסה, עד שקשה עליו לזוז ממקומו לשוב להשם-יתברך.

אבל דרך ישראל עם קדוש, שהם תופסין אפנות אבותיהם בידיהם, ובכל פעם הם צועקים אל השם, ועל-ידי-זה הם מכניעין בכל פעם פרעה וחילותיו, שהם הסטרא-אחרא וכתותיהם.

אבל אף-על-פי שמכניעים - הם חוזרין ומתגברין בכל פעם, וכן פעם אחר פעם כמה פעמים וכו'.

וזה בחינת 'קריעת ים-סוף', בחינת (שמות יד, טז): "ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה".

הינו: כש"מים הזידונים" (תהלים קכד, ה) מתגברים חסו-שלום, שהם בחינת

ההרהורים רבים ובלבולים וכו', שהם בחינת 'מצולות ים', ואין מקום לברח לא לפנים ולא לאחור ולא משום צד.

שאז הנפש ישראלית בצרה ובמצוקה גדולה, בבחינת (שיר-השירים ב, יד): "יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה" וכו' כנ"ל.

אזי אין תקנה - בייאם שיסיח דעתו, ולא יסתכל לאחוריו כלל. רק יזדרז "כגבור לרוץ ארח" (תהלים יט, ו), לעבר על כל המחשבות והבלבולים, ולילך בדרך שהוא עוסק בו בתורה ותפלה וכו', ולא יסתכל לאחוריו כלל כנ"ל, רק יעשה את שלו כנ"ל.

וזהו בחינת (שמות יד, טז): "דבר אל בני ישראל ויסעו" - שילכו לדרךם, ויקפצו לתוך הים, ולא יחשבו ולא יסתכלו לאחוריהם כלל.

וכן עשו - שקפץ 'נחשון' לתוך הים, ואחריו כל ישראל, והלכו בים עד חטמם, כמו שאמרו רז"ל (סוטה לז).

הינו: שלא הסתכלו על ה'מים השוטפים', 'מים הזידונים', בחינת 'מצולות ים', שהם הבלבולים והרהורים-הרעים והמחשבות רבות המבלבלות אותם בעבודתם, ובפרט בתפלתם,

רק קפצו לתוך ה'מצולות-ים', והלכו לבטח דרכם, ועסקו בעבודתם בתורה ותפלה וכו' בתוך התגברות שאון גלי הים, שהם המחשבות והבלבולים, ולא הסתכלו לאחוריהם כלל, רק עשו את שלהם.

ובודאי כל מה שהתגברו לבלי להסתכל עליהם ולילך בתוכם - בודאי התגברו ה'מצולות ים' כנגדם יותר ויותר - כמו שני אנשים הנלחמים זה עם זה.

ואם מצא שהוא חייב לאדם, כובשו ואינו מוציא. אבל הקדוש-ברוך-הוא אינו פן, מצא שאנו חייבין לו, הוא כובשו וכו', ואם מוצא לנו זכות, הוא מוציא וכו'.

"וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר" (שמות יד, כד)

נו.

(ספר-המדות, אכילה ח"ב ה;
למוד ח"ב ד; מריבה ח"ב ח)

מי שלמודו בתורה במחין זפים,
שאכילתו כל-כך בקדשה, שנזון
ממזון שהמלאכים נזננין ממנו, על-ידי-זה
שונאיו נזננין בהנקה.

וסימן לדבר: "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהִיט
הַבֹּקֶר" (שמות יט, טז), "ובבקר היתה
שכבת הטל" (שם טז, יג), "וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת
הַבֹּקֶר" (שם יד, כד).

(פרוש סימן זה שמעתי מפיו הקדוש: כי וַיְהִי
ביום השלישי בהיט הבקר" - נאמר ב'מתן-תורה', שזהו
בחינת: "מי שלמודו במחין זפים". "ובבקר היתה שכבת
הטל" - נאמר במקן, שהוא מזון שהמלאכים נזננין ממנו,
כמו שאמרנו חז"ל (יומא עה:). "וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר" -
נאמר בקריעת ים-סוף, שנטבעו המצרים בים, שזהו
בחינת 'הנקה', כמו שאמרנו חז"ל (פתיחות ל:). ולמד בקר
מבקר, על-ידי-זה מצא השגה הנ"ל בתוך התורה).

**"וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחֲנֵה מִצְרַיִם בְּעֵמֹד
אֵשׁ וְעָנָן, וַיִּהְיֶה אֵת מַחֲנֵה מִצְרַיִם" (שמות יד, כד)**

נד.

(ח"ב עט - ראשי-פרקים של רבנו ז"ל, בראשי-
פרקים של פרשת יתרו, עם באור מזהרנ"ת ז"ל)

**"וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ" (שמות יח, א). "קריעת ים-
סוף ומלחמות עמלק" (רש"י שם;**

**אבל ישראל עם קדוש לא הסתכלו על-
כל-זה, וקיימו עצה הנ"ל - להתחזק
לבלי להסתכל עליהם כלל, רק לילך דרכם
הקדש בתוכם, בתוך שטיפת הים עד שבאו
עד חטמם.**

ואז פשראה השם-יתברך חזק לבכם,
שאינם מניחים עבודתם בשום בלבול
שבועולם - אזי חמל עליהם ובקע הים
מפניהם, "ויבאו בני ישראל בתוך הים
ביבשה.

כי כן הדבר: בשמתחזקים בהתחזקות
גדול לילך דרכו בתפלתו ועבודתו
ולבלי להביט לאחוריו ואינו מסתכל אחריהם
כלל - אזי פתאם הם נתבטלים לגמרי
ממש, כמו הים שנתבטל לפני בני ישראל
ונתהפך ליבשה, וכו"ל.

**- שאר עניני 'קריעת ים-סוף' -
נמצאים על סדר הפסוקים**

**"וַיְבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, וְהַיָּם
לָהֶם חוֹמָה מִיַּמִּינָם וּמִשְׂמָאלָם" (שמות יד, כב)**

נה.

(ספר-המדות, תשובה ח"ב ח)

הקדוש-ברוך-הוא עושה 'שבילין'
בים, כדי לכבש
עוזנותינו ולהוציא צדקותינו.

והרב מטשעהרין ז"ל ציין לשמות-רבה כה, ו:
הקדוש ברוך הוא עושה לו שביל בתוך הים שנאמר
(תהלים עז, ט): 'בַּיָּם דָּרְכָה וּשְׁבִילָהּ בַּיָּם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיהָ
לֹא נִדְעוּ. בְּשֶׁרֶן-נָדָם מִפְּשַׁפֵּשׁ שְׁטֵרוֹתָיו, אִם מִצָּא
שְׂמַתְחִיבִים לוֹ בְּנֵי-אָדָם, הוּא מוֹצִיא שְׁטֵרוֹתָיו וְגוֹבֵה מֵהֶם.

זבחים קטז). 'קריעת ים-סוף' - זה 'בטול הזמנים'.

"וישקף ה' אל מחנה מצרים בעמוד אש וענן ויהם" (שמות יד, כד).
"עמוד-אש" - זה 'לילה' (שם יג, כב), ו"ענן" - זה 'יום' (שם) - "והקדוש-ברוך-הוא ערבבם, ובטל הזמנים".

[**'חזקוני'** על הפסוק (שמות יד, כד): **"וישקף ה' אל מחנה מצרים בעמוד אש וענן, ויהם את מחנה מצרים"** - בשעה שעמוד-האש מסתלק ועמוד-הענן בא, באותו זמן נתערבו יחד זה בזה לפני מחנה מצרים, ומצרים לא הרגלו לראות 'עמוד-אש', רק 'עמוד-הענן', ו'חשף' בלילה. וכשראו כן, נתהקמו בקול גדול, שהיו צועקים להשיב את המרכבות וכו'].

"מלחמת עמלק" - זה 'תשובה'. "משה אהרן וחור" (שם יז, י), פירש רש"י: "בתענית היו שרויים". על-ידי-זה: "וישמע יתרו" - שמע ה'קול'. (עדי-כאן לשון רבנו ז"ל).

באור מוהרנ"ת ז"ל: כלי-זה מצאנו מפתח-יד רבנו ז"ל, כתבם בדרך 'ראשי-פרקים' ברמז בעלמא לזכרון וכו'. מה שאפשר להבין מעט על-פי ההקדמה שהבנתי מדבריו, אמרתי לבאר מה שבדי וכו'.

והנה מה שהאיר השם עיני הוא: כי רבנו ז"ל רוצה לגלות: ש'תשובה' ובחינת למעלה מהזמן, דהינו 'בטול הזמנים', הם בחינה אחת, ועל-ידי-זה זוכין לשמע ה'קול דקדשה, ולהכניע ה'קול דסטרא-אחרא'.

וכן מבאר בה'אלף-בית החדש' (ספר-המדות, תשובה א): **"יום שהאדם עושה תשובה הוא למעלה מהזמן, ומעלה כל הימים למעלה מהזמן".** נמצא מבאר: ש'תשובה' הוא 'למעלה מהזמן'. וכו'.

ועתה בוא וראה, ותבין מעט מדבריו. ונתחיל לדגמא מסוף דבריו הקדושים, והוא: **"וישמע יתרו, קריעת ים-סוף" וכו' פנ"ל.** "קריעת ים-סוף" - זה 'בטול הזמנים'. **"וישקף ה'" וכו'.**

פירוש: בזה רוצה לבאר ולהוכיח בקצור נפלא: ש'קריעת ים-סוף' הוא בחינת 'בטול הזמנים' - כי ב'קריעת ים-סוף' כתיב (שמות יד, כד): **"וישקף ה' אל מחנה מצרים בעמוד אש וענן ויהם".** "עמוד אש" - זה 'לילה'. ו"ענן" - זה 'יום'. **והקדוש-ברוך-הוא ערבבם, ובטל הזמנים.**

והולך ומבאר ההקדמה הנ"ל: ש'בטול הזמנים' ו'תשובה', הוא בחינה אחת וכו'.

וזה שכתב: **"מלחמת עמלק" - זה 'תשובה'. "משה אהרן וחור" - פירש רש"י: "בתענית היו שרויים".**

פירוש: שמביא ראיה ש"מלחמת עמלק" זה 'תשובה' - כי אז היו שרויים בתענית 'משה אהרן וחור', שזהו בחינת 'תשובה'.

נמצא: ש'קריעת ים-סוף' ו'מלחמת עמלק' - זהו בחינת 'בטול הזמנים' ו'תשובה', שהם תלויים זה בזה.

ועל-ידי-זה: **"וישמע יתרו", שמע ה'קול' - הינו פנ"ל:** כי על-ידי 'תשובה' שהוא 'בטול הזמנים' - על-ידי-זה שומעין ה'קול דקדשה פנ"ל.

"וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֹר לְאִיתָנוּ" (שְׁמוֹת יד, כז)

כח.

(ח"א ה, ה)

וְתַדַּע: שְׁצַרִּיךְ לְשִׁתֵּף הַגְּבוּרוֹת ב'חֲסָדִים', שְׁמַאֲלָא בִּימִינָא, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים כ, ז): "בְּגְבוּרוֹת יִשַׁע יְמִינֹו".

כִּי עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת עַל־יַדִּי ה'חֲסָדִים', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שָׁם קי, א): "שֵׁב לִימִינִי".

וְכֵן צַרִּיךְ לְשִׁתֵּף ה'אֱהָבָה' עִם ה'יִרְאָה', כְּדִי שְׁיִתְעַבֵּד רְעָמִים'.

וְזֶה (תְּקוּנַיִי-זֶהר קכט.): "מִסְטָרָא דִּימִינָא, מִחָא חוּרָא בְּכַסְפָּא".

וְזֶה (שְׁמוֹת יד, כז): "וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֹר לְאִיתָנוּ".

"וַיֵּשֶׁב הַיָּם" - הֵינּוּ יָם הַחֲכָמָה'.

"לַפְּנוֹת בְּקֹר - דָּא בְּקֹר דְּאַבְרָהָם" (זֶהר תְּרוּמָה קעז), בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה מֵא, ח): "אַבְרָהָם אֱהָבִי".

"לְאִיתָנוּ" - דָּא גְּבוּרוֹת, הֵינּוּ בְּחִינַת (תְּהִלִּים עז, יט): "קוֹל רַעְמֵךְ בְּגִלְגָּל".

וְזֶהוּ (שִׁירֵי-הַשִּׁירִים ח, ז): "מִיָּם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה" - כִּי עֵקֶר ה'הַתְּגַבְּרוֹת' עַל־יַדִּי ה'אֱהָבָה', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "שֵׁב לִימִינִי" וְכוּ'.

כט.

(ח"א רי)

עַל־יַדִּי 'מִשָּׂא-וּמִתָּן בְּאִמוּנָה', הוּא מְקַיֵּם (דְּבָרִים ו, ה): "וְאֱהָבָתָּ" [אֵת ה' אֱלֹקֶיךָ] - כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ חַז"ל (יוֹמָא פו.): "וְאֱהָבָתָּ" - "שִׁיָּהָא שְׁמֵי-שָׁמַיִם מִתְּאַהֵב עַל־יַדִּיךָ" וְכוּ'.

וּכְשִׁמְקִים "וְאֱהָבָתָּ" - עַל־יַדִּי-זֶה יְהִיָּה לוֹ 'פְּרִנְסָה' בְּלֹא יְגִיעָה וְטִרְחָ.

כִּי אָמְרוּ חַז"ל (פְּסָחִים קיח.): "קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו בְּקָרִיעַת יַם-סוּף" - וְקָרִיעַת יַם-סוּף הָיָה עַל־יַדִּי זְכוּת 'אַבְרָהָם', בְּחִינַת "וְאֱהָבָתָּ", כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ חַז"ל (זֶהר תְּרוּמָה קע: עַל שְׁמוֹת יד, כז): "וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֹר, דָּא בְּקֹר דְּאַבְרָהָם".

נִמְצָא: כְּשֶׁהִגִּיעַ 'עַת הַבְּקָר', בְּחִינַת 'אַבְרָהָם' - אָזִי יֵצֵא מְקַשׁוּי לְקַל - כִּי עַד הַבְּקָר הָיָה קָשָׁה לְפָנָיו 'קָרִיעַת יַם-סוּף'.

נִמְצָא: עַל־יַדִּי 'מִשָּׂא-וּמִתָּן בְּאִמוּנָה', אַחוּז בְּבְחִינַת: "וְאֱהָבָתָּ", בְּחִינַת 'אַבְרָהָם' - אָזִי אֵין קָשִׁין לוֹ מְזוֹנוֹתָיו.

"וּמְצָרִים נָסִים לְקִרְאָתוֹ" (שְׁמוֹת יד, כז)

ל.

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה)

כְּשִׁפְגָם אַבְרָהָם "בְּפֹה אֲדַע" (בְּרֵאשִׁית טו, ח), וּבְזֶה פָּגַם ב'יִרְשַׁת אֶרֶץ', שְׁהִיא בְּחִינַת 'אִמוּנָה', בְּחִינַת 'תְּפִלָּה' - הָיָה גְּלוּת-מְצָרִים'.

וְדוּקָא "יַעֲקֹב וּבְנָיו יָרְדוּ מְצָרִים" (יְהוֹשֻׁעַ כד, ד - בְּהַגְדָּה שֶׁל פְּסַח) - כִּי "הֵם בְּחִינַת שְׁנַיִם-עָשָׂר גְּסָתָאוֹת הַתְּפִלָּה" (שְׁעָרֵי-הַפְּנוֹת, דְּרוּשֵׁי עֲלִינוּ-לְשַׁבַּח א)..

וְהוֹרִיד אוֹתָם ב'גְּלוּת', ו'מְצָרִים' הוּא הַפָּךְ ה'נְסִים', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת יד, כז): "וּמְצָרִים נָסִים לְקִרְאָתוֹ" - שְׁאֵין שָׁם מְקוֹם הַנְּסִים, וְאֵין שָׁם מְקוֹם הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ

שְׁפָתוֹב (שם ט, כט): "וְהָיָה כִּצְאָתִי אֶת הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת כַּפֵּי".

"וְכָל הַגְּלִיּוֹת מְכַנְּיִם בְּשֵׁם מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד). וּכְשֶׁפּוֹגְמִין בְּאַמוּנָהּ, בְּתַפְלָהּ, בְּאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל – הוּא יוֹרֵד לַגְּלוּת.

"וַיִּנְעַר ה' אֶת מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם" (שְׁמוֹת יד, כז)

לא.

(סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־יִשְׂרָאֵל, מַעֲשֵׂה יַב מִבְּעַל־תַּפְלָה)

וְשֵׁם בְּאוֹתוֹ הַיָּד רְאִיתִי: שְׁאוֹתוֹ הַמְּדִינָה הַנִּלְשָׁה לְשֵׁמֶם אוֹמְרִים עֲלֵיהֶם שֶׁהֵם כָּלֵם אֶלְקוֹת, עִם כָּל הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֲלֵיהֶם לְקַבֵּל עֵזֶר מֵהֶם – כָּלֵם יִהְיֶה נִכְלִין וְאוֹבְדִין. (כַּל־זֶה הַשֵּׁם לְהֵם הַבְּעַל־תַּפְלָה, לְאֲנָשֵׁי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת).

וַיִּתֵּר מִזֶּה: מָה שֶׁאַתֶּם בְּטוֹחִים בַּמְּדִינָה הַנִּלְשָׁה, שֶׁהֵם כָּלֵם אֶלְקוֹת, זֶהוּ שְׁטוּת, כִּי הֵם לֹא יוֹכְלוּ לְעֹזֵר לָכֶם; וְלִדְעוֹתִי, אִם תִּהְיֶה בְּטוֹחִים עֲלֵיהֶם אֲדַרְבָּא, זֶה יִהְיֶה מִפְּלָה שְׁלָכֶם.

עֵינֵי־שֵׁם כָּל הַקַּאפִּיטָל (יִשְׁעִיָּה לֵא) שְׁמִדְבָר מַעֲנִין כָּל הַמַּעֲשֵׂה הַנִּלְשָׁה (שֶׁל הַבְּעַל־תַּפְלָה). "הוּא הַיָּדִים מִצְרַיִם לְעֹזְרָה וְעַל סוּסִים יִשְׁעֵנוּ, וּמִצְרַיִם אָדָם וְלֹא אֵל וְסוּסִיהֶם בְּשׂוֹר וְלֹא רוּחַ" (יִשְׁעִיָּה לֵא, אֲג).

הַיָּנוּ: [שְׁמִצְרַיִם הוּא] בְּחִינַת הַמְּדִינָה, שֶׁסָּמְכוּ עָלֶיהָ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת שֶׁהֵם יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם.

כִּי לְפִי טְעוּתָם סָבְרוּ שֶׁהֵם כָּלֵם אֶלְקוֹת, וְסוּסִיהֶם הֵם מְלָאכִים, כַּמְבָּאָר לְעִיל בְּתוֹךְ הַמַּעֲשֵׂה עֵינֵי־שֵׁם.

וְזֶה שְׁפָתֵי הַפְּסוּק: "וּמִצְרַיִם אָדָם וְלֹא אֵל וְסוּסִיהֶם בְּשׂוֹר וְכוּ'. וְהָבֵן. [עֵין לְקוּטֵי־הַלְכוּת, תַּפְלָה ד].

"וְה' יִטָּה יָדוֹ, וְכָשַׁל עוֹזֵר וְנִפְלַע עֲזָרָה, וַיַּחֲדוּ כָּלֵם יִכְלִיּוֹן" (סִיּוּם הַפְּסוּק הַנִּלְשָׁה בִּישְׁעִיָּה לֵא) – הַיָּנוּ בְּחִינַת הַיָּד הַנִּלְשָׁה. כִּי עַל הַיָּד רָאוּ: שֶׁשְׁנֵיהֶם יִהְיוּ נִכְלִין, הָעוֹזֵר וְהָעֲזוּרָה, כַּנִּלְשָׁה.

"וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, לֵא)

– עֲנִין "יָד הַגְּדוֹלָה" –

לב.

(ח"א מא)

כְּשֶׁהֲצַדִּיק הָעוֹשֶׂה הַפְּדִיּוֹן מִנִּיחַ יָדָיו עַל הַמְּמוֹן, יִכּוֹן: כִּי יֵשׁ יָד הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, לֵא), וְכִי, וְהַיָּנוּ שֶׁלֵּשׁ יָדוֹת (תַּקּוּנֵי־זֶהַר ט).

וְ"שֶׁלֵּשׁ פְּעָמִים יָד גִּימְטְרִיָּא מ"ב" (שְׁעֵר־הַמְּצוּת, לָךְ לָךְ). וְ"שֵׁם מ"ב יֵשׁ בּוֹ שְׁבַע־שְׁמוֹת" (זֶהַר בְּהַר קַח:), וְכָל שֵׁם יֵשׁ בּוֹ שְׁשָׁה אוֹתֵיּוֹת. וַיִּכּוֹן וְכִי וְכִי (עֵין בְּפָנִים).

לג.

(ח"א מו)

עַל־יָדֵי מְחַאֲת־בָּהּ, נִמְתָּקִים הַדִּינִים.

כִּי יֵשׁ שְׁלֹשׁ הַיָּדוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ יָדִים. "יָד הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, לֵא). "יָד הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט; ו, א; יג, ט; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד; ז, יט; לֵד, יב; וְעוֹד הַרְבֵּה), "יָד הַרְמָה" (שְׁמוֹת יד, ח; בַּמְדָּבָר לֵג, ג).

וְיָד יָמִין – זֶה "יָד הַגְּדוֹלָה". וְיָד שְׂמָאל – זֶה "יָד הַחֲזָקָה". וּבִשְׁעַת הַבָּאָה שְׁנַת־חֲבָרִים יַחַד – זֶה בְּחִינַת: "יָד רְמָה".

וְהַדְּבוּרִים הַיּוֹצְאִים, הֵם יוֹצְאִים
מֵה'צָרוֹן', גִּימְטְרִיא שְׁלֹשׁ
פְּעָמִים 'אַלְקִיִּים' (עֶצְחִיִּים, שְׁעַר־הַכְּלָלִים פִּי"ג;
שְׁעַר כַּח, ב; כַּח, ה), וְהֵם נִמְתְּקִים עַל יְדֵי 'שְׁלֹשׁ
הַיּוֹז"ת'.

כִּי יֵשׁ ג' יָדִים: "יָד הַגְּדוּלָּה", וְ"יָד
הַחֲזָקָה", וְ"יָד הָרַמָּה". וְהֵן: יָד יְמִין,
הוּא "יָד הַגְּדוּלָּה"; יָד הַשְּׂמָאל, "יָד
הַחֲזָקָה"; וְעַל־יְדֵי 'חֲבוּקַת הַיָּדִים', נַעֲשֶׂה
"יָד הָרַמָּה". וְעַל־כֵּן כְּשֶׁמֶכָּה בָּהּ אֵל בָּהּ
וּמְחַבֵּר הַיָּדִים בַּתְּפִלָּה, נִמְתְּקִין הַדִּינִין (עַנּוֹ
בַּפְּנִים).

לד.

(ח"א סז, ז)

כְּשֶׁבָּא 'כְּבוֹד חֲדָשׁ' לְהָאָדָם, וּמְלַבֵּשׁ
בְּתוֹכוֹ 'נֶפֶשׁ־דְּקֹדֶשׁה' - צָרִיךְ
לָרְאוֹת לְהוֹלִיד הַ'נֶּפֶשׁ' בְּנִקְל, בְּלִי 'קִשּׁוּי־
הוֹלָדָה'.

כִּי הַ'כְּבוֹד' הִיא "אִם כָּל הִי" (בְּרֵאשִׁית ג, כ),
וְהַ'נֶּפֶשׁ' מְלַבֶּשֶׁת בָּהּ כְּעֶבֶר בְּמַעֲי אִמּוֹ.

וְלַפְּעָמִים כְּשֵׁי שׁ חֲסוֹן־שְׁלוֹם בְּחִינַת
'קִשּׁוּי־לִילֵד', יְכוּלִין לְהִסְתַּלַּק
שְׁנִיָּהֶם חֲסוֹן־שְׁלוֹם, הָ'אִם' וְהַ'זָּלָד', דְּהֵינּוּ:
הַ'כְּבוֹד' וְהַ'נֶּפֶשׁ'. אוֹ לַפְּעָמִים אֶחָד מֵהֶם,
כְּפִי עֲנִין הַ'קִּשּׁוּי־לִילֵד'.

וְאַחֲרֵי־כֵן כְּשֶׁנּוֹלָד הַ'נֶּפֶשׁ', צָרִיךְ לְגַדֵּל
אֶת הַ'נֶּפֶשׁ'.

וּשְׁתֵּי בְּחִינּוֹת אֵלוֹ, הַ'הוֹלָדָה' וְהַ'צְדִיק' -
נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי 'יְרָאָה' וְ'אַהֲבָה',
שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁתֵּי יָדִים', "יָד הַגְּדוּלָּה"
(שְׁמוֹת יד, לא), וְ"יָד הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט; ו, א; יג,
ט; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד; ז, יט; לד, יב; וְעוֹד תְּרַבֵּה).

כִּי הַ'הוֹלָדָה' נַעֲשִׂית עַל־יְדֵי הַ'יְרָאָה',
בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים מו, ז): "רַעְדָה אַחֲזַתֶּם
שָׁם חֵיל פִּינֹלָדָה". וְאַחֲרֵי שְׁנוֹלָד, 'מַגְדִּילִין
אוֹתָהּ' עַל־יְדֵי הַ'אַהֲבָה' וְכו'.

וְזֶה בְּחִינַת (דְּבָרֵי־הַיָּמִים א כט, יב): "וְאַתָּה
מוֹשֵׁל בְּכָל" - הֵינּוּ: בְּחִינַת הַמְּמַשְׁלָה
וְהַמְּלָכוּת, בְּחִינַת (תְּהִלִּים כד): "מֶלֶךְ הַכְּבוֹד",
שֶׁשֵּׁם מְלַבֵּשׁ הַנֶּפֶשׁ.

"וּבִידָךְ כַּח וּגְבוּרָה, וּבִידָךְ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק
לְכָל" (דְּבָרֵי־הַיָּמִים שָׁם) - הֵינּוּ
בְּחִינַת: 'שְׁתֵּי הַיָּדִים' בְּנ"ל.

"וּבִידָךְ כַּח וּגְבוּרָה" - זֶה בְּחִינַת: "יָד
הַחֲזָקָה".

"וּבִידָךְ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק" - זֶה בְּחִינַת: "יָד
הַגְּדוּלָּה".

שְׁעַל־יְדֵי בְּחִינַת 'שְׁתֵּי הַיָּדִים' אֵלוֹ -
מוֹלִידִין וּמַגְדִּילִין הַ'נֶּפֶשׁ'
הַמְּלַבֶּשֶׁת בָּהּ כְּבוֹד, בְּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת: "הַ'צְדָקָה' שְׁנוֹתֵנִין (בַּתְּפִלָּת
שְׁחֲרִית) אֵצֶל: וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל" (דְּבָרֵי־
הַיָּמִים שָׁם) (שְׁעַר־הַכְּנוּת, תְּפִלַּת־הַשַּׁחַר א; פְּרִיעֶזֶר־
חֲיִים, שְׁעַר־הַזְּמֵרוֹת פ"ה), כִּי עַל־יְדֵי הַ'צְדָקָה',
מוֹצִיאִין וּמַעֲלִין אֶת הַ'כְּבוֹד' וְהַ'מְמַשְׁלָה'.

וְזֶה בְּחִינַת (אִיּוֹב כט, כ): "כְּבוֹדֵי חֲדָשׁ עִמָּדִי,
וְקִשְׁתֵּי בִידֵי תַחֲלִיף" - הֵינּוּ: כְּשֶׁמַּגִּיעַ
'כְּבוֹד חֲדָשׁ' אֶל הָאָדָם, אֲזִי צָרִיךְ לְהַחֲלִיף
וּלְהַעֲבִיר הַ'קִּשּׁוּי', עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'יָדִים',
שְׁעַל־יְדֵי הַ'יָּדִים', חוֹלֶפֶת וְעוֹבֶרֶת הַ'קִּשּׁוּי־
לִילֵד'.

לה.

(ח"א קא)

עֶקֶר בְּחִינַת 'אָדָם', הוּא בְּחִינַת הַ'שְּׂכָל־
הָאִמְתִּי' שְׁזוֹכִין לְהַשִּׁיג, דְּהֵינּוּ:
'חֲכָמוֹת הַתּוֹרָה־הַקְּדוּשָׁה'.

כִּי יֵשׁ שְׁלֹשׁ-שִׁבְלֵי־זוֹת: (א) שְׁכַל-פְּשׁוּט' -
 בְּחִינַת 'הַכְּמָה'. (ב) וּבְשִׁלּוּמֵד וּמִבֵּין -
 זֶה נִקְרָא 'בִּינָה'. (ג) וְאַחֲרֵיכֵן פְּשִׁיזְדַּע הַתּוֹרָה
 - זֶה נִקְרָא 'דַּעַת'.

וְשִׁלְשׁ שִׁבְלֵי־זוֹת אֵלוֹ' - הֵם בְּחִינַת 'יָדִים'
 לַתּוֹרָה, בְּחִינַת: "יָד הַגְּדוֹלָה"
 (שְׁמוֹת יד, לא), וְ"יָד הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט; ו, א; יג,
 ט; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד; ז, יט; לד, יב; וְעוֹד הַרְבֵּה). וְ"יָד
 הַרְמָה" (שְׁמוֹת יד, ח; בַּמִּדְבָּר לג, ג) - שְׁבָהֶם
 מִתְקַבְּלַת הַתּוֹרָה.

וְאֵלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה-שִׁבְלֵי־יָם' - הֵם בְּחִינַת
 שְׁלֹשׁ פְּעָמִים י"ה. כִּי י"ה הֵם 'הַכְּמָה
 וּבִינָה', שְׁכָלוּלִים בְּכָל אֶחָד מֵהַשְּׁלֹשׁ-
 שִׁבְלֵי־זוֹת. וְשִׁלְשׁ-פְּעָמִים י"ה הוּא גִימְטְרִיָּא
 'אָדָם'.

נִמְצָא: שְׁעַקֵּר שֵׁם 'אָדָם', הוּא בְּחִינַת
 הַשְּׁכַל-הָאֲמִתִּי, דְּהֵינּוּ 'הַכְּמֹזֶה'
 הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֲנַפְי־נְהִירִין' -
 בְּחִינַת 'הִרְחַקַת וּשְׁבִירַת כָּל הַתְּאוּזוֹת וּמִדּוֹת-
 רְעוּזוֹת'.

לו.

(ח"א קפ)

בְּעֵינַי סִגְלַת הַפְּדִיּוֹן: מְעוֹז' הֵם בְּחִינַת
 'דִּינָיִן וְכוּ'. וְצָרִיךְ לְהַמְתִּיק הַדִּינָיִן
 בְּשִׁרְשׁוֹ, וְשִׁרְשׁ הַדִּינָיִן בְּבִינָה וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׁמַנִּיחִין הַיָּדִים' עַל
 הַמְּעוֹז, נִמְתְּקִין הַדִּינָיִן. כִּי יֵשׁ
 בְּבִינָה, 'שְׁלֹשׁ יָדִים'. הֵינּוּ: שְׁיֵשׁ שֵׁם 'שְׁתֵּי
 יָדִים': "יָד הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, לא), וְ"יָד
 הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט; ו, א; יג, ט; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד;
 ז, יט; לד, יב; וְעוֹד הַרְבֵּה). וְ'כָלְלוֹת הַיָּדִים' הוּא
 "יָד הַרְמָה" (שְׁמוֹת יד, ח; בַּמִּדְבָּר לג, ג).

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׁבָא הַמְּעוֹז' שֶׁהוּא
 הַדִּינָיִן, לְהַיָּדִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת

שְׁלֹשׁ יָדִים' שְׁבִינָה' - נִמְתְּקִין הַדִּינָיִן
 בְּשִׁרְשׁוֹ - כִּי שִׁרְשׁוֹ הוּא 'בִּינָה', שְׁשֵׁם
 הַשְּׁלֹשׁ יָדִים' הֵנ"ל.

לז.

(ח"א רכא)

עַל-יְדֵי שְׁנוֹתָיִן מְעִשֵׁר', נִצּוּל
 מ'שׁוֹנָאִים' - כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
 מְכַסֶּה אוֹתוֹ בְּיָדוֹ וּמְצִילוֹ, כִּי "הַאֲלֹקִים יִבְקֹשׁ
 הַנְּרָדָף" (קִהְלֶת ג, טו), וְאֶפְלוֹ צְדִיק רוֹדֵף אֶת
 הַרְשָׁע" (וַיִּקְרָא-רַבְּבָה כז, ה).

וְעַל-יְדֵי מְעִשֵׁר', נַעֲשֶׂה בְּחִינַת "יָד
 הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, לא) - כִּי "יָד
 הַגְּדוֹלָה" הוּא בְּחִינַת 'הַסְּתַפְּקוֹת', כְּמוֹ
 שְׁכַתּוּב (בַּמִּדְבָּר יא, כב): "הֲצֵאן וּבְקֹר יִשְׁחַט
 לָהֶם וּמִצָּא לָהֶם, אִם אֵת כָּל דְּגַי הַיָּם וְכוּ'
 וּמִצָּא לָהֶם", וְתַרְגָּם אוּנְקְלוֹס: "הַיִּסְפֵּק
 לְהוֹן", וְהַשִּׁיבוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ (שָׁם יא, כג): "תִּיד
 ה' תִּקְצֹר".

נִמְצָא: שְׁבִינַת "יָד הַגְּדוֹלָה", הִיא
 יְכוּלָה לְהַסְפִּיקָם. נִמְצָא: שְׁבִינַת
 'הַסְּתַפְּקוֹת', הוּא בְּבִינַת "יָד הַגְּדוֹלָה".

וְעַל-יְדֵי מְעִשֵׁר' הוּא בְּבִינַת
 'הַסְּתַפְּקוֹת'. כִּי "אֵין אָדָם מֵת
 וְחֲצִי תְאוּזוֹתוֹ בְּיָדוֹ" (קִהְלֶת-רַבְּבָה ג, יג), כִּי "יֵשׁ לוֹ
 מָנָה מְבַקֵּשׁ מְאֹתִים" וְכוּ' (שָׁם), וְכָל מָה שְׁיֵשׁ
 לוֹ אֵין מְסַפִּיק לוֹ.

אָבֵל בְּמְעִשֵׁר' כְּתִיב (מְלָאכִי ג, י): "הֲבִיאוּ
 אֶת כָּל הַמְּעִשֵׁר אֶל בֵּית הָאוֹצֵר,
 וּבְחֲנוּנַי נָא בִזְאת וְכוּ', עַד בְּלֵי דֵי", וְדָרְשׁוּ
 רַז"ל (שִׁבְת לב:): "עַד שְׁיִבְלוּ שְׁפֹתוֹתֵיכֶם
 מְלוֹמֵר דֵּי".

נִמְצָא: שְׁעַל-יְדֵי מְעִשֵׁר', נַעֲשֶׂה בְּחִינַת
 'הַסְּתַפְּקוֹת', שֶׁהוּא בְּחִינַת "יָד

**"אֵז יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה
הַזֹּאת לֵה" (שְׁמוֹת טו, א)**

תניא אמר רבי מאיר: מניין ל'תחית-המתים' מן התורה, שנאמר (שמות טו, א): "אֵז יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵה", 'שיר' לא נאמר, אלא 'ישיר', מכאן ל'תחית-המתים' מן התורה. (סנהדרין צא:)

לט.

(ח"א סד, ה)

**"אֵז יִשִּׁיר מֹשֶׁה" (שְׁמוֹת טו, א). אָמְרוּ הַזֵּ"ל
(סנהדרין צא:): "שיר' לא נאמר, אלא
'ישיר', מכאן ל'תחית-המתים' מן התורה"
- שעתיד 'משה' לשיר לעתיד-לבא גם-כן.**

**בי כל השירות - בין של עולם-הזה בין
של לעתיד-לבא - הוא רק אצל
'משה', שהוא בחינת 'שתיקה', שזכה לומר
ששיר ל'אמונה העליונה על הכל, ששם
נכללין כל הזמירות, כי כלם נמשכים ממנה.**

**וזוה שפרש רש"י: "ישיר, יו"ד על-שם
המחשבה נאמרה". הינו: בחינות
"בך עלה במחשבה" (מנחות כט:), בחינות
'משה', בחינות 'שתיקה'.**

**ועל-כן על-ידי נגון של הצדיק, שהוא
בחינות 'משה' - עולים ויוצאים
כל הנשמות שנפלו בתוך ה'אפיקורסות'
הזאת של חלל-הפנוי.**

**בי נגונו' הוא בבחינות ראש אמונה, הינו:
'אמונה העליונה' על הכל. שעל-ידי
'נגון' ו'אמונה' זו - נתבטלים כל
ה'אפיקורסות', ונכללים ונתבטלים כל
ה'נגונים' בתוך ה'נגון' הזה, שהוא למעלה מן
הכל, שפמנו נמשכים כל ה'נגונים'.**

**הַגְּדוּלָּה", וְעַל-יְדֵי-זֶה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מוֹשִׁיט
יָדוֹ וּמְכַסֶּה עָלָיו וְנִצּוֹל מִשׁוֹנְאִים.**

"וַיֹּאמְרוּ בְּה' וּבְמֹשֶׁה עֲבָדוּ" (שְׁמוֹת יד, לא)

לח.

(ח"א קנג)

**הַעֲקֹר וְהִסּוּד שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בוֹ: לְקַשֵּׁר
עֲצָמוֹ לְהַצְדִּיק שְׁבַדוֹר, וּלְקַבֵּל
דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר בִּי הוּא זֶה, דְּבַר קִטָּן
וְדַבַּר גָּדוֹל. וְלִבְלִי לְנִטּוֹת חִסּוֹן-שְׁלוֹם מִדְּבָרָיו
יָמִין וּשְׂמָאל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (ספרי שופטים):
"אִפְלוֹ אוֹמֵר לָךְ עַל יָמִין שְׂמָאל" וכו'.**

**וְלַהֲשִׁיב מֵאֲתוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת, וְלִסְלַק
דַּעְתוֹ כִּאֲלוֹ אֵין לוֹ שׁוֹם שְׁכָל
- בְּלַעֲדֵי אֲשֶׁר יִקְבַּל מֵהַצְדִּיק וְהָרַב שְׁבַדוֹר.
וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֲצִלוֹ שׁוֹם שְׁכָל עֲצָמוֹ -
אֵינוֹ בְּשַׁלְמוֹת, וְאֵינוֹ מְקַשֵּׁר לְהַצְדִּיק.**

**וַיִּשְׂרָאֵל בָּעַת 'קַבְלַת-הַתּוֹרָה' הָיוּ לָהֶם
'חֲכָמוֹת גְּדוֹלוֹת' - בִּי אֵז הָיוּ
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת-זָרָה שְׂבִימֵיהֶם, שֶׁהִיָּה טְעוּתָם
עַל-פִּי חֲכָמוֹת וְחִקְרוֹת גְּדוֹלוֹת בְּיָדוּעַ.**

**וְלוֹלִי שֶׁהָיוּ מִשְׁלִיכִין מֵעֲצָמָן הַחֲכָמוֹת,
לֹא הָיוּ מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה, וְהַשְׁלִיכוּ
הַחֲכָמוֹת, וְ"הָאֵמִינוּ בְּה' וּבְמֹשֶׁה עֲבָדוּ"
(שְׁמוֹת יא, לא), וְעַל-יְדֵי-זֶה קִבְּלוּ הַתּוֹרָה.**

מ.

(ח"א עג)

ה'מַחֲשָׁבָה' נִקְרָא 'יו"ד', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת טו, א): **"אִזְ יִשִׁיר מֹשֶׁה"**, וּפִרְשׁ רַש"י: **"יו"ד עַל שֵׁם הַמַּחֲשָׁבָה נֶאֱמָרָה"**.

מא.

(ח"א צד)

'חֲכָמָה' הִיא 'יו"ד', כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י (שְׁמוֹת טו, א): **"אִזְ יִשִׁיר" - 'שָׂר' לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא 'יִשִׁיר', יו"ד עַל שֵׁם הַמַּחֲשָׁבָה נֶאֱמָרָה"**.

מב.

(ח"א קפה)

ה'שֶׁכַל' נִקְרָא 'יו"ד', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב רַש"י (שְׁמוֹת טו, א): **"אִזְ יִשִׁיר מֹשֶׁה" - שְׂרָאוּי לְכַתֵּב 'שָׂר מֹשֶׁה', אֶלָּא יו"ד עַל שֵׁם הַמַּחֲשָׁבָה נֶאֱמָרָה"**.

מג.

(ח"ב עא - נֶאֱמַר ב'שֶׁבַת-שִׁירָה')

וְדַע: בִּי 'מַחִין שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל', הֵם בְּחִינַת 'נַעַם'. וּמַחִין שֶׁל חוּץ-לָאֶרֶץ, הֵם בְּחִינַת 'חֹבְלִים' וְכוּ'.

וְעַקֵּר ה'הוֹלְדָה', הוּא עַל-יַדֵּי בְּחִינַת 'נַעַם' הָעֲלִיּוֹן וְכוּ'.

וְדַע: שְׁעַל-יַדֵּי 'צַדִּיקָה', נַעֲשֶׂה הַכְּלִי לְקַבֵּל עַל-יְדָהּ מ'נַעַם-הָעֲלִיּוֹן, 'שְׁלֵחוֹבִין דְּרַחֲמוֹתָא' וְכוּ'.

וְכֻלָּל הַדְּבָרִים: בִּי כָּל הַנִּבְרָאִים וְכָל הַהוֹלְדוֹת - בְּלֶם הֵם רַק בְּשִׁבִיל 'הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ'. וְעַקֵּר ה'הוֹלְדָה', עַל-יַדֵּי הַצַּדִּיקָה, שְׁעַל-יְדָהּ נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל מ'נַעַם-הָעֲלִיּוֹן' וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת ה'"שִׁירָה" (שְׁמוֹת טז) - בְּחִינַת (שְׁמוֹאֵל-ב כג, א): "נַעַם זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל" (וְלֹא גָלָה יוֹתֵר). [כְּתוּב שֵׁם בְּהַתּוֹרָה: עַל 'דְּוִד-הַמֶּלֶךְ' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'נַעַם'].

מד.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, חֲתוּן ח"ב א)

מִי שֶׁקִּשָּׁה לוֹ לְמַצָּא זְיוּגוֹ, יֹאמַר בְּכּוֹנֵה 'שִׁירַת הַיָּם'.

מה.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, חֲכִירוֹת-וְקַבְּלָנוֹת א, ה)

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְדַרְשֵׁי-תַּהֲלִים יח): "כָּל הָאוֹמֵר שִׁירַת הַיָּם בְּכּוֹנֵה, מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו" - בִּי ה'שִׁירָה', הוּא בְּחִינַת 'בְּרוּר וְקַבּוּץ הַטּוֹב', בְּבְחִינַת 'שִׁירוֹת וְנִגּוּנִים' - וְאִזִּי נִתְבַּטַּל הָרַע, שֶׁזֶה בְּחִינַת 'מַחֲלֵת-עֲוֹנוֹת'.

"עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, זֶה אֵלֵי וְאֶנְוָהוּ, אֶלְקֵי אָבִי וְאֶרְמְמֶנְהוּ" (שְׁמוֹת טו, ב)

רֵאתָ שֶׁפָּחָה עַל הַיָּם מִה שֶׁלֹּא רָאוּ נְבִיאִים. (רַש"י: מְכִילֵתָא, שִׁירָה ג)

מו.

(ח"א כז, ג-ד-ה-ו)

'הַדְּרַת-פָּנִים' זֶה בְּחִינַת 'דְּרוּשֵׁי הַתּוֹרָה', שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בְּשִׁלְשֵׁי-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, הַנִּמְשָׁכִים מִ"ג תְּקוּנֵי דְקִנְיָא (זֶהר אַחֲרֵי סב), מְבַחֲינַת 'הַדְּרַת-פָּנִים', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (וַיִּקְרָא יט, לב): **"וְהַדְּרַת פָּנַי זָקֵן"**.

וּלְפִי הַזְדַּכְכוֹת 'חֲכָמָתוֹ' בִּי"ג מִדּוֹת אֱלוֹהִים, כִּן הַזְדַּכְכוֹת 'קוֹל רִנְתוֹ' - בְּבְחִינַת (קְדוּשִׁין לב: עַל וַיִּקְרָא יט, לב): **"זָקֵן - זֶה קִנְיָה חֲכָמָה"**, "הַקְּנָה מוֹצִיא קוֹל" (בְּרִכּוֹת סא.).

וּכְשֶׁנִּזְדַּבְּרָה 'קוּלוֹ' - אִזְ עַל-יַדֵּי הַשְּׁמַעַת
קוּלוֹ לְבַד, בְּלֹא דְבוּר,
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹשִׁיעוֹ בְּעַת צָרָתוֹ,
בְּבַחֲיַנַת (תְּהִלִּים קו, מד): "וַיִּרְא בַּצַּר לָהֶם,
בְּשִׁמְעוֹ אֶת רִנָּתָם". עַל-יַדֵּי שְׁמִיעַת קוּלוֹ,
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹאֵה מִי שֶׁמַּצַּר לוֹ, אֵיזְהוּ
עַבְדֵי מִצְרַיִם לָנוּ.

וּלְהַדְרֵת-פָּנִים' הַנִּלְא, אֵי-אֶפְשָׁר לְבוֹא
אֶלָּא עַל-יַדֵּי 'תִּקְוֹן-
הַבְּרִית', בְּבַחֲיַנַת (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-א טז, כו): "הוֹד
וְהָדָר לְפָנָיו", כְּשֶׁ"עִז וְחֻדוּהָ בְּמִקוּמוֹ", שֶׁהוּא
'בְּרִית' "הַנִּקְרָא 'בְּעִז'" (זֶהוּ תַצֵּא רַפָּא. תְּקוּנַת-זֶהוּ
עה:), וְהוּא חֻדוּהָ דְמִטְרוּנֵיתָא.

וְזֶה (שְׁמוֹת טו, ב): "עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי
לִישׁוּעָה, זֶה אֵלֵי וְאֲנוּהוּ, אֶלְקֵי אָבִי
וְאֶרְמֹנָהוּ".

"עֲזִי" - זֶה בְּחִינַת 'בְּרִית'.

"וְזִמְרַת" - זֶה בְּחִינַת 'קוּל'.

"וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה" - בְּבַחֲיַנַת: "וַיִּרְא
בַּצַּר לָהֶם" וְכו'.

וְזֶה שְׁאֲמָרוֹ חַז"ל (סוֹטָה ל:): "כְּשֶׁעָלוּ
יִשְׂרָאֵל מִן הַיָּם נָתַנוּ עֵינֵיהֶם לְזִמְרַת
שִׁירָה" - כִּי עַל הַיָּם נִתְגַּלָּה בְּחִינַת 'בְּרִית',
כְּמוֹ שְׁאֲמָרוֹ חַז"ל (בְּרַאשִׁית-דָּבָר פז, ח - עַל תְּהִלִּים
קיד, ג; בְּרַאשִׁית לט, יב): "הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס, [בְּזִכּוֹת]
וַיִּנָּס וַיִּצֵּא הַחוּצָה".

"נָתַנוּ עֵינֵיהֶם" - זֶה בְּחִינַת 'הַדְרַת-פָּנִים',
בְּחִינַת: "זִקּוֹן, זֶה קִנְיַת חֲכָמָה".

"לְזִמְרַת שִׁירָה" - זֶה בְּחִינַת 'קוּל' שֶׁנִּתְגַּלָּה
עַל-יַדֵּי הַחֲכָמָה.

וְזֶה שְׁאֲמָרוֹ (סוֹטָה שם): "עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים
אֲמָרוּ: 'זֶה אֵלֵי וְאֲנוּהוּ'".

"זֶה" - בְּחִינַת 'בְּרִית', בְּחִינַת (שְׁמוֹת ג, יב):
"וְזֶה לְךָ הָאוֹת".

"וְאֲנוּהוּ" - זֶה בְּחִינַת 'הַדְרַת-פָּנִים'.

וּמִבְּחִינַת 'קוּל', זִכָּה לְשָׁלוֹם, בְּבַחֲיַנַת
(שִׁיר-הַשִּׁירִים א, א): "שִׁיר הַשִּׁירִים
אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה", "לְמַלְךְ שֶׁהַשָּׁלוֹם שָׁלוֹם" (שִׁיר-
הַשִּׁירִים רַבָּה א, יב).

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה תִּכְרָה אַחַר 'קוּל רִנָּה' שֶׁל
'שִׁירַת-הַיָּם', זָכוּ לְשִׁבְת-
שָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת טו, כג): "וַיִּבְאוּ
מִרְתָּה", "וְשִׁבְתָּ בְּמִרְהָ נֹצֵטוּהָ" (סְנַהֲדְרִין נו:).

וְזֶה (שְׁמוֹת שם, כא): "וַיִּתְעַן לָהֶם מִרְיָם
שִׁירָה לָהֵ" - רֵאשִׁי-תְבוּת 'שָׁלוֹם' -
שֶׁעַל-יַדֵּי 'שִׁירָה' זָכוּ לְשָׁלוֹם.

מז.

(ח"א קה)

עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, תְּלוּיָהּ בְּתוֹרָה' - הֵינּוּ:
כְּשֶׁלּוּמַד תּוֹרָה וּמִתְיַגַּע בָּהּ, עַד
שֶׁזִּזְכָּה לְהַבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, וּלְחַדֵּשׁ בָּהּ
לְשֵׁם-שָׁמַיִם - זֶהוּ תְּשׁוּבָה גְּמוּרָה.

וְאִז מְחֻזָּר וּמְקַשֵּׁר כָּל הָאוֹתִיּוֹת וְהַצְּרוּפִים
שֶׁבְּחֻלְקוֹ, מִכְּלָלוֹת הָעוֹלָמוֹת, אֶל
שְׂרָשׁוֹן וְאֶל מְקוֹמָן - וּמְשִׁיב אוֹתָם כָּלָם, מְכַל
הַמְּקוֹמוֹת שֶׁנִּדְחָיו וְנִתְפָּזְרוּ לְשָׁם. וְנִעֲשֶׂה
בְּרִיָּה חֲדָשָׁה. וְאִז הַדְּעַת מֵיִשָּׁב.

וְזִזְכָּה לְעוֹרֵר רַחֲמִים אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ, עַד
שֶׁזִּזְכָּה שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ
יִתְפַּלֵּל עָלָיו, דְּהֵינּוּ: שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר
בְּרַחֲמָיו הַפְּשׁוּטִים, אֶת רַחֲמָיו הַמְּרַבִּים
וְהַגְּדוֹלִים, וְאִז יִהְיֶה לוֹ יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה
בְּשִׁלְמוֹת.

וְזָהוּ (שמות טו, ב): "עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה" - "עֲזִי, אֵין עִז אֶלָּא תוֹרָה" (מכילתא, שירה ג) - שְׁעַל־יַד־יְזָה זֹכִין לְתִשׁוּבָה, וּלְדַעַת, שְׁעַל־יַד־יְזָה מְעוֹרְרִים רַחֲמִים אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ כְּבִיכּוֹל מִתְפַּלֵּל עֲלֵינוּ.

וְזָהוּ: "וְזִמְרַת יְהוָה" - זִמְרַת יְהוָה דִּיקָא, הֵינּוּ תְּפִלַּת הַשֵּׁם.

אָז: "וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה" וּדְאִי - כִּי עַל־יַדִּי "זִמְרַת יְהוָה", שֶׁהוּא תְּפִלַּת הַשֵּׁם, שְׁמֵתְפַלֵּל בְּרַחֲמֵי הַפְּשׁוּטִים לְעוֹרֵר רַחֲמֵי הַגְּדוֹלִים, אָז בּוֹדְאִי יִקְבַּל יִשׁוּעָה שְׁלֵמָה - כִּי רַחֲמֵי הַגְּדוֹלִים אֵינָם נִפְסָקִים לְעוֹלָם.

וּכְשֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִרְחַם עֲלֵינוּ בְּאֵלוֹ ה'רַחֲמִים' - בּוֹדְאִי אֵין שׁוֹם עוֹזֵן וּפָגֵם שְׁיִהְיֶה חוֹצֵץ בְּפָנָי אֵלוֹ ה'רַחֲמִים הַגְּדוֹלִים, וּבּוֹדְאִי יִהְיֶה לָנוּ יִשׁוּעָה בְּשִׁלְמוֹת, אָמֵן וְאָמֵן.

מת.

(ח"ב לט)

וְעַל־כֵּן יֵשׁ לָנוּ לְכֶסֶף וּלְהַתְנַעֲנַע וּלְהַשְׁתַּוְּקֵק מֵאֵד: "מִי יִתֵּן וְהָיָה לָנוּ מְנַהֲיֵג־הַדּוֹר" רִוּעָה נְאֻמָּן - שְׁיִהְיֶה לוֹ זֶה הַכֶּסֶף, שְׁיִיכַל לְהַאֲדִיר אֶפְלוֹ בְּנוֹ בְּבַחֲיִנַת רַגְלֵיךְ - יְדִיעָה וְהַשְׁגָּה שְׁנִזְכָּה לְבוֹא אֶל הַתְּכֵלִית

כְּמוֹ מִשֶּׁה רַבְּנוֹ עָלִי־הַשְּׁלוֹם, שְׁמַגְדֵּל עֵצִים מְעַלְתוֹ, הָיָה יָכוֹל לְהַאֲדִיר אֶפְלוֹ ב'פְּחוֹת־שְׁבַפְחוֹתִים, אֶפְלוֹ ב'שְׁפָחָה'!"

כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ חַז"ל (מכילתא, שירה ג): "רְאֵתָה שְׁפָחָה עַל הַיָּם, מַה שְׁלֵא רָאָה יַחְזַקְאֵל־הַנְּבִיא". הֲרִי שְׁאֶפְלוֹ יַחְזַקְאֵל־

שְׁהָיָה נְבִיא גְדוֹל כְּזֶה, לֹא הָיָה רוֹאֶה מַה שְׁרָאָתָה 'שְׁפָחָה' בִּימֵי מִשֶּׁה'.

וּכְלִי־זָה, מַחֲמַת גְּדֹל עֵצִים מְעַלְת הַמְּנַהֲיֵג, שְׁהָיָה מִשֶּׁה־רַבְּנוֹ הַמְּנַהֲיֵג, וְהוּא יָכוֹל לְהַאֲדִיר אֶפְלוֹ בְּבַחֲיִנַת רַגְלֵיךְ.

שְׁאֶפְלוֹ ה'רַגְלֵיךְ' שְׂרַחֲוֹקִים מִה'מַח' - אֶף־עַל־פִּי־כֵן גַּם הֵם יוֹכְלוּ לְהַשְׁיֵג וּלְדַעַת ה'תְּכֵלִית, עַל־יַדִּי "מְפַעְלוֹת הַשֵּׁם" (תְּהֵלִים מו, ט) אֲשֶׁר בָּרָא בְּעוֹלָם הַשְּׁפָל הַזֶּה. כִּי עַל־יַדִּי גְּדֹלַת הַמְּנַהֲיֵג, יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ ה'מַח' אֶפְלוֹ לְה'רַגְלֵיךְ.

"ה' איש מלחמה" (שמות טו, ג)

מט.

(ח"א כ, בסוף)

כְּשָׁבָא לְבַחֲיִנַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, אָזִי נִקְרָא 'גָּבֵר תַּקִּיף'. כִּי קִדְּם שָׁבָא לְבַחֲיִנַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, אָזִי "אֵל יִתְהַלֵּל הַגֵּר בְּמִפְתָּח" (מְלָכִים־א כ, יא). אָבֵל אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁנּוֹצְחָה, אָז נִקְרָא: "אִישׁ מְלַחְמָה" (שמות טו, ג).

"מרפבת פרעה וחילו ירה בים, ומבחר שלשיו טבעו בים־סוף" (שמות טו, ד)

נ.

(ח"א לח, בסוף - נאמר ב'שִׁבְת־שִׁירָה' שִׁנַּת תַּקַּס"ב)

וְזֶה פְּרוּשׁ (שמות טו, ד): "מְרַפַּבַת פְּרַעַה וְחִילוֹ" - הֵינּוּ בַחֲיִנַת תְּפִלֵּיךְ, כְּמוֹבָא בַזְהַר (וַיִּגַּשׁ רִי): "שִׁפְרַעָה הִיא אִמָּא, דְּכָל נְהִירִין אַתְּפָרְעוּן וְאַתְגַּלְיוּ מִנָּה". וְתְּפִלֵּיךְ

"תהמת יכסימו ירדו במצולת כמו אבן"
(שמות טו, ה)

נא.

(ח"א ט, ה-בסוף - נאמר ב'שבת-שירה' שנת תקס"ג)
אלו בני-אדם המכחישים כל הנסים
ואומרים שהכל 'דרד-הטבע',
וכשרואים איזהו נס, הם מכסים אותו עם
'דרד-הטבע' - נמצא:

(א) שפוגמים ב'תפלה!' - פי ה'תפלה' היא
'נסים' שמשנה את ה'טבע'.

(ב) ופוגמים ב'אמונה!' - שאין מאמינים
בהשגחת הבורא-יתברך!

(ג) ופוגמים ב'ארץ-ישראל!' - שהוא מקום
הנסים, כמו שכתוב (שיר-השירים ב, יב):
"וקול התור נשמע בארצנו", וכמו שאמרו
(תענית י): "ארץ-ישראל שותה תחלה" - פי
שם ה'תהומות', מקום הנסים, כמו שכתוב
(רות א, יט): "ותהם כל העיר".

ועל-ידי-זה צריך לפל בגלות-מצרים'.
"וכל הגליות מכנים בשם
'מצרים', על שם שהם מצרים לישראל"
(בראשית-רבה טז, ד).

וזו פרוש: "תהמת יכסימו" - מי
שמכסה את הנסים, ומראה לכל-דבר
שהוא 'דרד-הטבע'.

"ירדו במצולת כמו אבן" - "משם רעה
אבן ישראל" (בראשית מט, כד),
תרגומו: "אב ובגן".

"מצולת" - זה בחינת 'מצרים', שנאמר
(שמות יב, לו): "וינצלו את
מצרים", כמו "אב ובגן" - הינו 'יעקב ובניו' -
שהם בחינת 'תפלה', בחינת 'נסים', בחינת
'ארץ-ישראל'.

נקרא 'מרכבות', כמו שכתוב (דברים לג, כו):
"רכב שמים". ו'שמים', 'אש ומים', בחינת
'גוניו', פי 'תפלין' הם נהרין מ'אמא-עלאה'.

ועל-ידי מה תזכה לבחינת 'תפלין': "ירה
ביום". "ירה" - הם ה'גבורות'.
"ירה" עם-הכולל - גימטריא 'גבורה'.

"ביום" - הוא בחינת 'דבור', כשתקשר
ותעלה את ה'דבור' ל'שרשה'. ועל-
ידי מה תוכל להעלות ה'דבור' ל'שרשה': על-
ידי 'למוד התורה בלילה', שעל-ידי 'למוד
הזה' נמשך חוט של חסד" (תגינה יב: עבודת-הזרה
ג).

ואז: "הבקר אור" וכו' (בראשית מד, ג). ואז
ה'דבור' עולה ונעשה 'בת אברהם',
כמו שאמרו (בבא-בתרא טז): "בת היתה לו
לאברהם ובכל שמה", "ביום" גימטריא
'בכל'.

וזו: "ומבחר שלשיו טבעו בים" -
"התורה נקרא אוריתא תליתאי" (שבת
פח.). "ומבחר" - דא 'אברהם' כמו שכתוב
(נחמיה ט, ז): "אשר בחרת באברהם".

פרוש: על-ידי התורה, שעל-ידיה נתעורר
מדת אברהם, על-ידיה נתתקן
ה'דבור', ו"קץ כל בשר" (בראשית ו, ג), יטבע
ב'נקבא דתהומא-רבא'.

וזו: "טבעו בים סוף". "סוף" - הוא
בחינת "קץ כל בשר", שהוא דבוק
ב'ים הדבור' - יטבע ב'נקבא דתהומא-
רבא', על-ידי "בקר דאברהם" (זהר מקץ רג:
תרומה קע: ועוד), שנתעורר על-ידי ה'תורה'
בנ"ל. (עין בפנים).

"נהלת בעזך אל נזה קדשך" (שמות טו, יג)

נד.

(ח"א כב, ג-ד)

צָרִיךְ לראות למלאת את ה'ידיים', שהיא ה'אמונה', על-ידי הארה מ'שבועה רועים', שהם פלליות של כל 'מנהיגי-הדור'.

פי הם 'רועים' האמונה' לתקנה ולהשלימה, ועל-שם-זה נקראים 'רועים', על שם (תהלים לז, ג): "ורעה אמונה". וכל עקר 'אמונת ישראל' ממשיכין הם להדור.

ו'משה' שהוא אחד מ'שבועה רועים', נקרא על-שם-זה: "רעיא מהימנא".

ואי-אפשר לבוא לאלו ה'רועים', שהם 'פלליות של הקדשה' - אלא על-ידי 'עזות' - כמאמר רז"ל (אבות פ"ה מ"כ): "הוי עז כנמר".

כמו שכתוב (שמות טו, יג): "נהלת בעזך אל נזה קדשך" - הינו: על-ידי 'עזות', נכנסין לתוך ה'קדשה'.

כי יש 'רועים' של הסטרא-אחרא, והם גם-כן 'מפרסמי-הדור', וכופין אנשים לתחות שעבודיהו.

ועקר מלכותם הוא על-ידי 'עזות', פי "עזות, מלכותא בלא תגא" (סנהדרין קה.), והם ככלבים בעזותם, בבחינת (ישעיה נו, יא): "והכלבים עזי נפש הפה רעים", והן "פני הדור בפני הכלב" (סוטה מט:).

ועל-כן פדי להנצל מהם מתחת ממשלתם - אי-אפשר רק על-ידי 'עזות', לעמד נגד עזותם. ואז: "נהלת בעזך אל נזה קדשך" - שנכנס לתוך ה'קדשה'.

לפי ירדתם ולפי הפגם שפגם ב'תפלה' וב'אמונה' וב'ארץ-ישראל', כן צריך לירד לעמק הגלות של מצרים.

כמו שירדו יעקב ובניו למצרים, בשביל שאמר אברהם (בראשית טו, ח): "במה אדע" על 'ירשת ארץ'.

[עין חיי-מוהר"ן ג - המראה שהיה לרבנו ז"ל מהבעל-שם-טוב ז"ל השיך לתורה הזו].

"מי כמכה באלם ה'" (שמות טו, יא)

נב.

(ח"א ס, בסוף)

"כתיב (דברים לג, כט): **'אשריך ישראל מי כמוך',** ו**כתיב** (שמות טו, יא): **'מי כמוך באלים ה'"** (זהר נשא 'אדרא-רבא' קכח.).

זה בחינת 'אתערותא-דלתתא', שהוא 'שבה של ישראל' המתעוררים מלמטה, בחינת: "אשריך ישראל מי כמוך".

ואחר-כך הוא 'אתערותא-דלעלא', שזהו בחינת: "מי כמוכה באלים ה'".

"נורא תהלת עשה פלא" (שמות טו, יא)

נג.

(ח"ב ה, ב)

'תפלה' היא בחינת 'פלאות', בחינת (שמות טו, יא): **"נורא תהלת עשה פלא"**.

וְכָל הַקּוֹלוֹת - הֵן שֶׁל אֲעֶקְהָ, הֵן שֶׁל אֲנַחֲהָ, הֵן קוֹל זְמֵרָה - בְּכַחֲתָם עֲזוֹת, בְּבַחֲתָם (תְּהִלִּים סח, לד): "הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עֵז".

"תַּפֵּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וּפְחַד" (שְׁמוֹת טו, טז)

נה.

(סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יב מִבְּעַל־תַּפְּלָה)

וְהַסּוֹחֲרִים שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, שֶׁהֵיוּ סוֹחֲרִים בְּמְדִינוֹת אַחֲרוֹת - בָּאוּ לְמְדִינַתְּם, וְסִפְרוּ מִהַגְּבוּר - וְנִפְּל עֲלֵיהֶם פְּחַד גָּדוֹל.

וְאֵה־עַל־פִּי שֶׁהֵיוּ מְרַצִּים לְהַכְנִיעַ עֲצָמָן תַּחֲתָיו, אֲךָ שִׁשְׁמָעוּ: "שֶׁהוּא מְמַאֵס בְּמִמּוֹן, וְאֵינוֹ רוֹצֵה מְמוֹן כָּל־ל!" - וְזֶה הָיָה הַפֶּה אֲמוֹנָתְךָ - עַל־כֵּן הָיָה בְּלִתי אֲפֹשֶׁר אֲצַלֵּם לְהַכְנִיעַ תַּחֲתָיו, כִּי הָיָה אֲצַלֵּם כְּמוֹ שְׂמֵד, מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ מְאָמִין כָּל־ל בְּאֲמוֹנָתְךָ, דְּהֵינּוּ בְּמִמּוֹן!

וְנִתְיָרָאוּ מְאֹד מִלְּפָנָיו, וְהִתְחִילוּ לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדוֹת וּלְהַקְרִיב קַרְבָּנוֹת לְאִלְקוּתָם וְכוּ'.

"תִּבְאָמוּ וְתִטְעַמוּ בְּהַר נַחֲלָתְךָ, מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַּת ה', מִקְדָּשׁ ה' בּוֹנְנוּ יְדִידְךָ" (שְׁמוֹת טו, יז)

בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מִטָּה, מִכּוֹן כְּנֶגֶד בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעֲלָה. (יְרוּשָׁלַיִם בְּרֻכּוֹת פ"ד ה"ה; בַּמִּדְבָּר דְּבַר ה' יג; שִׁיר־הַשִּׁירִים־רַבְּהַג, כג, ד, יב; תַּנְחוּמֵי אֲוִיָּה לז; פְּסוּדֵי א) גְּדוֹל מִקְדָּשׁ שֶׁנִּתֵּן בֵּין שְׁתֵּי אוֹתֵיּוֹת, שְׁנַאֲמַר: "פְּעֻלַּת ה' מִקְדָּשׁ ה'". (בְּרֻכּוֹת לג, סְנֵהֲדָרִין צב.)

נו.

(ח"א נד, ד-ה)

עֵקֶר הַבְּרָכוֹת מ'יָדִים. וְעֵקֶר הַבְּרָכָה שֶׁנִּשְׁפָּעִין מִה'יָדִים, הֵם 'שֶׁכָּל'. וְכִשְׁבָּאִים לְמִטָּה, נַעֲשִׂים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תְּהִלִּים קמה, טז): "פּוֹתַח אֶת יָדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן".

בְּכֵן מִי שֶׁהוּא 'בְּעַל־נַפֶּשׁ' - צָרִיךְ לְכוֹן רְצוֹנוֹ: שִׁימְשִׁיד בְּרַפְתָּ שֶׁכָּל, בְּבַחֲתָם (בְּרַאשִׁית מו, יד): "שֶׁכָּל אֶת יָדָיו", וּבְבַחֲתָם (שְׁמוֹת טו, יז): "מִקְדָּשׁ ה' בּוֹנְנוּ יְדִידְךָ".

נד.

(ח"א מט, ב-ד)

עֵקֶר הַתַּפְּלָה, תְּלוּי ב'לֵב, שִׁישִׂים כָּל לְבוֹ עֲלֵיהָ, דְּהֵינּוּ: שִׁיקְשֶׁר מִחֲשַׁבְתּוֹ הַיָּטִב לְדַבּוּרֵי הַתַּפְּלָה.

וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלָּה וְנִתְגַּדַּל מְלֻכוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנוֹפֵל מְלֻכוֹת־הַרְשָׁעָה. וְאִזּוֹ יֵשׁ עֲלֵיהָ לְבֵיתָא עֲלֵאָהּ וּבֵיתָא תַּתְּאָהּ - "שֶׁנִּשְׁבַּע הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: שֶׁלֹּא יִכְנַס בִּירוּשָׁלַיִם שְׁלֹמֶעֱלָה, עַד שִׁיבְנָה יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֹמֶטָה" (תַּעֲנִית ה.). בְּחִינַת 'תַּפְּלָה', בְּחִינַת 'מְלֻכוֹת'.

נח.

(ח"א פא)

הַצְּדִיק מְדַבֵּר 'שִׁיחַת־חֲלִין' - כְּדֵי לְקַשֵּׁר אֶת 'הַמּוֹן־עַם' אֶל ה'דְּעַת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַר' - דְּאֵיתָא בְּגִמְרָא (גִּיטִין נו:): "אֵין 'הַר' [לְבַנּוֹן] אֶלָּא 'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', שְׁנַאֲמַר (דְּבָרִים ג, כח): 'הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְּבָנוֹן'".

וּ'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' הוּא בְּחִינַת 'דְּעַת', דְּאֵיתָא בְּגִמְרָא (בְּרֻכּוֹת לג): "כָּל מִי שִׁישׁ בּוֹ דְּעַת, כְּאֵלוֹ נִבְנָה בֵּית־

סא.

(שיחות-הַר"ן מ')

כְּשִׁיעָאוּ מִמִּצְרַיִם, תִּכְרַף בְּשִׁירַת־הַיָּם,
אָמְרוּ (שְׁמוֹת טו, יז): **"תִּבְאֵמוּ**
וְתִטְעֵמוּ בְּהַר נַחֲלַתְךָ" וְכו' - שֶׁבִּשְׂרוּ עַל
'בְּנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'.

כִּי זֶה עֵקֶר הַגְּאֻלָּה: שִׁיחָה 'בְּנֵי בֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ' - שֶׁשֵּׁם הִיא בְּחִינַת 'גְּלֻגֻל
הַחוּזָר', בְּחִינַת (פְּסָחִים נ. בְּבֹא־בִּתְרָא יז): **"עֲלִיּוֹנִים**
לְמִטָּה וְתַחְתּוֹנִים לְמַעְלָה".

כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הַשָּׂרָה שְׂכִינָתוֹ בְּמִשְׁכַּן
וּבְבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, בְּחִינַת: **"עֲלִיּוֹנִים**
לְמִטָּה". וְכוּן לְהַפְּדוּ: כָּל 'צִיּוּרָא דְּמִשְׁכַּנָּא',
הַכֹּל הִיָּה רְשׁוּם לְמַעְלָה, בְּחִינַת: **"תַּחְתּוֹנִים**
לְמַעְלָה" - שֶׁזֶּהוּ עֵקֶר הַתְּכַלִּית'.

וְזֶהוּ גַם־כֵּן בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת הַחֲקוּקִים עַל
הַדְּרִיידֵל שֶׁל חֲנֻכָּה: 'הַנְּגִ"ש' -
רְאשֵׁי־תִבּוֹת (תְּהִלִּים עז, ב): **"גְּאֻלָּתְךָ שֶׁבֵּט**
נַחֲלַתְךָ ה'ר צִיּוֹן" - בְּחִינַת **"תִּבְאֵמוּ**
וְתִטְעֵמוּ בְּהַר נַחֲלַתְךָ" - בְּחִינַת הַבֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁשֵּׁם הִיָּה בְּחִינַת 'גְּלֻגֻל הַחוּזָר',
שֶׁזֶּהוּ עֵקֶר הַגְּאֻלָּה.

"כִּי בָּא סוּס פְּרָעָה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרְשָׁיו בָּיִם"
(שְׁמוֹת טו, יט)
"וַיִּכְסּוּ מִיָּם צְרִיחֵם אֶחָד מֵהֶם לֹא נֹתֵר"
(תְּהִלִּים קו, יא)

"וַיִּכְסּוּ מִיָּם צְרִיחֵם" (תְּהִלִּים קו, יא). רַבִּי יְהוּדָה
וְרַבִּי נַחֲמִיָּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֶפְלוּ 'פְּרָעָה',
שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁם): **"אֶחָד מֵהֶם לֹא נֹתֵר"**. רַבִּי נַחֲמִיָּה
אוֹמֵר: 'פְּרָעָה' לְעַצְמוֹ נֹתֵר. וַיִּשְׂאֹמְרִים: אֵף
הוּא בְּאֲחֻרְוֹנָה טַבַּע, שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁם סלו, טו): **"וַיִּנְעַר**
פְּרָעָה וַחֲלִלוּ בָּיִם סוּף". (מְדַרְשׁ־תְּהִלִּים, מְזֻמּוֹר קו)

הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו, שְׂבִית־הַמִּקְדָּשׁ נָתַן בֵּין
שְׂתֵי אוֹתִיּוֹת, וְדַעַת נָתַן בֵּין שְׂתֵי אוֹתִיּוֹת".

כִּי עַל־יְדֵי 'תּוֹרָה וְתַפְּלָה, אִי־אֶפְשֶׁר
לְקַשְׂרֵם אֶל שְׂרָשָׁם, מַחֲמַת שְׂרַחֲוּקִים
מִן הָאֱמֶת וְכו'.

כִּף הַצַּדִּיק שְׂרוּצָה לְקַשֵּׁר אֶת הַמּוֹנֵעִים
הַרְחוּקִים מִן הַתּוֹרָה הָאֱמֶתִיּוֹת, צָרִיךְ
לְדַבֵּר עִמָּהֶם 'שִׁיחַת־חֲלִיין, וְלַהֲלִיבֵשׁ בָּהֶם
הַתּוֹרָה וְכו'.

נט.

(ח"ב עב)

ה'מַחֲיִין' וְה'דַּעַת, הֵם בְּחִינַת 'בְּנֵי בֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל
(בְּרִכּוֹת לג): **"כָּל מִי שֵׁיִשׁ בּוֹ דַּעָה, כָּאֱלוֹ נִבְנָה**
בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו, כִּי דַּעָה נָתַן בֵּין שְׂתֵי
אוֹתִיּוֹת, וּבֵּית הַמִּקְדָּשׁ נָתַן בֵּין שְׂתֵי
אוֹתִיּוֹת" וְכו'.

וְעַל־כֵּן כָּל אֶחָד כְּפִי מַחוּ וְדַעַתוֹ וּכְפִי
שֶׁהוּא מְכַנֵּס עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ ה'דַּעַת,
כָּל מַה שֶׁהוּא עוֹסֵק יוֹתֵר לְהַגְדִּיל 'מַחוּ
וְדַעַתוֹ' - כֵּן הוּא עוֹסֵק בְּבְנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'
- כִּי עֵקֶר בְּחִינַת 'בְּנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' הוּא
ה'דַּעַת'.

ס.

(ח"ב עז)

'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' הוּא בְּחִינַת ה'דַּעַת, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּרִכּוֹת לג):
"כָּל מִי שֵׁיִשׁ בּוֹ דַּעָה, כָּאֱלוֹ נִבְנָה בֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו," כִּי דַּעָה נָתַן בֵּין שְׂתֵי
אוֹתִיּוֹת, וּבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ נָתַן בֵּין שְׂתֵי
אוֹתִיּוֹת".

סב.

(תזיר-מוהר"ן תסט)

בְּעֵינַי מַה שֶּׁהָיוּ מְשִׁיחִים לְפָנָיו מֵאֲלֶמֶן
אֶחָד קֹדֶם פֶּסַח - אָמַר: שָׁגַם
'פְּרָעָה' הָיָה אֲלֶמֶן, כִּי נִשְׁאָר לְבַדּוֹ בְּלֹא
הַחֵיִל, כִּי "אֶחָד מֵהֶם לֹא נֹתֵר" (תהלים קו,
יא).

וְהַבְּנוּ מִדְּבָרָיו, שֶׁגָּלָה לָנוּ רֵמֶז: כִּי "אֶחָד
מֵהֶם לֹא נֹתֵר" - רָאשֵׁי תְבוֹת
'אֲלֶמֶן'. וְהַדְּבָרִים סְתוּמִים.

"וְתַעֲנֵן לָהֶם מִרְיָם, שִׁירוֹ: לֵה" (שְׁמוֹת טו, כא)

סג.

(ח"א כז, ו)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסֶק (שְׁמוֹת טו, ב): "עֲזִי
וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה".

"וַיִּבְאוּ מִרְתָּה" (שְׁמוֹת טו, כג)

סד.

(ח"א כז, ו)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסֶק (שְׁמוֹת טו, ב): "עֲזִי
וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה". וְלַחֲלָן
בְּפֶסֶק (שְׁמוֹת טו, כה): "שָׁם שָׁם לוֹ חֶק
וּמִשְׁפָּט".

"וְלֹא יִכְלוּ לְשַׁתֵּת מַיִם מִמֶּרְה, כִּי מְרִים הֵם"
(שְׁמוֹת טו, כג)

סה.

(ח"א נ)

כְּשֶׁמֶתְפַּלֵּל וְטוֹעֵם 'מְתִיקוֹת' בְּדַבּוּרֵי
הַתְּפִלָּה, זֹאת הַבְּחִינָה
נִקְרָאת: "כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרָנָה" (תהלים לה, י).

וְאֵין יָכוֹל לְטַעַם 'מְתִיקוֹת' בְּתְפִלָּה, אֲלֵא
כְּשֶׁתִּקַּן 'פְּגַם־הַבְּרִית'. כִּי "מִיִּין־
מְתִיקִין" (זֶהָר שְׁמוֹת ו, נֶשֶׂא קַבָּה, וְעוֹד) - זֶה
בְּחִינַת 'מִיִּין דְּדַכְיִן', "זֶרַע קֹדֶשׁ" (ישעיה ו, יג),
'שְׁמִירַת־הַבְּרִית' (זֶהָר נֶשֶׂא שָׁם; וְעוֹד).

וְכִי שֶׁהוּא בְּבַחֲינַת "מִיִּין מְתִיקִין" - אֲזִי
דְּבַבְרֵי מְתוּקִים וְטוֹבִים. וְכְשִׁיּוֹצְאִים
מִפִּיו וּמִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בְּרִכּוֹת
טו, א): "הִשְׁמַע לְאָזְנֶךָ וְכוּ' - אֲזִי נִכְנָסִים
'מְתִיקוֹת הַמִּיִּין' לְתוֹךְ 'עֲצָמוֹתָיו', בְּבַחֲינַת
(מִשְׁלֵי טו, ל): "וּשְׁמוּעָה טוֹבָה תִּדְשֵׁן עֵצִים".

וְכִשׁ'עֲצָמוֹת' מְרַגְּשִׁין 'מְתִיקוֹת'
הַדְּבַבְרִים, זֶה בְּחִינַת: "כָּל
עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרָנָה".

אֲבָל מִי שֶׁפָּגַם בְּבְרִיתוֹ - הוּא בְּבַחֲינַת
"מִיִּין־מְרִירִין" (זֶהָר שָׁם; תְּקוּנֵי־זֶהָר פ, א),
בְּבַחֲינַת (שְׁמוֹת טו, כג): "וְלֹא יִכְלוּ לְשַׁתֵּת
מַיִם מִמֶּרְה" - "מִיִּין מְסֻאָבִין" (תְּקוּנֵי־זֶהָר שָׁם),
"זֶרַע טָמֵא" (זֶהָר שָׁם).

אֲזִי אֵין יָכוֹל לְהַתְּפַלֵּל בְּבַחֲינַת: "כָּל
עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרָנָה".

סח.

(ספר-המדות, אכילה ח"ב יד)

"אכילה ושתייה בא - עלידי חק

ומשפט" (שמות טו, כה).

והרב מטשעהדין ז"ל צ"ן לשמות-רבה כה, ז:
 "הנני ממטיר לכם לחם" (שמות טז, ד), הָדָא הוּא דְכַתִּיב
 (משלי ט, ה): "לכו לחמו בלחמי, ושתו ביין מסכתי" - אָמַר
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: **מִי גָרַם לָכֶם לֶאֱכֹל מִן הַיַּיִן, וְלִשְׁתּוֹת**
מִיַּיִן בְּאֶרֶץ?! - מִפְּנֵי שֶׁקִּבַּלְתֶּם אֶת הַחֲקִים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים,
כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות טו, כה): "שָׁם שָׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט" וְגו'
- הָיָה בְּזָכוֹת לַחֲמֵי, נִטְלַתֶם לַחֲמוֹ שֶׁל מֶן. וּבְזָכוֹת יַיִן
שֶׁמִּסְכַּתִּי, שְׁתִּיתֶם מִי הַבָּאֵר, שֶׁנֶּאֱמַר: "וּשְׁתוּ בַיַּיִן
מִסְכַּתִּי".

"ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלקיך,
והישר בעיניו תעשה, והאזנת למצותיו,
ושמרת כל חקיו, כל המחלה אשר שמתי
במצרים לא אשים עליך, כי אני ה' רפאך"
 (שמות טו, כו)

סט.

(ח"ב א, ט"י-יא)

בשנגאלת ונפדית התפלה - אזי נופל

כל הדאקטיריי! כי אין

צריכין לרפואות.

כי כל הרפואות הם עלידי עשבים, וכל
עשב ועשב מקבל פח מוכב ומזל
המיוחד לו וכו', וכל בוכב ומזל מקבל פח
מבוכבים שלמעלה ממנו, והעליון מהעליון
ממנו, עד שמקבלים פח מהשרים העליונים
וכו', והשרים מקבלים מהעליונים מהם,
"גבה מעל גבה" (קהלת ה, ז). (תקוני-זהר פב):

עד שכלם מקבלים משרש הכל, שהוא

"דבר ה'", כמו שכתוב (תהלים לג, ז):

"בדבר ה' שמים נעשו, וברוח פיו כל צבאם."

"ויורהו ה' עץ, וימתקו המים" (שמות טו, כה)

סו.

(ח"א עט)

נמצא להלן בפסוק (שמות יז, ט): "ומטה

האלקים בידי."

"שם שם לו חק ומשפט" (שמות טו, כה)

"שבת במרה נצטוו" (רש"י; שבת פז: סנהדרין נו):

סז.

(ח"א כז, ו-ז)

מבחינת 'קול' זוכה לשלום, בבחינת

(שיר-השירים א, א): "שיר השירים

אשר לשלמה", "למלך שהשלום שלו"

(שיר-השירים רבה א, יב).

ובשביל-זה תבה אחר 'קול רנה' של

'שירת-הים', זכו לשבת-

שלום, כמו שכתוב (שמות טו, כג): "ויבאו

מרתה", "ושבת במרה נצטוה" (סנהדרין נו):

וזה (שמות שם, כא): "ותען להם מרים

שירי לה", ראשית-תבות: 'שלו"ם' -

שעלידי 'שירה' זכו לשלום.

ודוקא ב'מרה' קבלו 'שבת-שלום' - כי

בן דרך ה'שלום, להתלבש

ב'מרה, בבחינת (ישעיה לח, יז): "הנה לשלום

מר לי מר" - כמו שקל הרפואות הם

ב'סמים מרים, בן ה'שלום' שהוא רפואה'

לכל הדברים, בבחינת (ישעיה נז, יט): "שלום

לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו."

וְעַל־כֵּן בְּשִׂזְכִּין לְתַפְּלָה, אִין צְרִיכִין לְרַפּוּאָת הָעֲשָׂבִים! - פִּי

הַתַּפְּלָה הִיא בְּחִינַת "דְּבַר ה'", שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ הַכֹּל וְכוּ', וַיְהִי לְלֶחֶם וּמִים פֶּח לְרַפּוּאָת כְּמוֹ 'עֲשָׂבִים' וְכוּ'.

אָדָּן יֵשׁ שְׂלֵשׁ עֲבוּדוֹת שֶׁמִּפְסִידִין עֲבוּדוֹת הַתַּפְּלָה, וְהֵם 'שְׂלֵשׁ מִדּוֹת':

(א) "אַל תְּהִי בָז לְכָל אָדָם" (אֲבוֹת פ"ד מ"ג) - שְׂלֵא לְבַזּוֹת שׁוֹם אָדָם.

(ב) 'עֲבוּדַת הַזָּרָה' - וְאִפִּילוֹ 'קִלְקוּל הָאֱמוּנָה' שֶׁאִין הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, הוּא גַם־כֵּן בְּחִינַת 'עֲבוּדַת הַזָּרָה'.

(ג) 'שְׂמִירַת הַבְּרִית' - הִינּוּ: מִי שֶׁאִין 'שׁוֹמֵר הַבְּרִית' פְּרָאוּי.

וְצָרִיד לְצַאת מִשְׂלֵשׁ עֲבוּדוֹת אֱלוֹהִים מִשְׂלֵשׁ מִדּוֹת הַנ"ל. וְאֵז זֹכִין לְעֲבוּדַת הַתַּפְּלָה, וְאֵז יְכוּלִין לְהַתְּרַפּוּאָת בְּכָל דְּבַר שְׂבָעוּלָם, אִפִּילוֹ בְּלֶחֶם וּמִים, כְּנ"ל.

וְדַע: שֵׁישׁ חֲלוּק בֵּין ה'חֹלְאָת'.

(א) כִּי יֵשׁ 'חֹלְאָת' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צוּמָח'. כְּמוֹ שְׂזוּרְעִין 'צְרַעִין' בְּאֶרֶץ וְהוּא נִרְקָב, וַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ 'שְׂמִנּוּנִית' וְנִעְשִׂין 'צִידִין', וְנִתְּוֹסְפִין אֵלָיו עַל אֱלוֹהִים, עַד שֶׁנִּעְשָׂה ה'שְׂרֵשׁ', וּמִמֶּנּוּ יוֹצֵא כְּמוֹ 'עֲנָפִים', וּמֵאֵלּוֹ 'עֲנָפִים' עוֹד 'עֲנָפִים' אַחֲרֵיהֶם, עַד שֶׁצּוּמָח ה'פְּרִי'. כְּמוֹ־כֵּן יֵשׁ 'חֹלְאָת' שֶׁגִּדֵּל בְּאָדָם כְּמִתְּוֹת שָׂנִים.

(ב) וַיֵּשׁ 'חֹלְאָת' שֶׁהוּא בְּאָדָם בְּתוֹלְדָה מֵאֲבִיו וְאִמּוֹ, וְאִינוֹ נִתְּנָה אֵלָּא לְעֵת זְקֻנּוֹתוֹ, וּבְשַׁעַת צְמִיחַת וְגִדּוּל הַחֹלְאָת, אֵזִי הַחֹלְאָת נִסְתָּר וְנִעְלָם מֵעֵין כָּל חַי, וְאִין שׁוֹם אָדָם יוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ, רַק שֵׁישׁ מַחֻשִׁים שְׂנוּלְדִים בְּאָדָם אֵז בְּעֵת גִּדּוּל הַחֹלְאָת, שֶׁהֵם סִימָנִים עַל הַחֹלְאָת.

וְכֵן בְּרַפּוּאָת הָעֲשָׂבִים, יֵשׁ גַם־כֵּן חֲלוּקִים.

(א) שֵׁישׁ 'חֹלְאָת' שֶׁיּוּכַל לְהַתְּרַפּוּאָת עַל־יְדֵי 'עֲשָׂב אֶחָד'.

(ב) וַיֵּשׁ 'חֹלְאָת' גִּדּוּל מְזָה, שֶׁצְרִיכִין לְרַפּוּאָתוֹ 'מִרְכָּבִים', לְהַרְפִּיב 'כְּמִתְּוֹת עֲשָׂבִים' לְרַפּוּאָה.

(ג) וַיֵּשׁ שֶׁצְרִיכִין רַפּוּאָת 'מִמְּרַחֲקִים' לְרַפּוּאָתוֹ.

(ד) וַיֵּשׁ 'חֹלְאָת' שֶׁאִין מוֹעִיל לוֹ שׁוֹם רַפּוּאָה, כִּי פֶח ה'חֹלְאָת' גִּדּוּל מִפֶּח הָעֲשָׂבִים. וּבְתַחֲלַת 'צְמִיחַת הַחֹלְאָת' קִדְּם שְׂנַצְמָח וְנִתְּנָה, הֵיוּ יְכוּלִין לְרַפּוּאָת אוֹתוֹ בְּכָל, רַק שֶׁאֵז הִיָּה נִעְלָם וְנִסְתָּר מֵעֵינַי כָּל, וְאִין יוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ רַק הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ לְבַד.

אַבְל כְּשֶׁאֵזִין בְּבְּחִינַת "דְּבַר ה'", בְּחִינַת 'תַּפְּלָה' כְּנ"ל, שֶׁאֵזִי מְקַבְּלִין ה'רַפּוּאָה' מִכָּל הַדְּבָרִים שְׂבָעוּלָם, אִפִּילוֹ מִלֶּחֶם וּמִים - אֵזִי יְכוּלִין לְהַתְּרַפּוּאָת אִפִּילוֹ בְּעֵת 'צְמִיחַת הַחֹלְאָת', בְּעֵת שֶׁהוּא נִסְתָּר מֵעֵין הָאָדָם.

מֵאַחֵר שֶׁאִין צָרִיד לְרַפּוּאָתוֹ כְּכָל, רַק רַפּוּאָתוֹ עַל־יְדֵי 'לֶחֶם וּמִים' כְּנ"ל - עַל־כֵּן גַּם אֵז בְּעֵת שְׂעֵדִין לֹא נִתְּנָה הַחֹלְאָת, יוּכַל גַּם־כֵּן לְהַתְּרַפּוּאָת עַל־יְדֵי 'לֶחֶם וּמִים' שֶׁאוּכַל אֵז.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת טו, כו): "כָּל הַמַּחְלָה אֲשֶׁר שִׁמְתִי בְּמִצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ, כִּי אֲנִי ה' רַפְּאֵךְ". וְהַקְּשׁוּ כָּל הַמְּפָרְשִׁים (שֶׁאֵלֶּת הַגְּמָרָא בְּסִנְהֶדְרִין קא.): "אִם לֹא יֵשִׁים, מַה צָרֵךְ לְרַפּוּאָה"!!

אַבְל לְפִי הַנ"ל, מִיִּשְׁבַּב הֵיטֵב: הִינּוּ: שְׂלֵא יִבִּיא אוֹתָךְ לִידֵי 'מַחְלָה' כְּכָל, כִּי יִרְפָּא אוֹתָךְ מִקִּדְּם, בְּעֵת 'צְמִיחַת הַמַּחְלָה'.

וְזֶה: "כִּי אֲנִי ה' רֹפְאֶךָ" - "אֲנִי ה'"
 דִּיקָא. הִינּוּ בַעֲת צְמִיחַת הַמַּחֲלָה,
 שְׂאֵז אֵין יוֹדַע מִמֶּנּוּ רַק "אֲנִי ה'" - אִז אַרְפֵּא
 אוֹתְךָ עַל-יַדִּי בַחֲנִינַת "דְּבַר ה'", בַּחֲנִינַת
 הַתְּפִלָּה, וְלֹא יָבוֹא לִיַדִּי מַחֲלָה כָּל־כַּל - כִּי
 יִתְרַפֵּא מִקִּדְמָה בַעֲת צְמִיחַתוֹ כִּנְ"ל.

וְכַל-זֶה תְּלוּי בְּתַקוּן-הַתְּפִלָּה כִּנְ"ל,
 וְתַקוּן הַתְּפִלָּה הוּא עַל-יַדִּי
 שְׂיוֹצְאֵין מִשְׁלַשׁ עֲבוֹדוֹת הַנְ"ל.

וְזֶהוּ בַחֲנִינַת (שְׁמוֹת שָׁם): "וַיֹּאמֶר אִם שְׁמוֹעַ
 וְכוּ, וְהַיֵּשֶׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה, וְהֶאֱזַנְתָּ
 לְמִצְוֹתָיו, וְשָׁמַרְתָּ כָּל חֻקָּיו" - זֶה בַחֲנִינַת
 תַּקוּן הַשְּׁלֹשׁ עֲבוֹדוֹת הַנְ"ל.

"וְהַיֵּשֶׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה" - זֶה הַפֶּה בְּזוּי
 אֲנָשִׁים, כִּי כְּשֶׁמְבַזֵּה אֲנָשִׁים
 נֹאמֵר (אִיּוֹב ל"ג, כ"ז): "יֵשֶׁר עַל אֲנָשִׁים, וַיֹּאמֶר
 חֲטָאתִי וַיֵּשֶׁר הָעֵוִיתִי" וְכוּ, כִּמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל
 (יִזְמַא פ"ז).

"וְהֶאֱזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו" - זֶה בַחֲנִינַת תַּקוּן-
 הַבְּרִית, בְּבַחֲנִינַת (בְּרֵאשִׁית כ"א, ד)
 "וַיִּמַּל אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ בֶן שְׁמֹנֶת יָמִים,
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים".

"וְשָׁמַרְתָּ כָּל חֻקָּיו" - זֶה בַחֲנִינַת תַּקוּן-
 אֲמוּנָה, הַפֶּה עֲבוֹדַת-הַזָּרָה, אֲפָגַם
 אֲמוּנָה, שֶׁנֹּאמַר עֲלֵיהֶם (יִרְמְיָה י' ג): "חֲקוֹת
 הָעַמִּים הֶבֶל הוּא".

וְאִזִּי: "כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שָׁמַתִּי וְכוּ, כִּי
 אֲנִי ה' רֹפְאֶךָ" - כִּי אִזִּי הַתְּפִלָּה
 בְּשִׁלְמוֹת, וַיְכוּל לְהַתְּרַפְּאוֹת עַל-יַדִּי "דְּבַר
 ה'", בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם, אֲפִלּוּ קִדְמָה
 שֶׁנִּתְגַּלְּה ה'חֹלְאֵת כִּנְ"ל.

וְזֶה שֶׁאָמַר חֲזַקְיָה: "וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
 עֲשִׂיתִי" (מְלָכִים-ב כ, ג; יִשְׁעִיָה ל"ח, ג),

וְאָמְרוּ רַז"ל (בְּרֻכּוֹת י'): "שְׁסֻמְךָ גְּאֻלָּה
 לְתַפְּלָה, וְגַנְזֵי סֵפֶר הַרְפּוּאוֹת".

וְהַכֹּל אֶחָד - כִּי עַל-יַדִּי שְׁסֻמְךָ גְּאֻלָּה
 לְתַפְּלָה, הִינּוּ: שְׁגָאֵל אֶת הַתְּפִלָּה
 מִן הַצְּלוֹת כִּנְ"ל - עַל-יַדִּי-זֶה גַּנְזֵי סֵפֶר
 הַרְפּוּאוֹת.

כִּי כְּשֶׁנִּגְאָלַת הַתְּפִלָּה, אִז נּוֹפְלִים כָּל
 הַרְפּוּאוֹת כִּנְ"ל, כִּי נִתְרַפְּאִין עַל-יַדִּי
 "דְּבַר ה'" כִּנְ"ל.

וְאִזִּי כָּל הַדְּאֻקְטוֹרִים מִתְּבַיְשִׁין בְּרְפּוּאוֹת
 שְׁלָהֶם - כִּי אִזִּי אֵין כַּח לְשׁוֹם
 רְפּוּאָה, כִּי כָּל הָעֹשִׂבִים חוֹזְרִים כַּחֵם לְתוֹךְ
 הַתְּפִלָּה, שֶׁהוּא בַחֲנִינַת "דְּבַר ה'", שֶׁהוּא
 שְׂרָשֶׁם הָעֲלִיוֹן כִּנְ"ל וְכוּ.

ע.

(ח"ב מב)

"כִּי אֲנִי יְיָ רֹפְאֶךָ" (שְׁמוֹת טו, כו) - רֵאשִׁי-
 תְּבוּת: "אֲמֵן כִּי יְהִי רִצּוֹן" (יִתְבָּאֵר
 בְּקִטְעַת הַבַּא).

ע"א.

(ח"י-מז"ה ר"ן נג)

[בְּשִׁנַּת] תַּקֵּם ח סְמוּךְ לְרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה,
 נִסְעֵנוּ עִמּוֹ מַחוּץ לְעִיר, אֲנִי
 וְחַבְרֵי רַבִּי נִפְתָּלִי.

וְסֵפֶר: שְׁחַלֵּם לוֹ: בְּאֲשֶׁר שָׁהִיו מְשִׁיחִים:
 "שֶׁהַרְפּוּאָה הִיא מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ
 לְבַד - 'כִּי אֲנִי ה' רֹפְאֶךָ' (שְׁמוֹת טו, כו), וְרַק
 הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ יְכוּל לְרַפְּאוֹת!" - וְאָמְרוּ: "מִי
 יוֹדַע שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ רוֹצֵה"!

וְעֵנָה אֶחָד מִשְׁנֵינוּ, וְלֹא רָצָה לְהַגִּיד מִי
 הָאֶחָד: "'כִּי אֲנִי יְיָ רֹפְאֶךָ' מוֹרָה
 עַל-זֶה, כִּי הוּא רֵאשִׁי-תְּבוּת: "אֲמֵן כִּי יְהִי
 רִצּוֹן".

"הֲנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם"

(שְׁמוֹת טז, ד)

שָׂאֵר וְכוּ']זָה קָאֵי עַל הַשְּׁלִיחַ שֶׁגַּם כָּתוּב כָּאן

בְּפְרִשְׁת הַמֶּן כִּמְהָ פְּעָמִים].

עב.

(ח"א יג, ה; הוֹסְפוֹת מִפְּתֵי־דָבָר רַבְּנֵי ז"ל,

הַשִּׁיחַ לְתוֹרַה הַזֹּאת, הַנִּדְפָּס בְּסוֹף הַסֵּפֶר)

עֵקֶר הַרְעֵב מַחֲמַת הָעֵדֶר הָאֹר, כְּמוֹ

שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (יוֹמָא עֵד: עַל דְּבָרִים ח, ג):

"וַיַּעֲנֶה וַיַּרְעִיבָהּ וַיֹּאכִלָּהּ אֶת הַמֶּן",

"מִפְּאֵן שֶׁהִסּוּמָא אִינוּ שְׁבַע".

כִּי עֵקֶר הַשְּׁבַע, מַחֲמַת הָאֹר שִׁירָא

בְּעֵינָיו, וְעַל־יְדֵי שֶׁאִינוּ רוֹאֵה - אֵין

נִתְמַלָּא נַפְשׁוֹ, הֵינּוּ רְצוּנוֹ.

[חז"ל שֶׁם בְּיוֹמָא לְמִדּוּהָ מִשְׁנֵי הַפְּסוּקִים: (א)

"וַיַּעֲנֶה וַיַּרְעִיבָהּ וַיֹּאכִלָּהּ אֶת הַמֶּן" (דְּבָרִים ח, ג). (ב)

"הַמֵּאֲכִלָּהּ מִן בְּמִדְבַּר וְכוּ' לְמַעַן עֲנֶתְךָ" (דְּבָרִים ח, טז) - עֵינַן

שֶׁם בְּיוֹמָא בְּרִשׁ"י דְּבוֹרֵי־הַמַּתְחִיל "וְנֹאֲמַר לְהֵלֶן עֲנִי" - וְכוּ

הוּא מְפָרֵשׁ בְּגִסְתַּת הָעֵינַן יַעֲקֹב, וּבְגִסְתַּת הַיִּלְקוּט'

בְּפָרְשָׁתָן - עֵינַן לְהֵלֶן תּוֹרַה ח"א רַע"ו עַל הַפְּסוּק

"הַמֵּאֲכִלָּהּ מִן", שֶׁרַבְּנֵי ז"ל מְבִיאִו גַּם שֶׁם].

עג.

(ח"א כג, בְּסוֹף)

שָׂרֵשׁ הַשְּׁפָעוֹת' הוּא מְכַנֶּה בְּשֵׁם 'שְׁלֵיָא',

שֶׁשֵׁם מְנַח הַוּלָד. כִּי הַשְּׁלֵיָא' הוּא

בְּחִינַת 'דְּלַתִּי בְטָנִי', כִּי (בְּכוֹרוֹת מוה): **"יֵשׁ שְׁנֵי**

דְּלַתוֹת לְאִשָּׁה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (אִיּוֹב ג, י): 'כִּי לֹא

סָגַר דְּלַתִּי בְטָנִי".

"וְנִעְשָׂה מִשְׁנֵי דְלַתִּין, צוֹרֵת מ"ם סְתוּמָה,

שֶׁשֵׁם מְנַח הַוּלָד" (עֲרֵי־חַיִּים, שַׁעַר

הַיָּרֵחַ פ"ג), וְהוּא בְּחִינַת: **"מ"ם יוֹם שֶׁל יִצְרָת**

הַוּלָד" (נִדְהָ ל:).

וְכוּן יֵשׁ לְמַעְלָה דְלַתִּי שָׁמַיִם', שְׁמִשָּׁם

נוֹלָד הַשְּׁפָעוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים עח,

כַּגִּבְז): **"דְּלַתִּי שָׁמַיִם פָּתַח [הַמִּשְׁפָּה הַפְּסוּק:**

"וַיִּמְטַר עֲלֵיהֶם מִן הַשָּׁמַיִם" - וַיִּמְטַר עֲלֵיהֶם כְּעֵפֶר

עד.

(ח"א כט, דְּהֵי־ח)

לְתַקֵּן כָּל הָעֲבֵרוֹת בְּפְרִשְׁתֵּינָה, הֵם רַבִּים

מְאֹד וְכִבְד עַל הָאָדָם, וְאִי־אֶפְשָׁר

לְתַקֵּן אוֹתָם וְכוּ'.

בְּכוּן צָרִיךְ לְתַקֵּן 'כְּלָלִיּוֹת הַגִּידִים', שֶׁהוּא

בְּחִינַת (דְּבָרִים ד, יג): **"וַיִּגְדַּל לָכֶם אֶת**

בְּרִיתוֹ".

וְאֵז עַל־יְדֵי 'תְּקוּנַת־הַבְּרִית' שֶׁהוּא 'כְּלָלִיּוֹת

הַגִּידִין', נִתְתַקֵּן מִמִּילָא כָּל הַשֵּׁס"ה

לְאֹיִן, וּמִשְׁפִּיעַ 'לְבַנוּנִית' בְּשֵׁס"ה 'גִּידִין'.

וּבְזָה תְּלוּי 'פְּרִנְסָה בְּלֵי טְרַח', בְּחִינַת 'מֶן',

"לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם" (שְׁמוֹת טז, ד) -

עַל־יְדֵי 'תְּקוּנַת־הַכְּלָלִי', 'תְּקוּנַת־הַבְּרִית', שֶׁהוּא

בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ל, יט): **"דְּרָךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם"** (עֵין

בְּפָנִים).

וְזָה (בְּמִדְבַּר יא, ז): **"וַיִּהְיֶה כְּזֶרַע גֵּד הוּא" -**

"זֶרַע גֵּד, דָּא טַפְּהָ הַוּרְתָּא" (תְּקוּנַת־זָהָר

נד).

כִּי 'פְּרִנְסָה' שֶׁהוּא בְּטְרַחָא וּבְכַבְדוֹת, הוּא

מַחֲמַת שְׁלֵא תַקֵּן 'תְּקוּנַת־הַכְּלָלִי', 'תְּקוּנַת־

הַבְּרִית'. כִּי **"מָאן דְּזָרַק פְּרוּרִין דְּנִהָמָא, עֲנִיּוֹת**

רַדַּף אֲבַתְרַה, כָּל־שֶׁכֶן מָאן דְּזָרַק פְּרוּרִין

דְּמַחָא" (זָהָר פְּנִיחָס רַמְד).

וְעֵקֶר תְּקוּנוֹ שֶׁל הַמִּשְׁאֵל־וּמַתָּן: שְׁיַבּוּן

בְּכָל הַלּוּף וְהַלּוּף, וּבְכָל דְּבוּר

וְדְבוּר, שֶׁהוּלָף וּמְדַבֵּר בְּשַׁעַת הַמִּשְׁאֵל־וּמַתָּן,

שְׁכַוְנָתוֹ: **"כְּדֵי שִׁירוּיָהּ, כְּדֵי שְׁיַתָּן צְדָקָה"**!

וְזָה הוּא בְּחִינַת 'תְּקוּנַת־הַכְּלָלִי' שֶׁל הַדְּמִים'

- כִּי הַצְּדָקָה' הוּא בְּחִינַת 'כְּלָלִיּוֹת

הַגִּידִין', בְּבְחִינַת (הוֹשַׁע י, יב): **"זָרְעוּ לָכֶם**

לְצַדִּיקָהּ, בְּבַחֲיִינַת "זֶרַע גֹּד, הוּא טָפָה חוֹרְתָא".

שְׁעַל-יַיְדֵי ה'תְּקוּן' הַזֶּה, נִתְרוֹמַם הַמַּחִין, בְּבַחֲיִינַת (תְּקוּיִיזְהַר קכט.): "מִחָא חוֹרְתָא כְּכִסְפָּא".

וְזֶה בְּחִינַת (יוֹמָא עו:): "זָכָה נַעֲשֶׂה רֹאשׁ, לֹא זָכָה נַעֲשֶׂה רֶשֶׁת".

הַיְנוּ: כְּשִׁ"לֹא זָכָה" - שְׁאִינוּ 'מְזַבְּד' אֶת הַדְּמִים, עַל-יַד-יְזֶה "נַעֲשֶׂה רֶשֶׁת" - שְׁאִין לֹא "לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם" כִּנְ"ל.

אָבֵל "זָכָה" - "נַעֲשֶׂה רֹאשׁ", בְּבַחֲיִינַת 'מַחִין', הַיְנוּ בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת ה'לְבַנוּנִית' מִן ה'מַחִין'.

עה.

(ח"א נו, ח)

נִמְצָא לְהִלְךְ בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת טז, לה): "וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת הַמֶּן אַרְבַּעִים שָׁנָה".

עו.

(ח"א עו)

הַסְתַּכְּלוֹת עוֹשֶׂה 'כְּלִי', דְּהַיְנוּ 'גְּבוּל וְזִמְן'. כִּי מִקֵּדָם רְאוּתוֹ הַדָּבָר, הוּא בְּלֹא גְּבוּל, וּכְשֵׁרוּאָה הַדָּבָר, נַעֲשֶׂה לֹא גְּבוּל.

וְזֶהוּ שְׁאִמְרוּ חַז"ל (יוֹמָא עו: עַל דְּבָרִים ח, ג): "וַיַּעֲנֶה וַיִּרְעִיבֶהּ וַיֹּאכִלֶהָ אֶת הַמֶּן", "כִּי אִינוּ דוֹמָה מִי שֵׁרוּאָה וְאוֹכֵל וְכוּ', מִכָּאן שְׁסוּמָא אִין לֹא שִׁבַע" - כִּי מִי שְׁאִינוּ רוּאָה אִין לֹא גְּבוּל.

וּמִסְקָנָא דְגִמְרָא: "מֵאֵי קָרָא: 'טוֹב מֵרֹאֶה עֵינַיִם מִהֲלֹךְ נֶפֶשׁ'" (קַהֲלַת ו, ט). כִּי ב'כַּח-הָרְאוּת', עוֹשֶׂה ה'לֹד' לְנַפְשׁוֹ, וְהוּא ה'גְּבוּל'.

עז.

(ח"א רעו)

דַּע: כִּי 'אֲכִילַת שַׁבָּת' אִינָה בְּשִׁבִיל שְׁבִיעָה כְּלָל, רַק "בְּגִין דִּיתְבָּרְכוּן בְּלֵהוּ שַׁבָּת יוֹמִין" (זַהַר יִתְרוֹ פּח.), כִּי מ'אֲכִילַת שַׁבָּת' נִשְׁפָּעִין וְנִתְבָּרְכִין כָּל שֵׁשֶׁת הַיָּמִים.

כִּי עַקֵּר הַשְּׁבִיעָה בְּשַׁבָּת, כִּי סוּמָא אִין לֹא שִׁבַע, כְּמוֹ שְׁלֻמְדוֹ רַז"ל (יוֹמָא עו:): מִפְּסוּק (דְּבָרִים ח, טז): "הַמֵּאֲכִילֶהָ מִן בְּמִדְבָּר לְמַעַן עֲנִתֶהָ" וְכוּ'.

ו"פְּסִיעָה-גְּסָה נוֹטְלַת מְאוֹר עֵינָיו שֶׁל אָדָם, וּמַהֲדֵר לָהּ בְּקִדּוּשָׁא דְּבֵי-שְׁמַיִ" (בְּרִכּוֹת מג:).

נִמְצָא: שְׁעַקֵּר שְׁלֵמוֹת מְאוֹר-עֵינַיִם הוּא בְּשַׁבָּת - וְעַל-כֵּן אַז הַשְּׁבִיעָה, כִּי הַשְּׁבִיעָה עַל-יַדֵי 'רְאִית עֵינַיִם'.

עח.

(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אֲכִילָה ח"ב טו; נְגִינָה ח"ב ה)

מָה כְּשֵׁאָדָם שׁוֹתָה, מִתְחִיל לְזַמֵּר וּלְנַגֵּן, וְלֹא כֵן בְּאֲכִילָתוֹ - מִחֲמַת שְׁאִמְרוּ 'שִׁירָה' עַל ה'בְּאָר' (בְּמִדְבָּר כא, יז), וְלֹא אָמְרוּ 'שִׁירָה' עַל ה'מֶן'.

[הַרְבַּ מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִין לְשְׁמוֹת-רַבָּה כַּה, ז: וְלָמָּה לֹא אָמְרוּ 'שִׁירָה' עַל ה'מֶן', כְּשֵׁם שְׁאִמְרוּ עַל ה'בְּאָר' (בְּמִדְבָּר כא, יז)? - אֲלֵא עַל ה'מֶן' הָיָה מוֹצֵי־אִין דְּבָרֵי תַפְלוּת, שְׁנַאֲמַר (בְּמִדְבָּר יא, ו): "וַעֲתָה נַפְשֵׁנוּ יִבְשָׁה אִין כַּל". אָמַר הַקִּדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אִינִי מִבְּקֶשׁ לֹא 'תִּרְעוּמוֹתֵיכֶם' וְלֹא 'קְלוּסִיכֶם', לְפִיכֶם לֹא נָתַן לָהֶם רְשׁוּת, לִזְמֵר 'שִׁירָה', אֲלֵא עַל ה'בְּאָר', מִפְּנֵי שְׁהָיוּ מְחַבְּבִין אוֹתָהּ, שְׁנַאֲמַר (שָׁם כא, יז): "עַלֵי בְּאָר עֲנוּ לָהּ".]

עט.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, גְּבִיית-חֹב מִהִיתוּמִים ה, ד)

הַכְּלָל: שְׁכָל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן שֶׁל הָאָדָם, בְּפָרֵט בְּעִנְיַן ה'פְּרִנְסָה', שְׁזֶה כְּמַעֲט הָעֵקֶר שְׁמִטְרִיד וּמְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם

מִלֵּה שִׁתְּדֹל לְהִתְקַרֵּב לַהֲשִׁים־יִתְבָּרֵךְ וּלְתוֹרָתוֹ - עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן הוּא: מִה שֶׁהֲשִׁים־יִתְבָּרֵךְ מֵרָאה פְּנֵי חֲסִדוֹ וְיִשׁוּעָתוֹ בְּכָל־פְּעַם, וְתַכְפֵּף מִסְתִּיר פְּנָיו.

וְאִזִּי הַמְּסִית שְׂבָלֵב הָאָדָם, מַכְנִים בּוֹ דְּאָגוֹת וַיִּגְוֹנוֹת וְתוֹאֲנוֹת בְּלֵב, כְּאֵלוֹ אִי־אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה מִחֲמַת עַל הַפְּרִנָּסָה, כְּאֲשֶׁר יִכּוֹל לְהִבִּין כֹּל אֶחָד בְּעֶצְמוֹ - אִם יִשִּׁים לֵב בְּאֶמֶת עַל כָּל דְּרָכָיו וּלְהִבִּין כֹּל דְּבָרֵינוּ אֵלֶּה, לְהִבִּין מִזֶּה רְמִזִּים לְעֶצְמוֹ בְּכָל עֵת וְכוּ'.

כִּי כָּל אָדָם שֶׁפְּעוּלָם, יִכּוֹל לְרֹאוֹת נִפְלְאוֹת־הַשֵּׁם בְּפְרִנָּסָתוֹ. וְאֶפְלוּ מִי שֶׁפְּרִנָּסָתוֹ דְּחֻקָּה וּמְצַמְצֶמֶת מְאֹד, אֶף־עַל־פִּי־כֵן, גַּם זֶה מַעֲט הַמְּזוּזָן וְהַכְּסוּת שֶׁבְּצַמְצוּמָם, הַכֹּל בָּא לוֹ בְּדַרְכִּים נִפְלְאִים וּבְהַשְׁגָּחָה גְּדוּלָּה מֵאֵתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל־יְדֵי סְבוֹת שׁוֹנוֹת שֶׁסָּבַב הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁפְּרִנָּס וְזָן אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם.

וְאִי־אֶפְשָׁר לְבָאֵר כְּלִיזָה, רַק כֹּל הַמְּאֲמִין בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְשִׁים לֵב לְדַרְכָּיו, יִכּוֹל לְהִבִּין כְּלִיזָה.

וְצָרִיךְ לְשׁוּם לֵב: לְזַכֵּר הֵיטֵב כֹּל מִה שֶׁעָבַר עָלָיו עַד הַנְּהָ - בְּכַמָּה סְבוֹת שׁוֹנוֹת עֶזֶר לוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּכָל הַדְּבָרִים, וּבְפִרְט בְּעִנְיַן הַפְּרִנָּסָה, וּבְכָל־פְּעַם הָיוּ לוֹ חֲסִרוֹנוֹת הַרְבֵּה, וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ לֹא עָזַב חֲסִדוֹ בְּכָל יוֹם, וּפְרִנָּס אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה.

וְאִם עֵתָה נִדְמָה לוֹ שֶׁנִּתְעַכַּב הַפְּרִנָּסָה - יִבְטַח בְּהַשֵּׁם: כִּי גַם עֵתָה לֹא יַעֲזֹב חֲסִדוֹ, וְ"מֵאֵן דְּבָרָא יוֹמָא בְּרָא מְזוֹנָא" וְכוּ' (תַּנְחומָא בְּשַׁלַּח כ), וְיִבְטַח בְּה' וְיִשְׁעֵן בְּאַלְמִקְיוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים סח, כ): "בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם

יַעֲמֵם לָנוּ הָאֵל יִשׁוּעָתָנוּ סְלָה", וְכֵן בְּפִסּוּקִים הַרְבֵּה.

כִּי עֵקֶר נְסִיּוֹן הַפְּרִנָּסָה - הוּא מְמַשׁ כְּמוֹ הַנְּסִיּוֹן שֶׁל הַפֶּן, שֶׁיֵּרֵד בְּכָל יוֹם, וְלֹא יֵרֵד בְּפַעַם־אֶחָת עַל כָּל הַשָּׁנָה.

וְהַכֹּל בְּשִׁבִּיל נְסִיּוֹן וּבְחִירָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תַּנְחומָא בְּשַׁלַּח ב): "כְּדֵי שִׁיתְּלוּ עֵינֵיהֶם לְפָרוֹם", וְכְמוֹ־כֵן מִתְנַהֵג עִכְשָׁו, וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָה ב, לא): "הַדּוֹר אֲתֵם רְאוּ דְבַר ה'" - כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְכִילְתָא וַיִּסַּע ו; תַּנְחומָא בְּשַׁלַּח כא): "שִׁירְמִיָּה הוֹצִיא לָהֶם צִנְצָנֹת הַפֶּן, וְאָמַר לָהֶם: רְאוּ בְּפִה נִתְפְּרִנְסוּ אֲבוֹתֵיכֶם" וְכוּ'.

וּבִזָּה גְּלָה לָנוּ וְהִרְאָה לָנוּ: כִּי גַם עֵתָה אֲנִי נִזְדַּנְיָן בְּבַחֲיִנַת 'מָן' מְמַשׁ. וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְכִילְתָא וַיִּסַּע ב; כ): "לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה אֶלָּא לְאוֹכְלֵי הַפֶּן" - דְּהֵינּוּ: מִי שֶׁמְאֲמִין בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁפְּרִנָּסָתוֹ בְּבַחֲיִנַת 'יְרִידַת הַפֶּן' מְמַשׁ, וְכַנ"ל. וְעַיִן מִזֶּה בְּמַקּוֹם־אַחֵר (שְׁלוּחֵי־הַקֶּן ה, טו).

"וַיֵּצֵא הָעָם וּלְקַטוּ דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ" (שְׁמוֹת טז, ד)

"**דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ**" - מִי שֶׁבָּרָא יוֹם, בְּרָא פְּרִנָּסָתוֹ. מִכַּאן הִיָּה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַמוֹדְעִי אוֹמֵר: כֹּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מִה יֵאָכֵל הַיּוֹם, וְאוֹמֵר 'מָה אֲכַל לְמַחֵר', הָרִי זֶה 'מְחַסֵּר אֲמָנָה'. (תַּנְחומָא בְּשַׁלַּח ב)

תַּנְיָא: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגְּדוֹל אוֹמֵר: כֹּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ פֶּת בְּסִלּוֹ, וְאוֹמֵר 'מָה אֲכַל לְמַחֵר', אֵינּוּ אֶלָּא מְקַטְנֵי אֲמָנָה'. (סוֹטָה מח:)

וְעַל דָּא, לֹא לְבַעֲי לִיָּה לְאִינְשֵׁי, לְבִשְׁלָא מְזוֹנָא, מִן יוֹמָא לְיוֹמָא אַחֲרֵינָא, דְּלֹא לַעֲבַב יוֹמָא לְיוֹמָא אַחֲרָא. הִדָּא הוּא דְכָתִיב (שְׁמוֹת טז, ד): "**וַיֵּצֵא הָעָם וּלְקַטוּ דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ**". "יוֹם בְּיוֹמוֹ" דִּינִיקָא. בַּר מַעֲרַב־שִׁבְתַּת לְשַׁבְּתַת. וּבְדִין אֲשֶׁר־תִּכַּח קוּדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא מְלֵא בְּרַבָּאן בְּכָל יוֹמָא. (זֵהר בְּשַׁלַּח סב.)

וְעַיִן־שִׁם עוֹד מַעֲנִין לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם עַל מְזוֹנוֹ. ה'זֵהר' הִזָּה מוּבָא בְּמַגְן־אַבְרָהָם אוֹרְחֵי־חַיִּים סִימֵן קנ"ו סק"ג)

פ.

(ח"א ערב)

"היום אם בקולו תשמעו" (תהלים צה, ז). זה כָּלֵל גָּדוֹל בְּעִבּוֹד־הַשֵּׁם: שְׁלֹא יִשִּׁים לְנֶגֶד עֵינָיו כִּי־אֵם אוֹתוֹ הַיּוֹם, הֵן בְּעֶסֶק פְּרִנְסָה וְהַצְטָרְכוּתוֹ, צָרִיךְ שְׁלֹא יִחְשַׁב מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, כַּמּוּבָא בַּסְּפָרִים (סוֹטָה מח: זֵהר בְּשִׁלַּח סב.).

וְכֵן בְּעִבּוֹד־תּוֹ יִתְבָּרַךְ, לֹא יִשִּׁים לְנֶגֶד עֵינָיו כִּי אֵם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הַשְּׁעָה וְכוּ'.

כִּי אֵין לְאָדָם בְּעוֹלָמוֹ, כִּי אֵם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הַשְּׁעָה שְׁעוֹמֵד בּוֹ, כִּי יוֹם הַמִּקְרָת', הוּא עוֹלָם אַחַר לְגַמְרֵי. "הַיּוֹם אֵם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", 'הַיּוֹם' דִּיקָא, וְהֵבֵן.

[לְקוּטֵי־הַלְכוּת, נוֹתֵן טַעַם לַפָּגַם א: וְזֵה שְׁמוּבָא בְּמִגְוָאֲבֵרָה' בְּשֵׁם הַזֵּהר' (בְּשִׁלַּח סב. הַנ"ל): "שְׁאִסוּר לְבַשְׁל מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ" - כִּי עִקַּר הָאִסוּר לְהַשְׁהוּת מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, שֶׁהוּא אֶפְסֵס הַבְּטָחוֹן, הוּא בְּיוֹתֵר בְּה'בְּשׁוּל'.

פא.

(ספרי המדות, בטחון ח"ב ב; הרהורים ח"ב ב)

מִי שֶׁנִּשְׁמַר מִ'הֲרֵהוּרֵי עִבּוֹד־הַזָּרָה', זוֹכֵה בְּכָל־פַּעַם לְבִטְחוֹן - עַד שֶׁאֵינוֹ דוֹאֵג מַה יֵאָכֵל לְמַחֵר. וְהוּא בְּמַדְרַגַּת: "בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם" (תהלים סח, כ).

וְעַל־יְדֵי־זֶה, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא "לֹא הֵבִיט אֵן וְלֹא רָאָה עַמּוֹל בּוֹ" (בְּמִדְבָר כג, כא), וְכָל הַנוֹגַע בּוֹ כְּאִלוֹ נוֹגַע בְּבַת־עֵינָיו.

[שִׁיחוּת־הֶר"ן ב; רלח: טוֹב מְאֹד לְהַשְׁלִיךְ עַצְמוֹ עַל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ וְלִסְמֹךְ עָלָיו. וְדַרְכֵי: כְּשֶׁבֵא הַיּוֹם - אֵנִי מוֹסֵר כָּל הַתְּנוּעוֹת שְׁלִי, וְשָׁל בְּנֵי, וְהַתְּלוּיִים בִּי, עַל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, שִׁיְהִיָּה הַכֹּל כְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֵה טוֹב מְאֹד.

גַּם אֲזִי, אֵין צָרִיךְ לְדַאֵג וְלַחֲשׁוֹב כְּלָל: אֵם מִתְנַהֵג כְּרֵאוּי אֵם לְאוּ! - מְאֹחַר שְׁסוּמָךְ עָלָיו יִתְבָּרַךְ. וְאֵם הוּא יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה בְּעַנְיָן אַחַר, הוּא מְרַצֵּה לְהַתְנַהֵג בְּעַנְיָן אַחַר כְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְכֵן כְּשֶׁמְגִיעַ שַׁבָּת אוֹ יוֹם־טוֹב - אֲזִי אֵנִי מוֹסֵר כָּל הַהַתְּנַהֲגוֹת וְכָל הָעַנְיָנִים וְהַתְּנוּעוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַשַּׁבָּת אוֹ הַיּוֹם־טוֹב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, שִׁיְהִיָּה הַכֹּל כְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְאֲזִי, אֵיךְ שֶׁמִּתְנַהֵג בְּאוֹתוֹ הַשַּׁבָּת וְיוֹם־טוֹב, שׁוֹב אֵינוֹ חוֹשֵׁב וְחוֹשֵׁשׁ כְּלָל: "שְׁמָא לֹא יֵצֵא יְדֵי־חֻבָּה בְּהַנְהַגַּת קִדְשַׁת אוֹתוֹ הַיּוֹם!" - מְאֹחַר שֶׁכְּבָר מָסַר הַכֹּל לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ וְסָמַךְ עָלָיו יִתְבָּרַךְ לְבַד].

"וְהָיָה בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי וְגו', וְהָיָה מִשְׁנֵה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם" (שְׁמוֹת טז, ה)
"וְהָיָה בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי, לְקַטְוֹ לֶחֶם מִשְׁנֵה" (שְׁמוֹת טז, כב)

פב.

(ח"א נח, ד-ה-ו-ז-ח-ט)

בְּזֶה שֶׁ'מִשְׁהֲרִבְנוּ' הַכְּנִיעַ 'קִלְפַת עַמְלָק' וְתַקֵּן ה'בְּרִית' - זָכָה לְבַחֲיַנַת (שְׁמוֹת טז, ה): "וְהָיָה לֶחֶם מִשְׁנֵה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם".

וְיִוָסֵף' שְׁזָכָה ל'בְּרִית', כְּתִיב בֵּה (בְּרֵאשִׁית מא, מג): "וְיִרְכַּב אֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנֵה" - הֵינּוּ: "מִשְׁנֵה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם" - שְׁעַל־יְדֵי 'בְּרִית', זוֹכֵה לְשִׁפְעַ כְּפוֹלָה'.

וּבַחֲיַנַת 'שַׁבָּת', מְקַבֵּל מ'יוֹסֵף' "לֶחֶם מִשְׁנֵה", הֵינּוּ: "מִשְׁנֵה תוֹרָה", בַּחֲיַנַת (מְשַׁלִּי ח, ל): "וְאֶהְיָה שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם".

וְאֲזִי כְּשֶׁמְכַנִּיעַ כָּל הַצָּרִים הָרוֹדְפִים אַחַר חֲלוּשֵׁי־כַח שְׁבִישְׂרָאֵל, וּמְכַנִּים אוֹתָם לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ - עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֵה לְחֻדוֹשׁ 'חֲדוּשֵׁי־דְאוּרֵיתָא' בְּשַׁבָּת, 'עַל חַד תְּרִין', בְּבַחֲיַנַת: "לֶחֶם מִשְׁנֵה", בַּחֲיַנַת: "מִשְׁנֵה תוֹרָה", בַּחֲיַנַת (תְּהִלִּים קמט, ו): "חֲרַב פִּיפִיּוֹת". שְׁעַל־יְדֵי ה'חֲרַב נוֹקְמַת" (וַיִּקְרָא כו,

(כה) - זוכה ל"פי שנים" (דברים כא, יז), בחינת:
"לחם משנה".

וְשַׁבַּת מְשַׁפֵּיעַ לְשָׂאֵר הָעוֹלָמוֹת, וּמְשַׁלַּח
הָאֲרוֹתָיו לְכָל הַמְדַרְגּוֹת, וּמְרַפֵּא
רְפוּאוֹת הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאוֹת הַגּוּף, בְּבַחֲיַנַּת
(שמות כא, יט): **"רַק שַׁבְּתוֹ יִתֵּן וְרַפָּא וְרַפָּא -**
שְׁתֵּי רְפוּאוֹת עַל-יַדֵּי שַׁבַּת'.

וְזֶה שֶׁהַחֶכֶם מְשַׁפֵּיעַ **"לחם משנה"**
הַנֶּ"ל - כִּי עַל-יַדֵּי זְכוּתוֹ, זָכָה גַם-כֵּן
לְחִלּוֹק חֲבֵרוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (תְּגִיגָה טו.):
"זָכָה, נוֹטֵל חֶלְקוֹ וְחֶלְקוֹ חֲבֵרוֹ". וּכְשָׂא יוֹם
הַשַּׁבָּת, וְנִפְשׁוֹ נִכְלָלַת בְּשַׁבַּת, בְּבַחֲיַנַּת:
"שַׁבַּת וַיִּנְפֹּשׁ" (שמות לא, יז) - אַזִּי נוֹתֵן **"לחם**
משנה" לַיוֹם הַשַּׁבָּת, כַּנֶּ"ל.

וְעַל-יַדֵּי הָאֲרֵת שַׁבַּת, נִתְעוֹרֵר הָעוֹלָם
לְתִשׁוּבָה מְאֵהְבָה.

כִּי שַׁבַּת בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת (דברים ד, ל);
ל. ב): **"וְשַׁבַּת עַד ה' אֶלְקֵינוּ"**, וְהַתְּשׁוּבָה
הִיא מְאֵהְבָה, בְּחִינַת (שיר-הַשִּׁירִים ג, ז): **"אֶהְבָּה**
בְּתַעֲנוּגִים", כִּי אֶהְבָּה בָּא מִתְעַנּוּג-שַׁבַּת,
בְּחִינַת (ישעיה נח, יג): **"וְקִרְאתָ לְשַׁבַּת עֲנוּג"**.

וְתִשׁוּבָה מְאֵהְבָה זֶה בְּחִינַת **"לחם**
משנה", כְּמֵאֵמֶר
חַז"ל (סוֹטָה לא.): **"כָּאֵן מְאֵהְבָה כָּאֵן מִירָאָה"**
(סוֹטָה לא. - אֵימָא שָׁם: "גְּדוּל הָעוֹשֶׂה מְאֵהְבָה יוֹתֵר מִן
הָעוֹשֶׂה מִירָאָה, שְׂזָה תְלוּי לְאַלְפֵי דוֹר וְזָה תְלוּי לְאַלְפִים
דְּדוֹר"). **עַל-יַדֵּי** תְּשׁוּבָה מְאֵהְבָה, עוֹשֶׂה חֶסֶד
לְשְׁנֵי אֲלָפִים.

וְאִז כָּל הַכְּשָׁרִים שְׁבִדוֹר נִתְרַפְּאִים וְכוּ'.
וּכְשֶׁהַכְּשָׁרִי דוֹר נִתְיַפֵּים וְנִתְכַּבְּדִים
בְּעֵינֵי כָל, אַזִּי כָּל אֶחָד לְפִי בְּשֵׁרוֹתוֹ יְכוּל
לְהִבִּין, שְׁכַבֵּר הַשִּׁפִּיעַ חֶכֶם-הַדוֹר בְּיוֹם
הַשַּׁבָּת, **"לחם משנה"** הַנֶּ"ל.

כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בְּשֵׁרוֹתוֹ, כֵּן מְקַבֵּל
'פִּי וְהָדָר', וְנִתְגַּדֵּל כֵּן בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת.
וְהַיִּפִּי וְהַגְּדֹלָה הִיא 'צִיּוֹן' וְ'סִימָן' וְרִשְׁמֵה'
עַל **"משנה תורה"** הַנֶּ"ל, בְּבַחֲיַנַּת (תהלים מח,
ג): **"הַר צִיּוֹן יִרְכָּתִי צְפוֹן" וְכוּ' וְכוּ'** (עֵינִן בְּפָנִים).
[עֵינִן לְקוּטֵי-מוֹהָרָן ח"ב מ - בְּעֵינִן שִׁפְעַת כְּפוּלָה,
וּבְלְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרַפְתֵּי-הַמְזוֹן ד, טז; גִּנְבָה ב, ז].

"וידעתם כי ה' הוציא אתכם מארץ מצרים"
(שמות טז, ו)

פג.

(ח"א נו, ח)

וְעַל-כֵּן הָיָה אֲצֻלַּת מְצָרִים עַל-יַדֵּי
מֹשֶׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדְּעַת' - כִּי
עַקֵּר הַצֻּלָּה עַל-יַדֵּי הַדְּעַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(שמות טז, ו): **"וידעתם כי ה' הוציא אתכם"**
וְכוּ', **"לִמְעַן יֵדְעוּ וְכוּ'** (ויקרא כג, מג).

"ונחננו מה" (שמות טז, ז-ח)

פד.

(ח"א ד, ט)

וְזֶה בְּחִינַת הַתְּפִשְׁטוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת. כִּי
כְּשֶׁרוֹצֵה לְהַפְּלִל בְּרִצּוֹן אֵין-סוּף,
צָרִיף לְבִטֵּל הַיִּשּׁוֹת שְׁלוֹ.

וְזֶה שְׁכָתוּב בְּזִהָר (יתרו פח): **"שֶׁהִסְתַּלְקוֹת**
מֹשֶׁה בְּשַׁבַּת, בְּשַׁעֲתָא דְּמִנְחָה, שְׂאֵז
הַתְּגַלּוֹת רַעְוֵא-דְּרַעְוִין" - שֶׁהוּא בְּחִינַת רִצּוֹן
אֵין-סוּף, שֶׁכָּל הַרִצּוֹנוֹת מְקַבְּלִין חֵיוֹתָם
מִמֶּנּוּ. וְזֶה מַחְמַת שְׁבִטֵּל מֹשֶׁה כָּל יִשּׁוֹתוֹ,
כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שמות טז, ז-ח): **"וְנַחֲנוּ מֵה"**.

פה.
(ח"ב פב)

כְּשֵׁרוּאָה אָדָם בְּעֶצְמוֹ, שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ 'שְׁלֵא-
כְּסֹדֶר' - יֵדַע: שֵׁישׁ לוֹ גְּדִלוֹת,
הֵינּוּ: 'אֲנִי אִמְלֹךְ' - יַעֲשֶׂה 'תְּשׁוּבָה' וַיִּשְׁפִּיל
אֶת-עֶצְמוֹ, וַיְהִיָּה בַּחֲנִינֵת 'מָ"ה', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
(שְׁמוֹת טז, זח): **"וַיִּנְחֲנוּ מָה"**.

וְאִזִּי נִחְזַר 'חֲוָה' לְבַחֲנֵינֵת 'אָדָם', לְבַחֲנֵינֵת
'מָ"ה', וְנַעֲשֶׂה 'כְּסֹדֶר'.

"וְהִנֵּה כְבוֹד ה' נִרְאָה בְּעֵנָן" (שְׁמוֹת טז, י)

פו.
(ח"א סז, ח)

רְעָמִים נַעֲשִׂין עַל-יְדֵי מָה שֶׁנּוֹתְנִין
'כְּבוֹד' לְזֶקֶן שֶׁשָּׂכַח תְּלֻמוֹדוֹ,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּרֵכוֹת ח:): "הִזְהָרוּ בְּזֶקֶן
שֶׁשָּׂכַח תְּלֻמוֹדוֹ".

כִּי הָרְעָמִים נַעֲשִׂין: עַל-יְדֵי שִׁיּוּצָאִין
'אָדָם' וְקִיטוּרִים חֲמִים, וּבָאִים בְּתוֹךְ
הָעֵנָן, וְנִתְלַהֲבִים שָׁם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִקְרַע
הָעֵנָן, וּמִזֶּה נִשְׁמַע 'קוֹל הָרַעַם'.

כְּמוֹ-כֵן בְּשִׁנוֹתֵינוּ 'כְּבוֹד' לְזֶקֶן שֶׁשָּׂכַח
תְּלֻמוֹדוֹ, וְהַשְּׂכָחָה הוּא בַּחֲנִינֵת
"עֲנִינִי דְמַכְסִּין עַל עֵינַיִן" (זֶהָר פִּנְחָס רנב),
וּכְשִׁנוֹתֵינוּ לוֹ 'כְּבוֹד', וְהַכְּבוֹד הוּא בַּחֲנִינֵת
'אִשׁ', בַּבְּחִינֵת (שְׁמוֹת כד, יז): "וּכְבוֹד ה' כָּאִשׁ
אֲכָלֶת", וְהוּא בָּא בְּתוֹךְ הָעֵנָן, בַּבְּחִינֵת (שָׁם
טז, י): **"וּכְבוֹד ה' נִרְאָה בְּעֵנָן"** - הֵינּוּ: בְּתוֹךְ
בַּחֲנִינֵת הַ"עֲנִינִי דְמַכְסִּין עַל עֵינַיִן".

וְאִזִּי נִקְרַע הָעֵנָן, וּמִזֶּה נַעֲשִׂין בַּחֲנִינֵת
'רְעָמִים'. בַּבְּחִינֵת (תְּהִלִּים כט, ג): **"אֵל
הַכְּבוֹד הָרַעַם"** - שְׁעַל-יְדֵי הַכְּבוֹד נַעֲשִׂין
'רְעָמִים' (עֵין בְּפָנִים).

פז.
(ח"ב ח, ד)

עַל-יְדֵי גָרִים שֶׁנַּעֲשִׂין עַל-יְדֵי שֶׁהַסְטְרָא-
אֲחֵרָא מְכַרְחַת לְהַחֲזִיר כָּל
הַקְּדוּשָׁה שֶׁבְּלָעָה עִם עֶצְמוֹת חַיּוֹתָהּ, עַל-יְדֵי
הַתְּפִלָּה בַּבְּחִינֵת דִּין שֶׁל הַבְּעַל-כַּח' - עַל-
יְדֵי-זֶה נִתְרַבָּה וְנִתְגַּדַּל כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרַךְ.

וְזֶה בַּחֲנִינֵת רְעָמִים, בַּבְּחִינֵת (תְּהִלִּים כט, ג):
"אֵל הַכְּבוֹד הָרַעַם, ה' עַל מִים רַבִּים".
"מִים רַבִּים", זֶה בַּחֲנִינֵת מִימֵי הַדַּעַת'
שִׁיּוּצָאִין מִן הַסְטְרָא-אֲחֵרָא וְחוֹזְרִין אֶל
הַקְּדוּשָׁה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂין גָרִים, וְנִתְגַּדַּל
כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרַךְ.

כִּי הָרַעַשׁ וְהַפְּרָסוּם שֶׁנִּתְפָּרְסָם כְּבוֹדוֹ
יִתְבַּרַךְ עַל-יְדֵי הַגָּרִים - זֶה בַּחֲנִינֵת
'רְעָמִים', שֶׁהֵם "קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל" (יחֲזַקְאֵל ג, יב).

כִּי אָמְרוּ רַז"ל (בְּרֵכוֹת נט): **"מֵאֵי רְעָמִים,
עֲנִינִי דְשָׂפְכֵי מֵיָא לְהַדְדִי"**. "עֲנִינִי דְשָׂפְכֵי
מֵיָא" - זֶה בַּחֲנִינֵת הַסְטְרָא-אֲחֵרָא, שֶׁהִיא
בַּחֲנִינֵת (אֵיכָה ג, מד): "סְפוֹתָהּ בְּעֵנָן לָךְ מַעֲבוֹר
תְּפִלָּה".

הֵינּוּ: הַקְּלַפּוֹת הַמְּעַכְּבִים אֶת הַתְּפִלָּה,
כְּשִׁחֲזוּרִים וְשׁוֹפְכִים מִימֵי הַדַּעַת'
שֶׁבְּלָעוּ (עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה בַּבְּחִינֵת דִּין שֶׁל הַבְּעַל-כַּח').

וְאִזִּי נִתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרַךְ, בַּבְּחִינּוֹת (שְׁמוֹת
טז, י): **"וּכְבוֹד ה' נִרְאָה בְּעֵנָן"**, וְזֶהוּ
בַּחֲנִינֵת רְעָמִים כְּנ"ל.

פח.
(ח"ב ס)

עַל-יְדֵי מִי שֶׁאָמַר תּוֹרָה בְּרַבִּים, וְשׁוֹמְעִים
'תְּלַמִּידִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים' - בָּא
'עֲצִירַת גְּשָׁמִים'!

כי על־ידי 'כבוד התורה' בא 'גשמים', בבחינת (שמות טז, י): "וכבוד ה' נראה בעֵנֶן", ועל־ידי ה'עֵנָן' בא 'גשמים'.

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים כט, ג): "אל הכבוד הרעים, ה' על מים רבים" - הינו בבחינת 'גשמים' שבאים על־ידי 'כבוד השם', בבחינת 'כבוד התורה'.

ו"הלומד תורה לתלמיד שאינו הגון, הוא כזורק אבן למרקולים" (חלין קלג): ו'מרקולים' פרושו: "מר קלוס, הינו 'חלופ הכבוד'" (תוספות סנהדרין סד. עבודה־זרה נ).

נמצא: כש'לומד תורה ל'תלמיד שאינו הגון', הוא 'הפך הכבוד', ועל־כך בא על־ידי־זוה 'עצירת גשמים', הפך ה'כבוד', שעל־ידו באין 'גשמים'.

שהוא שער העליון מחמשים שערי בינה" (שער־הפנינות, חג השבועות דרוש א), שהוא בבחינת 'שכל ודעת עליון', בבחינת 'חסד עליון' ו'רחמים גדולים' וכו'.

וְזֶה בְּחִינַת: 'מ"ן' - בבחינת 'מ'קוה של שער הנו"ן' [מ"ן ראשי־תבות: מ'קוה נ], שהוא בבחינת 'דעת גדול' - כי ה'מ'ן' בבחינת 'דעת'.

[ענין עוד להלן בפסוק (שמות טז, לה): "ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה".

"ויאמר משה אלהם הוא הלחם" (שמות טז, טו)

צא.

(ח"א נח, א-ב)

"משה היה נשמתו כלול משלשה אבות" (זהר ויצא קנ. מהשמטות־הזהר), והיה לו פח להמשיך אלו השלשה השפעות: (א) 'באר' (ב) ו'ענן' (ג) ו'מן'. כי 'כלם' [כל השלשה השפעות] חזרו בזכות משה" (תענית ט).

"באר מים חיים" (בראשית כו, יט) - זה בבחינת 'אברהם', מימי החסד. ו'אברהם התחיל לחפר בארות' (שם כא, כה; כו, טו־יח).

'ענן' - זה בבחינת 'יצחק', בבחינת "חשך ענן וערפל" (דברים ד, יא), בבחינת (בראשית כז, א): "ותבקיך עיניו מראת".

'מן' - זה בבחינת 'יעקב', בבחינת (תהלים עח, עא): "לרעות ביעקב עמו".

ו'משה' שהיה כלול מ'אבות', נאמר בו (שמות ב, טו): "וישב משה על הבאר", וכתב בה (שם כד, יח): "ויבא משה

"ובבקר היתה שכבת הטל" (שמות טז, יג)

פט.

(ספר־המדות, אכילה ח"ב ה; למוד ח"ב ד; מריבה ח"ב ח)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יד, כד): "ויהי באשמרת הבקר".

"ויראו בני ישראל ויאמרו איש אל אחיו מן הוא" (שמות טז, טו)

"ויקראו בית ישראל את שמו מן" (שמות טז, לא)

צ.

(ח"א נו, ז)

וְזֶה בְּחִינַת ה'מקוה של שבועות', שהיא בבחינת "מקוה של שער־החמשים" -

בַּתּוֹךְ הָעֵנָן; וְכָתִיב בָּהּ (שם טז, טז): **"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם, 'הוּא' הַלֶּחֶם."** "הוּא" דִּיקָא, קָאֵי עַל 'מֹשֶׁה' בְּעֵצְמוֹ - שְׂבֻזְכוֹתוֹ אֲכָלוּ ה'מֵן'.

ט, יא): **"גַּם בָּדָם בְּרִיתְךָ"**, עַל-יַדֵי בְרִית, **"שִׁלַּחְתִּי אֲסִירְךָ מִבּוֹר"** (שם). "בוֹר דָּא טָחוּל, מְרַה־שְׁחוּרָה" (תַּקּוּנֵי-זֵהָר פּוּחַ), **"בְּעֵצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה"**.

"וְלֹא הָעֵדִיךָ הַמְרַבָּה, וְהַמְמַעִיט לֹא הֶחְסִיר, אִישׁ לְפִי אֲכָלוּ לְקִטּוֹ (שְׁמוֹת טז, יח)

צב.

(ח"א נג, א)

אֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם הַנוֹפְלִים בְּתַאוֹת-מְמוֹן, וְאִינֶם מֵאֲמִינִים שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִכּוֹל לְפָרְנֵס הָאָדָם בְּסִבָּה קְלָה, וְרוֹדְפִים אַחַר פְּרִנְסָתָם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וְהֵם "אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעֵצְבוֹן" (עַל-פִּי תַהֲלִים קכז, ב), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, יז): **"בְּעֵצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה"**, וְעֵצְבוֹת' הוּא מְרַה־שְׁחוּרָה'.

צג.

(ח"א ל, ד)

עַל-יַדֵי 'אַהֲבַת-מְמוֹן' - נוֹפֵל לְאַכְמָא דְסִטְרָא-אַחְרָא, בְּחִינּוֹת (תַּקּוּנֵי-זֵהָר קכד. קלד.): **"שִׁבְתָּאֵי פְתִיא אַכְמָא"**, מְרַה־שְׁחוּרָה, בְּחִינּוֹת (בְּרֵאשִׁית ג, יז): **"בְּעֵצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה"**.

וְנוֹפֵל לְעֵגוּלָא וְסַבּוּבִים מִסִּטְרָא-אַחְרָא, בְּחִינּוֹת (תַּהֲלִים יב, ט): **"סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן"** - שְׁמֹתָאוּה וּמְשִׁתּוֹקֵק אַחַר ה'מְמוֹן', בְּחִינּוֹת (בַּמִּדְבָּר יא, ח): **"שָׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ"** - **"בְּשִׁטּוֹתָא"** (זֵהָר בְּשִׁלַּח סב:) - הַפֶּךְ ה'חֲכֵמָה'.

אֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם נִקְשָׁרִים בְּפָנִים דְסִטְרָא-אַחְרָא, **"אַלְקִים אַחֲרִים"** (שְׁמוֹת כ, ב), 'חֲשָׁד', בְּחִינַת 'מִיתָה' וְכוּ'.

צד.

(ח"א נו, ו)

לְפִי 'הַגְּדֵלַת הַדַּעַת', כֵּן ה'פְּרִנְסָה' בְּנִקְל, כִּי פְרִנְסָה בְּנִקְל תּוֹלָה בְּדַעַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר יא, ח): **"שָׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ"** - **"בְּשִׁטּוֹתָא"** (זֵהָר בְּשִׁלַּח סב:).

וְעַל-כֵּן אֵלוֹ הַמְשַׁקְעִים בְּמְמוֹן - כָּל מַה שֵׁיִשׁ לוֹ עֲשִׁירוֹת יוֹתֵר, יֵשׁ לוֹ דְאֲגוֹת וְעֵצְבוֹת וּמְרַה־שְׁחוּרָה בְּיוֹתֵר, כִּי הַמְמוֹן וְהַעֲשִׁירוֹת שְׁלוֹ הוּא בְּבַחֲינַת: **"בְּעֵצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה"**, בְּחִינַת 'עֵצְבוֹת וּמְרַה־שְׁחוּרָה', אֲנַפְיִן-חֲשׂוֹכִין, 'מִיתָה', כְּנ"ל.

כִּי כָל מִי שֶׁחָסַר דַּעַת בְּיוֹתֵר, יִגַּע וְטוֹרַח אַחַר הַפְּרִנְסָה בְּיוֹתֵר. וְגַם לְפִי הַגְּדֵלַת הַדַּעַת כֵּן נִתְרַבָּה הַשְּׁלוֹם וְכוּ', וְעַל-כֵּן הַפְּרִנְסָה בְּנִקְל, בְּבַחֲינַת (תַּהֲלִים קמז, יד): **"הַשֵּׁם גְּבוּלְךָ שְׁלוֹם, חֵלֵב חֲטָיִם יִשְׁפִיעֶךָ"**.

אַבְל אֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם שִׁמְשָׂאִם-וּמִתְנָם בְּאַמוּנָה - הֵם דְּבִקִּים בְּאוֹר־הַפָּנִים' דְקַדְשָׁה וְכוּ'.

צה.

(ח"א קיט)

'שִׁבְתָּ' הוּא בְּחִינּוֹת 'דַּעַת', כִּי כָל 'יְמוֹת חֹהֵל' כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר יא, ח): **"שָׁטוּ"**

וְדַע: שְׁעַל-יַדֵי 'תַּקּוּן בְּרִית-קַדְשִׁי, נִצּוּל מ'פָּנִים דְסִטְרָא-אַחְרָא וְכוּ'.

עַל-יַדֵי 'דָם בְּרִית', נִתְתַּקַּן 'דָם נְדָה', 'תַּאוֹת-מְמוֹן'. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (זְכַרְיָה

הָעָם וּלְקַטוּ" - "בְּשִׁטּוֹתָא" (זֶהָר בְּשַׁלַּח סב:).
אָבֵל בְּשַׁבַּת נִמְשָׁךְ הַדְּעַת לְכָל אֶחָד.

**"וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה, וַיִּזְתְּרוּ אֲנָשִׁים
מִמֶּנּוּ עַד בְּקֹר" (שְׁמוֹת טז, כ)**

"דָּתָן וָאֵבִירָם". (רש"י; שְׁמוֹת רַבָּה כה, י)

צו.

(ח"א נו, ח)

עַל-כֵּן דָּתָן וָאֵבִירָם שֶׁחֲלָקוּ עַל מֹשֶׁה,
שֶׁהוּא הַדְּעַת - פָּגְמוּ גַם-כֵּן
בְּהַמָּן, וְהוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ (רש"י שְׁמוֹת טז, כ; שְׁמוֹת-
רַבָּה כה, י) - כִּי הַמָּן הוּא בְּחִינַת הַדְּעַת,
בְּחִינַת מֹשֶׁה. (עֵינ לְהַלֵּךְ בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת טז, לה): "וּבְגֵי
יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת הַמָּן אַרְבַּעִים שָׁנָה").

**"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי, לְקַטוּ לֶחֶם מִשְׁנֶה"
(שְׁמוֹת טז, כב)**

צז.

(ח"א נח, ד-ה-ו-ז-ח-ט)

נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת טז, ה): "וַהֲיָה
בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי וְגו', וַהֲיָה מִשְׁנֶה עַל
אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם".

**"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, אֲכָלְהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבַּת הַיּוֹם
לֵה, הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֵהוּ בַשָּׂדֶה" (שְׁמוֹת טז, כה)**

צח.

(ח"א נז, ה-ז)

עֲנִיגַת שַׁבַּת, זֶה בְּחִינַת אֲכִילָה בְּקֹדֶשׁ,
כִּי אֲכִילַת יְמֵי הַחֹלִי נִהְיָה

מִמֶּנּוּ גַם-כֵּן ה'סְטְרָא-אַחֲרָא. אָבֵל מ'אֲכִילַת
שַׁבַּת, אִין חֲלָק ל'סְטְרָא-אַחֲרָא כָּלֵל וְכָלֵל.

וְזֶה שְׁצוּהָ אוֹתָנוּ עַל אֲכִילַת שַׁבַּת, כְּמוֹ
שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת טז, כה): "אֲכָלְוּהוּ הַיּוֹם,
כִּי שַׁבַּת הַיּוֹם לֵה" - כִּי אֲכִילַת שַׁבַּת
נַעֲשֶׂה קֹדֶשׁה וְאַלְקוּת גְּמוּר, בְּלֹא תַעְרֹבֵת
סִיגִים כָּלֵל.

וַיִּכּוֹל לְפַעַל בְּאֲכִילַת שַׁבַּת, מַה שְּׁפוּעַל
בְּתַעֲנִית' - הֵינּוּ לְהַפִּיל אוֹיְבֵיו לְפָנָיו
בְּזִכּוֹת עֲנִיגַת שַׁבַּת, כְּמוֹ שְׁפוּעַל בְּצוּם.

וְעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא שַׁבַּת, כִּי בִסְגָלְתּוֹ
"לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם"
(תְּהִלִּים ח, ג). כִּי אֲכִילַת שַׁבַּת, קֹדֶשׁ הִיא,
"וְכָל זֶר לֹא יֵאָכֵל קֹדֶשׁ" (ויקרא כב, י).

צט.

(ח"א קכה)

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, אֲכָלְהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבַּת
הַיּוֹם לֵה, הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֵהוּ
בַשָּׂדֶה" (שְׁמוֹת טז, כה). וְלִמְדוּ רַז"ל (שַׁבַּת קיז:)
"מִזְבָּאן: "שְׁחִיב לְאָכֵל שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת בַּשַּׁבַּת,
כִּי תִלְתָּא הַיּוֹם בְּתִיבֵי".

נִמְצָא: שְׁעַל כָּל סְעֻדָּה מ'שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת,
כְּתִיב "הַיּוֹם" - לְרַמֵּז: שְׁלֹשׁ
לְאָכֵל ב'סְעֻדָּה שְׁל שַׁבַּת, רַק בְּשִׁבִיל הַיּוֹם.

כִּי לְפַעְמִים אוֹכְלִים בְּשִׁבִיל שְׁרַעֵב
מֵאֲתָמוּל, וְלְפַעְמִים בְּשִׁבִיל שְׁלֹא יֵהָא
רַעֵב לְמַחַר.

אֲךְ בְּכָל סְעֻדָּה מ'שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת שְׁל שַׁבַּת,
לֹא יֵאָכֵל כִּי-אִם בְּשִׁבִיל הַיּוֹם, הֵינּוּ:
סְעֻדָּה זו', לֹא בְּשִׁבִיל קֹדֶם, וְלֹא בְּשִׁבִיל
אַחֲרֵיכֶּךָ.

[מִזְהַרְנִית ז'ל: זֶה הָעֲנִינְךָ לֹא שְׁמַעְתִּי מִפִּי-הַקְּדוֹשׁ
בְּעֲצָמוֹ, רַק מִפִּי אַחַר שְׁאָמַר מִשְׁמוֹ, וְכִתְבִיתִי כְּמוֹ

אֲכִילַת שַׁבָּת, שְׁהִיא כְּלָה קֹדֶשׁ, וְעוֹלָה
לְמָקוֹם אַחַר לְגַמְרֵי – דִּבְרַ עֲמֻנוּ מִזֶּה הַרְבֵּה,
וְהַזְהִיר אוֹתֵנוּ: לֹאֲכַל בְּשַׁבַּת וְלִשְׂמֹחַ וכו'.

כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירָה תוֹרָה (שְׁמוֹת טז, כה):
"אֲכִלוּהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבַּת הַיּוֹם" –
"אֲכִלוּ בָנִים, אִז מִעַן זָאֲגַט שׁוֹיִן עֶסֶט
קִינְדֵּעַר" [כְּשֶׁכָּבַר אוֹמְרִים "אֲכִלוּ בָנִים"]. אַחֲר־כֵּן
אָמַר: "גַּם אֵת זֶה אֵין יְכוּלִין לְקַיֵּם".

וְשִׁיחַ-שׁוֹרְפֵי-קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג תַּתְנַח: כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ
ז"ל: "כְּשֶׁכָּבַר אוֹמְרִים לָנוּ אֲכִלוּ יְלָדִים! אִי-עַל-פִּי-כֵן
אֵין רוֹצִים עֵתָה לֹאֲכַל" [אִז מִעַן זָאֲגַט שׁוֹיִן עֶסֶט קִינְדֵּעַר, וְיִיל
מִעַן הָעֶרְשֵׁט נִישֵׁט עֶסֶט].

שָׁם הָעֲנָה ה: וְאֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ הָיוּ אוֹמְרִים עַל כֵּן: שֶׁזֶּה
שִׁיחַ עַל-פִּירֹב, לְעַנְיָן אֲכִילַת סְעוּדָה-שְׁלִישִׁית שֶׁל
שַׁבָּת, שְׁמַתְעֲצִלִין הָעוֹלָם לֹאֲכַל, מִחֲמַת שְׁשֻׁבְעִים מְסַעֲדַת
הַבָּקָר].

"רְאוּ כִּי ה' נָתַן לָכֶם הַשַּׁבָּת וְגו', שָׁבוּ אִישׁ
תַּחֲתָיו, אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי"
(שְׁמוֹת טז, כט)

קג.

(ח"א יד, ה)

אֵין אָדָם זוֹכֵה לְתוֹרָה, אֶלָּא עַל-יְדֵי
'שְׁפָלוּת' – שִׁישְׁבַר גְּאוֹתוֹ מ'אַרְבַּע
בְּחִינוֹת שְׁפָלוּת'.

כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לְהַקְטִין עַצְמוֹ: (א) לְפָנֵי
'גְּדוּלִים' מִפְּנֵי. (ב) וְלְפָנֵי 'בְּנֵי-אָדָם
בְּעֶרְבוֹ. (ג) וְלְפָנֵי 'קִטְנִים' מִפְּנֵי.

ד) וְלִפְעָמִים שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ 'קֶטָן
שְׁבִקְטָנִים, וְצָרִיךְ לְהַקְטִין עַצְמוֹ בְּנֶגֶד
מְדֻרְגַת עַצְמוֹ, וַיִּדְמָה בְּעֵינָיו שֶׁהוּא לְמַטָּה
מִמְּדֻרְגָתוֹ, בְּבַחֲיַת (שְׁמוֹת טז, כט): "שָׁבוּ אִישׁ
תַּחֲתָיו".

שֶׁשִּׁמְעֵתִי. אַחֲר־כֵּן נִזְדַּמְן שֶׁדַּבַּרְתִּי עִמּוֹ ז"ל מִעַנְיָן זֶה,
וּפְקַפֵּק בְּעַצְמוֹ עַל-זֶה, וְאָמַר: הֲלֹא אֲכִילַת שַׁבַּת יִקְרָה מְאֹד
מְאֹד, וְכַמְבָּאָר בְּכָל דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ-זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה:
"שְׁשֻׁבַת צְרִיכִין דִּיקָא לֹאֲכַל וְלִשְׂתוּת וְלִהֲרַבּוֹת
בְּמַעֲדִים".

וְהַבְנֵתִי: שְׁאֵין פּוֹנְתוֹ בְּמַאֲמָר זֶה הַנִּזְכָּר, לְמַעַט בְּאֲכִילַת
שַׁבַּת חֶסֶד-וְשְׁלוֹם. וְתַכֵּן פּוֹנְתוֹ בְּמַאֲמָר זֶה לֹא בְּאֵר לִי כָּלֵל,
כִּי לֹא זָכִיתִי לְדַבֵּר עִמּוֹ עוֹד מִמַּאֲמָר זֶה. רַק אַחֲר־כֵּן
שִׁמְעֵנוּ מִפִּיו הַקְּדוֹשׁ ז"ל, כְּמָה וְכְמָה תוֹרוֹת עַל עַנְיָן
מַעֲלַת קֹדֶשׁ אֲכִילַת שַׁבַּת שִׁיקְרָה מְאֹד, וְאָמַר בְּפִרוּשׁ:
שֶׁצְרִיכִין בְּשַׁבַּת לְהֲרַבּוֹת בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתָּה כְּפִשׁוּטוֹ, כִּי
'אֲכִילַת שַׁבַּת' הִיא כְּלָה אֲלֻקוֹת כְּלָה קֹדֶשׁ וְכו'. עֵינֵי בְּסִימָן
נ"ז, וּבְסִימָן רע"ז, מַה שְׁפָתוֹב שָׁם: "שֶׁעַקֵּר כְּבוֹד שַׁבַּת הוּא
הָאֲכִילָה", עֵינֵי-שָׁם וְעוֹד בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת].

ק.

(ח"א רעו)

דַּע: כִּי 'אֲכִילַת שַׁבַּת' אֵינָה בְּשִׁבִיל
שְׁבִיעָה כְּלָל, רַק "בְּגִין דִּיתַבְּרִכּוֹן
כְּלָהוּ שְׁתֵּא יוֹמִין" (זֶהֱרִי יִתְרוֹ פּח.), כִּי מ'אֲכִילַת
שַׁבַּת' נִשְׁפָּעִין וְנִתְבָּרְכִין כָּל שֵׁשֶׁת הַיָּמִים.

קא.

(ח"א רעז)

וְדַע: שֶׁעַקֵּר 'כְּבוֹד שַׁבַּת', הִיא ה'אֲכִילָה',
כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת טז, כה): "אֲכִלוּהוּ
הַיּוֹם" – כִּי 'אֲכִילַת שַׁבַּת' יִקְרָה מְאֹד, כִּי הוּא
כְּלוֹ אֲלֻקוֹת, כְּלוֹ קֹדֶשׁ. וְעַל-כֵּן מִצְוָה גְּדוּלָה
לְהֲרַבּוֹת בְּסַעֲדַת שַׁבַּת.

וְהוּא תַקּוּן ל'חֲלוּל-שַׁבַּת' – כִּי מ'חֲלוּל-
שַׁבַּת' אֵי-אֶפְשָׁר לְזַהֵר, כִּי בְּקַל
אֶפְשָׁר לְהַכְשִׁיל ב'חֲלוּל-שַׁבַּת' חֶסֶד-וְשְׁלוֹם,
וְהַתַּקּוּן הוּא: עַל-יְדֵי ה'אֲכִילָה שֶׁל שַׁבַּת'
וְכו'.

קב.

(ח"א מוה"ר"ן לב)

בְּעַנְיָן הַנִּדְפָס בְּסִפְרֵי-הַקְּדוֹשִׁים בְּסִימָן
נ"ז וּבְסִימָן רע"ז, לְעַנְיָן מַעֲלַת

קד.

(ח"א עט)

מי שהוא צדיק באמת, ויודע שפלותו, ויכיר חשיבות ישראל, יכול למסר נפשו בעדם.

ואימתי יכול לראות שפלותו? - ב'שבת! בשעושה תשובה-שלמה' שהיא 'שבת', כמו שכתוב (דברים ד, ל; ל, ב): 'ושבת עד ה' אלקיך'.

כי ב'שבת' נאמר (שמות טז, כט): 'ראו כי ה' נתן לכם את השבת'. כי 'שבת' הוא: 'שי"ן ב"ת. שי"ן - תלת גנין דעינא, ב"ת - 'בת עין' (תקוני-זהר קכו):

וז'הו: "שבו איש תחתיו", הנאמר ב'שבת' (שמות טז, כט) - הינו: 'תחת מדרגתו', שפל ממה שהוא. ועל-כל-פנים: "אל יצא איש ממקומו" (שם) - הינו: 'למעלה מדרגתו', בגון (סוטה כב): "עושה מעשה זמרי ומבקש שקר בפניחם".

ועל-ידי שזוכין לראות שפלותו באמת - אין שום אדם יכול להוציאו ולדחותו ממקומו, דהינו: לקפח 'פרנסתו' חסוֹשְׁלוֹם!

כי מאחר שהוא ענו ושפל באמת, הוא בבחינת 'אין', ואינו תחת המקום כלל - על-כן בודאי אין יכולין לדחותו ממקומו.

וז'הו: "שבו איש תחתיו, אל יצא איש ממקומו" - הינו: על-ידי שזוכין ל'שפלות', ש'הו בחינות: "שבו איש תחתיו" - שמחזיק עצמו תמיד ב'שפלות', למטה תחת מקומו ומדרגתו בנ"ל - על-ידי-זה: "אל יצא איש ממקומו" - כי שום אדם לא יוכל להוציאו ממקומו, דהינו לדחותו מפרנסתו חסוֹשְׁלוֹם בנ"ל.

וז'ה שאמרו רז"ל (סנהדרין פא.): "כל היורד לאמנות חברו, כאלו בא על אשת-איש" וכו'.

כי מאחר שיורד לאמנות חברו, ורוצה לדחות חברו ממקומו ומ'פרנסתו', נמצא שהוא רוצה לפגם בחינת 'שפלות' הנ"ל, בחינת: "שבו איש תחתיו" וכו' בנ"ל.

ועל-כן הוא "כאלו בא על אשת-איש" - כי 'אש'ת' ראשי-תבות (שמות טז, כט): "שבו איש תחתיו".

הינו: שפוגם בבחינת 'ענוה ושפלות', שהוא בחינת: "שבו איש תחתיו", שעל-ידי-זה: "אל יצא איש ממקומו", בנ"ל.

קה.

(ח"ב סז)

כל מי שמתקרב ונכלל בצדיק האמתי, שהוא היפי של כל העולם - נפתחין עיניו, ורואה ומסתכל על עצמו, איך הוא אויז בכל המדות, שנמשכין מ'ארבעה יסודות', שנמשכין מהצדיק.

וגם יכול לראות ולהסתכל בגדלת-השם, ולהסתכל בעולם - על-ידי שנפתחו עיניו על-ידי 'התגלות-הפאר' של הצדיק-האמת.

כי בשעה הצדיק נתגלה ונתפרסם בעולם - זה בחינת 'שם', דהינו: שנתפרסם ויש לו 'שם' בעולם; ובתוך זה השם של הצדיק-האמת, מלבש ומשתף שמו-יתברך, כי "שמו משתף בשמנו" (ירושלמי פ'ענית פ"ב ה"ו).

נמצא: שנתגדל שמו-יתברך. ו'שמו-יתברך' הוא 'אחדות פשוט', בחינת 'ארבע אותיות השם'.

אך למטה, משתלשל הארבעה יסודות. ומתחלה משתלשל מארבע אותיות השם, בחינת: "תלת גונין דעינא ובת-עין" (תקוני-זהר ככו:), ואחר-כך משתלשל לארבעה יסודות.

ומקדם, משתלשל לבחינת: "צדיק יסוד עולם" (משלי י, כה), שממנו נמשכין כל הארבעה יסודות.

ו'כח-הראות' נמשך מבחינת השם, שהוא בחינת ארבע אותיות, שמשם נמשך "תלת גונין דעינא ובת-עין".

וזה בחינת 'שבת' - "שיין ב"ת. שיין - תלת גונין דעינא, ב"ת - 'בת עין'" (תקוני-זהר שם). כי "שבת שמא דקדשא-בריך-הוא" (זהר יתרו פח:), גם ה'צדיק' הוא בחינת 'שבת', כמו שכתוב (זהר נשא קמד:): "אנת הוא שבת דבלהי יומי".

וזה: "ראו כי ה' נתן לכם את השבת" (שמות טז, כט) - "ראו" דיקא! - כי 'שבת' שהוא 'שמא דקדשא-בריך-הוא', הוא בחינת 'כח-הראות', בחינת "תלת גונין דעינא ובת-עין" כנ"ל - שעל-ידי-זה נפתחין ה'עינים' ורואין כנ"ל.

קו.

(ח"ב פג)

על-ידי 'תקוני-הברית' שהוא 'קשת' - יכול להוציא החצים, שהיא ה'תפלה', שהיא "ח"י ברכאן דצלותא - שהם תלת ווי"ן" (תקוני-זהר מא. מח.), בחינת 'חצים'.

ו'מקומם' ב'ברית', בבחינת (תהלים פט, כט): "ובריתי נאמנת לו". 'אמונה'

זה בחינת 'תפלה', בבחינת (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה".

ואז נעשה 'בן-חורין' - הינו: שבא ל'קדשת שבת' שאסור במלאכה וכו'.

ו'קדשת-שבת', זה בחינת 'תכלית הידיעה', ו'תכלית הידיעה שלא נדע" (בחינת-עולם פי"ג).

ובשבי-לזה 'שבת' נקרא 'תכלית שמים וארץ' (תפלת ערבית שבת).

ו'תכלית' זה בחינת (קהלת ז, כג): "אמרתי אחכמה, והיא רחוקה ממני" - הינו: זה עקר החכמה, שישביל שרחוק ממנו החכמה.

ו'תכלית הזה' - הוא עקר ה'מקום', הינו בחינת "מקומו של עולם" (בראשית-רבה סח, ט), שזה ה'תכלית', הוא המקיף את כל העולם שנגברא בחכמה, כמו שכתוב (תהלים קד, כד): "כלם בחכמה עשית".

וזהו בחינת (ברכות ו:): "הקובע מקום לתפלתו" - כי זה עקר ה'מקום', בבחינת (שמות טז, כט): "אל יצא איש מ'מקומו' ביום השביעי".

ואז "פושט גופו המצרע שהוא ממשכא ד'חויא" (תקוני-זהר מח:), ולובש 'בגדי שבת', הינו "גוף קדוש מגן-עדן" (שם). כי ה'מקום גורם', בבחינת (שמות ג, ה): "של נעליך מעל רגליך, כי ה'מקום' אשר אתה עומד עליו, אדמת קדש הוא".

קז.

(פתב"ד רבנו ז"ל "רב לכם", הנדפס בסוף הספר)

ה'עולם-הבא' נקרא 'שבת', וגם ב'שבת' נפתחין 'שערי בינה',

לְהִתְבוֹנֵן הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ: "הֵיכֵן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
הוא עומד!"

כי ב'חול' משקע בטרדות, ואינו יכול
להתבונן היטב הדק. אבל אם יש לו
בחינת 'שבת', דהינו בחינת 'עולם-הבא',
דהינו בחינת 'התבוננות': "היכן המקום
שעומד שם!"

שלא יהיה: "עושה מעשה זמרי, ומבקש
שכר בפנחס" (סוטה כב:), דהינו שאינו
מבין המקום שהוא עומד. כי לפעמים עומד
במדרגה הפחותה שבכלם, ונדמה לו שעומד
במקום גדול.

אבל כשיש לו בחינת 'שבת' - הינו:
שיתבונן בעצמו "היכן הוא עומד!" -
אזי אינו נופל ב'גדלות', ואינו מבקש 'שכר
פנחס'.

ובשביל-זה נקרא בחינת 'שבת' - כי
ב'שבת' יכול להתבונן
בעצמו. וגם איתא ב'זהר-הקדוש' (תקנ"ה-זחר
קכו): "שב"ת - שי"ן ב"ת, תלת גונין דעינא'
ו'בת-עין", בחינת 'עיני השכל'. נמצא:
'שבת' נקרא 'עין' לראות.

וזה שאמר משה (שמות כז, כט): "ראו כי ה'
נתן לכם השבת וגו', שבו איש
תחתיו, אל יצא איש ממקומו ביום
השביעי".

"ראו כי ה' נתן לכם השבת" - דהינו:
כשיש לכם בחינת 'שבת', אז תראו
ותתבוננו היטב: "היכן המקום שאתם שם!"
שלא תהיו "עושים מעשה זמרי ומבקשים
שכר בפנחס".

על-כן: "שבו איש תחתיו" - הינו: כל
אחד ואחד יחשב בעיני עצמו

ללא כלום, הינו: שיחשב בעיני עצמו,
במדרגה הפחותה שהוא 'תחת מדרגתו'.

ואם אין אתה יכול לבא לידי ענוה זו -
על-כל-פנים: "אל יצא איש
ממקומו" - הינו: שלא יהא "עושה מעשה
זמרי ומבקש שכר בפנחס".

קח.

(ספורי-מעשיות, מעשה ט מחכם ותם)

השיב לך [התם' לאשתו]: מה לי בזה? זה
מעשה שלו, וזה מעשה שלי! -
ועוד: למה לנו לדבר מאחרים! - והיה רק
מלא שמחה וחדוה תמיד.

"והוא פזרע גד לבן" (שמות טז, לא)

קט.

(ח"א כט, ד-ה-ח)

נמצא לעיל בפסוק (שמות טז, ד): "הנני
ממטיר לכם לחם מן השמים".

"ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה,
עד באם אל ארץ נושבת" (שמות טז, לה)

קי.

(ח"א נו, ז-ח)

ה'דבור' הוא 'התגלות-הדעת'. וב'מצרים'
שהיה ה'דעת' ב'גלות', היה גם
ה'דבור' ב'גלות' (זחר וארא כה:). וב'שיצאו
מ'מצרים', שיצא ה'דעת' מה'גלות' - יצא
ונפתח ה'דבור'.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁבַת קד.): "מֵאֲמֹר פְּתוּחַ, נֶאֱמַן פְּשׁוּט". "מֵאֲמֹר פְּתוּחַ" - שְׁנַפְתָּח ה'דבור' וְנִתְגַּלָּה ה'דעת'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְפַּשֵּׁט נְאֻמְנוֹת הַשֵּׁם-יִתְבַּרְךָ, וְנִכְרַ שְׁהוּא נֶאֱמַן מִבְּטִיחַ וְעוֹשֶׂה. וְזֶה בְּחִינַת "נֶאֱמַן פְּשׁוּט" - שְׁנַת פְּשֻׁט נְאֻמְנוֹתוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת "מ"ן" - רֵאשִׁי-תְבוּת: "מֵאֲמֹר נֶאֱמַן", בְּחִינַת "מֵאֲמֹר פְּתוּחַ נֶאֱמַן פְּשׁוּט" כַּל - כִּי ה'מֶן' הוּא בְּחִינַת 'דעת' גְּדוֹל וְכו'.

וְעַל-כֵּן "אֲכָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַמֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה" (שְׁמוֹת טז, לה), כִּי "בֶן אַרְבָּעִים לְבִינָה" (אָבוֹת פ"ה מ"א).

וְזֶה שְׁאֲמְרוּ חֲז"ל (קְדוּשִׁין ל.ח.): "אֶת הַמֶּן אֲכָלוּ אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְהָלָא אַרְבָּעִים שָׁנָה חָסַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, אֲלֵא עוֹנָה שְׁהוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם טָעְמוֹ בָּה טַעַם מֶן".

כִּי בְּאֵמַת: ה'מֶן' שְׁהוּא בְּחִינַת ה'דעת', הָיָה רָאוּי שְׁיֵאכְלוּ אוֹתוֹ אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּשִׁלְמוֹת, בְּחִינַת 'בִּינָה וְדעת' כַּל - דְּהֵינּוּ תִכְפַּ שְׁיֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם וְנִתְגַּלָּה ה'דעת', הָיָה רָאוּי שְׁיֵאכְלוּ ה'מֶן' תִּכְפַּ?!

וְעַל-זֶה תִּרְצוּ: "עוֹנָה שְׁהוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם" - הֵינּוּ: ה'מצות' - טָעְמוֹ בָּה טַעַם מֶן. כִּי ה'שְׁלוֹם' תְּלוּי ב'דעת' (כַּמְבָּאָר שֶׁם בְּהַתוֹרָה אוֹת ו), ו'מִחְלֶקֶת' הוּא ה'פֶּן ה'דעת'. - אֲדָ יֵשׁ מִחְלֶקֶת לְשֵׁם-שְׁמַיִם, שְׁהוּא בְּאֵמַת 'דעת' גְּדוֹל מְאֹד, יוֹתֵר מִה'דעת' שֶׁל שְׁלוֹם, כִּי הִיא אֲהָבָה וְשְׁלוֹם גְּדוֹל.

וְזֶה: "עוֹנָה שְׁהוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם", דְּהֵינּוּ 'מצות' - כִּי 'מצָה' הִיא בְּחִינַת

'מִחְלֶקֶת', כַּמּוֹ שְׁכַתוּב (יִשְׁעִיָּה מֵא, יב): "אֲנִשִּׁי מִצְתָד יִהְיוּ כְּאֵין".

"שְׁהוּצִיאוּ" דִּיקָא - כִּי ב'מִצְרַיִם' שְׁהָיָה ה'דעת' ב'גְּלוּת', בּוֹדְאֵי לֹא הָיָה מִחְלֶקֶת לְשֵׁם-שְׁמַיִם, כִּי זֶה תְּלוּי ב'דעת' כַּל.

הֵינּוּ: "שְׁהַמְצָה" שְׁהִיא בְּחִינַת מִחְלֶקֶת, "שְׁהוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם" - "טָעְמוֹ בָּהֶם טַעַם מֶן"!

כִּי לְאַחַר שְׁהוּצִיאוּ בְּחִינַת ה'מִחְלֶקֶת' מֶן ה'גְּלוּת-מִצְרַיִם' - הָיָה בָּהֶם טַעַם מֶן, בְּחִינַת 'דעת' גְּדוֹל, בְּחִינַת מִחְלֶקֶת לְשֵׁם-שְׁמַיִם כַּל.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת טז, ד): "לֶחֶם מֶן הַשְּׁמַיִם" הַנֶּאֱמָר ב'מֶן' - לְשׁוֹן מִלְחָמָה, כַּמּוֹ שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים לה, א): "לֶחֶם אֶת לֶחֶמִי", בְּחִינַת מִחְלֶקֶת.

הֵינּוּ: שְׁה'מֶן', שְׁהוּא ה'דעת', הוּא בְּחִינַת מִחְלֶקֶת לְשֵׁם-שְׁמַיִם כַּל.

וְעַל-כֵּן דָּתוֹן וְאֲבִירִים שְׁחָלְקוּ עַל מִשְׁהָ, שְׁהוּא ה'דעת' (זִמְר פְּקוּדֵי רכא.) - כַּמּוֹ גַּם-כֵּן בְּה'מֶן', וְהוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ (רש"י שְׁמוֹת טז, כ; שְׁמוֹת רַבֵּה כה, י) - כִּי ה'מֶן' הוּא בְּחִינַת ה'דעת', בְּחִינַת מִשְׁהָ כַּל.

קיא.

(ח"ב ה, טו)

עַל-יְדֵי קְבוּץ הַתְּלִמִּידִים אֲצֵל הָרֵב - נִתְקַבֵּץ וְנִתְלַקֵּט חֲלָקֵי הָאֱמוּנָה (עֵינִשׁ בְּאוֹת דִּה).

וְעַל-כֵּן נִקְרָא לְמוֹד הָרֵב עִם הַתְּלִמִּידִים 'יְשִׁיבָה' - עַל-שֵׁם קְבוּץ חֲלָקֵי הָאֱמוּנָה, שְׁהוּא בְּחִינַת (שְׁמוֹת טז, לה): "אֲרִץ

נוֹשְׁבֶת, בְּחִינַת (תהלים לז, ג): "שָׁכַן אֶרֶץ וְרָעָה אֲמוֹנָה", הַפֶּךְ (ירמיה ב, ב): "אֶרֶץ לֹא זְרוּעָה", שְׁהִיא בְּחִינַת פְּגַם־אֲמוֹנָה.

(כמבאר שם באות א: סדר הזרעים' הוא על־ידי אֲמוֹנָה, בבחינת: "אֲמוֹנָה זֶה סֵדֶר זְרָעִים". שַׁבַּת לֹא. - שַׁעֲל־יְדֵי אֲמוֹנָה, נַעֲשֶׂה ה'סֵדֶר שֶׁל הַזְרָעִים לְפִי הַזְמַן וְהַמְּקוֹם).

כִּי הָרֵב הוּא מְשַׁגֵּחַ עַל הַחֲלָקֵי הָאֲמוֹנָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, לְקַבֵּץ וּלְהַעֲלוֹתָם, בְּבַחֲיִנַת (תהלים קא, ז): "עֵינֵי בְּנֵי־אֲדָמָה אֶרֶץ, לְשֹׁבֵת עַמֹּדִי", בְּחִינַת יְשִׁיבָה, בְּחִינַת: "אֶרֶץ נוֹשְׁבֶת", וְכַנֵּ"ל.

וְלַעֲתִיד־לְבוֹא אִזְ נִתְקַיֵּם (צִפְנִיָּה ג, ט): "אִז אֶהְפֵּךְ אֶל כָּל הָעַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה", וְגַם אִז נִתְהַפֵּךְ "רִי"ב לְשׁוֹנוֹת", וְלֹא יִהְיֶה בְּחִינַת 'רִי"ב' בְּנֵ"ל, וְיִהְיֶה "שְׂפָה אַחַת" (בְּרֵאשִׁית יא, א), "לְעַבְדוֹ שָׂכֶם אֶחָד" (צִפְנִיָּה שָׁם).

"וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל ה' (שְׁמוֹת יז, ד)

קִיג
(ח"א עה)

בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, יֵשׁ שְׁנֵי גִּוְנִים: 'מַחְשְׁבָה' ו'צִעָקָה'. וְהוּא בְּחִינַת 'מֹשֶׁה' ו'דָּוִד'.

כִּי הִצְעָקָה, בְּחִינַת (משלי א, ב): "חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה". וּב'מַחְשְׁבָה, בְּחִינַת (שיר-הַשִּׁירִים ז, ב): "חֲמוּקֵי יִרְכִיז".

ב'מֹשֶׁה' כְּתִיב (שְׁמוֹת ח, ח; יז, ד; בַּמִּדְבָּר יב, יג): "וַיִּצְעַק מֹשֶׁה", וְכְתִיב (דְּבָרִים ל, א): "וַיִּלְכֵּךְ וַיִּדְבֹּר" וְכוּ', כְּלוּמַר: שְׁהִיָּה מְקַהֵל קַהְלוֹת בְּרַבִּים, וְזֶה בְּחִינַת: "חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה".

וּב'דָּוִד' כְּתִיב (תהלים סח, כז): "בְּמַקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹקִים", וְהוּא גַם־כֵּן: "חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה".

"הִישׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין" (שְׁמוֹת יז, ז)

בְּעֵינֵי לְמַנְדֵּעַ, בֵּין עֵתִיקָא סְתִימָאָה דְּכָל סְתִימִין, דְּאִקְרִי 'אֵין'. וּבֵין 'זַעֲרֵי־אִפִּין' דְּאִקְרִי 'הוּי'ה'. וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב: "הִישׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם לֹא", כִּמְה דְּכְתִיב (שְׁמוֹת טו, ד): "הִילֵךְ בְּתוֹרָתִי אִם לֹא", אֶלָּא "הִישׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין".

"וַיִּרְבַּ הָעָם עִם מֹשֶׁה וְגו'. עַל רִיב' בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת יז, ב-ד) - עַנְיָן 'רִי"ב רב"י

קִיב
(ח"א מח)

"תִּצְפִּנֵם בְּסִפָּה מְרִיב לְשׁוֹנוֹת" (תהלים לא, כא). כְּשֶׁלְשׁוֹנוֹת שֶׁל עַבְדוֹם' גּוֹבְרִים־חַס וְשָׁלוֹם - אִזִּי הַשְׂכִּינָה הִיא 'רִי"ב' עִם קְדֻשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב בְּתַקּוּנִים (תְּקוּנַיִזְהַר מִד: - עַל מִיכָה ז, ב): "שִׁמְעוּ הָרִים רִיב" - "דְּאִיְהִי 'רִי"ב' עַל בְּנֵהָא בְּגֵלוֹתָא".

כִּי "בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל אִיְהִי רַב"י" (שָׁם מַח: - שְׁנַת־הַפֶּךְ אֶתְּוֹן רִי"ב, וְנַעֲשֶׂה רַב"י).

וְעַקֵּר 'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' - עַל־יְדֵי "כַּח מַעֲשִׂיו" (תהלים קיא, ז). אָבֵל כְּשִׁכַּח הַזֶּה, הִינּוּ בְּחִינַת 'סִפָּה', נִפְגָּם - אִזִּי גּוֹבְרִים 'אֲמוֹת־הָעוֹלָם', גּוֹבֵר "יְמִין שְׂקָר" (שָׁם קַמַּד, ח־יא), וְנַעֲשֶׂה מְרַב"י 'רִי"ב, אִזִּי "אִיְהִי רִיב' עַל בְּנֵהָא, שְׁגָלוּ מִשְׁלַחַן אֲבִיהֶם וּמֵאֲרָצָם יָצְאוּ".

אי הכי אמאי אתענטשו? - אלא על דעבידו פרודא, ועבידו בנסיונא, דכתיב (שם יז, ז): "ועל נסותם את ה'". אמרו ישראל: אי האי, נשאל בגוונא חד, ואי האי, נשאל בגוונא אחרא. ועל דא מיד (שם פסוק ח): "ויבא עמלק". (זהר בשלח סד: - ועין לקוטי-תורה סוף פרשת עקב)

קיד.

(לקוטי-הלכות, תפלין ו, כט - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עב, 'חיים נצחיים')

וזה בחינת שנסמד פסוק (שמות יז, ח): "ויבא עמלק לפסוק" (שם פסוק ו): "ועל נסותם את ה' לאמר היש ה' בקרבנו אם אין".

כי הם פגמו בגאות'. כי כל המחלקת שחלקו על משה - הכל היה על-ידי גאות של דתן ואבירם, שהתקנאו במשה וחלקו עליו, עד שנמשכו אחריהם עוד כמה אנשים.

כי זה שידע שפלותו ובטל את עצמו באמת נגד משה ואהרן, בודאי לא היה חולק עליו בכל מה שעבר עליו.

ועל-כן ברב המחלקת אמר משה (שם טז, ו): "ונחננו מה כי תלינו עלינו" - הינו: שבטל עצמו בתכלית הבטול, להכניע מדת הגאות, שעל-ידי-זה הם רוצים לחלק עליו.

כי הא בהא תליא, כי על-ידי שיש לו 'גאות' - אינו מתקרב להצדיק-האמת.

ויש שמתגרה בו הבעל-דבר, עד שחולק עליו. ועל-ידי שאינו מקרב להצדיק, מפל-שפן פשחס-ושלום חולק עליו - על-ידי-זה מתגבר בו ביותר מדת הגאות, כי עקר בטול הגאות, זוכין על-ידי התקרבות להצדיק, על-ידי ראיית פניו-הקדושים.

ומחמת שהם פגמו אז בזה, על-כן נסו את ה' ונפלו לספקות: "היש ה' בקרבם אם אין", ואיתא בזהר-הקדוש (בשלח סד:): "שהיו מספקים אם הבחינה הנקרא 'יש' הוא בקרבם, אם הבחינה הנקרא 'אין', עיר-שם.

הינו: שהפגם שלהם היה, שעשו פרוד בין 'גאות-דקדשה' שהוא בחינת 'יש', ובין 'ענוה' שהוא בחינת 'אין'.

כי באמת שניהם אחד, וזה עקר תכלית שלמות הענוה, בחינת (מגלה לא): "במקום גדלתו, שם אתה מוצא ענותנותו".

ומחמת שהם חלקו על משה, ופגמו ב'ענוה' - היה עקר הפגם שעשו 'פרוד הנ' ל', עד שנסתפקו איזה בחינה בקרבם.

ועל-ידי זה: "ויבא עמלק" - כי 'עמלק' הוא 'זהמת-הנחש', שעקר התגברותו על-ידי 'פגם ענוה'.

ועל-כן היה עקר הכנעתו על-ידי 'יהושע', כמו שפיתוב: "ויאמר משה ליהושע צא הלחם בעמלק" וכו' (שמות יז, ט).

כי 'יהושע' היה 'תלמיד משה' "אשר לא ימוש מתוך האהל" (שם לג, יא), שהיה משתדל כל ימיו לראות פני משה רבו בכל עת, עד שזכה על-ידי-זה שיתנוצץ מחו, ולקבל כל התורה על-ידי-זה, אשר על-ידי-זה זוכין ל'ענוה אמתית', שהוא 'הכנעת המן-עמלק'.

קטו.

(לקוטי הלכות, אשות ד, ז - על-פי לקוטי- מוהר"ן ח"א כד, 'אמצעייתא דעלמא')

וְזֶה בַּחֲנִינַת הַפָּגַם שֶׁפָּגְמוּ יִשְׂרָאֵל בַּתְּחִלָּה קִדְּם מִתַּן-תּוֹרָה כְּשֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם מַיִם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב שָׁם (שְׁמוֹת יז, ז): "וְעַל נִסְתָּם אֶת ה' לֵאמֹר הִישׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין", וְאֵיתָא בְּזֵהרֵי-הַקְּדוֹשׁ (בְּשֵׁלַח סד:): "שֶׁהַפָּגַם שְׁלָהֶם הָיָה, שֶׁהִקְרוּ: אִם בַּחֲנִינַת יִשׁ' הוּא בְּקִרְבָּם, אִם בַּחֲנִינַת 'אֵין'", עֵינֵי-שָׁם.

שְׁעַקֵּר הַפָּגַם שְׁלָהֶם הָיָה: מַה שֶּׁרָצוּ לַעֲמֹד וּלְהִבִּין הַשְּׂגוֹת שֶׁכָּלוּלִים מִ'יִשׁ' וְ'אֵין' יַחַד.

אָבֵל אֵי-אֶפְשֵׁר לַעֲמֹד עֲלֵיהֶם, כִּי מִשִּׁיגִין "תִּשְׁעָה הֵיכָלִין" (זֵהר נח סה.), שֶׁנִּרְאָה כְּאִלוֹ הוּא בַּחֲנִינַת יִשׁ', מֵאַחַר שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת 'תִּשְׁעָה הֵיכָלִין, וְאֶף-עַל-פִּיכֶן "לֹא מִתְדַבְּקִין וְלֹא יִדְעִין" (שָׁם), שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינַת 'אֵין'.

וְכִי שִׁישׁ לוֹ אֲמוּנָה חֲזָקָה, וְאֵינוּ נִכְנָס לַחֲקֹר בְּזֶה כָּלֵל - הוּא זוֹכֵה לְהִתְעַנֵּג עַל הַשֵּׁם וּלְחַזוֹת בְּנַעַם זִיוו, דִּיקָא עַל-יַדֵּי-זֶה, עַל-יַדֵּי רְדִיפַת הַמַּחֲשָׁבָה וְהַמַּעֲכָב, אֲשֶׁרֵי לוֹ!

אָבֵל תַּכְּף כְּשֶׁרוֹצֵה לַחֲקֹר בְּזֶה - נִכְשָׁל בְּזֶה מְאֹד, כִּי יוֹכֵל לָבוֹא לְיַד פְּרוּד חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שָׁבָא עַל-יַדֵּי 'הֵיכָלֵי-הַתְּמוּרוֹת, שֶׁהֵם הַסְּטְרָא-אַחְרָא "דְּשָׂרְיָא בַּחֲבוּרָא וְסִיִּים בְּפִרוּדָא" (זֵהר מִשְׁפָּטִים צה.).

דְּהֵינּוּ: שֶׁמִּפְרִיד בֵּין יִשׁ' וְ'אֵין', עַד שֶׁנִּסְתַּפְּקוּ (שְׁמוֹת יז, ז): "הִישׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין" - כִּי בְּאֵמַת הַכֹּל אַחַד, רַק שְׂאֵי-אֶפְשֵׁר לְהִבִּין וּלְחַקֵּר בְּזֶה כָּלֵל כִּנְ"ל.

וְעַל-כֵּן בָּאוּ לְזֶה בְּעַת שֶׁהָיוּ צָרִיכִין לְמַיִם, שֶׁהוּא 'הַמְּשַׁכַּת הַשִּׁפְע' שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבַּחֲנִינַת 'הַשְּׂגוֹת' הַנִּ"ל, וּמַחֲמַת שֶׁרָאוּ שֶׁנִּתְעַכַּב הַשִּׁפְע מִלִּירֵד לָהֶם, עַל-יַדֵּי-זֶה הַתְּחִילוּ לִכְנָס בְּנִסְיוֹן הַנִּ"ל, בַּחֲנִינַת: "עַל נִסְתָּם אֶת ה' הִישׁ וְכוּ' אִם אֵין", וְכַנְ"ל.

קטז.

(לקוטי הלכות, גבית-חוב מהיתומים ג, ט - על- פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יב, 'אֵיהַ מְקוּם כְּבוֹדוֹ')

וְזֶה שֶׁנִּפְלוּ יִשְׂרָאֵל לְסַפְּקוֹת קִדְּם קִבְּלַת-הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שְׁמוֹת יז, ז): "הִישׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין", וְאֵיתָא בְּזֵהרֵי-הַקְּדוֹשׁ (בְּשֵׁלַח סד:): "שֶׁבַחְנוּ אִם בַּחֲנִינַת הַקְּדוּשָׁה הַנִּקְרָא יִשׁ' שׁוֹרָה בְּקִרְבָּם, אִם בַּחֲנִינַת 'אֵין'".

כִּי שְׁנֵי בַּחֲנִינֹת 'הַתְּגַלּוֹת הַקְּדוּשָׁה': (א) בַּחֲנִינַת "מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (ישעיה ו, ג); (ב) וּבַחֲנִינַת "אֵיהַ מְקוּם כְּבוֹדוֹ" (קדשת מוסף; זֵהר וְתַקוּנִים) - הֵם בַּחֲנִינֹת יִשׁ' וְ'אֵין'.

וּמַחֲמַת הַיְסוּרִים שֶׁהָיָה לָהֶם אֲזִי, שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם מַיִם - הַתְּחִילוּ לִפְלֹל לְסַפְּקוֹת, וְלֹא יָדְעוּ אִם הַשֵּׁם בְּקִרְבָּם. וְאֲזִי הִבִּיא הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עֲלֵיהֶם עֲמֶלְק, וְאֲזִי הִסְתַּכְּלוּ כָּלִפִּי מַעֲלָה.

כִּי כִּךָ דָּרָךְ הָאָדָם לִפְעָמִים: כָּל-זְמַן שֶׁאֵין הַבַּעַל-דָּבָר מִתְגַּבֵּר עָלָיו כָּל-כָּף - עֲדוּן הוּא מִתְרַשֵּׁל לְחַפֵּשׂ אַחַר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ.

אֲךָ כְּשֶׁהַבַּעַל-דָּבָר מִתְפַּשֵּׁט עַל הָאָדָם מְאֹד, וְרוֹצֵה לְהַפִּילוֹ לְגַמְרֵי חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְאֲזִי מִתְעוֹרֵר קִדְּשַׁת נַפְשׁ הָאָדָם - אֲזִי דִיקָא הוּא מִתְחִיל לְדַרְשׁ וּלְחַפֵּשׁ: "אֵיהַ מְקוּם כְּבוֹדוֹ" - שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינַת 'מְלַחֲמַת עֲמֶלְק' קִדְּם 'קִבְּלַת-הַתּוֹרָה'.

כִּי עֲמַלְקִי הוּא זֶה־מֵת־הַנֶּחֱשׁ, בַּחֲנִינֵת
מְקוֹמוֹת־הַמְטַנְפִּים, שְׁשָׁם אִי־אֶפְשָׁר
לְמַצֵּא כְבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשׁוּם אַפֶּן, רַק צְרִיכִין
לְצַעֵק אֶל הַשֵּׁם בְּקוֹל חֲזָק מְאֹד, לְדַרֵּשׁ
וּלְבַקֵּשׁ "אֵיה, אֵיפּוֹא כְבוֹד קִדְשָׁתוֹ יִתְבָּרֵךְ".

וְאִזּוּ מִתְגַּבְּרִין עֲלָיו, וְעוֹלִין בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה
וְכוֹ, וְעַל־כֵּן זָכוּ אַחַר זֶה מִיָּד לְקַבְּלַת־
הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא נִמְשָׁכֶת מִבַּחֲנִינֵת "אֵיה".

"וַיָּבֵא עֲמַלְקִי וַיִּלְחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרַפִּידִים"

(שְׁמוֹת יז, ח)

קִיז.

(ח"ב ח, ג)

עֲמַלְקִי טָמֵא אֶת יִשְׂרָאֵל בַּפָּגֶם תְּאוֹת־
נְאוּף, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים כה, יח):
"אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדָרְךְ", בַּחֲנִינֵת "מְקַרָּה לִילָה"
(שָׁם כג, יא). כִּי עֲמַלְקִי יוֹנֵק מִבַּחֲנִינֵת הַדְּעוּת,
בַּבַּחֲנִינֵת (בַּמִּדְבָּר כד, כ): "רְאֵשִׁית גּוֹיִם עֲמַלְקִי".
וְזֶה בַּחֲנִינֵת מְלַחֶמֶת עֲמַלְקִי.

וְהַתְּקוּן לָזֶה: הוּא הַתְּפִלָּה שֶׁל הַבְּעַל־כַּחֲ
שְׁמֵת־פֶּלֶל בַּבַּחֲנִינֵת דִּין - שְׁעַל־
יְדִיָּזָה מוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ מִימֵי הַדְּעוּת שֶׁבִּלְעַ מִן
הַקִּדְשָׁה.

"וַיֵּצֵא הַלֶּחֶם בַּעֲמַלְקִי" (שְׁמוֹת יז, ט)

קִיח.

(ח"א ו, ז)

"לְהַכְרִית זִרְעוֹ שֶׁל עֲמַלְקִי" (סְנֵהֲדָרִין כ:)
זֶה בַּחֲנִינֵת (תְּהִלִּים מז, ד): "יְדַבֵּר
עַמִּים תַּחֲתִינּוּ וּלְאֻמִּים תַּחַת רַגְלֵינוּ", בַּחֲנִינֵת
חִירִיקוֹ, נְקֻדָּה הַתַּחֲתוֹנָה שֶׁל אֶלֶף, בַּחֲנִינֵת:

"וַתַּחַת רַגְלָיו" (שְׁמוֹת כד, י), בַּחֲנִינֵת: "וְהָאֲרֶץ
הָדָם רַגְלָיו" (ישַׁעְיָה סו, א).

"לְהַכְרִית זִרְעוֹ שֶׁל עֲמַלְקִי" - הִיא בַּחֲנִינֵת
'יְהוֹשֻׁעַ', נְקֻדָּה הַתַּחֲתוֹנָה - כִּי
עָקַר מְחִית־עֲמַלְקִי תְלוּי בִיְהוֹשֻׁעַ, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יז, ט): "יֵצֵא הַלֶּחֶם בַּעֲמַלְקִי".

קִיט.

(ח"ב עט)

נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת יד, כד): "וַיִּשְׁקֹף
ה' אֶל מַחֲנֵה מִצְרַיִם".

"וַיִּמְטֵה הָאֱלֹקִים בְּיַדִּי" (שְׁמוֹת יז, ט)

קִכ.

(ח"א עט)

"אִי עָבַר עַל אֹרֶיתָא, אֲתִשְׁקִיָּה מִמְרִירוֹ
דְּאִילְנָא רַע, דְּאִיהוּ יִצְרֵהֲרַע'. וְאִם
תִּיבִין בְּתִיּוּבְתָא, אֲתִמַּר בְּהוֹן (שְׁמוֹת טו, כה):
וַיִּזְרְהוּ ה' עֵץ' - דָּא עֵץ־הַחַיִּים, וּבֵה:
וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם'. וְדָא מְשֵׁה מְשִׁיח', דְּאֲתִמַּר
בֵּה (שָׁם יז, ט): 'וַיִּמְטֵה הָאֱלֹקִים בְּיַדִּי'. מְטָה'
דָּא 'מַט'ט', מַסְטְרָה חַיִּים וּמַסְטְרָה מִיתָה"
(זֶהר בְּרֵאשִׁית כז).

הִינּוּ: כְּשֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה־שְׁלֵמָה, שִׁידְחָה
הָרַע לְגַמְרִי, וְנַעֲשֶׂה כְּלוֹ טוֹב - זֶהוּ
בַּחֲנִינֵת מְשֵׁה מְשִׁיח', דְּאֲתִמַּר בֵּה: "וַיִּמְטֵה
הָאֱלֹקִים בְּיַדִּי". הִינּוּ: שֶׁהִיָּה בְּיָדוֹ לְהַפְּךְ
מֵרַע לְטוֹב.

"וַיִּמְטֵה" - דָּא 'מַט'ט', מַסְטְרָה חַיִּים
וּמַסְטְרָה מִיתָה" - כִּי 'מַט'ט'
הוּא בַּחֲנִינֵת מְשֵׁה מְשִׁיח', בַּחֲנִינֵת שִׁשְׁתַּיִם יָמֵי
הַחַל', בַּחֲנִינֵת שִׁשְׁה־סְדְרֵי־מְשֵׁה, שֶׁכְּלוּלִים

משנשה בחינות: כָּשֶׁר וּפְסוּל, טָמֵא וְטָהוֹר, אָסוּר וּמֵתָר, כְּנוּדָע (תְּקוּנֵי־זֶה־רַחֲמָדָשׁ).

וְעַל־כֵּן אֵלוֹ בְּנֵי־אָדָם שְׂאִינָם קְבוּעִים עֲדוּן בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא־יִתְבָּרֵךְ, וְאִין תְּשׁוּבָתָם שְׁלֵמָה עֲדוּן, רַק לְפַעֲמִים נּוֹפֵל לוֹ 'הִרְהוֹר תְּשׁוּבָה' וּמִתְחִיל קִצַּת בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַחֲר־כֵּן נּוֹפֵל מִזֶּה וְחוֹזֵר לְמִקּוּמוֹ, וְאַחֲר־כֵּן הוּא חוֹזֵר וְנִתְעוֹרֵר, וְחוֹזֵר וְנוֹפֵל, וְכֵן מְשַׁתְּנֶה בְּכָל־פַּעַם, מְטוֹב לָרַע וּמְרַע לְטוֹב - זֹאת ה'תְּשׁוּבָה' הִיא בְּחִינּוֹת 'שִׁשַׁת יָמֵי הַחֹל', בְּחִינּוֹת 'כָּשֶׁר וּפְסוּל' וְכוּ' בְּנ"ל.

כִּי הוּא גַם־כֵּן פַּעַם 'כָּשֶׁר' וּפַעַם 'פְּסוּל', פַּעַם 'טָמֵא' וּפַעַם 'טָהוֹר' וְכוּ', כִּי אִין לוֹ גִּיחָא.

אָבֵל כְּשִׁעוּשָׁה 'תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה' - זֶהוּ בְּחִינּוֹת 'שִׁבְת' - שֵׁישׁ לוֹ 'גִּיחָא'. כִּי "בָּא שִׁבְת, בָּא מְנוּחָה" (רש"י בְּרֵאשִׁית ב, ב- על־פִּי בְּרֵאשִׁית־רַבָּה י, ט), שֵׁישׁ לוֹ 'מְנוּחָה' מְכַל וְכַל, וְנִדְחָה הָרַע' לְגַמְרֵי.

וְזֶהוּ בְּחִינּוֹת 'מִשָּׁה מְשִׁיח' - שְׁהִיָּה בְּיָדוֹ לְהַפֵּךְ מְרַע לְטוֹב, וְנִדְחָה הָרַע לְגַמְרֵי.

קנא

(חֵי־מִוֶּהֱר"ן לו; רנה)

כְּשִׂאֲמֵר רַבְּנוּ ז"ל הַתּוֹרָה (תנ"ל) בְּסִימָן ע"ט - בְּאוֹתָהּ הָעֵת הָיָה הוֹלֵךְ בְּבֵיתוֹ אָנָּה וְאָנָּה כְּדַרְכּוֹ, וְאַחַז 'מִטָּה' בְּיָדוֹ, וְאָמַר: "וּמִטָּה אֵלְקִים בְּיָדֵי" (שְׁמוֹת יז, ט). וְדַחַק וּמְשׁוֹךְ תַּבַּת "בְּיָדֵי" - כְּלוֹמַר: שֵׁ בְּיָדוֹ 'ה'מִטָּה אֵלְקִים' לְהַטּוֹת כְּרִצּוֹנוֹ.

כִּי מְרַמֵּז שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל: שֵׁ"מִטָּה אֵלְקִים" מְרַמֵּז עַל ה'בְּחִירָה', שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת מְט"ט, "מִסְטֵרָה חַיִּים וּמִסְטֵרָה מוֹת" וְכוּ'.

וּקִצַּת מְרַמֵּז וּמוֹכֵן מִדְּבָרֵי־הַקְּדוּשִׁים הַנ"ל, שֶׁהַתּוֹפָאָר: "שִׁזְכָּה לְכַבֵּשׁ ה'בְּחִירָה' בְּיָדוֹ, וְהַמִּטָּה בְּיָדוֹ לְהַטּוֹתוֹ כְּרִצּוֹנוֹ!" - הֵינוּ: "שִׁזְכָּה לְכַבֵּשׁ אֶת 'בְּחִירָתוֹ' בְּשִׁלְמוֹת!" - אֲשֶׁרֵי הַזִּזְכָּה לָזֶה, אֲשֶׁרֵי לוֹ.

עֵינַן בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל מָה שְׁמִבְּאָר שָׁם עַל פָּסוּק זֶה: "וּמִטָּה אֵלְקִים בְּיָדֵי" - שִׁזָּה בְּחִינּוֹת: שְׁכָבֵר זָכָה לְכַבֵּשׁ ה'בְּחִירָה', וַיֵּשׁ לוֹ 'גִּיחָא' בְּחִינּוֹת 'שִׁבְת', וּבְיָדוֹ לְהַפֵּךְ מְרַע לְטוֹב - כִּי כָבֵר יֵשׁ לוֹ 'גִּיחָא וּשְׁבִיתָה', מִן הָרַע שֶׁנִּתְבַּטַּל לְגַמְרֵי, אֲצֵל ה'צְדִיק הַזֶּה' הַזִּזְכָּה לְמַדְרָגָה הַזֹּאת.

"וּמִשָּׁה אֶהְרַן וְחוֹר עָלוּ רֹאשׁ הַגְּבֻעָה" (שְׁמוֹת יז, י)

קנב

(ח"ב עט)

נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת יד, כד): "וַיִּשְׁקֹף ה' אֶל מַחֲנֵה מִצְרַיִם".

"וַיִּדֵי מִשָּׁה כְּבָדִים וְגו', וְאַהֲרֹן וְחוֹר תָּמְכוּ בְּיָדָיו, מִזָּה אַחַד וּמִזָּה אַחַד" (שְׁמוֹת יז, יב)

קנב

(ח"א נו, ט)

עַל־יָדֵי בְּחִינּוֹת 'ל"ט מְלָאכּוֹת', שֶׁהוּא זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ' - בָּא 'עֲצָבוֹת־רוּחַ'. וְעַל־יָדֵי 'עֲצָבוֹת־רוּחַ', אִין ה'רוּחַ' דוֹפֵק בְּסִדּוּרוֹ.

וְאַזִּי נַעֲשִׂים הָאֲבָרִים כְּבָדִים, מַחֲמַת שְׂאִין 'רוּחַ־הַדּוֹפֵק' מְנַשֵּׁב בָּהֶם כְּסִדֵּר, וְאַזִּי ה'יָדִים' בְּבְחִינּוֹת (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיִּדֵי מִשָּׁה"

"וַיְהִי יָדָיו אֲמוֹנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ" (שמות יז, יב)

"וְהוּא יְדוּהֵי פְרִישׁן בְּצִלוֹ". (תרגום אונקלוס)

קנה.

(ח"א ז, א)

דע: פי עקר ה'גלות', אינו אלא בשביל 'חסרון אמונה', כמו שכתוב (שיר- השירים ד, ח): "תבואי תשורי מראש אמונה". ו'אמונה' הוא בחינת 'תפלה', כמו שכתוב (שמות יז, יב): **"וַיְהִי יָדָיו אֲמוֹנָה"**, ותרגומו: **"פרישן בצלו"**.

וזה בחינת 'נפים למעלה מהטבע' - פי התפלה למעלה מטבע, פי הטבע מחייב כן, והתפלה משנה הטבע. וזה דבר נס, ולזה צריך 'אמונה', שיאמין שיש 'מחדש', ובידו לחדש דבר פרצונו.

ועקר 'אמונה', בחינת 'תפלה', בחינת 'נפים', אינו אלא ב'ארץ-ישראל', כמו שכתוב (תהלים לז, ג): **"שכן ארץ ורעה אמונה"**.

קנו.

(ח"א ט, א-ה)

עקר ה'חיות' מקבלין מה'תפלה', כמו שכתוב (תהלים מב, ט): **"תפלה לאל חי"**.

ובשביל-זה צריך להתפלל בכל כחו, פי בשמתפלל בכל כחו ומכניס כחו ב'אותיות התפלה' - אזי נתחדש כחו שם, בבחינת (איכה ג, כג): **"חדשים לבקרים רבה אמונתך"**.

פי 'אמונה' היא 'תפלה', כמו שכתוב (שמות יז, יב): **"וַיְהִי יָדָיו אֲמוֹנָה"**, תרגומו: **"פרישן בצלו"**.

בבדים - פי עקר ה'כבודות' ב'ה'ידים', ששם עקר 'רוח-הדופק'.

וזה בחינת (בראשית ה, ט): **"עצבון ידים"** - פי עקר מזיק ה'עצבות-רוח' ל'ה'ידים'. וכשה'אברים' בבדים, אזי מכבידין יותר על ה'רוח-הדופק', ונחלש עוד יותר. **ועל-ידי** שנחלש יותר ה'רוח-הדופק', נעשים ה'אברים' בבדים עוד יותר. **ועל-ידי-זה** נחלש ה'רוח-הדופק' עוד יותר ויותר.

וכן חוזרת חלילה, עד שיוצאת נפשו חס- ושלום.

ועל-ידי ה'אנחה' - הוא מתיה ומבריא ה'רוח-הדופק', ונצול מה'עצבות-רוח', וחוזר ה'רוח-הדופק' ומנשב בסדר בכל ה'אברים', ובפרט ב'ה'ידים' וכו' (עין בפנים).

קנד.

(ח"א נח, ג)

'משה רבנו' - **"בכה שהיה כלול משלשה אבות"** (זהר ויצא קנ. מהשמטות-הזהר), **היה לוחם פנגד עמלק,** בבחינת (ויקרא כו, כה): **"חרב נקמת נקם ברית"**.

פי ה'אבות' הן 'ברית', בחינת (ויקרא כו, מב): **"וזכרתי את בריתי יעקוב וכו'."** ו'עמלק' טמא 'בריתם', בבחינת (דברים כה, יח): **"אשר קרף בדרך"**.

וזהו (זהר בראשית לב:): **"וחד על בין תרין"** - זהו 'מלחמת עמלק', שנאמר בו (שמות יז, יב): **"ואהרן וחור תמכו בידי מזה אחד ומזה אחד"**.

וְהַתְּפִלָּה' הוא בחינת 'נְסִים', שהוא אין דרך הטבע, כי לפעמים הטבע מחיב איזו דבר, והַתְּפִלָּה' מהפכת את ה'טבע'.

וְעַקֵּר ה'נְסִים' הינו עקר הַתְּפִלָּה', אינו אלא ב'אַרְצֵ-יִשְׂרָאֵל', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים לז, ג): "שָׁכַן אֶרֶץ וְרָעָה אֱמוּנָה", וְאֱמוּנָה' זֶה הַתְּפִלָּה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה" - כְּתָרְגוּמוֹ.

קנז.

(ח"א י, ו-בסוף)

עַל-יָדֵי ה'צַדִּיק' שהוא בחינת ה'רוח שְׁבֹלֵב' - נִתְגַּלָּה ה'אֶרֶת הַיָּדִים וְהַרְגָּלִים', הינו בחינת 'רְקוּדִין וְהַמְחָאֵת-בַּף', וְנִתְבַטַּל ה'גְּאוּנָה' וְה'כְּפִירוֹת', וְנִתְרַבָּה ה'אֱמוּנָה'. וְזֶה בְּחִינַת (שמות יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה".

קנח.

(ח"א כ, ה)

כְּשֶׁהַצַּדִּיק-הָאֱמֵת דורש בְּרַבִּים, אָזִי קָדַם הַבְּאוֹר, הוא מְקַשֵּׁר עֲצֻמוֹ עִם נְשִׁמוֹתֵיהֶם, וְשׁוֹפֵךְ שִׁיחוֹ וְתַפְּלוֹתוֹ לְפָנָיו הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ - וְאָזִי תַפְּלוֹתוֹ תַפְּלוֹת רַבִּים וְנִתְקַבְּלוֹת בּוֹדָאֵי (על-פי 'קצור לקוטר-מוֹהַר"ן).

וְזֶהוּ טְעוֹת שֶׁטָּעָה מִשָּׁה, שֶׁלֹּא עָשָׂה כֵן בְּ"מִי מְרִיבָה" (במדבר כ, יג). (עי' בַּפְּנִים).

וְזֶה בְּחִינַת (במדבר כ, יא): "וַיֵּרָם מִשָּׁה אֶת יָדָיו". "יָדָיו" - זֶה הַתְּפִלָּתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה", תְּרַגְּמוֹ: "פְּרִישָׁן בְּצִלוֹ" - שֶׁהָרִים אֶת תַּפְּלוֹתוֹ, וְלֹא קָשֶׁר עֲצֻמוֹ עִם הַקָּהָל.

וְזֶהוּ: "יַעַן לֹא הֵאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שם שם, יב) - הינו הַתְּפִלָּה' בְּנִ"ל, שֶׁהָרִים תַּפְּלוֹתוֹ מִתַּפְּלוֹת הַקָּהָל, שֶׁלֹּא קָשֶׁר אֶת עֲצֻמוֹ עִם הַקָּהָל. וְהַתְּפִלָּה' היא 'אֱמוּנָה', כְּמוֹ: "וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה".

"לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". "לְהַקְדִּישֵׁנִי" דִּיקָא - בִּי עַל-יָדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁל רַבִּים, נִתְקַדַּשׁ הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ.

קנט.

(ח"א כב, א-ב)

"יֵשׁ חוֹתָם, וַיֵּשׁ חוֹתָם בְּתוֹךְ חוֹתָם" (עבודה-זָרָה לא).

יֵשׁ חוֹתָם הַפְּנִימִי שֶׁל ה'רְגֵלִין' - בְּחִינַת 'מוֹכִיחֵי-הַדּוֹר' שֶׁהוֹלְכִים לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל.

וַיֵּשׁ חוֹתָם' שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מְזֵה ה'חוֹתָם' - הינו: 'חוֹתָם הַחִיצוֹן' שֶׁל ה'יָדִים', בְּחִינַת 'יָדִים' הַמְקַבְּלִים 'מוֹסֵר' מֵאֵלֹהֵי ה'מוֹכִיחִים', בְּחִינַת (איוב לז, ז): "בְּיַד כָּל אָדָם יִחַתּוֹם".

וְה'יָדִים', זֶה בְּחִינַת 'אֱמוּנָה', שֶׁנִּתְקַבַּל בָּהּ ה'מוֹסֵר', בְּבְחִינַת (שמות ט, לה); בַּמִּדְבָּר יז, ה; כז, כג): "כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד מֹשֶׁה", בְּחִינַת (שמות יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה".

קל.

(ח"א כד, ו)

צָרִיף לְהַמְשִׁיךְ 'אֱמוּנָה' לְתוֹךְ 'בְּרַכַּת הַשֶּׁכֶל', כִּי אֵין לְסַמְךָ עַל הַשֶּׁכֶל בְּעֲצֻמוֹ, כִּידוּעַ.

וְזֶה בְּחִינַת (משלי כח, ט): "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", וּבְחִינַת (שמות יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה", וּבְחִינַת (שמואל-א כד, ט): "וְקָמָה בְּיָדָהּ מִמְּלַכַת יִשְׂרָאֵל", הֵינּוּ: שִׁמְשׁוֹן אֲמוּנָה לְתוֹךְ בְּרַפְת הַיָּדַיִם.

קלא.

(ח"א מד)

עַל-יָדַי 'מִחֲאֵת-כַּפַּיִם' בַּתְּפִלָּה - נִתְבַטַּל מִחֲשֻׁבוֹת עֲבוֹדָה זָרָה וּכְפִירוֹת.

וְזֶה פְּרוּשׁ (בְּרָכוֹת כו:): "תְּפִלוֹת בְּנֶגֶד תְּמִידִין תִּקְנוּם". "תְּמִיד" - זֶה בְּחִינַת 'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יא, יב): "תְּמִיד עֵינֵי ה' אֶלְקֵיךָ בָּה". הֵינּוּ: עַל-יָדַי 'מִחֲאֵת-כַּפַּיִם', נִתְבַטַּל מִחֲשֻׁבוֹת עֲבוֹתֵם.

כִּי עַל-יָדַי 'מִחֲאֵת-כַּפַּי' - הוּא דָר בְּאִוִּירָא דְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל (עֵינֵי בְּפָנִים), וְ"יֵשׁ לוֹ אֱלוֹקִי" (פְּתוּבוֹת קי:), וְנִתְבַטַּל מִחֲשֻׁבוֹת עֲבוֹתֵם.

וְתִפְלָה' הִיא בְּחִינַת 'אֲמוּנָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה עַד בַּא הַשֶּׁמֶשׁ", וְתִרְגוּמוֹ: "פְּרִישׁוֹן בְּצִלוֹ".

וְנֶגֶד אֲמוּנָה' הֵם ה'כְּפִירוֹת' מִחֲשֻׁבוֹת עֲבוֹתֵם. וְ"תִקְנוּם" עַל-יָדַי "תְּמִידִין", עַל-יָדַי אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, עַל-יָדַי 'מִחֲאֵת-כַּפַּי'.

קלב.

(ח"א צא)

"וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה עַד בַּא הַשֶּׁמֶשׁ" (שמות יז, יב). כִּי יֵשׁ כְּפֹה מֵיַיִן אֲמוּנָה. יֵשׁ אֲמוּנָה' שֶׁהוּא רַק בְּלִב'.

וְהַעֲקָר שְׁצָרִיךְ לִהְיוֹת לְאָדָם אֲמוּנָה' כָּל-כָּף, עַד שִׁתְּפַשֵּׁט בְּכָל הָאֲבָרִים, כְּמוֹ שֶׁמּוּבָא בְּכַתְבֵי-הָאֲר"י (עֵרֶץ-חַיִּים לֵא, ב: שַׁעֲרֵי-הַמְצוֹת, פְּרֻשַׁת עֵקֶב): "שְׁצָרִיךְ לְהַגְבִּיחַ יָדָיו

בְּשַׁעַת נְטִילָה נֶגֶד הָרֹאשׁ, כְּדֵי לְקַבֵּל הַקְּדוּשָׁה".

נִמְצָא: שְׁצָרִיךְ לָזֶה 'אֲמוּנָה' בְּהַיָּדַיִם, לְהֶאֱמִין: שֶׁמִּחְמַת שְׁמַגְבִּיחַ יָדָיו בְּנֶגֶד הָרֹאשׁ, מְקַבֵּל הַקְּדוּשָׁה. כִּי בְּלֹא 'אֲמוּנָה' אֵינּוּ כְּלוּם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיט, פו): "כָּל מְצוֹתֶיךָ אֲמוּנָה".

וּכְשֵׁיִשׁ לוֹ 'אֲמוּנָה' כְּזוֹ - בָּא מִן ה'אֲמוּנָה' אֶל ה'שֶׁכֶל'. וְכָל מַה שֶׁמִּחְזִיק אֶת-עַצְמוֹ בְּ'אֲמוּנָה', בָּא אֶל 'שֶׁכֶל' יוֹתֵר.

כִּי הַדָּבָר שֶׁהִיָּה צָרִיךְ מִתְחַלָּה לְהֶאֱמִין, עֲכָשׁוּ כְּשָׁבָא אֶל 'אֲמוּנָה' יוֹתֵר גְּדוּלָּה, מִבֵּין הַדָּבָר הָרֵאשׁוֹן בְּ'שֶׁכֶל'.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב בְּמִשֶּׁה (שמות יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה" - שֶׁהִיָּה לוֹ 'אֲמוּנָה' כָּל-כָּף גְּדוּלָּה, עַד שֶׁנִּתְפַּשֵּׁט בְּכָל הָאֲבָרִים, שֶׁאִפְלוּ בְּיָדָיו הָיָה ה'אֲמוּנָה' כָּל-כָּף גְּדוּלָּה.

"עַד בַּא הַשֶּׁמֶשׁ" (שם) - הֵינּוּ: לְהַשְׁכֵּל שֶׁל הַדָּבָר, וְ'שֶׁמֶשׁ' הוּא בְּחִינַת 'חֲכָמָה', כְּמוּבָא אֶצְלָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹחֲרֵךְ ח"א א).

קלג.

(ח"א רפ)

כְּשֵׁעוֹשִׁין 'מִשְׁאֵ-וּמִתָּן', צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה רַק חִיצוֹנִית הַמִּחְשָׁבָה בְּתוֹךְ הַמִּשְׁאֵ-וּמִתָּן, אֲבָל פְּנִימִיּוֹת מִחְשָׁבָתוֹ, צָרִיךְ לְקַשֵּׁר אֶל הַתּוֹרָה, בְּהַתּוֹרָה וְהַדִּינִים הַמְּלַבְּשִׁים שָׁם.

גַּם צָרִיךְ 'אֲמוּנָה' בְּהַמִּשְׁאֵ-וּמִתָּן, שֶׁ"יֵשׂא וַיִּתֵּן בְּאֲמוּנָה" (שְׁפַת לֵא), וַיְהִיָּה הַדְּבֹר 'דְּבֹר אֱמֶת'.

כִּי 'מִשְׁאֵ-וּמִתָּן' הוּא בְּחִינַת: שֶׁמִּנְשָׂאִין וּמְרִימִין הַדָּבָר, וְנוֹתְנִין וּמְשִׁיבִין אוֹתוֹ

למקומו. כי יש קדשות נפולות, ניצוצות שנפלו. ועל-ידי משא-ומתן, מנשאין ומרימין אותן, ונותנין אותן למקומן.

ועקר ברור הניצוצות מן הקלפות, הוא על-ידי אמונה וכו', ועל-כן צריך לעשות משא-ומתן באמונה, שעל-ידי האמונה מעלין הניצוצות.

גם על-ידי שמקשר פנימיות מחשבתו אל התורה - מקבלת האמונה פת, לברר הניצוצות מן הקלפות, ולעלות מהם. כי בלא זה הפת, היה אפשר שיתאחזו גם הם בעצמן בהאמונה חס-ושלום. ואזי נעשית מלחמה, כי צריך ללחם עמהם להוציא הניצוצות מהם.

וזה פרוש (דברים כא, י): "כי תצא למלחמה על איביה, ונתנו ה' אלקיך בידה, ושבית שביו" וכו'.

"כי תצא" - זה בחינות משא-ומתן וכו'.
 "למלחמה על איביה" - כי אז הוא שעת מלחמה עם האויבים פנ"ל, כי צריך לברר ולהעלות הניצוצות מהם.

"ונתנו ה' אלקיך בידיך" - זה בחינת אמונה, כמו שכתוב (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה" - כי על-ידי אמונה מעלין הניצוצות פנ"ל.

"ושבית שביו" - זה בחינות התורה, כמו שכתוב (תהלים סח, יט): "עליה למרום שבית שביו".

קלד.

(ח"ב ה, א)

העקר הוא האמונה, וצריך כל אחד לחפש עצמו ולחזק עצמו באמונה.

כי יש סובלי חלאים, שיש להם מפות מפלאות, והם סובלים החלאים רק בשביל נפילת האמונה וכו', כי על-ידי נפילת האמונה באים מפות מפלאות, שאין מועיל להם לא רפואות ולא תפלה ולא זכות אבות וכו'.

כי כל הרפואות הם על-ידי עשבים, והם גדלים רק על-ידי אמונה וכו', ועל-כן על-ידי נפילת האמונה אין מועיל רפואות.

וכן תפלה הוא גם-כן בחינת אמונה, כמו שכתוב (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה", ותרגומו: "פרישן בצלו". וכן זכות-אבות וכו'.

קלה.

(ח"ב יט)

וזה שכתוב ב'משה-רבנו' (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה", ב'מלחמת-עמלק' - כי על-ידי אמונה, החליש את עמלק, דהינו ה'חכמות' וה'חקירות'.

וזה: "ויהי ידיו אמונה". "ידיו" - הינו בחינת מצוות מעשיות, שהם בחינת אמונה, כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה".

שעל-ידי אמונה ו'מצוות מעשיות', שהם הפך בחינת עמלק - החלישו פנ"ל.

ו'אמונה' זה תפלה, כמו שתרגם: "פרישן בצלו" - כי ה'תפלה' משנה ה'טבע', ונתבטלין ה'חכמות' וה'חקירות', שהם הולכים על-פי ה'טבע'.

והמחקרים והכופרים, מפרשים כל התורה פלה על-פי חכמות

ואפיקורסות שלָּהֶם - שֶׁכָּל הַתּוֹרָה, וְאִפְלוּ
מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת הַפְּתוּבִים בַּתּוֹרָה, מִפְּרָשִׁים
הַכֹּל עַל־פִּי צוּרָה וְשֶׁכֶל וְכוּ', שֶׁהֵם מְרַמְזִים
רַק עַל שִׁבְלֵיּוֹת וְחֻמּוֹת שֶׁלָּהֶם, וְכוּפְרִים
בְּעִשְׂיּוֹת הַמִּצְוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוּ יוֹדְעִים
מֵהֶם כָּלֵל.

וְעַל־כֵּן עֵקֶר הַכְּנָעָתוֹ, עַל־יְדֵי אֲמוּנָה,
בַּחֲנִינָת: "וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה",
כַּנֵּ"ל.

קלו.

(ח"ב פג)

עַל־יְדֵי 'תְּקוּנַת־הַבְּרִית' שֶׁהוּא 'קִשְׁת' -
יָכוֹל לְהוֹצִיא ה'חֲצִיִּים', שֶׁהִיא
ה'תְּפִלָּה', שֶׁהִיא "ח"י בְּרִכָּאָן דְּצִלוֹתָא -
שֶׁהֵם תְּלַת וַוִ"ן" (תְּקוּנַת־זֶהַר מֵא. מַח.), בַּחֲנִינָת
'חֲצִיִּים'.

ו'מְקוֹמָם' בַּבְּרִית, בַּבְּחִינָת (תְּהִלִּים פט, כט):
"וּבְרִיתִי נֶאֱמַנְת לֹו". אֲמוּנָה'
זֶה בַּחֲנִינָת 'תְּפִלָּה', בַּבְּחִינָת (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי
יָדָיו אֲמוּנָה".

"כָּתַב זֶאת זִכְרוֹן בַּסֵּפֶר" (שְׁמוֹת יז, יד)

קלו.

(ח"א יט, בַּסוּף)

בֵּין לֹוּמַד בַּסֵּפֶר, לְשׁוֹמַע מִפִּי הַחֶכֶם, יֵשׁ
חִלּוֹק גָּדוֹל בְּיוֹתֵר.

כִּי 'סֵפֶר' הוּא רַק לְזִכְרוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(שְׁמוֹת יז, יד): "כָּתַב זֶאת זִכְרוֹן בַּסֵּפֶר",
וְהַזִּכְרוֹן הוּא בְּכַח־הַמְדַמָּה, כִּי גַם 'בְּהִמָּה'
יֵשׁ לָהּ זִכְרוֹן, כְּמוֹ שְׁאִנוּ רוֹאִים: שֶׁגַם
'בְּהִמָּה' זֹכֶרֶת שֶׁבְּמִקּוֹם זֶה נִשְׁכַּח כָּלֵב, וְהִיא
בוֹרַחַת מִשָּׁם.

וְעַל־כֵּן אָמְרוּ רַז"ל (גִּטִּין ס:): "דְּבָרִים
שֶׁבַע־לִפְנֵיהֶ, אִי אַתָּה רִשְׁאִי
לְאִמְרָם בְּכַתְּבָ" - וַיֵּשׁ דְּבָרִים בְּגוֹ, כִּי בְּאִמַּת
זֶה הַמִּקְרָא: "כָּתַב זֶאת זִכְרוֹן בַּסֵּפֶר" הַנֵּ"ל,
נֶאֱמַר עַל 'תּוֹרַת־שִׁבְכָתְב', שֶׁצָּרִיכִין דּוֹקָא
לְכַתְּבָהּ. (כַּל־זֶה שְׁמַעְתִּי מִפִּי־הַקְּדוֹשׁ, וְלֹא בָּאָר עַנְיָן זֶה
הֵיטֵב).

קלת.

(ח"א קב)

הַעֲנִיָּן מֵה שֶׁצָּרִיכִין לְנַסֵּעַ לְהַצְדִּיק, וְלֹא דִי
בְּסִפְרֵי־מוֹסֵר' - מִפְּרָשׁ בַּתּוֹרָה
(שְׁמוֹת יז, יד): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, כָּתַב זֶאת
זִכְרוֹן בַּסֵּפֶר, וְשִׂים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ".

כִּי אִף שְׁאִמְרָ לֹו לְכַתְּבַ בַּסֵּפֶר - אִף־עַל־פִּי־
כֵּן לֹא הִסְתַּפֵּק בָּזֶה, וְצוּה לֹו: "וְשִׂים
בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ" - שֶׁיִּדְבַּר עִמּוֹ פֶּה אֶל פֶּה. כִּי
הַעֲקָר - מֵה שֶׁשׁוֹמְעִין מִפִּי הַצְּדִיק וְכוּ'.

שְׂאָר עַנְיָנֵי 'עַמְלֵק', נִמְצְאִים בַּפְּרָשׁת 'כִּי תֵצֵא'

הַפְּטֹרָה פְּרִשְׁת בְּשִׁלַּח

"וְהָיָא יוֹשְׁבֵת תַּחַת תְּמַר דְּבוּרָה" (שופטים ד, ה)

"וְהָיָא יוֹשְׁבֵת תַּחַת תְּמַר" - מאי שְׁנָא "תַּחַת תְּמַר"? - מַה 'תְּמַר' זֶה, אֵינן לֹא אֵלָא 'לֵב אֶחָד', אִף יִשְׂרָאֵל שְׂבָאוֹתוֹ הַדּוֹר לֹא הָיָה לָהֶם אֵלָא 'לֵב אֶחָד' לְאָבִיהֶן שְׂבִשְׂמִים. (מגלה יד.)

א.

(ח"א רסט)

מ'דִּירַת הַצְּדִיק, נָכַר 'מַעֲשֵׂה הַדּוֹר'.

וְסִימָן לְדַבֵּר (שופטים ד, ה)

(ה): **"וְהָיָא יוֹשְׁבֵת תַּחַת תְּמַר", וְאָמְרוּ חַז"ל (מגלה יד.): "מַה 'תְּמַר' אֵינן לֹא אֵלָא 'לֵב אֶחָד', אַף יִשְׂרָאֵל בֵּן."**

"וְתִשָּׂר דְּבוּרָה וּבָרַק בֶּן אֲבִינַע" (שופטים ה, א)

ג.

(לקוטי הלכות, חכירות וקבלנות א, ה)

אָמְרוּ רַז"ל (מדרש תהלים יח): "כָּל הָאֹמֵר שִׁירַת הַיָּם בְּכֹנֶנֶה, מוֹחֲלִין לֹא כָּל עוֹנוֹתָיו", וְגַם אָמְרוּ בְּשִׁירַת דְּבוּרָה' (שם): "שְׁעַל-יְדֵי הַשִּׁירָה נִמְחָלוּ עוֹנוֹתֵיהֶם."

כִּי הַשִּׁירָה' הוּא בְּחִינַת בְּרוּר וְקַבּוּץ הַטּוֹב, בְּבְחִינַת 'שִׁירוֹת וְנִגּוּנִים, וְאִזִּי נִתְבַּטַּל הַדְּרַע, שְׂזָה בְּחִינַת 'מְחִילַת-עוֹנוֹת'.

ד.

(לקוטי הלכות, מאכלי-עפ"ס ב, ט)

עַל-כֵּן מְצִינוּ שְׁעַל-יְדֵי 'שִׁירָה' הוּא 'סְלִיחַת-עוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל בְּשִׁירַת דְּבוּרָה' (מדרש תהלים יח): "שְׁעַל-יְדֵי הַשִּׁירָה נִסְלְחוּ עוֹנוֹתֵיהֶם" - כִּי כָּל הַשִּׁירוֹת, אֶפְלוּ הַשִּׁירוֹת שֶׁל עַבְשִׁיו, נִמְשָׁכִין מִשִּׁיר שְׁלַעֲתִיד'.

וְתִלְךְ יַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֶלֹךְ וְקָשָׁה" (שופטים ד, כד)

ב.

(ח"א כד, ג-ד)

כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אֵיזָה מִצְוָה, יֵשׁ כַּח בְּהַמִּצְוָה, לִילְךְ וּלְעוֹרֵר כָּל הָעוֹלָמוֹת לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ. וְזֶה בְּחִינַת (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שְׁעַר-הַתְּפִלָּה פ"ה; שְׁעַר-הַכְּפֻנּוֹת, דְּרוּשֵׁי תְּפִלַּת-הַשַּׁחַר ג): "מְלָכוֹת' - מְלַבֵּישׁ נֶצַח' הוֹד' יְסוּד', שְׁהֵם 'כְּלֵי הַהֲלִיכָה'."

וְעַל-יְדֵי הַהֲתַעוֹרְרוֹת, הֵינּוּ עַל-יְדֵי הַהֲלִיכָה' - נִמְשָׁךְ 'בְּרָכָה' לְכָל הָעוֹלָמוֹת. וְזֶה בְּחִינַת (שם): "נֶצַח' הוֹד' יְסוּד', מְלַבֵּישִׁין אֶת הַסֵּד' גְּבוּרָה' תְּפָאֶרֶת" - שְׁהֵם הַיָּדִים, שְׁמֻשָּׁם כָּל הַבְּרָכוֹת'.

"אֲנֹכִי לָהּ, אֲנֹכִי אֲשִׁירָה" (שׁוֹפְטִים ה, ג)

ז.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַכְּשֵׁר-בְּלִים ד, ח - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר "ח"א סו, וְיִהְיֶה נָא פִּי שְׁנַיִם')

"אֲנֹכִי לָהּ אֲנֹכִי אֲשִׁירָה" (שׁוֹפְטִים ה, ג), פִּרְשׁ רַש"י: **"אֲנֹכִי אֲנֹכִי כְּפוּל, שָׁמַעְתִּי מְדַרְשׁ-אַנְדָּה"** (יְלָקוּט-שְׁמַעוּנֵי שׁוֹפְטִים רַמְז מז): קִפַּח הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂכַר תְּבוּרָה וּבְכֻרְמֵל וְכוּ', אָמַר לָהֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, סוּף שְׁאֵנִי פוֹרַע לָכֶם כְּפָלִים, נֹאמַר בְּסִינֵי (שְׁמוֹת כ, ב): **"אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ, בְּתִבּוֹר יֹאמַר** (שׁוֹפְטִים שָׁם): **"אֲנֹכִי אֲנֹכִי וְכוּ', וּבְכֻרְמֵל יֹאמַר כְּפוּל"** (מְלָכִים-א יח, לט): **"ה' הוּא הָאֱלֹקִים וְכוּ'."**

כִּי דְבוּרָה הַנְּבִיאָה' הַחֲזִירָה אֶת יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה, שְׁעַל-יַד־יָזָה הִיְתָה תְּשׁוּעַתְּם אַז, כְּמוֹ שְׂכַתוּב שָׁם תַּחֲלָה (שׁוֹפְטִים ה, ב): **"בְּפָרַע פְּרַעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתְּנַדֵּב עִם" וְכוּ', וּפִרְשׁ רַש"י: "בְּהַתְּנַדֵּב לָבָם לְתִשׁוּבָה" וְכוּ'.**

וְעַל-כֵּן אָמְרָה אַחֲרֵיכֶם בְּשִׁירְתָּהּ: "אֲנֹכִי אֲנֹכִי" - כְּפוּל, בְּחִינַת "פִּי שְׁנַיִם" (דְּבָרִים כא, יז) (בְּחִינַת הָאֲרֶת הַרוּחַ-דֹּלְעָלָא - עֵינֵי-שָׁם בְּאֲרִיכוֹת בְּהַתּוֹרָה וּבְלָקוּטֵי-הַלְכוּת) - **כִּי עַקֵּר תִּקְוֶן הַתְּשׁוּבָה, הוּא עַל-יַדֵּי בְּחִינַת "פִּי שְׁנַיִם".**

וְכֵן אֵלֶיהוּ שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְהַחֲזִיר אֶת יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה, לְבַטֵּל הָעֲבוּדָה-זָרָה וּלְהוֹדִיעַם כִּי "ה' הוּא הָאֱלֹקִים" - עַל-כֵּן הָיָה עַקֵּר הַתִּקְוָה, עַל-יַדֵּי שֶׁהִמְשִׁיךְ בְּחִינַת "פִּי שְׁנַיִם", בְּחִינַת "ה' הוּא הָאֱלֹקִים, ה' הוּא הָאֱלֹקִים", שְׁתֵּי פְעָמִים.

וְזָה בְּחִינַת (מְשָׁלִי לֹא, כֹּא): "לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מְשָׁלָה, כִּי כָּל בֵּיתָהּ לְבַשׁ שְׁנַיִם", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (תַּנְחוּמָא רָאָה יג): "לְשׁוֹן שְׁנַיִם" -

וְעַל-כֵּן עַל-יַדֵּי הַשִּׁירָה' נִסְלַחֵין הָעֲוֹנוֹת, בְּבְחִינַת (יִזְמָא פו): "זְדוּנוֹת נִתְּהַפְּכִין לְזִבְיוֹת" - שִׁיְהִי לְעֵתִיד כְּשִׁיתַּעַר הַשִּׁיר הַזֶּה, שֶׁהוּא 'שִׁיר שֶׁל נִפְלְאוֹת, שְׁמֶשֶׁם מְקַבְּלִין כָּל הַשִּׁירוֹת.

"בְּפָרַע פְּרַעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל, בְּהַתְּנַדֵּב עִם בְּרַכּוֹ ה'" (שׁוֹפְטִים ה, ב)

כְּשִׁבְאוּ פְּרַעוֹת עַל יִשְׂרָאֵל טְפָרְצוּ בְּהֶם אוֹיְבֵיהֶם עַל עֲזָבָם אֶת הַשֵּׁם, וְהַתְּנַדֵּב הָעַם לְשׁוּבָה בְּתִשׁוּבָה. (רַש"י)

ה.

(ח"ב עב)

"כְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעַם" (בַּמִּדְבָּר כא, יח). **"נְדִיבֵי הָעַם" - זֶה בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה', כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (שׁוֹפְטִים ה, ב): "בְּהַתְּנַדֵּב עִם" - "בְּהַתְּנַדֵּב לָבָם לְתִשׁוּבָה".**

ו.

(ח"ב עט - רֵאשִׁי-פָּרְקִים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, בְּרֵאשִׁי-פָּרְקִים שֶׁל פְּרִשְׁת וַיִּגַּשׁ)

"כְּפָרְעָה" (בְּרֵאשִׁית מד, יח), תְּשׁוּבָה, **"בְּפָרַע פְּרַעוֹת בְּהַתְּנַדֵּב"** (שׁוֹפְטִים ה, ב - וּפִרְשׁ שָׁם רַש"י: **"בְּהַתְּנַדֵּב הָעַם לְשׁוּבָה בְּתִשׁוּבָה").** **"כִּי כְמוֹדָה כְּפָרְעָה"** (בְּרֵאשִׁית שָׁם), תְּשׁוּבַת הַמֶּשְׁקָל. (עֵינֵי-שָׁם בְּפָנִים בְּאוּר מוֹהַר-נִתְּ ז"ל, עַל הָרֵאשִׁי-פָּרְקִים שֶׁל הַפְּרָשִׁיּוֹת 'תּוֹלְדוֹת-וַיִּצְאָה').

”עוֹרֵי עוֹרֵי דְבָרֵי שִׁיר” (שופטים ה, יב)

ח.

(לקוטי־הלכות, נזיקין ה, לו)

ה'דבור' יש לו פה גדול, פי הצדיקים
מעוררים אותם - בבחינת (ישעיה
נב, א): "התנערי מעפר קומי" וכו'; "עורי
דברי שיר" (שופטים ה, יב).

ובכמו שכתב בהחרוזים הקדושים שלו
(שיר נעים, בתחלת לקוטי־מוהר"ן):
"הרימה קולך הערב בשירות ותודה וכו',
דלו עיניך למרום וכו'".

כי נפש המר עוברים עליה בעונותיו מה
שעובר. וכשהצדיק האמת מחיה
ומשיב נפשו ב"שבעה משיבי טעם" (משלי כו,
ז), שהם "אמרות ה' אמרות טהורות" (תהלים
יב, ז) - הוא מחיה ומשיב נפשו כליפה, עד
שמעוררו ומקיצו שישמח נפשו במעט
נקודותיו הטובים, עד שיפתח פיו וישיר
ויזמר וירגן ויהלל וישבח להשם־יתברך על
כל החסדים הנפלאים שעשה עמו - למלטו
ולהצילו מבין שניהם של הסטרא־אחרא
וכו'.

ט.

(לקוטי־תפלות ח"א ס)

"דלו עיניך למרום", וזכר אהבתך
הישנה. "התעוררי התעוררי",
"עורה נפשי עורה", "עורי עורי דברי
שיר", "אל תחרש ואל תשקט". הרימה
קולך הערב, ופתח פיה, ותוציא "דבריך
הנעימים" לפני הקדוש־ברוך־הוא, "פתח
פיה" ויאירו דבריך.

הינו שעקר התקון על־ידי בחינת "פי שנים"
הנ"ל.

לקוטי־הלכות, בשר־בחלב ה, בסוף: דרשו תז"ל
(תנחומא שם) על פסוק (משלי לא, כא): "לא תירא לביתה
משלג כי כל ביתה לבש שנים" - כי כל ביתה לבש שנים,
אל תקרי 'שנים', אלא 'שנים', שכל דברי התורה מלבשים
בקפל, 'נתון תתן' (דברים טו, י): 'העניק תעניק' (שם פסוק
יד), 'פתוח תפתח' (שם פסוקים ה, יא) - כל אלו מצילין אותו
משלג גיהנום".

הינו בחינת 'עזות ועקשנות דקדשה', כמו שהזהיר הוא
ז"ל ואמר: "שצריך האדם להיות עקשן גדול בעבודת־
השם, כמובא בספרי־הקדושים (ח"ב מח), וזה הענין של
ה'עקשנות', הוא 'התחזקות נפלא' לבלי לפל בשום אפן
בעולם, כאשר שמעתי מפמה כשרים: "שעקר
התחזקותם היה על־ידי־זה".

וזה בחינת: "פי כל ביתה לבש שנים" - דהינו: 'שנים',
בחינת 'כפול', "פתוח תפתח" וכו'. הינו: שכל 'קיום־
התורה' תלוי בזה, שיתחזק לשנות ולכפל כל 'עבדא־
טובה' או 'למוד־התורה' וכו' שהתחיל להרגיל עצמו -
שיתחזק בכל־פעם, לחזר ולעשות אותו הדבר שבקדשה,
אפלו אלף פעמים, אפלו אם עובר עליו מה שעובר.

כי זה 'עקר קיום־התורה': שצריך להיות עקשן גדול
בעבודת־השם, לעשות הדבר שבקדשה, אפלו בדרך
עקשנות, אפלו אלפים פעמים, ולבלי להסתכל על שום
חלישות־הדעת שהבעל־דבר והסטרא־אחרא והליצנים
וכו' מחלישין דעתו, רק לעשות ולחזר ולעשות הדבר
שבקדשה אפלו אלף פעמים - בבחינת: "פי כל ביתה לבש
שנים", "נתון תתן", "פתוח תפתח".

"ולא ללמד על עצמו יצא, אלא על כלל כל התורה יצא" -
שצריך ללמד כלל התורה שבקדשה כמה פעמים, כי "מעוט
רבים שנים", ועל־פן 'שנים' מרמזין על רבוי בלי שעור.
וכמו שדרשו רז"ל (ספרי ראה סד) על פסוק זה 'נתון
תתן' - "אפלו אלף פעמים". וכן בכל התורה כלה, כנ"ל.
וזהו עקר ההתחזקות, כנ"ל.

"בַּעֲמֶק שַׁלַח בְּרַגְלֵיו" (שופטים ה, טו)

י.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הודאה ו, נו)

נִפְתָּלִי, בְּחִינַת אֶתְקוֹן הַרְגָּלִים, בְּחִינַת
(בראשית מט, כא): "נִפְתָּלִי אֵילָה
שְׁלַחָה", "בַּעֲמֶק שַׁלַח בְּרַגְלֵיו" (שופטים ה,
טו).

"מִים שָׁאֵל חֶלֶב נִתְּנָה" (שופטים ה, כה)

יא.

(לקוטי-הלכות, בשור-בחלב א, א)

זֶה שְׁמָצִינוּ (יומא יח): "שֶׁהָיוּ שׁוֹמְרֵי אֶת
הַפֶּה-הַגָּדוֹל בְּעֶרְבַּ יוֹם-כַּפּוֹר שֶׁלֹּא
לֵאכּוֹל מֵאֵכֶל חֶלֶב, כִּי שֶׁלֹּא יָבֹא לְיַדֵּי
קָרִי" - כִּי הִיא מְחַמֶּמֶת אֶת הַגּוֹף וּמְפַלֶּת
לְשָׁנָה.

כְּמוֹ שֶׁכֶּתוּב אֶצֶל סִיסְרָא (שופטים ה, כה):
"מִים שָׁאֵל חֶלֶב נִתְּנָה" - כִּי ה' חֶלֶב
הוּא בְּחִינַת אֶתְרָגוּם, בְּחִינַת נִגְהָ, בְּחִינַת
שְׁנָה וְתַרְדֵּמָה (עין בפנים).

יב.

(לקוטי-הלכות, בשור-בחלב ד, ד)

חֶלֶב' הוּא בְּחִינַת חֶלְיִשׁוֹת, בְּחִינַת
'בוֹשָׁה', כַּנֶּרְאָה בְּחוּשׁ: שֶׁחֶלֶב
הוּא מֵאֵכֶל קִטְנִים וְאִינוּ מְחִזִּיק אֶת הַגּוֹף,
אֲדַרְבָּא, מְחַלֵּשׁ אוֹתוֹ.

כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַז"ל עַל פְּסוּק (שופטים ה, כה):
"מִים שָׁאֵל חֶלֶב נִתְּנָה" - "שֶׁחֶלֶב
מְכַבֵּד אֶת הַגּוֹף וּמְחַלֵּשׁוֹ". וְחֶלְיִשׁוֹת זֶה
בְּחִינַת 'בוֹשָׁה', שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶלְיִשׁוֹת-
הַדַּעַת.

וְכֵן מְרַמֵּז בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּמָקוֹם-אֲחֵר
(ח"א כא, ז): "שֶׁחֶלֶב' הוּא בְּחִינַת
'בוֹשָׁה'" (עין-שם בפנים לַגַּבִּי עֵינֵן בְּשׁוֹר-בְּחֶלֶב).

"וְאוֹהֲבֵיו נִצָּאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ" (שופטים ה, לא)

יג.

(ח"א פב)

הִנֵּה נוֹדַע (תקוני-זהר לו): "כִּי יֵשׁ שְׁלֹשׁ-
קְלָפוֹת' - רוּחַ סְעָרָה, וְעֵנָן גָּדוֹל, וְאִשׁ
מְתַלְקַחַת' (יחזקאל א, ד). וְקְלַפַּת נִגְהָ' (יחזקאל
שם), הִיא בֵּין ה'שְׁלֹשׁ-קְלָפוֹת' וּבֵין הַקֶּדְשָׁה"
- לַפְעָמַיִם נִכְלָלַת בְּקֶדְשָׁה, וְלַפְעָמַיִם
נִכְלָלַת בְּקְלָפָה'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'סְדְרֵי בְּרֵאשִׁית' - "שְׁלֹשׁ שְׁנֵי
עֲרָלָה" (ויקרא יט, כג), כַּנֶּגֶד ה'שְׁלֹשׁ-
קְלָפוֹת' הַנִּזְ"ל - ו'רְבָעִי' (שם פְּסוּק כד) הוּא
כַּנֶּגֶד נִגְהָ'.

וְהוּא בְּחִינַת "חֶשֶׁם"ל' (יחזקאל שם, כז) - כִּי
לַפְעָמַיִם נִכְלָלַת בְּ"מ"ל אִוְרוֹת" (עץ-
חיים לג, ג; מט, ג).

וְזֶהוּ סוּד מִיֵּלָה' - כִּי (תקוני-זהר עח. עץ-חיים
מט, ג): "יֵשׁ שְׁלֹשׁ עוֹרוֹת, הֵם שְׁלֹשׁ-
קְלָפוֹת', וְעוֹר דָּק רְבִיעִי, בְּחִינַת נִגְהָ". וְכֵל
ה'חֶרְפוֹת' הַבָּאִים לְאָדָם, הֵם מ'שְׁלֹשׁ-קְלָפוֹת'
הַנִּזְ"ל.

וְזֶהוּ: "כּוֹנֵת רְחִיצַת מַיִם חֲמִין בְּעֶרְבֵי-
שַׁבַּת-קֹדֶשׁ - כִּי אִזּוֹ קְלָפוֹת נִגְהָ
נִכְלָלַת בְּקֶדְשָׁה, וְאִזּוֹ חֲפָצִים גַּם ה'שְׁלֹשׁ-
קְלָפוֹת' לְעֹלוֹת לְאָחִז בְּקֶדְשָׁה, וְאִזּוֹ יוֹרְדִים
בְּחִינַת (שיר-השירים ח, ו): 'שְׁלֶהֱבֵת-יָהּ', וּמְכוּהָ
אוֹתָן שֶׁלֹּא יֵאָחִזוּ בְּקֶדְשָׁה, וְהוּא בְּחִינַת מַיִם
חֲמִין" (שערי-הפְּנוֹת, דְּרוּשֵׁי קַבְּלַת-שַׁבַּת א; פְּרִיעֵץ-

חיים, שבת ג - על פי זהר ויקהל רג - ועין לקוטי מוהר"ן
ח"א יט, ה).

וְהוּא "כֹּוֹנֵת נְטִילַת צְפָרְנִים בְּעֶרְב־שֶׁבֶת־
קֹדֶשׁ", כְּנֹדַע (שְׁעַר־הַפְּנוּת שָׁם; פְּרִי־עֵץ־
חיים שָׁם).

וְזֶהוּ פְּרוּשׁ הַגְּמָרָא (שֶׁבֶת פַּח: יוֹמָא כג. גְּטִין לוֹ):
"הַנְּעֻלְבִים וְאֵינָם עוֹלְבִים, שׁוֹמְעִים
הַרְפָּתָם וְאֵינָם מְשִׁיבִים, עֲלֵיהֶם הַפְּתוּב
אוֹמֵר (שׁוֹפְטִים ה, לא): 'וְאֶהְיֶה כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ
בְּגִבְרָתוֹ'".

"הַנְּעֻלְבִים וְאֵינָם עוֹלְבִים" - וְאִז הוּא
בְּחִינַת 'ח"ש' [מחשמ"ל], הוּא
'שְׁתִּיקָה' (תְּגִיגָה יג).

"שׁוֹמְעִין הַרְפָּתָם וְאֵינָם מְשִׁיבִים" -
כְּנ"ל.

"וְעוֹשִׂין מְאֵהְבָה" - כִּי לַפְּעָמִים
שְׁתִּיקָה שֶׁל הָאָדָם,
[הוּא] כִּדֵּי לַעֲשׂוֹת יְסוּרִים לְשִׁכְנֹגְדוֹ, וְאִז הוּא
בְּחִינַת זו [ח"ש] נְכַלְל בְּקִלְפָה.

אָבֵל כִּשְׁהוּא "מְאֵהְבָה" - אִז הוּא בְּחִינַת
ח"ש נְכַלְלָת בְּקִדְשָׁה. עֲלֵיהֶם הַפְּתוּב
אוֹמֵר: "וְאֶהְיֶה כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ" -
הִיא בְּחִינַת "שְׁלֵהֲבַת־יָה", כְּנ"ל.

פְּרוּשׁ: שְׁעַל־יָדֵי ש"שׁוֹמְעִין הַרְפָּתָם
וְאֵינָם מְשִׁיבִים" - עַל־יָדֵי־זֶה
דוֹחִים בְּחִינַת ה'שְׁלֵשׁ־קְלָפוֹת' הַנ"ל, שֶׁהֵם
בְּחִינַת עֲרֻלָּה, בְּחִינַת חֲרָפָה, כְּנ"ל.

וְנְכַלְלִים בְּבְחִינַת 'חֲשֵׁמ"ל' - עַל־יָדֵי
ה'שְׁתִּיקָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'ח"ש',
כִּי הוּא דוֹחָה ה'חֲרָפָה' עַל־יָדֵי שְׁאִינוֹ רוֹצֵה
לָרִיב וּלְחַרֵּף אֶת חֲבֵרוֹ.

שְׁזָהוּ בְּחִינַת 'מ"ל', בְּחִינַת מִלְכָּה, שֶׁהִיא
בְּטוֹל הַעֲרֻלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת

'חֲרָפָה'. בְּחִינַת 'שְׁלֵשׁ־קְלָפוֹת הַטְּמָאוֹת'
הַנ"ל.

וְזֶהוּ: "חֲשֵׁמ"ל, ח"ש מ"ל" (תְּגִיגָה שָׁם; זֶהר
וְיִקְהֵל רג). הִינּוּ: ה'שְׁתִּיקָה', שֶׁהִיא
בְּחִינַת מִלְכָּה, בְּחִינַת בְּטוֹל הַחֲרָפָה, שֶׁהִיא
בְּחִינַת עֲרֻלָּה, כְּנ"ל.

וְזֶהוּ: "וְעוֹשִׂים מְאֵהְבָה" - כִּי זֹאת
ה'שְׁתִּיקָה' שֶׁהִיא בְּחִינַת 'חֲשֵׁמ"ל',
זֶהוּ בְּחִינַת נְגָה הַנ"ל, שִׁישׁ בָּה שְׁנֵי בְּחִינּוֹת.
לַפְּעָמִים נְכַלְלָת ב'קִדְשָׁה'; וּלַפְּעָמִים נְכַלְלָת
ב'קִלְפָה', בְּתוֹךְ ה'שְׁלֵשׁ־קְלָפוֹת' הַנ"ל, שֶׁהֵם
בְּחִינַת חֲרָפָה כְּנ"ל.

הִינּוּ: כִּי לַפְּעָמִים הוּא שׁוֹתֵק לְחֲבֵרוֹ, כִּדֵּי
לַעֲשׂוֹת לוֹ יְסוּרִים בְּיֹתֵר. נִמְצָא:
שְׁבֻזָּאת ה'שְׁתִּיקָה', הוּא מְחַרֵּף אֶת חֲבֵרוֹ
בְּיֹתֵר; וְאִז נְכַלְלָת ה'שְׁתִּיקָה', בְּחִינַת נְגָה' -
ב'קִלְפָה', בְּבְחִינַת חֲרָפָה, כְּנ"ל.

אָבֵל כִּשְׁ"עוֹשֵׂה מְאֵהְבָה" - שְׁשׁוֹתֵק
מְאֵהְבָה, מְחַמֵּת שְׁאִינוֹ רוֹצֵה לְבִישׁ
וּלְחַרֵּף אֶת חֲבֵרוֹ - אִזִּי בְּחִינַת נְגָה' נְכַלְלָת
ב'קִדְשָׁה'.

וְעַל־כֵּן עֲלֵיהֶם הַפְּתוּב אוֹמֵר: "וְאֶהְיֶה
כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ" - זֶהוּ
בְּחִינַת "שְׁלֵהֲבַת־יָה" הַנ"ל, שְׁעַל־יָדֵי־זֶה
נְכַלְלָת נְגָה', ב'קִדְשָׁה' - בְּבְחִינַת 'חֲשֵׁמ"ל',
כְּנ"ל.

י.ד.

(לקוטי הלכות, ברכות הרואה וברכות פְּרִשְׁתִּיּוֹת ה, יא)

'אֲזוּר־הַחֲמָה' שֶׁהוּא עֵצֶם הָאֲזוּר, זֶה
בְּחִינַת זְכוּרֵן עוֹלָם־הַבָּא,
בְּחִינַת (מְלָאכֵי ג, ט): "וְזָרְחָה לְכֶם יְרֵאֵי שְׁמִי
שְׁמֵשׁ צְדָקָה" וְכוּ', שְׁנֹאֵמַר עַל 'חֵיִי עוֹלָם־
הַבָּא'. וְכִמּוֹ שְׁפְתוּב (שׁוֹפְטִים ה, לא): "כֵּן יֵאבְדוּ

כָּל אִיבֵיךָ ה', וְאוֹהֲבֵיךָ כָּצִאת הַשָּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ."

טו.

(טיח-טרפייקדש החדש ח"א תקפב)

דִּרְבּוּ שֶׁל רַבִּי מְרֻדְכֵי הַמַּגִּיד מִטְשַׁעֲרֵנָא בִּיל זַצ"ל, כְּשֶׁהָיָה נוֹסֵעַ וּבָא לְאִיזוֹ עִיר, הָיָה נִכְנָס תַּחֲלָה לְמַרְכָּז הָעִירָה וּמִתְעַכֵּב שָׁם וְכוּ'. וְהֵנָּה הָעִיר בְּרַסְלָב הִיְתָה אַחַת מֵעִירוֹת הַמַּגִּידוֹת שֶׁל רַבִּי מְרֻדְכֵי, וְהָיָה מַגִּיעַ לְשָׁם אַחַת בְּשָׁנָה וְכוּ'.

פַּעַם כְּשֶׁהִגִּיעַ שָׁם, עָמַד בְּנ"ל עִם הָעֲגֻלָּה בְּמַרְכָּז הָעִירָה, וּבִתּוֹךְ דְּבוּרָיו אָמַר אַז: אָמְרוּ חַז"ל (שַׁבַּת פּוּחַ: יוֹמָא כַּג. גְּטִין לֹד): "הַנְּעֻלְבִים וְאֵינָם עוֹלְבִים, שׁוֹמְעִים חֲרַפְתָּם וְאֵינָם מְשִׁיבִים - עֲלִיהֶם הַכֶּתוּב אוֹמֵר (שׁוֹפְטִים ה', ל"א): 'וְאוֹהֲבֵיךָ כָּצִאת הַשָּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ'."

וְשֶׁאֵל: "מָה אַעֲשֶׂה? אוֹתִי אֵין אִישׁ מְבַזָּה! הִיכָן שְׂאֵנִי הוֹלֵךְ וּבָא, נוֹהֲגִים בִּי כְּבוֹד! אִיךָ אֶזְכֶּה גַם אֲנֹכִי לְהִיזוֹת מִן "הַנְּעֻלְבִים וְהַשׁוֹמְעִים חֲרַפְתָּם" וְכוּ', שְׁעֲלִיהֶם נֹאמַר: "וְאוֹהֲבֵיךָ וְכוּ' - כְּשֶׁאִישׁ אֵינְנוּ מְבַזָּה אוֹתִי? - אֶלָּא שֵׁישׁ לְקִנּוּת חֶלֶק בְּאֲנָשִׁים כָּאלוֹ אֲשֶׁר אוֹתָם כֵּן מְבַזִּים, וְהֵם שׁוֹתְקִים עַל בְּזִיוָנָם!"

כָּאֵן בְּעִיר דֶּר אַחַד (וְהַזְכִּיר אֶת שְׁמוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל) שֶׁכֵּלֶם מְבִישִׁים אוֹתוֹ מְאֹד, חָפֵץ אֲנִי לְקִנּוּת בּוֹ חֶלֶק לְעֶצְמִי! - וּבְמָה אוֹכֵל לְעִשׂוֹת בּוֹ קִנְיָן? - הִבִּיאוּ לִי סֵפֶר שֶׁהוּא חֶבֶר!"

[וְוַאס זָאל אִיךָ טָאן? מִיר פֿאַרשַׁעמט קִינְעֵר נִישְׁט! - אוֹוֹאוּ אִיךָ קוּם, גֶּעבֶטט מְעַן מִיר אָפּ כְּבוֹד! - וְוִי קֶען אִיךָ זֵיין פֿון דִּי "וְאוֹהֲבֵיךָ", אַז קִינְעֵר פֿאַרשַׁעמט מִיךָ נִישְׁט? - דֶּאָרף מְעַן זִיךְ אֵינְקוֹיפֿן אֵין דִּי מְעַנְטשֿן וְוַאס זֵי אֵיז מְעַן יֵא מְבַזָּה!

דָא אֵיז דָא אֵינְעֵר (עַר הָאט דַּעֲרַמַּאנְט רַבִּי נְחוּסִים נְאֻמְעֵן) וְוַאס יַעֲדֵעַר אֵיז אֵים מְבַזָּה שְׁטאַרַק, וְוִיל אִיךָ זִיךְ אֵינְקוֹיפֿן אֵין אֵים! - מִיט וְוַאס? - בְּרַעַנְגט מִיר זֵינְעֵם אַ סֵפֶר!].

וְתַכְּף רָץ ר' שְׁלֹמֹה רְאוּבֵן זְלַאטְע'ס, וְהִבִּיאוּ לוֹ אֶת הַסֵּפֶר 'לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת', וְשָׂמַח בּוֹ רַבִּי מְרֻדְכֵי מְאֹד, וּמָסַר לוֹ סֵךְ רַבָּל אַחַד שֶׁהָיָה סְכוּם רַב, פִּי עֶשְׂרִים וַיּוֹתֵר לְעֶרְךָ הַסֵּפֶר.

וְאָמַר הַצַּדִּיק רַבִּי מְרֻדְכֵי: "בְּזֹאת קוֹנֶה אֲנִי לְעֶצְמִי חֶלֶק, בִּיהוּדִי זֶה שְׁמִבְזִים אוֹתוֹ!" [אֵין דָאס. קוֹיף אִיךָ זִיךְ אֵיין אֵין דַּעַם אֵינְד'ן וְוַאס אֵים פֿאַרשַׁעמט מְעַן].

שבת שירה' אצל רבנו ז"ל

לְטַשְׁעֵהֲרִין וְלִטְרַהוּוִיצֵע' פֵּעַם־אַחַת בְּחֶרֶף,
וַיֵּשֶׁב שָׁם עַל הַשְּׁלֹש־סַעֲדוֹת, וְאָמַר שְׁתֵּי
פְּעָמִים תּוֹרָה - הֵינּוּ: בְּשַׁבַּת־שִׁירָה, וְעוֹד
אַיִזָּה שַׁבָּת. וְגַם בְּקוֹץ הָיָה נוֹסֵעַ לְשָׁם, אָבֵל
לֹא אָמַר תּוֹרָה רַק פֵּעַם־אַחַת בְּטַשְׁעֵהֲרִין,
בְּשַׁבַּת־נַחְמוּ.

כָּלֵל הַדְּבָר: שָׂאֵלוּ שְׁשָׁה פְּעָמִים הַנֵּ"ל,
הֵינּוּ: שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּבֵיתוֹ,
וְשְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּדֶרֶךְ - הָיָה אוֹמֵר תּוֹרָה
בְּקַבִּיעוֹת. וְחוּץ מִזֶּה לֹא הָיָה לוֹ שׁוּם קַבִּיעוֹת
לְאֲמִירַת תּוֹרָה - כִּי לֹא הָיָה יוֹשֵׁב עִמָּנוּ עַל
הַסַּעֲדָה־שְׁלִישִׁית כָּלֵל, רַק בְּאֵלוֹ הַשַּׁבָּתִים
הַנֵּ"ל וְכוּ'.

ב.

(שיח־שׁוֹרְפֵי־קֹדֶשׁ ח"א רלח)

פֵּעַם־אַחַת סֵפֶר רַבְּנּוּ ז"ל מֵעֵנִין עוֹלָם
הַתְּהוֹ, וְאָז אָמַר עֵצָה לָזֶה:
שִׁישְׁבַע בְּנִקִּיטַת חֶפֶץ כָּשֶׁר: "שְׁכַל יְמֵי חַיֵּי
לֹא יַעֲבֹר עָלָיו אֶחָד מִשְׁלֹשָׁה זְמָנִים הַקְּבוּעִים
לְהִיּוֹת אֲצֵלוֹ.

הֵינּוּ: עַל 'רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה, וְעַל 'שְׁבוּעוֹת,
וְעַל 'שַׁבַּת־חֲנֻכָּה"! - כִּי אִזּוֹ הָיָה זְמַן
קַהֲלָה לְכָל.

וְהַשְּׁנִי זְמָנִים אַחֲרֵים ('שְׁבוּעוֹת' וְשַׁבַּת־חֲנֻכָּה) -
הָיָה הַחַיּוּב רַק עַל 'אוֹתָם שְׂאִינָם
רְחוּקִים מִמְּקוֹמוֹ כָּל־כָּף.

וְהַרְחוּקִים' - הָיָה לָהֶם זְמָנִים אַחֲרֵים,
הֵינּוּ: 'שַׁבַּת שִׁירָה, וְשַׁבַּת־
נַחְמוּ. כִּי אִזּוֹ הָיָה רַבְּנּוּ ז"ל נוֹסֵעַ אֵלֵיהֶם.

מִפְתַּח הַתּוֹרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת מִסֵּפֶר־הַקְּדוֹשׁ
לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן שְׁנֵאֲמָרוּ בְּשַׁבַּת שִׁירָה'

[א] ח"א ט - "תְּהִמַּת יְכַסִּימוּ" - שַׁבַּת
שִׁירָה תַקַּס"ג (חַיִּי־מוֹהַר"ן ג; נט).

[ב] ח"א לח - "מִרְכַּבַּת פְּרַעָה" - שַׁבַּת
שִׁירָה תַקַּס"ב (חַיִּי־מוֹהַר"ן נט).

[ג] ח"א סב - "וַיִּסַּב אֲלֵקִים" - שַׁבַּת שִׁירָה
תַקַּס"ה (חַיִּי־מוֹהַר"ן כה; נט).

[ד] ח"ב עא - "הַבָּלִים נָפְלוּ לִי בַנְּעָמִים" -
שַׁבַּת שִׁירָה (חַיִּי־מוֹהַר"ן מז; נט).

- עֲנִינֵי 'שַׁבַּת שִׁירָה' אֲצֵל רַבְּנּוּ ז"ל -

א.

(חַיִּי־מוֹהַר"ן קכו)

הַרַבְּנּוּ הָיָה: לְהִיּוֹת אֲצֵלוֹ עַל 'רֵאשִׁי־
הַשָּׁנָה' וְעַל 'שַׁבַּת־חֲנֻכָּה'
וְעַל 'חֲגֵה־שְׁבוּעוֹת'. וּבְאֵלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה זְמָנִים
הֵינּוּ אֲצֵלוֹ תָמִיד, מִיּוֹם שֶׁקָּבַע דִּירְתוֹ פֹּה
בְּרַסְלָב.

וְהָיָה מִצְוָה וּמִזְהִיר: לְהִיּוֹת אֲצֵלוֹ בְּאֵלוֹ
הַשְּׁלֹשָׁה זְמָנִים. וְהָיָה תָמִיד אוֹמֵר
תּוֹרָה נִפְלְאָה בְּאֲרִיכוֹת גְּדוֹלָה בְּאֵלוֹ הַזְּמָנִים
וְכוּ'. אֵךְ בִּיּוֹתֵר וַיּוֹתֵר הַזְּהִיר: לְהִיּוֹת אֲצֵלוֹ
עַל 'רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה' וְכוּ'.

וְעוֹד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה, אָמַר תּוֹרָה
בְּקַבִּיעוֹת. הֵינּוּ: שְׁהָיָה נוֹסֵעַ

ג.

(תיי-מוהר"ח"ב קנה)

פִּידוּעַ: הָיָה נְהוּג לְהִתְקַבֵּץ אֶצֶל רַבְנּוּ ז"ל
שָׁשָׁה פְּעָמִים בַּשָּׁנָה.

שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה - הָיוּ נוֹסְעִים אֶל רַבְנּוּ
אֲלוֹי בְּזִמְנִים הַקְּבוּעִים, דְּהֵינּוּ:
לְרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה, וְשַׁבַּת-חֲנֻכָּה, וְשַׁבּוּעוֹת.

וְשָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה - הָיָה רַבְנּוּ ז"ל
לְאֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ, דְּהֵינּוּ: בְּשַׁבַּת-
שִׁירָה, הָיָה נוֹסֵעַ לְמַעַדְוֵי-יְבֻקָּע' אוֹ
לְטַשְׁעֵה־רִיף וְלְטַרְהוּיֻצֵּע', וְכֵן בְּשַׁבַּת-
נַחְמוּ, וְעוֹד שַׁבַּת אַחַת בַּחוּרְף (שֵׁי-אוֹמְרִים
שֶׁהֵיטָה זֹאת, 'שַׁבַּת שְׁקָלִים', שֶׁהֵיטָה נוֹסֵעַ אֶז לְטַעֲפֻלִּיק).

ד.

(תיי-מוהר"ן כה)

בַּחוּרְף בַּשָּׁנָה תַּקְס"ה, נָסַע רַבְנּוּ ז"ל
לְמַעַדְוֵי-עֵדִיּוּקָע' עַל 'שַׁבַּת-
שִׁירָה', לֹאמַר שֶׁם תּוֹרָה בְּמִנְהַגּוֹ.

בְּאוֹתָהּ הָעֵת - הֵיטָה 'בְּתוֹ חֵיה' שֶׁהֵיטָה
אֶז בְּקַהֲלָה קְדוּשָׁה הַנִּי"ל,
חוֹלָה עַל הָעֵינַיִם, שֶׁגָּדַל לָהּ עַל הָעֵינַיִם מַה
שֶׁקוֹרִין בִּילְמָא [יַבְלַת], וְכַמְעַט שֶׁנִּסְמִית
בְּעֵינֶיהָ.

וּכְשָׁבָא רַבְנּוּ ז"ל לְמַעַדְוֵי-עֵדִיּוּקָע - נוֹדַע
לוֹ, וְאָמַר אֶז הַתּוֹרָה: "וַיִּסַּב
אֱלֹקִים" הַנְּדַפְּסָת בְּלִקוּטֵי א' בְּסִימָן ס"ב,
שֶׁמוּבָא שָׁם מֵאֹמַר ה'זֶה-הַקְּדוּשָׁה": "עַל־מִתָּא
שֶׁפִּירְתָּא דְלִית לָהּ עֵינִין!" - וְנִתְרַפְּאָה עַל-
יְדֵיָּזָה!

וּכְשָׁבָא לְבֵיתוֹ, סִפֵּר לְפָנַי זֹאת הַמַּעֲשֵׂה
בְּעֵצְמוֹ! - וְהַבְנֵתִי מִתְּנוּעוֹתָיו
הַקְּדוּשׁוֹת: שֶׁהָיָה אֶצְלוֹ דְּבַר גָּדוֹל וְנִפְלָא עֲנִין
זֶה, שֶׁהִמְשִׁיךְ לָהּ רַפּוּאָה, עַל-יְדֵי דְּבּוּר
מִתּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה וְכוּ'.

ה.

(תיי-מוהר"ן מז)

הַתּוֹרָה הַנְּדַפְּסָת בְּלִקוּטֵי-תַנְיָנָא בְּסִימָן
ע"א, הַמִּתְחַלֶּת: "דַּע שֵׁישׁ מַחִין
שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל" - נֶאֱמָרָה בְּלִיל שַׁבַּת-
שִׁירָה, לְעֲנִין הַשִּׁיחָה שֶׁהֵיטָה בַּשָּׁעַת
הַסְּעָדָה - לְעֲנִין ה'מַחְלֶקֶת הַגְּדוּלָּה' שֶׁהֵיטָה אֶז
בֵּין הַמְּפָרְסָמִים אוֹדוֹת הַמַּעוֹת שֶׁל אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל וְכוּ' וְכוּ'.

וּבְעֲנִין זֶה הָיוּ מְשִׁיחִים וּמְדַבְּרִים עִמּוֹ
הַרְבֵּה כַּמְעַט בְּכָל הַסְּעָדָה שֶׁל
'לִיל שַׁבַּת-קְדָּשׁ' הַנִּי"ל.

אַחֲרֵי-כֵן פָּתַח פִּיו וְאָמַר כָּל הַתּוֹרָה
הַנּוֹרְאָה הַנִּי"ל: "שֵׁישׁ מַחִין שֶׁל
אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וַיֵּשׁ מַחִין שֶׁל חוּץ-לְאֶרֶץ,
וְשַׁעֲקַר הַמַּחְלֶקֶת אֵין שִׁיךְ רַק בַּחוּץ-לְאֶרֶץ"
וְכוּ'.

ו.

(תיי-מוהר"ן נט)

מֵאֹמַר "תְּהִמַּת יְכַסִּימוּ" סִימָן ט' - נֶאֱמַר
בְּשַׁבַּת-שִׁירָה' תַּקְס"ג.

מֵאֹמַר "מִרְכַּבַּת פְּרַעָה" סִימָן ל"ח' -
נֶאֱמַר בְּשַׁבַּת-שִׁירָה' תַּקְס"ב.

מֵאֹמַר "וַיִּסַּב" סִימָן ס"ב' - נֶאֱמַר
בְּשַׁבַּת-שִׁירָה' תַּקְס"ה.

סִימָן ע"א' "הַבָּלִים נִפְלוּ לִי בְּנַעֲיָמִים"
- 'שַׁבַּת-שִׁירָה'.

ז.

(תיי-מוהר"ן סט)

הַשִּׁיחָה הַנְּדַפְּסָת בְּסוֹף סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת'
(שִׁיחוֹת-הַר"ן נח) הַמִּתְחַלֶּת: "יֵשׁ דְּבַר
שְׁפוּרָח בְּמַחְשָׁבָה" - זֹאת הַשִּׁיחָה שֶׁמַּעֲתִי
מִמֶּנּוּ עַל הַעֲגָלָה קָדָם שֶׁאָמַר הַתּוֹרָה שֶׁל:

"דיו לעבד להיות פרבו, בחינת דיו על הספר", בלקוטי א' בסימן קצ"ב.

ומעשה שהיה כך היה: שנסעתי עמו על העגלה ללוחותו, **פשנסע** לטשעהרין על 'שבת-שירה', ואז בדרך אמר: שפרח לפניו באותו הרגע איזה דבר, ואמר אז ענין הנ"ל.

ואז דבר עמי הרבה, וחזק אותי, ונחם אותי אז הרבה בדברים ערבים ונעימים, והשיב את נפשי מאד, ואמר לי: "הלא הכל יתבטלו לפני הנחת-רוח שיהיה לה, וכי זה מלאכה לעשות טובה להאדם בעולם-הבא לבד, אלא שגם בעולם-הזה יהיה טוב לו!"

עד שמרבויה ההתקרבות שקרב אותי אז, והתגלות האהבה בדברים מתוקים שדבר עמי - נתעוררו אצלי דמעות לבבות מחמת שמחה.

ת.

(חיי-מוהר"ן סנו)

נמצא למעלה בתחלת עניני 'שבת-שירה' אצל רבנו ז"ל.

ט.

(חיי-מוהר"ן סכז)

פעם-אחד נסע ל'מעדוועדיווקע', ונתעבב בדרך ולא הגיע על 'שבת', והכרח לשבות בכפר 'האלאווקיוקא' סמוך ל'מעדוועדיווקע'.

כי הסוסים נתיגעו, ולא היו יכולים לילך. ונתאחר, עד שבא סמוך ל'הדלקת-גרות' ממש, לכפר הנ"ל.

ואחר-כך כשבא לביתו לכאן, ספר לפנינו כל המעשה הזאת באריכות גדול.

ואמר: שבעת שהלכו הסוסים סמוך לערב, והוא היה רוצה שירוצו במהירות גדול, אבל הם לא רצו לילך.

ואמר: שהיה דומה כמו שפורחין בחלום, שנדמה להאדם שצריך לברח, ואי-אפשר לו לברח בשום אופן, כך היה לו אז, והיה לו צער גדול מאד, שלא יבא לידי 'חלול שבת' חסוֹשֶׁלום.

ונדמה לו בשעת נסיעתו: "כמו שמוליכין את האדם לגיהנם!" - שאז בודאי ה'פחד' גדול עד אי-סוף, בן ממש 'פחד' זה היה עליו מחשש 'חלול שבת' חסוֹשֶׁלום וכו'.

והמעשה הזאת היתה בחרף קדם 'שבת שירה'. ויש בזה ספור שלם -

כי עבוב של רבנו ז"ל לא היה דבר ריק, בפרט בעת שנסע על 'שבת-שירה', וכבר היו אנשיו מקבצים שם מפמה עירות, והוא היה צריך לומר תורתו הקדוש והנוראה מאד, ולעשות ולתקן מה שהיה עושה ומתקן בתורתו הקדושה ועסקו עם אנשיו.

ואמר: שבכל עת הקבוץ שהוא צריך לומר תורה לפני אנשיו - אזי ממש הרעש והפחד שיש על כלל-ישראל בערב-יום-כפור' לעת ערב בעת שהולכין לבית-הכנסת, ממש פחד ורעש זה נופל עליו באותו השבת או יום-טוב שהוא צריך לומר תורה ברבים.

ואחר הרעש הגדול הזה שכבר היה מוכן לבוא על 'שבת-שירה', בדרך מפמה שנים, ופתאום נתעבב, ושבת בכפר הוא ואנשיו שנסעו עמו, ועוד קצת אנשים שכבר באו לקראתו, בלם הכרחו לשבת בכפר הנ"ל.

וְלֹא הָיָה לָהֶם מָה לֵאכֹל וְלִשְׁתּוֹת, וְהִכְרַחוּ לֵאכֹל 'חֶלֶה שֶׁל דָּגָן, וְלִקְדַּשׁ עַל ה'חֶלֶה'. כִּי לֹא הָיָה שָׁם 'כּוֹס' לִקְדַּשׁ עַל ה'יַיִן-שָׂרָף, וְאִפְלוּ 'סַפִּיחַ' וְשׁוּם 'כְּלִי-אֲבִילָה' לֹא הָיוּ לָהֶם. וְהוּא ז"ל סִפֵּר אַחֲרֵכֶּךָ כָּל סֵדֵר הַשַּׁבָּת שֶׁהָיָה שָׁם בְּאֲרֵיכוֹת.

אַחַר שַׁבַּת נָסַע לְמַעְדוֹוְעֵדִיוֹקַע, וּבַיּוֹם-שְׁנֵי הָיָה 'חֲמִשָּׁה-עָשָׂר-בְּשַׁבָּט', וְעָשׂוּ 'סַעֲדָה', וַיֵּשֶׁב אִזּוֹ עִם אֲנָשָׁיו, וְאָמַר אִזּוֹ הַתּוֹרָה שֶׁהָיָה צָרִיךְ לֵאמֹר לְפָנֵיהֶם וְכוּ'.

וְנִזְרָאָה מְאֹד, בְּכָל עֵינָן בְּפָנֵי-עַצְמוֹ, הֵן בְּה'נְסִיעָה, הֵן בְּה'כְּבוֹד' וְכוּ' פִּנ"ל.

יא.

(חיי-מוהר"ן קנא; ימי-מוהרנ"ת ח"א יז)

בְּאוֹתוֹ הַחֲרָף (שְׁנַת תַּקס"ז), **בְּעַת שֶׁהָיָה ב'טַשְׁעֵהֲרִיךְ' עַל 'שַׁבַּת-שִׂירָה',** וְאַחֲרֵכֶּךָ בְּקִרְיַמִּינְטְשָׁאק - 'כְּדַרְכּוֹ בְּכָל שָׁנָה' - אִזּוֹ נוֹלַד נִכְדּוֹ רַבִּי יִשְׂרָאֵל ז"ל, בֶּן בֵּיתוֹ הַצְּדִיקָת מֵרַת שָׂרָה. וְלִדְתוֹ הָיְתָה, קֹדֶם שֶׁנָּסַע רַבְּנוֹ ז"ל הַנְּסִיעָה הַזֵּה, וְכוּ' וְכוּ'.

יב.

(עלים-לתרופה, אור ליום ו בשלח תקצ"ט)

הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְשִׁמְחַ ב'שַׁבַּת-שִׂירָה' הַבְּאֲעֵלֵינוּ-לְטוֹבָה. לְהַרְגִּישׁ 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם' וּ'קַרְיַעַת יַם-סוּף' מִחֻדָּשׁ.

לְקַיֵּם בְּאֵמַת בְּכָל יוֹם 'זְכוּרֹן יְצִיאַת-מִצְרַיִם' בְּלֵב, וְלִרְאוֹת בְּכָל יוֹם כְּאִלוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם, וְעוֹבֵר עַל הַיָּם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (הַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח): "בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חָיֵב אָדָם לִרְאוֹת אֶת-עַצְמוֹ כְּאִלוֹ הוּא" וְכוּ'.

וְכִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל מְעַט עַל יְשׁוּעַת-הַשֵּׁם - רוֹאֵה נְסִיִּים נִפְלְאִים בְּעֵמֶק הַגְּלוּת, יוֹתֵר מ'קַרְיַעַת יַם-סוּף', כְּמִבְּאֵר בְּכַמָּה סְפָרִים. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (יומא סט): "הֵן הֵן גְּבוּרֹתָיו הֵן הֵן גּוֹרְאוֹתָיו" וְכוּ'. וּבְזֶה יְכוּלִים לְהַחֲיוֹת אֶת-עַצְמוֹ בְּכָל-עַת "כִּי לֹא יִטַּשׁ ה'" וְכוּ' (תהלים צד, יד).

יג.

(עלים-לתרופה, ב בשלח תר"ב)

ו'שַׁבַּת-שִׂירָה' מִמְשַׁמֵּשׁ לְבוֹא. הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְהַרְגִּישׁ מִחֻדָּשׁ: "מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ עָנּוּ שִׂירָה בְּשִׁמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם".

י.

(חיי-מוהר"ן קנח)

אַחַר שַׁבָּא מ'לְעַמְבַּעֲרָג, לֹא נָסַע עוֹד עַל ה'אוֹקְרֵינְע' לֵאמֹר תּוֹרָה כְּדַרְכּוֹ מִקֶּדֶם, מִחֲמַת הַחוּלָאֵת.

וּפְעַם-אַחַת הָיָה מְסַפֵּר ב'שַׁבַּת-שִׂירָה': מַעֲנִין שְׁבִימִים הַקּוֹדֵמִין הָיָה נוֹסַע עַל הַמְּדִינָה בְּעֵתִים הַלְלוֹ, וְהָיָה אוֹמֵר שָׁם תּוֹרָה נִפְלְאָה וְכוּ'.

וְהָיָה מְסַפֵּר כְּמַתְּנֵעֵנֵע, וְאָמַר: שֶׁשֶּׁהָיָה יוֹשֵׁב עַל הַעֲגָלָה, הָיָה עֵינָן מִיְחָד. וְכִשְׁהָיָה בָּא לְעִיר שֶׁנָּסַע לָשָׁם, וַיֵּצְאוּ לְקַרְאוֹתוֹ, וְעָשׂוּ לוֹ כְּבוֹד, הָיָה נֶעֱשֶׂה עֵינָן אַחֵר.

כְּשֶׁנִּכְנַס אֶל הָעִיר, הָיָה עֵינָן אַחֵר. כְּשֶׁאָמַר תּוֹרָה שָׁם, הָיָה עֵינָן אַחֵר.

אַחֲרֵכֶּךָ כְּשֶׁקִּבֵּל מְעוֹת, הָיָה עֵינָן אַחֵר. וְהִשָּׁב כִּיּוֹצֵא בְּזֶה כְּמָה עֵינֵינִים, שֶׁבְּכָל-פְּעַם הָיָה עֵינָן אַחֵר. וְהַמּוֹבָן מְדַבְּרִיו: שֶׁהָיָה לוֹ בְּעֵינָן ה'נְסִיעָה', עֲבוּדָה מִיְחָדָת נִפְלְאָה

לקוטי תפלות

פרשת בשלח

מפתח התפלות

[א] "וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בִּקְרַר לְאִיתָנוּ", "דָּא בְּקָר דְּאַבְרָהָם"; "קָשִׁין מְזוֹנוֹתֵינוּ בְּקָרִיעַת יַם־סוּף". [ב-ג] "וַיֵּאֱמִינוּ בַּה' וּבַמָּשָׁה עֲבָדוּ". [ד] "אֲזַ יִשִּׁיר מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵאמֹר". [ה] "כָּל הַמַּחְלָה אֲשֶׁר שִׁמְתִי בַּמִּצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ, כִּי אֲנִי ה' רַפְּאֵךְ". [ו-ז] "לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם", "אֲכִילַת הַמָּן". [ח] "דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ". [ט] "לֶחֶם מִשְׁנֵה". [י-יא-יב-יג] "וְלֹא הֶעֱדִיף הַמַּרְבֵּה, וְהַמְמַעִיט לֹא הֶחְסִיר, אִישׁ לְפִי אָכַל וְלֶקְטוּ"; "שָׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ - בְּשָׁטוֹתָא". [יד-טו-טז] "אֲכָלְהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבַּת הַיּוֹם לֵאמֹר". [יז] "אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי". [יח-יט] "מִלְחָמָה לֵאמֹר בְּעַמְלָק מִדֹר דָּר".

רבונו של עולם, אתה ידעת, כי קשין
מזונותינו בקריעת ים-סוף, אבל
גדול אתה ורב כח, ובכחך הגדול
ובחסדיך הרבים, גם קריעת ים-סוף קל
לפניך, כי מי יאמר לך מה תעשה, ואין
דבר נמנע ממך.

על-בין רחם עלינו בזכות אבינו
הראשון אברהם איש החסד,
ועשה למען אהבתו, ותן לנו פרנסותינו

א] לקוטי-תפלות ח"א עה

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רי, 'משא ומתן באמונה')

"וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בִּקְרַר לְאִיתָנוּ" (שמות יד, כז)

"דָּא בְּקָר דְּאַבְרָהָם" (זהר תרומה קע:)

"קָשִׁין מְזוֹנוֹתֵינוּ בְּקָרִיעַת יַם־סוּף" (פסחים קיח:).

ותרחם עלי ותזמין לי פרנסתי ברוח,
ותתן לי כל צרכי וכל צרכי
אנשי ביתי קדם שאצטרך להם, בלי
גיעה וטרח ועמל כלל.

בְּהִרְחֹבָה גְדוֹלָה, בְּלִי יִגְיעָה וְטֶרַח וּבְלִי שׁוּם טְרָדָא כָּלֵל.

וּנְזֻכָּה לְהֶאֱמִין בָּךְ וּבְצַדִּיקֶיךָ-הָאֱמִתִּים, בְּאֲמוּנָה-שְׁלֵמָה.

וְאֵל תִּצְרִיכֵנִי לֹא לִיְדֵי מִתְּנַת בְּשָׁר-וּדָם, וְלֹא לִיְדֵי הַלּוֹאֲתָם, בְּאִפְן שְׂאֻזְכָּה לְשֹׁמֵר מִצְוֹתֶיךָ, וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, וְלַעֲסֹק בְּתוֹרָתְךָ תָּמִיד כָּל יְמֵי חַיֵּי, אֲנִי וְזַרְעִי וְזַרְע זַרְעֵי, וְכָל זֶרַע עִמָּךְ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

וְתִהְיֶה הָאֲמוּנָה זָכָה וְנִכּוֹנָה צָחָה וְנִקְיָה, בְּלִי שׁוּם פְּגָם וּבְלִי שׁוּם בְּלָבוּל בְּעוֹלָם חֵס וְשְׁלוֹם-כָּלֵל.

וַיִּקְרָא בִּי מִקְרָא שְׁכַתּוּב: "הַשְּׁלַךְ עַל יְהוָה יִהְיֶה יִהְבֶּךָ וְהוּא יִכְלַכְלֶךָ, לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק. עֵינַי כָּל אֶלְיָךְ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ. פּוֹתַח אֶת יָדְךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן."

וּנְזֻכָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, שְׁתַּהַיֶּה אֲמוּנָתְנוּ חֲזָקָה כָּל-כָּף, כְּאֵילוֹ אֲנִי רוֹאִין בְּעֵינֵינוּ אֱלֹהוֹתְךָ וְהַשְׁגַּחְתָּךְ וּכְבוֹדְךָ אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָעוֹלָם.

אָבִי אָב הִרְחֵמְךָ, פְּרַנְסֵנִי וְכִלְכְּלֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לְבַד, לֹא כִמְעָשִׂי וּכְרַע מַעֲלָלִי, רַק כְּחֶסֶדְךָ עֲשֵׂה עִמִּי, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "נוֹתֵן לָחֵם לְכָל בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ."

וְנִהְיֶה דְבָקִים בָּךְ תָּמִיד, בְּאֲמַת וּבִתְמִימוֹת, וּבִדְעָה נִכּוֹנָה וּמִישְׁבַּת, בְּלִי שׁוּם תַּעֲרֻבַת פְּסֻלַת כָּלֵל.

כִּי "אַתָּה הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ אֶת גְּדֻלָּתְךָ וְאֶת יָדְךָ הַחֲזָקָה, אֲשֶׁר מִי אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֵׂה כִמְעָשֶׂיךָ וּכְגְבוּרוֹתֶיךָ". וְגִלִּיתָ אֱלֹהוֹתְךָ וּמְלֻכוֹתֶיךָ עָלֵינוּ.

וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי וְאֵל תִּטְשֵׁנִי. עֲזָרְנִי כִּי עֲלִיךָ נִשְׁעַנְתִּי. "אֵל תַּעֲזֹבֵנִי יְהוָה אֱלֹהֵי, אֵל תִּרְחַק מִמֶּנִּי. חוֹשָׁה לְעֲזָרְתִּי אֲדַנִּי תִשׁוּעַתִּי."

כִּי הוֹצֵאתָנוּ מִמִּצְרַיִם, וּפְדִיתָנוּ מִתַּקְּךָ גְלוּתָם, "מִתּוֹךְ כּוֹר הַבְּרָזֵל, מֵעַמְּקֵי הַקְּלָפוֹת, וְהוֹצֵאתָ אוֹתָנוּ מִנּוּ"ן שְׁעָרֵי טוֹמְאָה, וְהַכְּנִסְתָּ אוֹתָנוּ בְּנוּ"ן שְׁעָרֵי קִדְשָׁה.

וְעַשִׂיתָ נְסִים וְנִפְלְאוֹת בְּמִצְרַיִם, וְעַל יָם-סוּף, וְשִׁבְרַתְּ וְהַכְּנַעַתָּ כָּל אֱלִילֵי מִצְרַיִם, וְשִׁדְדַתְּ הַמַּעֲרָכוֹת, וְשִׁנִּיתָ הַטָּבַע, וְעַקַּרְתָּ וּבִטַּלְתָּ כָּל מִינֵי כַפִּירוֹת, וְכָל מִינֵי אֲמוּנוֹת-כְּזָבוֹת שֶׁל פְּרַעַה וּמִצְרַיִם, שְׁרָצוּ שִׁישְׁתַּקְּעוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בֵּינֵיהֶם חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, שִׁיתְּגַבְּרוּ עַל יִשְׂרָאֵל חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, בְּמִינֵי כַפִּירוֹת וְאֲמוּנוֹת-כְּזָבוֹת שֶׁלָּהֶם, אֲשֶׁר זֶה הָיָה תַקְּךָ גְלוּתָם.

⊙ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א ז ⊙
 (על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א ז, ז'אֵלָה הַמְשַׁפְּטִים - אֲמוּנָה)
 "וַיֵּאֱמִינוּ בָּהּ" וּבַמִּשָּׁה עַבְדוֹ" (שְׁמוֹת יד, לא)

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּרְחַם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְתִטַּע אֲמוּנָתְךָ בְּלִבֵּנוּ,

וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לֹא עֲזַבְתָּ אוֹתָנוּ
 בֵּינֵיהֶם, וּמִהֲרַתְּ לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ
 מִתּוֹכָם, וְהִכְנַעְתָּ וְשַׁבַּרְתָּ וְעַקַּרְתָּ כָּל מִינֵי
 כְּפִירוֹת שְׁלָהֶם, עַל-יַדֵּי הַנְּסִים וְהַמוֹפְתִים
 הַגְּדוֹלִים וְהַנּוֹרְאִים שֶׁעָשִׂיתָ בָּהֶם, וּגְלִיתָ
 אֶל־הוֹתֶךָ וְאֶדְנוּתֶךָ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם.

וּמֵאִזְ נִדְבְּקוּ יִשְׂרָאֵל בְּךָ לְעוֹלָם,
 וְהֶאֱמִינוּ בִּיהוָה וּבַמֶּשֶׁה עַבְדּוֹ.

כֵּן בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, תִּזְכְּנוּ לְהֶאֱמִין בְּךָ
 וּבְצַדִּיקֶיךָ-הָאֱמִתִּים, תְּמִיד,
 בְּאֱמוּנָה-שְׁלֵמָה וְחֻזְקָה וּנְכוּנָה.

וְתִזְכֹּר אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאֵם
 מִתַּקְּףָה גְלוּתָם, אֲשֶׁר גָּלִיתָ אוֹתָנוּ
 זֶה כַּמָּה שָׁנִים, וְתִמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגַאֲלָנוּ,
 וּנְזַכֶּה לְשׁוּב לְאַרְצֵנוּ, וְתִבִּיא לָנוּ אֶת
 מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהֲרָה.

וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׁכָתוּב: "וְהָיָה צְדָק אֲזוֹר
 מִתְנַיִו, וְהֶאֱמוּנָה אֲזוֹר חֲלָצִיו.
 אֶמֶת מֵאַרְץ תִּצְמַח, וְצְדָק מִשָּׁמַיִם
 נִשְׁקָף". וְקִיָּם לָנוּ מִקְרָא שְׁכָתוּב: "תְּבוֹאֵי
 תְּשׁוּרֵי מְרֹאֵשׁ אֱמָנָה", בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ
 אָמֵן.

⊗ [ג] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א קיג ⊗

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א קכג,
 'הַעֲקֵר לְקִשְׁר עֲצָמוֹ לְהַצְדִּיק')

"וַיֶּאֱמִינוּ בַּה' וּבַמֶּשֶׁה עַבְדּוֹ" (שְׁמוֹת יד, לא)

תְּמִימִים. רַחֵם עָלַי, וּזְכְּנֵי לְתַמִּימוֹת
 בְּאֶמֶת, וְאַזְכֶּה לְקִשְׁר אֶת-עֲצָמֵי בְּאֶמֶת
 וּבְתַמִּים, לְצַדִּיקִים וּכְשָׁרִים וְתַמִּימִים
 אֱמִתִּים שְׁבַדוֹר, אֲשֶׁר זָכוּ לְשִׁמְשׁ
 צַדִּיקִים-אֱמִתִּים, וּלְקַבֵּל מֵהֶם דֶּרֶךְ הָאֶמֶת
 וְהַיֶּשֶׁר.

וְאַזְכֶּה לְסַלֵּק וּלְבַעַר וּלְבַטֵּל כָּל חֲכָמָתִי
 וְשִׁכְלִי וְדַעְתִּי נִגְדָם, כְּאֵלוֹ אֵין
 לִי שׁוּם שִׁכְל כְּלָל, רַק לְקִיָּם כָּל הַיּוֹצֵא
 מִפִּיהֶם, וְעַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמְרוּ כִּי הוּא זֶה,
 וְלֹא אֶסוּר יָמִין וּשְׂמָאל.

רַחֵם עָלַי בְּעַל הַרְחָמִים, וְהַצִּילָנוּ מִכָּל
 מִינֵי בַלְבוּלִים, וּמִכָּל מִינֵי חֲכָמוֹת
 שֶׁל הָעוֹלָם שְׂאִינָם אֱמִתִּים, רַחֵם עָלֵינוּ
 וְהַצִּילָנוּ מֵהֶם, אֵל יִשְׁעוּ אֵל דְּרַכִּיהֶם לְבִי.

וְלֹא אֶסוּר מֵאֲמַרֵי-פִיהֶם שֶׁל הַצְּדִיקִים
 הַקְּדוּשִׁים אֱמִתִּים, הַמְּנַהֲלִים
 אוֹתָנוּ בְּרַחֲמִים בְּאֶמֶת וּבְתַמִּימוֹת, עַל-פִּי
 דְּרַכֵּי הַתּוֹרָה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִפִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ
 עַל-יּוֹ-הַשְּׁלוֹם. שְׁמַרְנוּ וְהַצִּילָנוּ, מִכָּל מִינֵי
 כְּפִירוֹת וּבַלְבוּלֵי-אֱמוּנָה הַבְּאִים מִחֲכָמוֹת
 הָאֵלֶּה.

רַחֵם עָלַי לְבַל אֶטְעָה בְּעֲצָמֵי בְּשׁוּם
 חֲכָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַמְּבַלְבְּלִין
 הַרְבֵּה, רַק אֲזַכֶּה לְקִיָּם בְּאֶמֶת וּבְתַמִּימוֹת
 כְּכֹל הַיּוֹצֵא מִפִּי רַבּוֹתֵינוּ הָאֱמִתִּים,
 וּלְבַטֵּל דַּעְתִּי וְשִׁכְלִי נִגְדָם לְגַמְרֵי, כְּאֵלוֹ
 אֵין לִי שׁוּם שִׁכְל כְּלָל, כְּאֲשֶׁר הוּא בְּאֶמֶת.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, הַתְּמִים
 בְּמַעֲשָׂיו, הַתֵּם וּמִתְמָם עִם

☪ [ד] לקוטי-תפלות ח"א סד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סד, 'בא אל פרעה')

"אז ישיר משה ובני ישראל את

השירה הזאת לה" (שמות טו, א)

וּזְבַנּוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וּשְׁלַח לָנוּ צְדִיקִים אֲמִתִּים הַמְּפַלְגִים בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, שִׁיְהִיו בְּבַחֲיַנַת מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם, שִׁיְהִיָּה לָהֶם כַּח לְהַפְנִס בְּאֵלוֹ הַחֲקִירוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִחֲלָל-הַפְּנוּי, וּלְשַׁבְּרָם וּלְבַטְּלָם וּלְעַקְרָם וּלְכַלּוֹתָם לְגַמְרִי, וּלְהוֹצִיא מִשָּׁם כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ לָשָׁם בְּעוֹנוֹתֵיהֶם.

וַיְהִיָּה לוֹ כַח, לְעוֹרֵר וּלְגַלּוֹת הַנִּגּוֹן וְהַשִּׁיר הָעֲלִיּוֹן וְהַמְּבַחֵר עַל כָּל הַשִּׁירִים וְהַנִּגּוֹנִים שְׁבַעוּלָם. וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹצִיא לְשָׁלוֹם, כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ בְּטַעוֹתֵיהֶם וּמְבוֹכוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִחֲלָל-הַפְּנוּי, כִּי אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ גְּדֹל הַרְחֲמָנוּת שְׁעָלֵיהֶם.

וְזַבְּנוּ לְשִׁיר וּלְרִנָּן וּלְנִגּוֹן לְפָנֶיךָ שִׁירִים וְנִגּוֹנִים קְדוּשִׁים, לְנַצַּח בְּשִׁירִים וְנִגּוֹנִים הַנִּמְשָׁכִין מֵאֲמוֹנַתְךָ הַקְּדוּשָׁה.

אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם כַּח לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וּלְבַטֵּל מִן הַלֵּב כָּל מִיּוֹנֵי עַקְמִימִיּוֹת וּכְפִירוֹת וּמְבוֹכוֹת שְׁבַלֵּב, וְכָל מִיּוֹנֵי בְּלִבּוֹל-הַדַּעַת, וּלְעוֹרֵר וּלְהַמְשִׁיךְ הַלֵּב בְּאַמֶּת אֵלֶיךָ וּלְתוֹרַתְךָ וּלְעִבּוּדְךָ הָאֲמִתִּיית. "עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכִנּוֹר אֶעִירָה שָׁחַר".

וְתִשְׁפִּיעַ וְתִמְשִׁיךְ וְתִגְּלֶה לָנוּ, שִׁירִים וְזַמִּירוֹת וְנִגּוֹנִים קְדוּשִׁים הַנִּמְשָׁכִין מִ"רֹאשׁ אֲמֹנָה", מִהַנִּגּוֹן וְהַשִּׁיר

הָעֲלִיּוֹן שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם, אֲשֶׁר כָּל הַשִּׁירוֹת וְהַנִּגּוֹנִים שְׁבַעוּלָם נִמְשָׁכִין מִמֶּנּוּ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְאֲמוּנָה-שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת, וַיִּקְיָם בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַתּוֹב: "תְּבוֹאֵי תְּשׁוּרֵי מִרֹאשׁ אֲמֹנָה".

☪ [ה] לקוטי-תפלות ח"ב א ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממשלה')

"וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ, וְהִישִׁיר בְּעֵינָיו תִּנְעֲשֶׂה, וְהִאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו, וְשִׁמְרַתָּ כָּל חֻקָּיו, כָּל הַמִּחְלָה אֲשֶׁר שִׁמַּתִּי בְּמִצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ, כִּי אֲנִי ה' רַפְּאֵךְ" (שמות טו, כו)

אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ. תִּכְיֶן לְבִי תִקְשִׁיב אֲזַנְךָ. עֲזַרְנוּ מְלֹא רַחֲמִים, יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁתַּהַיֶּה תְּפִלָּתָנוּ שְׁגוּרָה בְּפִינוּ תָמִיד. וַיִּקְיָם מִקְרָא שְׁכַתּוֹב: "בּוֹרָא נִיב שְׁפָתַיִם, שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וּלְקְרוֹב, אָמַר יְהוָה וּרְפָאתֵינוּ".

וְנִזְכָּה בְּכַח תְּפִלוֹתֵינוּ, לְהַכְנִיעַ, וּלְהַשְׁפִּיל, וּלְשַׁבֵּר, וּלְבַטֵּל - כָּל הָרְפוּאוֹת הַטְּבָעִיִּים שֶׁל הָרוּפְאִים. וְיִתְגַּלֶּה הָאַמֶּת בְּעוֹלָם - שְׂאִין שׁוֹם רוּפֵא בְּעוֹלָם יוֹדֵעַ כָּלֵל לְרְפָאוֹת שׁוֹם חוֹלָאֵת.

רַק כָּל הָרְפוּאוֹת בְּלִזְ, הֵן רַק עַל-יְדֵי דְבַר יְהוָה לְבַד, עַל-יְדֵי תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת וְתַחֲנוּנִים שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעַלְי-הַתְּפִלָּה, הַמְּתַפְּלָלִים עַל יִשְׂרָאֵל, וּמְרַצִּין

וּמְפִי־סִין אוֹתָךְ, וּמִמְשִׁיכִין רְפוּאוֹת
בְּעוֹלָם.

כִּי כָל הַעֲשָׂבִים וְהַסְּמִים שֶׁל הַרְפוּאוֹת,
וְכָל הַפּוֹכְכִים וּמְזוֹלוֹת הַמְּמַנִּים
עֲלֵיהֶם, כָּלֵם מְקַבְּלִים כַּחַם מֵהַמְּלֹאכִים
אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם, וְאֵלּוּ הַמְּלֹאכִים מְקַבְּלִים
כַּחַם מֵהַמְּלֹאכִים הַגְּבוּהִים עֲלֵיהֶם, וְכֹלֵם
מְקַבְּלִים וְלוּוִין זֶה מְזַה וְזֶה מְזַה, עַד
לְמַעְלָה לְמַעְלָה.

עַד שְׁכֹלֵם מְקַבְּלִים כַּחַם מֵהַמְּלוֹה
הַגְּדוֹל, שֶׁהוּא הַבַּעַל-תְּפִלָּה שְׁזוֹכָה
לְדַבֵּר יְהוָה שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה
מִרֹאשׁ וְעַד סוּף, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "בְּדַבֵּר
יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ, וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאִים".

עַל-כֵּן אֵי-אֶפְשֶׁר לְהַמְשִׁיךְ שׁוֹם רְפוּאָה
בְּעוֹלָם, כִּי-אִם עַל-יְדֵי תְּפִלָּה
וְתַחֲנוּנִים לְבַד. וְתַזְכְּנוּ לְדַעַת זֹאת בְּאַמְת־
גְּמוּרָה וּבְאַמוּנָה-שְׁלֵמָה. וּבְרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים
נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ וּלְקַבֵּל כָּל הַרְפוּאוֹת, לָנוּ
וּלְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי דְבַר יְהוָה שֶׁל
הַתְּפִלָּה לְבַד.

וְתִרְפְּאֵנוּ בְּרַחֲמֵיךְ רְפוּאָה-שְׁלֵמָה
בְּגוּף וּנְפֶשׁ, לְכָל רַמ"ח
אַבְרִינוּ וְשֵׁס"ה גִּידֵינוּ, כִּי אַתָּה לְבַד יֹדְעַת
אֵת כָּל מַכְאוּבֵינוּ, וְאֵת מַחְלוֹתֵינוּ הַגְּלִיּוֹת
לָנוּ וְהַנְּסֻתוֹת מֵאַתָּנוּ.

אָנָּה יְהוָה, רְפְּאֵנוּ יְהוָה וְנִרְפָּא,
הוֹשִׁיעֵנוּ וְנוֹשְׁעָה כִּי תִהְלֹתֵינוּ
אַתָּה, וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל
תַּחֲלוּאֵינוּ וּלְכָל מַכְאוּבֵינוּ וּלְכָל מַכּוֹתֵינוּ.

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלֵינוּ גּוֹאֵל חֲזָק, וְתִגְאָלֵנוּ
מִהֲרָה מִשְׁלַשׁ עֲבוֹדוֹת רְעוֹת,
שֶׁהֵן: עֲבוּדָה-זָרָה, וּגְלוּי-עֲרִיוֹת,
וּשְׁפִיכוֹת-דָּמִים.

חֲנֻנֵי יְהוָה, רְאֵה עָנְיִי מִשְׁנֹאֵי, מְרוּמָמִי
מִשְׁעָרֵי מוֹת". גְּאֲלֵנִי מִשַּׁחַת,
פְּדֵנִי מִמּוֹת, הוֹצִיאֵנִי מִבֵּית עֲבָדִים, פְּדֵנִי
מִשְׁלַשׁ עֲבוֹדוֹת הַלָּלוּ, הַצִּילֵנִי מִפְּגַם-
אַמוּנָה, וּמִפְּגַם-הַבְּרִית, וּמִבְּזוּי-אַנְשֵׁים.

וְנִזְכָּה עַל-יְדֵי תְּקוּן שְׁלַשׁ מִדּוֹת אֱלֹהֵינוּ,
לְתְּפִלָּה בְּשִׁלְמוֹת. וְתַעֲזְרֵנוּ
לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּתֵנוּ לְפָנֶיךָ כְּרֹאוּי בְּתַכְלִית
הַשְׁלֵמוֹת, עַד שְׁנִזְכָּה עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה,
לְהַמְשִׁיךְ רְפוּאָה-שְׁלֵמָה, לָנוּ וּלְזַרְעֵנוּ
וּלְכָל עַמְּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל (וּבְפֶרֶט לְפִלוֹנֵי בֶן
פִּלוֹנִי), כִּי אֵל מֶלֶךְ רּוֹפֵא נֹאמָן וְרַחֲמָן
אַתָּה.

וְנִזְכָּה לְקַבֵּל מֵאַתָּה רְפוּאָה-שְׁלֵמָה,
בְּעֵת צְמִיחַת הַמַּחֲלָה, בְּעֵת
שֶׁהַחֹלֵאֵת סָתוּם וְטָמוּן בְּקַרְבָּנוּ וְאִין
יּוֹדְעִים מִמֶּנּוּ כֹּל, כִּי אַתָּה לְבַד יּוֹדֵעַ כָּל
הַתְּעַלּוּמוֹת שֶׁבְּקַרְבָּנוּ.

רַחֲמֵינוּ עָלֵינוּ בְּרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים, וְתִקְדִים
רְפוּאָה לְמַכָּה, וְתִרְפְּאֵנוּ קֶדֶם
צְמִיחַת הַמַּחֲלָה, בְּעֵת שֶׁמִּתְחִיל אֵיזָה
מַחוּשׁ לְהַתְּגַדֵּל וּלְצַמַּח מִמֶּנּוּ מָה שִׁיִּצְמַח
חֲלִילָה.

אַתָּה בְּרַחֲמֵיךְ לְבַד תִּרְפְּאֵנוּ מִכָּל זֶה, כִּי
אִין אָנוּ יּוֹדְעִים שׁוֹם עֲצָה
וְתַחֲבוּלָה וְשׁוֹם רְפוּאָה לְשׁוֹם מַחֲלָה
וּמַכָּה וּכְאֵב, הֵן בְּעֵת שֶׁנִּסְתַּרְהָ הַמַּחֲלָה,

אֲשֶׁר שִׁמְתִי בַּמִּצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ, כִּי
אֲנִי יְהוָה רַפְּאֵךְ.”

❁ [ו] לקוטי-תפלות ח"א כט ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כט,
'האי גברא דאזל בעי אתתא')

”הנני ממטיר לכם לחם מן השמים”
(שמות טז, ד)

”ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה,
עד באם אל ארץ נושבת” (שמות טז, לה)

וְרַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי, וְתֵן לִי פְרִנְסָתִי
מִן־הַשָּׁמַיִם קֹדֶם שְׁאֲצַטְרֹךְ לָהּ.
וְתֵתֵן לִי וּלְבֵיתִי ”לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד לְלַבֵּשׁ,
לֶאֱכֹל לְשִׁבְעָה וּלְמַכְסָה עֲתִיק”.

וְתִזְמִין לִי פְרִנְסָתִי, בְּלִי שׁוּם טְרָחָא
וַיְגִיעָה כָּלֵל, בְּכַבּוּד וְלֹא בְּבִזּוּי,
בְּהִתַּר וְלֹא בְּאִסּוּר, בְּנִחַת וְלֹא בְּצַעַר,
מִתַּחַת יָדְךָ הִרְחַבָּה וְהַמְּלֵאָהּ, וְאֵל
תְּצַרִיכֵנִי לֹא לִיָּדֵי מִתַּנַּת בְּשֶׁר־וֹדֵם וְלֹא
לִיָּדֵי הַלּוֹאֲתָם.

וּבְשֵׁם שְׁנַתָּה מְזוּן וּפְרִנְסָה לְעַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה,
וְהוֹרַדְתָּ לָהֶם אֶת הַמֶּן מִן־הַשָּׁמַיִם,
וְשִׁמְלַתָּם לֹא בְּלִתָּה מֵעֲלִיָּהֶם, כֵּן תִּרְחַם
עָלֵינוּ, וְתִפְתַּח לָנוּ אֶת אוֹצְרֶךָ הַטּוֹב מִן־
הַשָּׁמַיִם, וְתִזְמִין לָנוּ פְרִנְסוֹתֵינוּ בְּנִקְל בְּלִי
שׁוּם טְרָח, בְּרוּחַ גְּדוּל.

וְתִצְוֶה אוֹתָנוּ תְּמִיד, מִכָּל מִיָּנִי דְאֲגוֹת
פְּרִנְסָה, וְתִשְׁפִּיעַ לָנוּ שְׂכָל וְדַעַת
מֵאֲתָךְ לְבִטָּח בְּךָ תְּמִיד. וְאֲתָה תְּכַלְכְּלֵנִי

הֵן בְּעֵת שְׁכַבְר נִתְגַּלָּה חֲלִילָה, בְּכָלֶם אֵין
לָנוּ שׁוּם תְּקוּנָה עַל שׁוּם רְפוּאָה שְׁבַעוּלָם
בְּדַרְךְ־הַטָּבַע.

כִּי אָנוּ יוֹדְעִים וּמְאֲמִינִים בְּאֲמוּנָה־
שְׁלֵמָה, שְׁאֵין מוֹעִילִים כָּלֵל שׁוּם
רְפוּאוֹת שֶׁל כָּל הַדְּאֲקָטוּרִים, הֵן רוֹפְאֵי
אֵלִיל ”כָּלֶם תַּהוּ”, ”הֵמָּה מֵהֶבֶל יָחַד”,
”לֹא יוֹעִילוּ וְלֹא יִצְלוּ כִּי תַהוּ הֵמָּה”.

כִּי־אִם עָלֶיךָ לְבַד אָנוּ נִשְׁעָנִים,
וְלְרְפוּאוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם
וּמִיִּחְלִים, כִּי אֲתָה רוֹפֵא נְאֻמָּן, רוֹפֵא
אֲמֵת, רוֹפֵא חָנּוּם, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.

וְתַעֲזֹר וְתוֹשִׁיעַ וְתִגַּן עָלֵינוּ וְתִרְחִיקֵנוּ
מִרוֹפְאִים וְדְאֲקָטוּרִים תְּמִיד,
וְתִכְנִיעַ וְתַפִּיל וְתִשְׁפִּיל כָּל הַדְּאֲקָטוּרִים
עִם כָּל הַרְפוּאוֹת שְׁלָהֶם.

כִּי אֲתָה יוֹדַעְתָּ, אֲשֶׁר הֵם מְזִיקִים הָעוֹלָם
מְאֹד מְאֹד, וְהוֹרְגִים נַפְשׁוֹת רַבּוֹת
בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה בְּשׁוּגַג וּבְמִזִּיד.

הַצִּילֵנִי מֵהֶם אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם, שְׁמַרְנוּ
מֵהֶם, אוֹתָנוּ, וְאֵת זְרַעֲנוּ, וְאֵת
זְרַע זְרַעֲנוּ, וְאֵת כָּל זְרַע עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל,
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

וּבְנוּ לְקַבֵּל כָּל הַרְפוּאוֹת שְׁבַעוּלָם עַל־
יָדֵי תַפְלָה לְבַד, וְתִתְגַּלָּה הָאֲמֵת
בְּעוֹלָם, שְׁאֵין שׁוּם רְפוּאוֹת בְּעוֹלָם כִּי־אִם
עַל־יָדֵי תַפְלָה לְבַד.

וְנִזְכָּה לְקַיָּם מִקְרָא שְׁכַתוּב: ”וַיֹּאמֶר
אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ, וְהִישָׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה, וְהִאֲזַנְתָּ
לְמִצְוֹתָיו, וְשִׁמְרַתָּ כָּל חֻקָּיו, כָּל הַמְּחַלָּה

מִן־הַשָּׁמַיִם, אוֹתִי, וְאֶת בֵּיתִי, וְאֶת זְרַעִי,
וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לִי.

וְתִשְׁפִיעַ לִי כָּל מַחְסוֹרֵי קֶדֶם שְׂאֲצֹטְרֶךָ
לָהֶם, בְּאִפְּן שְׂאוּכַל לְעֶסֶק
בְּתוֹרֶתְךָ וְעִבּוֹדֶתְךָ תָּמִיד בְּאֵמֶת בְּכָל לֵב
וּנְפֶשׁ, וְלֹא יִבֹּא עָלַי שׁוֹם בְּלִבּוֹל בְּעוֹלָם
מִטְרֵדַת הַפְּרִנָּסָה כָּלֵל.

כִּי אֲנִי מִשְׁלִיךְ יְהִי עָלֶיךָ לְבַד, וְאַתָּה
תְּכַלְכְּלֵנִי, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "הַשֶּׁלֶךְ עַל
יְהוָה יְהִיבָה, וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ."

⊗ [ז] לקוטי תפלות ח"א נו ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נו, ז'ביום הבפורים)
"הַנְּנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם"
(שמות טז, ד)

"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת הַמֶּן אַרְבַּעִים שָׁנָה,
עַד בָּאָם אֶל אֶרֶץ נוֹשְׁבַת" (שמות טז, לה)

וְתִתֶּן לָנוּ פְּרִנָּסָה טוֹבָה מִן־הַשָּׁמַיִם.
וְכֹשֶׁם שֶׁכָּל־כֶּלֶת אֶת עֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל
בְּמִדְבָּר אַרְבַּעִים שָׁנָה, וְנָתַתָּ לָהֶם מֶן
לֶאֱכֹל, וְכָל דְּבָר לֹא חָסְרוּ, כִּי הִסְפַּקְתָּ
לָהֶם כָּל צָרָכָם. כֵּן תַּחֲמַל עָלֵינוּ בְּחִסְדֶּיךָ,
וְתִשְׁפִיעַ לָנוּ פְּרִנָּסָה טוֹבָה מִן־הַשָּׁמַיִם,
וְתִתֶּן לָנוּ כָּל מַחְסוֹרֵינוּ, בְּלִי שׁוֹם יִגִיעָה
וְטִרְחָא וְטִרְדָּא כָּלֵל.

בְּאִפְּן שְׂנוֹזְכָה לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, וְלִשְׁמֹר
חֻקֶיךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ, וְלַעֲסֹק בְּתוֹרֶתְךָ
תָּמִיד יוֹמָם וְלַיְלָה, בְּלִי שׁוֹם בְּטוֹל כָּלֵל.
כִּי כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ הֶבֶל, וַיְמִינוּ כְּצֵל עוֹבֵר,
וְאִם לֹא עֲכָשׂוּ אִימָתִי.

⊗ [ח] לקוטי תפלות ח"א קו ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ערב,
'היום אם בקלו תשמעו')

"וַיֵּצֵא הָעָם וּלְקָטוֹ דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ" (שמות טז, ד)

"בֹּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נִבְרָכָה לְפָנַי
יְהוָה עֲשֵׂנוּ. כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ
וְאֲנַחְנוּ עִם מְרַעִיתוֹ וְצֹאֵן יָדוֹ, הַיּוֹם אִם
בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ."

מִלֵּא רַחֲמִים, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, הַמְּחַדֵּשׁ
בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית, אֲשֶׁר בְּתִבּוּנָתְךָ אַתָּה מְשַׁנֶּה
עֵתִים וּמַחְלִיף אֶת הַזְּמַנִּים.

עֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי בִישׁוּעָתְךָ הַגְּדוֹלָה
וְהַנִּפְלְאָה, שְׂאֲזַכֶּה לְחַדֵּשׁ אֶת־
עֲצָמַי בְּכָל יוֹם, בְּתוֹסֶפֶת קִדְשָׁה וְטְהָרָה
בְּאֵמֶת, שְׂאֲזַכֶּה בְּכָל יוֹם לְהִתְחִיל מִחְדָּשׁ
בְּעִבּוֹדֶתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, כְּאִלוֹ נוֹלָדְתִּי הַיּוֹם.

וְלֹא אֶחְשַׁב מִיּוֹם לְחִבְרוֹ כָּלֵל, וְלֹא
יִוָּכְלוּ לְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתִּי כָּלֵל מִיּוֹם
לְחִבְרוֹ, הֵן מִהָעֵבֶר, הֵן מִהָעֵתִיד. וְלֹא
יִכְבִּידוּ עָלַי אֶת הָעִבּוּדָה, עַל־יְדֵי הַיָּמִים
הַבָּאִים וְהַשְּׁעָה הָעֵתִידָה.

וְלֹא אֶסְתַּכַּל וְלֹא אֶחְשַׁב בְּדַעְתִּי, כִּי אִם
אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְאוֹתָהּ הַשְּׁעָה וְהַרְגַע
שְׂאֲנִי עוֹמֵד בָּהּ אַז, בְּאִפְּן שְׂאוּכַל לְעֶסֶק
בְּעִבּוֹדֶתְךָ בְּאֵמֶת בְּתַמִּימוֹת, בְּלִי שׁוֹם
בְּלִבּוֹלִים וּפְחָדִים וּכְבִדוֹת וְעֲצָלוֹת.

רַק אֲזַדְרֹז בְּעִבּוֹדֶתְךָ בְּכָל יוֹם מִחְדָּשׁ,
וְלֹא אֲשִׁים לְנֶגֶד עֵינַי, כִּי אִם אוֹתוֹ
הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה וְהַרְגַע לְבַד, לְמַעַן אֶתְחַזַּק
עַל־יְדֵי־זֶה בְּעִבּוֹדֶתְךָ בְּאֵמֶת, וְלֹא יִהְיֶה

כָּבֵד עָלַי שׁוּם דְּבַר עֲבוּדָה שֶׁהוּא רְצוּנְךָ
בְּאַמֶּת, כִּי עַל יוֹם אֶחָד יְכוּלִין לְסַבֵּל כָּל
הָעֲבוּדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם.

וְכֵן לֹא אֲבַלְבֵל אֶת דַּעְתִּי בְּפִרְנִסְתִּי
וְהֶצְטַרְכוֹתֵי הַמְרַבִּים מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ
כָּלֵל, רַק אֲבִטַח בִּיהוָה בְּאַמֶּת, אֲשֶׁר הוּא
מִשְׁפִּיעַ לָנוּ כָּל הֶצְטַרְכוּתֵנוּ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

וְאַתְּ הָיָה רִגִיל לֹמַר בְּכָל-עֵת: "בְּרוּךְ
אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמֵס לָנוּ, הָאֵל
יִשׁוּעָתֵנוּ סֵלָה". וְתַצִּילֵנוּ מִמַּחֲסְרֵי-אַמְנָה
הַדּוֹאֲגִים וְחוֹשְׁבִים: "מָה יֵאָכְלוּ
לְמַחֵר"! וְ"מַה יִּכְנֹן יְבוֹא הֶצְטַרְכוּתָם
הַמְרַבָּה לְמַחֵר!

רַק אֲבִטַח בְּשֵׁם יְהוָה, וְאֲשַׁעַן בְּאַלְהֵי.
"הָאֱלֹהִים הָרוּעָה אוֹתִי מֵעוֹדֵי",
הוּא יִשְׁפִיעַ לִי כָּל טוֹב "דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ".

הַמְּלִךְ הַטוֹב וְהַמְטִיב לְכָל בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם, הוּא הַטִּיב, הוּא מְטִיב,
הוּא יֵיטִיב לָנוּ, וַיִּפְרִנְסֵנוּ וַיַּכְלִיכֵנוּ תָמִיד
בְּכָל יוֹם וּבְכָל-עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּאֵין מַחֲסַר
דְּבַר, "וְגַם עַד זְקֵנָה וְשִׁיבָה אֱלֹהִים אֵל
יַעֲזֹבֵנוּ" וְאֵל יִטְשֵׁנוּ עַד עוֹלָם.

מִלֵּא רַחֲמִים, חֲמַל עָלַי, וְזַכְּנֵי לְבַא
לְכָל זֶה, לְבַל תִּבְלַבֵּל אוֹתִי
הַמַּחֲשֶׁבֶה כָּלֵל מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ בְּשׁוּם דְּבַר
שֶׁבְּעוֹלָם.

בְּאַפֵּן שְׂאֲזֹפָה לְכַנֵּס בְּקִדְשְׁתֶּךָ,
וְלִהְתַּקְרַב אֵלָיךָ בְּאַמֶּת,
וְלִהְתַּחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם לְטוֹבָה, וְלִהְיוֹסִיף בְּכָל
יוֹם וּבְכָל-עֵת וּבְכָל שָׁעָה תּוֹסְפוֹת קִדְשָׁה
וְטָהָרָה וִירְאָת יְהוָה וְעֲבוּדָתוֹ בְּאַמֶּת.

וְלֹא אֲטַעֵה אֶת-עַצְמִי, וְלֹא אֲדַחֵה אֶת
הָעֲבוּדָה מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ כָּלֵל, רַק
אֲחֻשֵׁב בְּכָל יוֹם: "כָּאֵלוּ אֵינִן לִי בְּעוֹלָמִי,
כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה לְבַד!"

וְאֲשַׁתְּדֵּל וְאֲתַאֲמֵץ בְּכָל עֵז בְּכָל יוֹם,
לְצִאת חוֹבַת הַיּוֹם, בְּיוֹמוֹ
דִּיקָא, כָּכֵל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדֵי לַעֲשׂוֹת בְּכַחֵי
בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה דִּיקָא, וְלֹא
אֶפְטַר אֶת-עַצְמִי מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ כָּלֵל, לְמַעַן
לֹא אֲבוֹשׁ וְלֹא אֶכְלֵם לְעוֹלָם וָעֶד.

"וַיְהִי־יָדְבָרֵי אֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי
יְהוָה, קָרַבִּים אֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
יוֹמָם וְלַיְלָה, לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט עֲבָדוֹ,
וּמִשְׁפָּט עֲמּוֹ יִשְׂרָאֵל, דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ.
לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ, כִּי יְהוָה הוּא
הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד."

⊗ [ט] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א נח ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נח, 'תַּלְתַּת נִפְקִין מַחֲד')
"וְהָיָה בְּיוֹם הַשִּׁשִּׁי וְגו', וְהָיָה מִשְׁנָה
עַל אֲשֶׁר יִלְקָטוּ יוֹם יוֹם" (שְׁמוֹת טז, ה)
"וְהָיָה בְּיוֹם הַשִּׁשִּׁי, לְקָטוּ לֶחֶם מִשְׁנָה"
(שְׁמוֹת טז, כב)

וּבְכֵן תִּזְכְּנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, לְחַדֵּשׁ
חֲדוֹשֵׁינֶךָ דְּאוֹרֵייתָא בְּשַׁבַּת עַל חַד
תְּרִין, חֲדוֹשֵׁינֶךָ אֲמַתִּיִּים דְּקִדְשָׁה, חֲדוֹשֵׁינֶךָ
שִׁיחֵינִי לְנַחַת וְלִרְצוֹן לְפָנֶיךָ.

וְנִזְכָּה לְהַשְׁפִּיעַ "לֶחֶם מִשְׁנָה" בְּיוֹם
הַשַּׁבַּת, שֶׁהוּא "מִשְׁנָה תוֹרָה".
וְתִזְכְּנוּ לְשַׁפַּע כְּפוּלָה, לְהַמְשִׁיךְ שַׁפַּע

כפולה' "משנה-תורה", ביום השבת-קדש. ועל-ידי קדשת שבת, יהיה נמשך השפע לכל העולמות.

ותמשיך חן וחסד והוד והדר ותפארת, על כל פשרי-הדור האמתיים, ותתן להם חן וחסד ורחמים בעיניך ובעיני כל רואם, ותרפאם מפל תחלואיהם ומפל מכאוביהם, ויהיו מכבדים בעיני הבריות.

ובל אחד ואחד לפי פשרותו, כן יקבל לפי והדר ויתגדל בעיני הבריות. ועל-ידי-זה יהיה נעשה אצלם כלי וציון לקבל בתוכם "משנה תורה", חדושין-דאורייתא, לחדש בשבת חדושי-תורה בכפלים.

ותשביענו מטובה, ותזכנו לטעם טעם קדשת שבת המחיה את כל העולמות, כאמור: "טועמיה חיים זכו".

⊙ [י] לקוטי-תפלות ח"א כג ⊙

(על-פי לקוטי-מזרח"ן ח"א כג, 'צוית צדק')

"ולא העדיף המרבה, והממעיט לא החסיר,

איש לפי אכלו לקטו" (שמות טז, יח)

"שטו העם ולקטו" (במדבר יא, ח)

"בשטותא" (והר בשלח סב:)

ביגיעות גדולות ובטרחות עצומות חס-ושלום.

רק תשפיע עלי ברחמיך, ותטע ותקבע בלבי, אמונה ובטחון שלם באמת, ואהיה בוטח ביהוה לבד.

ואדע ואאמין באמת, "כי לא ממוצא וממערב וממדבר הרים, "כי לא בכחו יגבר איש, ואין יכלת כלל בכחי ועצם-ידי לעשות חיל ועשירות כלל, רק הכל מאתך לבד, "והעשר והכבוד מלפניך, ואתה מושל בכל".

ואאמין באמת ובאמונה-שלמה, שאתה יכל להזמין לי פרנסתי בשלמות בסבה קלה, בלי שום יגיעות וטרחות וטרדות כלל, ולא אבלבל את מחשבתי בשביל טרדת הפרנסה כלל, רק אזכה להיות חזק במדת האמונה והבטחון בך יתברך תמיד.

"אדני שמעה בקולי, תהינה אזניך קשבות לקול תחנוני". שתעלה ותקים אותי, להיות חזק ואמיץ, לעמד על מעמד האמונה והבטחון, להאמין בך באמת ובאמונה-שלמה.

עד שאזכה לשבר תאות-ממון לגמרי, ולא אטריד את דעתי כלל בפרנסתי, ולא אסמך על שום סבה ועל שום עסק כלל, רק אשים בטחוני עליך, ואסמך ואתחזק בבטחון בהשם-יתברך לבד.

ואתה תרחם עלי, ותשפיע עלי בטובה, הגדול, שפע טובה וברכה, ממקור ושרש ההשפעות שבקדשה.

ותצילני ברחמיך הרבים, שלא אהיה נבהל להון, ולא אטריד את דעתי לרדף אחר הפרנסה חס-ושלום,

ותזמין לי פרנסתי קדם שאצטרך לה,
בסבה קלה, בלי שום יגיעה ועצבות כלל.
ואזכה לשפע עשירות דקדשה, להיות
שמח בחלקי תמיד.

ותזמין לי פרנסתי בסבה קלה, בלי
שום הלואה מאחרים כלל,
ותשלח ברכה והצלחה והרוחה בכל
מעשי ידי. ותזכני להיות ממעט בעסק,
רק לעסק בתורה ועבודת יהוה באמת כל
ימי חיי, אני, וזרעי, וזרע זרעי, וכל עמך
בית ישראל, מעתה ועד עולם.

אליה, ומשתוקקים לרוממותך, באמת
ובאמונה-שלמה.

עד שאזכה לחכמה שלמה דקדשה,
לחכמה-תפאה, ולחכמה-עלאה,
עד שאזכה להשיג תמיד השגת-אלהותך,
באמת ובאמונה-שלמה.

☪ [יב] לקוטי-תפלות ח"א סב ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סב, זיטב אלקים)

"ולא העדיף המרבה, והממעיט לא החסיר,

איש לפי אכלו לקטו" (שמות טז, יח)

"שטו העם ולקטו" (במדבר יא, ח)

"בשטותא" (זהר בשלח סב:)

ותזכנו ברחמיך הרבים, לאמונה
ובטחון באמת ובלבב שלם,
ונשליך כל יהבנו וכל מחסורנו עליך
לבד.

ונהיה חזקים במדת-הבטחון בשלמות
תמיד, ולא נתלה שום דבר,
בשום סבה ובשום אמצעי כלל.

רק נדע ונאמין, שהכל בהשגחתך לבד,
הן פרנסה, ובנים, ורפואה, וכל
שאר הדברים שבעולם, בכלם לא
נשתמש ולא נתלה בשום סבה כלל.

ונדע ונאמין ונבטח באמת, שאתה יכל
להזמין לנו פרנסה בשלמות, בלי
שום סבה של המשא-ומתן וכיוצא בזה.
וכן אתה יכל לשלח לנו רפואה-שלמה,
בלי שום עסקי רפואות וסמים, פי אתה

☪ [יא] לקוטי-תפלות ח"א ל ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, מישראל דספינא)

"ולא העדיף המרבה, והממעיט לא החסיר,

איש לפי אכלו לקטו" (שמות טז, יח)

"שטו העם ולקטו" (במדבר יא, ח)

"בשטותא" (זהר בשלח סב:)

והגן בעדי, ושמרני והצילני מתאות-
ממון, שלא יעלה על לבי שום
חמדה ותאוה לממון כלל.

ואזכה להיות "שונא בצע", לשנא את
הממון בתכלית השנאה,
ותצילני מטרת הפרנסה, ומיגיעת
ורדיפת העולם-הזה, ולא אבלבל את
דעתי, ולא אטריד את מחשבתי, בשום
דבר מעסקי העולם-הזה כלל.

רק כל מחשבותי, וחכמתי, ובינתי,
ודעתי, ולבי, ונפשי, וגופי - יהיו
תמיד חבוקים ודבוקים בך, ותאבים

הוא יהוה אלהינו עלת כל העלות וסבת כל הסבות.

ואפלו כשאנו מכרחים לפעמים כפי רצונך הטוב לעסק באיזה סבה בשביל פרנסה וכיוצא, נזכה להאמין בך לבד, ולא לעשות מהסבות עקר חס-ושלום.

ותמחל ותסלח לנו, ולכל עמך ישראל, על כל הפגמים שפגמנו עד הנה באמונתך הקדושה, במה שהיינו תולים הדברים בסבות של דרך-הטבע.

ומעתה תחזק את לבנו, ולבב כל עמך ישראל, וכל באי עולם, שיזכו כלם לידע ולהאמין, כי אתה הוא יהוה האלהים בשמים ובארץ, והכל מתנהג בהשגחתך לבד, וכל הסבות הכל מאתך לבד.

כל הקדשות והניצוצות הנפולין מעמקי הקלפות, לנשאם ולהרימם ולחזר ולהשיבם ולתנם אל מקומם.

☉ [יד] לקוטי-תפלות ח"א נז ☉
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נז,
 'שאלו את רבי יוסי בן קסמא'
 "ויאמר משה, אכלהו היום כי שבת היום לה",
 היום לא תמצאהו בשדה" (שמות טז, כה)

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, שתעזרני ותושיעני ותזכני ל'ענג שבת' בשלמות באמת.

ואזכה לקבל שבתות בקדשה גדולה, ובשמחה וששון וחדוה רבה ועצומה, ולהתענג על יהוה בשבת-קדש בכל מיני ענג, ולהרבות בסעדת שבת בכל מיני מעדנים, בקדשה ובחדוה גדולה.

ולא יהיה אצלי שום קפדא על הוצאות שבתות וימים טובים. "תעריך לפני שלחן נגד צוררי, דשנת בשמן ראשי כוסי ריזה".

ותחנני מאתך ברחמיך הרבים, ותעזרני ותושיעני ותזכני מהרה לאכילה דקדשה, שיהיה אכילתי תמיד בקדשה גדולה בבחינת 'ענג שבת'.

ועל-ידי-זה אזכה ברחמיך, להכניע ולהשפיל ולשבר ולבטל כל השונאים והאויבים, "להשבית אויב ומתנקם". וכל הקמים עלינו לרעה, כלם

☉ [יג] לקוטי-תפלות ח"א קמח ☉
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רפ, 'מי שאריך לדון בדין-תורה')
 "ולא העדיף המרבה, והממעיט לא החסיר,
 איש לפי אכלו לקטו" (שמות טז, יח)
 "שטו העם ולקטו" (במדבר יא, ח)
 "בשטותא" (זהר בשלח סב)

ותתחזקני בהאמונה והבטחון, לידע ולהאמין באמת: "כי לא ככח יגבר איש. פי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים", כי הכל מאתך לבד.

רק רצונך, שנעסק באיזה משא-ומתן בשביל פרנסה, כדי לברר ולהעלות

יכרעו ויפלו, ותפר עצתם ותקלקל
מחשבתם מהרה.

ותזבני, שתהיה אכילתי בקדשה
גדולה תמיד בבחינת 'ענג
שבת', עד שלא יהיה להסטרא-אחרא
שום חלק מאכילתי.

☪ [טו] תפלות-ותחנונים ח"א טז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קכה, 'אכלהו היום')

"ויאמר משה, אכלהו היום פי שבת היום לה',

היום לא תמצאהו בשדה" (שמות טז, כה)

רבנו של עולם, זכנו לקבל קדשת
שבת פראוי, ואזכה לקים מצות
אכילת שלש סעודות בכל שבת ושבת,
ולקיים מצות 'ענג שבת' פראוי, לאכול
ולשתות ולהרבות בתענוגים לכבוד שבת,
כי אתה יודע גדל מעלת יקרת קדשת
אכילת שבת.

ותזבני לקיים בשלמות מה שכתוב
לענין אכילת שבת: "אכלהו
היום פי שבת היום ליהוה, היום לא
תמצאהו בשדה", אשר מזה למדו
רבותינו זכרונם לברכה: "שחיב אדם
לאכול שלש סעודות בשבת, פי תלתא
היום פתיבי".

ותזבני לאכל הסעודות של שבת
בקדשה גדולה. ואכון בכל
סעודה וסעודה: "שאינ אני אוכל עכשו
בשביל תענוגי הגוף, או כמו שאני אוכל
בששת ימי החל".

שאז דרך האדם לאכל שלא לשם
מצוה, כי הם סעודות הרשות, רק
שהוא אוכל למלאת רעבונו, ולפעמים
אוכל בשביל שהוא רעב מאתמול,
ולפעמים בשביל שלא יהיה רעב למחר.

אבל בשבת אזכה לכון בכל סעודה:
שאני אוכל רק בשביל כבוד
היום, בשביל כבוד שבת, שזה בחינת:
"אכלהו היום כי שבת היום ליהוה".

ועל-ידי-זה לא יהיה לימי החל שום
אחיזה ושליטה בקדשת
האכילה של שבת, מאחר שאני אוכל רק
לכבוד שבת, לקיים מצות סעודת שבת,
ולא בשביל שלא אהיה רעב בימי החל.

ואזכה להרבות במאכלים ומשקאות
טובים לכבוד שבת.

ואדע ואאמין באמונה שלמה: כי
אכילת שבת הוא ענין אחר
לגמרי מאכילת ימי החל, ואין
להחיצונים שום אחיזה כלל באכילת
שבת, כי אכילת שבת היא פלה אלהות
פלה קדש, פאשר הודעת לנו על-ידי
חכמיך הקדושים זכרונם לברכה.

ואזכה להמשיך קדשה מקדשת אכילת
שבת, גם על אכילת ימי החל,
וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על
שמאי הזקן: "שהיה אוכל כל ימיו
לכבוד שבת".

ואזכה לאחז גם במדתו של הלל הזקן
שהיה אומר: "ברוך אדני יום

יום", ולא אחשב ולא אדאג מיום לחברו כלל.

ותזכני להרבות באכילת שבת, עד שאזכה על-ידי-זה, לתקן כל פגם חלול שבת שפגמתי מעודי.

☪ [טז] לקוטי-תפלות ח"א קז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רעז, 'צדיק כפתור יפרח')

"ויאמר משה, אכלהו היום כי שבת היום לה,

היום לא תמצאהו בשדה" (שמות טז, כה)

☪ [יז] לקוטי-תפלות ח"א פא ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א עט, 'בטח בה')

"אל יצא איש ממקומו ביום השביעי" (שמות טז, כט)

וזכני ברחמיך הרבים, לקבל שבתות כראוי, מתוך רב שמחה, ומתוך עשר וכבוד, ומתוך מעוט עונות.

באתי להפיל תחנתי לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, מלא רחמים, שתמציא לי ברחמיך מנוחה והשקט, ותזכני בתשובה שלמה לפניך באמת.

ואזכה להרבות באכילת שבת, ולא יהיה אצלי שום קפדא על הוצאות שבת ויום-טוב. רק אתחזק ואתאמץ בכל עז, להרבות בכל מיני מעדנים ומאכלים ומשקאות טובים לכבוד שבת-קדש, ולאכל הרבה בשבת-קדש.

"אל שדי יתן לי רחמים", האומר לעולמו די יאמר לצרותי די. האומר לים "עד פה תבא", הוא יגעור בהיצר-הרע שלי, ובכל הרודפים אותי, שיסתלקו ממני ויתבטלו ממני, ויניחוני לעבדו בקביעות באמת ובלב שלם. בשובה ונחת אושע, "בהשקט ובבטחה תהיה גבורתי".

כמו שהזרת אותנו בתורתך הקדושה, כמו שכתוב: "אכלוהו היום". וכאשר הזהירו אותנו חכמיך הקדושים הרבה: לענג את השבת בכל עז, כי אכילת שבת בלו אלהות, בלו קדש, ועולה למקום אחר לגמרי מאכילת הל.

ולא אלך עוד עמך בקרי ובמקרה חס-ושלום, ולא אהיה פגלגל החוזר חס-ושלום, כמטה המתהפף, פעם פשר ופעם פסול, פעם טהור ופעם טמא, חס-ושלום.

רק אזכה ברחמיך, לעשות תורתך קבע, ולקבע עצמי בקביעות גמור בתוך קדשתך באמת מעתה ועד עולם, ולעשות תשובה שלמה באמת, ולעבד אותך תמיד יומם ולילה, בכל לב ונפש, בשני יצרי באמת.

ואזכה על-ידי אכילת שבת-קדש, לתקן פגם חלול שבת. כי אתה יודע, שקשה מאד לבשר-ודם להיות נזהר ונשמר בשלמות מחלול שבת. רק אתה לבד תשמרני ותצילני מכל מיני חלול שבת שבעולם.

וְתַעֲלֵנִי מֵהָרָה, מִטְמְאָה לְטְהָרָה, מֵחַל לְקֹדֶשׁ, מִשֶּׁשֶׁת יְמֵי הַחַל לְקֹדֶשֶׁת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.

וְתִזְכְּנֵנִי לְקַבֵּל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה, וּבְחֶדְוָה רַבָּה וְעֲצוּמָה, וּבְכָל מִינֵי כְבוֹד וְעֲנֹג שַׁבַּת, וּקְדוּשָׁה וְטְהָרָה גְדוֹלָה, כְּרִצוֹנָךְ הַטּוֹב בְּאַמֶּת.

וְאַזְכֶּה לְהַפְלִיל בְּקֹדֶשֶׁת שַׁבַּת תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד, וְלִהְיוֹת הַקְדוּשָׁה שֶׁל שַׁבַּת לְשֶׁשֶׁת יְמֵי הַחַל.

וְאַזְכֶּה לְתִשׁוּבָה שֶׁל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְלִנְוָח מֵעַתָּה מִכָּל עֲנִינֵי חַל, וְלִהְיוֹת פָּנֵי לְגַמְרֵי מִתְאוֹת עוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלָיו, וְלִקְבַע עֲצָמֵי בְּאַמֶּת בְּתוֹךְ הַקְדוּשָׁה, בְּמִנוּחָה וְהַשְׁקֵט, בְּמִנוּחַת אֶהְבֶּה וּנְדָבָה, מְנוּחַת אֶמֶת וְאַמוּנָה, מְנוּחַת שְׁלוֹהַּ הַשְׁקֵט וּבְטַח, מְנוּחָה שְׁלֵמָה שְׂאֵתָה רוּצָה בָּהּ, וְלֹא יִהְיֶה בְרוּחֵי רַמְיָה כָּלֵל, וְלֹא אֲשׁוּב עוֹד לְכִסְלָה לְעוֹלָם.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲשֵׂה עִמִּי פְּלֵא לְחַיִּים, לְבַל אֶהְיֶה כְּמֵת בְּחַי חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, עֲשֵׂה מָה שֶׁתַּעֲשֶׂה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, בְּאַפֵּן שְׂאֵזְכָּה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת, לְתִשׁוּבָה שֶׁל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.

וְאַזְכֶּה לְקַבַּע עֲצָמֵי עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוּדָה, וְלִהְיוֹת כָּל יְמֵי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּקַבִּיעוֹת גְּדוֹל, וְלִהְפָּלֵל תָּמִיד גַּם בְּשֶׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֵׂה בְּקֹדֶשֶׁת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.

וְאַזְכֶּה עַל-יְדֵי קֹדֶשֶׁת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, לְרִאוֹת שְׁפָלוּתִי בְּאַמֶּת, וְתִזְכְּנֵנִי

לְעֲנוּה אֲמִתִּיית, וְאַהֲיָה שְׁפָל בְּעֵינֵי לְמִטָּה מִמְדַּרְגָּתִי הַשְּׁפָלָה מְאֹד.

וְעַל-כָּל-פָּנִים לֹא אֵצֵא מִמְקוֹמִי, וְלֹא אֲטַעָה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם בְּעֲצָמֵי. וְאַהֲיָה מִכִּיר אֶת מְקוֹמִי הַשְּׁפָל וְנִמְוָךְ מְאֹד, בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ וּמִסְפָּר. וְלֹא יִהְיֶה בְּלִבִּי גְאוּה טְמוּנָה חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְתִצְלִינֵנִי מִגְּאוּת וּגְבָהוּת וּמִגְּסוּת-הַרוּחַ תָּמִיד.

אָבִי שֶׁבְּשָׁמַיִם, זְכֵנִי לְעֵין שֶׁל שַׁבַּת, עַד שְׂאֵזְכָּה לְרִאוֹת שְׁפָלוּתִי בְּאַמֶּת תָּמִיד.

כִּי אֶתָּה יוֹדֵעַ עֲצָם שְׁפָלוּתִי בְּלִי שְׁעוֹר, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן מִבְּלִבְלִים יִדְעֵתִי מִיַּד בְּפָנִיּוֹת וּגְאוּת בְּלִי שְׁעוֹר, וְאֵינִי יוֹדֵעַ שׁוֹם דְּרֹךְ מְדַרְכֵי הָעֲנוּהָ.

יְהוָה אֱלֹהִים, אֶתָּה יֹדֵעַת אֶת לְבָבִי, "אֶתָּה יֹדֵעַת אֶת חֲרָפְתִּי וּבְשִׁפְתֵי וּכְלִמָּתִי נִגְדָּךְ כָּל צוֹרְרֵי". הַחֲזִירְנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת, וְהִצִּילְנִי מִגְּאוּת וּגְבָהוּת וּמְרָמוֹת-רוּחָא.

וְזִכְּנֵנִי לְעֲנוּה אֲמִתִּיית, עַד שְׂאֵזְכָּה לְרִאוֹת שְׁפָלוּתִי, וּגְדִלוֹת וְחֲשִׁיבוֹת יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, וְלִמְסַר נַפְשִׁי עֲבוּרָם תָּמִיד.

מִלֵּא רַחֲמִים, קְרַבְנֵנִי אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, וְזִכְּנֵנִי לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. הִפְכֵנִי מֵרַע לְטוֹב גָּמוּר, הֵט לְבָבִי אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, זְכֵנִי לְטוֹב אֲמִתִּי, לְטוֹב הַנִּצָּחִי.

הֲקָם "עַל סִלְע רִגְלֵי כּוֹנֵן אֲשׁוּרֵי", שְׂאֵזְכָּה לְהִיּוֹת קְבוּעַ לְנִצָּח

בְּעִבּוּדְתֶךָ וּבְתוֹרַתְךָ וּבִירְאָתְךָ בְּאֵמֶת וּבְלֵב
שָׁלֵם. "בְּנֵאוֹת דָּשָׁא יִרְבִּיצְנִי, עַל מִי
מְנוּחֹת יִנְהַלְנִי. נַפְשִׁי יִשׁוּבָב, יִנְחֲנִי
בְּמַעְגְלֵי צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ".

❁ [יח] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א נח ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נח, 'תלת נפקין מחד')

"מלחמה לה' בעמלק מדור דור" (שמות יז, טו)

וּבִבְּנֵי תִזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיּוֹת, בְּזִכּוֹת
שְׁלֵשֶׁת אָבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק
וְיַעֲקֹב, וּבְכַח מֹשֶׁה רַבְּנוֹ עֲלִיּוֹ-הַשְּׁלוֹם,
וּבְזִכּוֹת כָּל הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּם. וְתַעֲזְרֵנִי
וְתוֹשִׁיעֵנִי מֵעַתָּה, שְׂאֵזְכָּה לְשִׁמְרַת-
הַבְּרִית בְּאֵמֶת, בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה גְדוֹלָה.

וְתַעֲזְרֵנִי רַחֲמֵי הַצְּדִיקִים-הָאֱמִתִּיִּם,
שְׁיִרְחַמוּ עָלֵינוּ עַל חֲלוּשֵׁי כַח
כְּמוֹנֵנוּ, וְיִלְחַמוּ בְּעַדְנוּ, וְיִכְנִיעוּ, וְיִשְׁבְּרוּ,
וְיַפִּילוּ, וְיִבְטְלוּ, כָּל הַצָּרִים הַרוֹדְפִים
אֲחֵרֵינוּ הַנִּלְחָמִים עִמָּנוּ בְּכָל-עֵת.

וְיִכְנִיעוּ וְיִבְטְלוּ וְיִבְטְלוּ 'קִלְפַת עֲמֶלֶק'
שֶׁהוּא 'פְּגַם-הַבְּרִית', מִמֶּנִּי,
וּמֵעַל כָּל עַמֵּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל.

❁ [יט] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב יד ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יט, 'עקר

התכלית לילך בפשיטות ובתמימות')

"מלחמה לה' בעמלק מדור דור" (שמות יז, טו)

תוֹמֵךְ תְּמִימִים הוֹשִׁיעָה נָא, תִּקְיֵךְ לְעַד
הַצְּלִיחָה נָא, תְּמִים בְּמַעֲשָׂיו עֲנֵנוּ

בְּיוֹם קִרְאָנוּ. תָּם וּמִתְמָם עִם תְּמִימִים,
זְכֵנִי לְעֵבֶד אוֹתְךָ בְּאֵמֶת, בְּתִמְיֹמוֹת
וּבְפִשְׁטוֹת גָּמוּר בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל.

שְׁמֵרְנִי וְהַצִּילְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיּוֹת,
מִחֲקִירוֹת וּחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת
וְזָרוֹת. רַחֵם עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְזַכְּנוּ
בְּחֶסֶדֶיךָ הָעֲצוּמִים לְתִמְיֹמוֹת בְּאֵמֶת,
כַּאֲשֶׁר אַתָּה יֹדְעַת דְּרָכֵי הַתְּמִימוֹת בְּאֵמֶת
לְאַמְתּוֹ, כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב, וְכְרִצוֹן צְדִיקֶיךָ
הַיִּרְאִים וְהַתְּמִימִים בְּאֵמֶת.

וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְעַל זְרַעֲנוּ, וְעַל כָּל זֶרַע
עַמֵּךְ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, וְתִשְׁמֹר וְתַצִּיל
אוֹתָנוּ מִכָּל מִיַּיִ חֲקִירוֹת וּחֲכָמוֹת-
חִיצוֹנִיּוֹת.

וְלֹא נָשִׂים עֵינַי, וְלֹא נִבְיִט, וְלֹא נִסְתַּכַּל
כָּלֵל, בְּשׁוּם סֵפֶר הַמִּסֵּד עַל-פִּי
דְּרָכֵי הַמַּחֲקָרִים, אֲפִלוּ בְּסִפְרֵים שֶׁחֲבָרוּ
קִצַּת מִבְּנֵי-יִשְׂרָאֵל עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת
וְהַסְּבָרוֹת שֶׁל חֲכָמוֹת-הַחִיצוֹנִיּוֹת
שֶׁנִּמְשָׁכִין וּבָאִין מֵהַעֲכוּ"ם, אֲשֶׁר לֹא
נִכְנָסוּ בְּדַת יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשׁ, כִּי "לֹא בָּאָלָה
חֵלֶק יַעֲקֹב".

שְׁמֹר רַגְלֵנוּ מִלְּנַגֵּף חֲסוֹ-שְׁלוֹם בְּאַבְנֵי
נֶגֶף שְׁלָהֶם הַמְּנַחִים בְּכָל
חֲכָמוֹתֵיהֶם הַכְּלוּלִים בְּשִׁבְעַת חֲכָמוֹת,
אֲשֶׁר בְּכָל מִנַּח קִלְפַת וְזִהְמַת עֲמֶלֶק,
שֶׁהוּא הָאָבֶן נֶגֶף שֶׁבְּכָל הַחֲכָמוֹת, אֲשֶׁר
עַל-יָדוֹ נִכְשָׁלִים וְנוֹפְלִים כָּל הַנִּכְנָסִין
בָּהֶם, וְיוֹצְאִין מֵעוֹלָמָם, וּבָאִין לִיַּדֵּי
כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסִית גָּמוּר רַחֲמָנָא-לִיִּצְלָן,
רַחֲמָנָא-לִישׁזְכֵן מֵהֶם וּמֵהַמוֹנִם.

הַצִּילֵנוּ נָא אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, עֲזָרְנוּ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ וְזַכְּנוּ, בְּזָכוֹת מִשֶּׁה
רַבְּנוּ, וּבְזָכוֹת כָּל הַצְּדִיקִים-אֲמִתִּיִּם
שֶׁלַּחְמוּ מִלְחָמַת עֲמֶלֶק, שֶׁנִּזְכָּה לְקַבֵּל כַּח
מֵהֶם, לְהַנְצִיל גַּם עִתָּה מִ'קְלַפַּת עֲמֶלֶק',
שֶׁהוּא פִּילוֹסוֹפוּיָא וְחֻכְמוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת.

וְתַעֲזָרֵר לֵב צְדִיקֵי-אֱמֶת שְׁבַדוֹר הַזֶּה,
וְכָל הַצְּדִיקִים שׁוֹכְנֵי-עֶפְרָה,
שֶׁיִּלְחָמוּ גַם עִתָּה בְּעַדְנוּ, וַיִּכְנִיעוּ,
וַיִּשְׁפִּילוּ, וַיִּשְׁבְּרוּ, וַיַּעֲקְרוּ, אֶת 'קְלַפַּת
עֲמֶלֶק' וְחִילוֹתָיו, לְבַל יִהְיֶה לָהֶם שׁוֹם
כַּח, לְהַכְנִיס חֶסֶד-וְשָׁלוֹם דְּרַכִּיָּהֶם
וְדַעוֹתֵיהֶם הָרְעוֹת וְהַמְרוֹת בְּלֵב עַמְּךָ בֵּית-
יִשְׂרָאֵל.

גּוֹאֵל חֶזֶק, הַצֵּל וּמַלֵּט וּפְלֵט אֶת
שְׂאֵרֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, מֵהַצָּר
הַמֵּר וְהַצּוֹרֵר הַזֶּה, מֵהָאוֹיֵב הָאֶכְזָר הַזֶּה,
הוּא "אִישׁ צָר וְאוֹיֵב הַמֵּן-עֲמֶלֶק הָרַע
הַזֶּה", יִמַּח-שְׁמוֹ וְנִמַּח-זְכָרוֹ.

שֶׁהוּא הַקְּלַפָּה וְהַזְּהָמָה שֶׁמְכַנְסֶת
בְּעוֹלָם חֻכְמוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת,

וְאַפִּיקוֹרְסִית וְחֻקֵּי וְחֻקֵּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ,
שְׁרוּצָה לְהַתְגַּבֵּר עִתָּה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם
בְּעַקְבוֹת-מְשִׁיחָא, לְהַכְנִיס גַּם בְּיִשְׂרָאֵל
כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, עַל-יַדֵּי
שְׁמֵמְשִׁיכִין אוֹתָם לְלַמֵּד סְפָרִיָּהֶם
וְחֻכְמוֹתֵיהֶם וּלְשׁוֹנוֹתֵיהֶם.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲתָה לְבַד יָדַעְתָּ אֶת
עֲצָם הַצָּרָה הַזֹּאת, אֲתָה לְבַד
יָדַעְתָּ כִּי אֵין מִי שֶׁיַּעֲמִד בְּעַדֵּינוּ.

עַל-כֵּן יִהְיוּ מַעֲיָד וְרַחֲמֵיךָ עָלֵינוּ, וְעַל
כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, שֶׁמֶךָ
הַגָּדוֹל יַעֲמִד לָנוּ בְּעֵת צָרָה. חוּס וְחַנּוּנוּ
וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ.

וְזַכְּנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, לְאַמוּנָה-שְׁלֵמָה
בְּאֱמֶת, בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, בְּלִי
שׁוֹם חֻקֵּי וְחֻכְמוֹת-זָרוֹת כָּלֵל, רַק נִזְכָּה
לְעַבֵּד אוֹתְךָ בְּאֱמֶת, לְקַיֵּם מִצְוֹתֶיךָ,
וְלַעֲסֹק בְּתוֹרָתְךָ בְּעוֹבְדָא וּבְמַלּוּלָא,
בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת כָּל יְמֵינוּ לְעוֹלָם.

חמשה עשר בשבט

יום 'חמשה-עשר-בשבט' | 'אכילת פרות' ו'ברפת ההנהיג' |
ענייני 'ראש-השנה לאילנות', וענייני 'שדה' ו'אילנות'

- יום 'חמשה-עשר-בשבט' -

א.

(חיי-מוהר"ן פט)

סדר הזמנים של כל השנה, דהיינו:
ראש-השנה, יום-כפורים,
ספות, הושענא-רבא, שמני-עצרת, חנכה,
ופורים. ומקדם לו: 'חמשה-עשר' [בשבט],
פסח, שבועות וכו'.

בכל זמן מאלו הזמנים, אין אני כמו
מקדם! - אז ס'קומט די צייט, בין
איך נישט דאס וואס פריער!.

המוכן מדבריו היה: שבכל אלו הזמנים
הוא בא על השגה ודעת חדש
לגמרי, ואינו עובד השם-יתברך באלו
הזמנים, עם העבודה שעבד כבר באלו
הזמנים בשנים שעברו, רק בכל שנה ושנה,
הוא בא על השגה חדשה לגמרי, ויש לו
עבודה חדשה.

ב.

(חיי-מוהר"ן קכז)

אחר שבת נסע ל'מעדוועדיווקע', וביום-
שני היה 'חמשה-עשר-בשבט',
ועשו 'סעדה', וישב אז עם אנשיו, ואמר אז
התורה שהיה צריך לומר לפניהם וכו'.
(המשך הספור נמצא ב'פרשת בשלח' בענייני 'שבת-
שירה').

ג.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א א)

בשנת תק"ם נולדתי בקהלת קדש
נעמירוב, ב'חמשה-עשר-בשבט'.

ד.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב טז)

העמדתי את הדפוס ביום 'חמשה-
עשר-בשבט' תקפ"א.

ה.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב לה-לו-לז)

ואז עשה רבי דב' סעדה עבורי, בליכה
השיך ליום רביעי, שהוא ליל
'חמשה-עשר-בשבט', שהוא זמן לדתי,
והזמין כל אנשי-שלומו החשובים וכו',
והיינו בלנו מסבין אצלו.

ודברנו על השלחן הרבה מרבנו ז"ל,
וספרנו מנפלאות הספר הנורא
שצוה לשרף בעונותינו-הרבים, ועוד שארי
דברים נפלאים מרבנו הנורא ז"ל וכו'.

אחר-כך באו 'בני-הנעורים' מאנשי-
שלומו שלא היו על הסעדה,
ונגנו כמה נגונים, והיינו בשמחה קצת,
ונמשכה הסעדה עד אחר 'חצות-ליילה'.

ביום רביעי 'חמשה-עשר-בשבט' עשה
רבי יעקב יוסף סעדה בביתו וכו',
והיו אצלו כל הנ"ל, ורבי דב גרוי-איר וכו'.

– 'אכילת פרות' ו'ברכת הנהנין' –

"ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל, לא יבול עלהו ולא יתם פריו, לחדשיו יבבר, כי מימיו מן המקדש המה יוצאים, והיה פריו למאכל, ועלהו לתרופה" (יחזקאל מז, יב)

ז.

(ח"ב פח)

צריך לזהר מאד: שלא לאכל פרי שלא נתבשלה כל צרפה. וכמו "שאסור לקץ איזן בלא זמנו" (בבא-בבא כו), בן אסור לתלש פרי קדם בשוילה, וכן אסור לאכלה.

והאוכל פרי קדם גמר בשוילה, יכולה להזיק לו מאד לנשמתו - כי יוכל לאבד נפשו על-ידי-זה.

כי ה'פרי', כל-זמן שצריכה להתגדל, יש לה 'פח המושד' שמושכת יניקתה וחיותה, כי היא צריכה חיות להתגדל, וכשתולשין אותה קדם זמנה, קדם שנתבשלה עדין כל צרפה, עדין יש לה 'פח המושד' למשד חיות.

ועל-כן זה האוכל קדם גמר בשוילה, תוכל הפרי למשד לעצמה חיות הנפש של זה האדם, מאחר שעדין יש להפרי 'פח המושד' פנ"ל, על-כן תוכל הפרי למשד לעצמה חיות נפשו, ויוכל לאבד נפשו.

ועם-כל-זה: אם מברך הברכה של הפרי, בכונה וביראת-שמים - אזי יוכל להנצל מזה.

וגם אם הוא חזק ביותר בעבודת-השם - יוכל גם-כן להוציא עוד חיות מהפרי, ולמצא שם אבדות. כי יש דברים אבודים, ויש בזה דברים נפלאים, סודות נסתרים ונוראים מאד, רזין עלאין.

וגם באותה הסעדה ספרנו קצת מרבנו ז"ל, ונמשך עד הערב.

ואחר-כך התפללנו מנחה וערבית, וכבר הייתי יגע מאד, כי לא ישנתי בלילה כפי צרפי, וגם ביום לא ישנתי כלל, ועל-כן הנחתי עצמי תכף לישן.

והייתי מרצה לבלי להתעורר משנתי לאכל סעדת הערב, אך קמתי קדם סעדת הערב אבל לא רציתי לאכל, כיון מעט דמעט, ואחר-כך נזפרתי: "שעבר יום חמשה-עשר-בשבט", בלי שמחה כראוי!"

והתחלתי לשמח עצמי, והיה שם רבי ישעיה מטשערקאס אחד מאנשי-שלומו, וחספתי אותו לתוך השמחה, ורקדתי עמו בעל-פרחו.

ובתחלה לא היה מרצה כלל, אבל אני הכרחתי אותו הרבה, ולא היה יכול לשנות רצוני, ועל-ידי-זה נמשך עליו 'שמחה' אחר-כך באמת וכו'.

ואלו מעט הרקודין והשמחה באותו הלילה, היה יקר בעיני מאד מפז ומפנינים! - כי נתאשתי מלשמח באותו העת, כי כבר נרדמתי, והשם היה בעזרי לבוא לשמחה אז, שהוא אצלי דבר גדול וכו' וכו'.

ו.

(עלים-לתרופה, חמשה-עשר-בשבט תר"ב)

מכתבך קבלתי עתה בהיותינו מסבים על "השלחן אשר לפני ה'" (יחזקאל מא, כב), בזה היום 'חמשה-עשר-בשבט'.

– עניני 'ראש השנה לאילנות' –
ועניני 'שדה' ו'אילנות'

ט.

(ח"א סה, א)

דע: פי יש שדה, ושם גדלים אילנות
ועשבים יפים ונאים מאד. וגדל יקר
יפי השדה וגדוליו, אי אפשר לספר, אשרי
עין ראתה זאת. ואילנות ועשבים – הם
בחינת נשמות קדושות הגדלים שם.

ויש כמה וכמה נשמות ערמות, שהם נעים
ונדים מחוץ לשדה, וממתינים
ומצפים על תקון, שיוכלו לשוב ולכנס אל
מקומם וכו'. והם כלם מבקשים ומצפים על
בעלי השדה, שיוכל להתעסק בצדק תקונם
וכו'.

ומי שרוצה לחגר מתניו, להכניס עצמו
להיות הוא ה'בעלי השדה' – צריך
להיות איש אמוד ותקיף, וגבור חיל, וחקם,
וצדיק גדול מאד. כי צריך להיות אדם גדול
ומפלג במעלה מאד וכו'.

ובשזובה לתקן הנשמות ולהכניסם – אזי
טוב ויפה מאד להתפלל, כי אזי
התפלה על תקונה.

וזה ה'בעלי השדה' – הוא משגיח
ומשתדל תמיד להשקות האילנות
ולגדלם, ובשאר תקוני השדה, ולהרחיק
האילנות זה מזה הרחקה הראוי, שלא
יכחיש אחד את חברו – כי לפעמים צריך
להראות למקרב גדול הרחקה גדולה, כדי
שלא יכחיש את חברו וכו'.

והעקר: שהאדם צריך לזהר מזה מאד,
שלא לאכל פרי קדם שנתבשלה
כל צרכה.

ודע: כי גם בשמשלין הפרות בביתו
אינו מועיל לזה.

אבל אם הפרות שלא נתבשלו כל צרכן
על האילן, הם מנחים איזה זמן עד
שנעשין מבשלין מאליהן בתלוש – זה
מועיל, ומתר לאכלן.

וזה דומה: כמו האדם שהוא יגע, והוא
מרחף רחיפות הרבה בפיו (שקורין סאפו)
עד אשר ינוח, כמו כן אלו הפרות שנתלשו
קדם שנתבשלו כל צרכן, צריך להמתין עד
שינוחו מרחיפתו, ואז יש התר לאכלן.
והדברים סתומים.

[לקוטי עצות, אכילה נד: בשמברך הברכה על הפרי
בכונה גדולה וביראת שמים פראוי – על ידי זה זוכה
להנצל שלא לאבד נפשו על ידי הפרי שלא נתבשל.
ומאד צריכין לזהר ב'ברכת הנהנין', בפרט ב'ברכת'
הפרות' – כי יש בהם אבדות הרבה שאריכין לבררם
ולהעלותם].

ת.

(ספר המדות, עניני ברכת הנהנין)

[א] מי שאינו נזהר ב'ברכת הנהנין' תחלה
וסוף, פחדים באים עליו (פחד יד).

[ב] ב'הליכה' שהולך אצל 'תלמיד חכם',
בזה הוא מתקן פגם שפגם ב'ברכת הנהנין'
(צדיק כז).

י.
(ח"א סו. א)

ה'תלמידים' הם עם ה'צדיק' משרש אחד, רק שהם תלויים בו בענפים' באילן, שה'אילן' יונק חיותו משרשו, וה'ענפים' יונקים החיות דרך ה'אילן'.

ויש בזה כמה בחינות, כי יש 'תלמידים' שהם בבחינת 'ענפים', ויש שהם בבחינת 'עלים', וכן שארי הבחינות וכו'.

אך כמה בחינות יש ב'תלמידים'. ומי שמקשר מאד בה'צדיק', כמו 'ענפים' באילן' ממש - דהינו: שהוא מרגיש בעצמו כל עליות וירידות שיש להצדיק, אף-על-פי שאינו אצל הצדיק. כי ראוי לו לה'תלמיד', להרגיש בעצמו כל עליות וירידות של הצדיק, אם הוא מקשר באמת כראוי - כמו 'ענפים' באילן'.

כי ה'ענפים' מרגישים כל העליות וירידות שיש לה'אילן', ועל-כן בקוץ הם גדלים, ויש להם חיות.

כי ה'אילן' יונק חיותו משרשו, על-ידי הגידין שיש בו, שיונק דרך שם חיותו משרשו, דהינו שיש בו 'חללים' שיונק דרך שם חיותו.

ועל-ידי-כן בחרף שנתפש הלחלוחית ונתפוצץ ה'חללים' - נתפוצצים גם כל ה'ענפים', ומחמת-זה נופלים ה'עלים' אז, וכן להפך בקוץ, כנ"ל.

ומי שהוא מקשר אל הצדיק כמו-כן - דהינו: שהוא מרגיש כל העליות וירידות של הצדיק וכו' - אזי יכול לזכות ל'פי שנים' (דברים כא, ז), בעת ההסתלקות וכו'.

יא.
(ח"א סט)

וכל אדם ואדם באשר הוא בא לעולם, הוא בא עם 'בת-זוגו' המיוחדת לו, ועם 'סכום ממון' הקצוב לו, שיהיה לו בזה העולם, וכמה 'פרות', הינו 'בנים', שיהיו לו בזה העולם.

והם בחינת 'אילן' ו'ענפים' ו'פרות'. הינו: ש'אור נפשה', הוא בחינת 'עקר האילן', שממנו יוצאים ומתפשטים 'ענפים', הינו: 'התנוצצות והתפשטות אורה', הינו בחינת ה'ממון', הוא בחינת 'ענפים' של ה'אילן'. ועל ה'ענפים' אלו, גדלים ה'פרות' - הינו: ה'בנים' וכו'. [עין עוד בפנים].

יב.
(ח"א קסא)

ה'מחלקת', מגביה ומרים את האדם, "כי האדם עץ השדה"
(דברים כ, יט).

והנה: 'עץ' המנח על הארץ, אי-אפשר לו להגביה את-עצמו, כי-אם על-ידי שבאין עליו 'מים שוטפין', אזי ה'מים' מרימין ונושאים את ה'עץ'. וה'מחלקת' נקרא 'מים', כמו שכתוב (תהלים פח, יח): "סבובי כמים כל היום הקיפו עלי יחד".

יג.
(ח"א רכד)

אפלו הרחוקים מן הצדיק, מקבלין חיות והארה מן הצדיק, על-ידי שמכסה עליהם.

כמו ה'אילן', שיש לו 'ענפים' ו'קלפה' ו'עליו', וכלם שואבין חיות מן ה'אילן'. ויש 'עשבים' שרחוקים מן ה'אילן',

וּנְדָמָה שְׁאִין מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִהָאֵילָן -
וּבְאַמַּת גַּם הֵם מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִמֶּנּוּ, כִּי הָאֵילָן
מִגֵּן עֲלֵיהֶם וּמְצִילָן מִן הַשֶּׁמֶשׁ.

כן יֵשׁ אֶצֶל הַצְּדִיק בְּחִינַת 'עֲלִיךְ' וְ'עֲנָפִים'
וְכוּ', כִּמּוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר (ח"א סו,
א), וְאֶפְלוּ הֶרְחוּקִים מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִמֶּנּוּ עַל-
יְדֵי שֶׁמְכַסֶּה עֲלֵיהֶם, כִּמּוֹ הָאֵילָן.

י

(ח"ב מח)

וְדַע: שֵׁישׁ אֵילָן, שֶׁגְּדָלִים עָלָיו 'עֲלִים',
שֶׁכָּל עֵלָה צָרִיךְ לִהְיוֹת גְּדֹל מְאֹד
שָׁנִים, וְהוּא נִמְצָא בַּפְּרָדֵסִים שֶׁל הַשָּׁרִים,
וְקוֹרִין אוֹתוֹ בְּלִשׁוֹנָם: "מְאָה שָׁנִים".
וּמִסְתַּמָּא כִּשְׁגָדֹל 'מְאָה שָׁנִים', בּוֹדְאֵי עוֹבֵר
עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר.

וְאַחֲרֵכֶּךָ בְּסוֹף הַמְּאָה שָׁנִים, הוּא יוֹרֵה
בְּקוֹל גְּדוֹל כִּמּוֹ 'קִנֵּי שֶׁרְפָה'
שֶׁקוֹרִין 'אוֹרְמַאטֵי' ע'. וְהֵבֵן הַנֶּמְשֵׁל הַיֵּטֵב.

ט

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'אֵילָנוֹת')

[א] יִשְׁמַר אָדָם אֶת־עֲצָמוֹ, מִלְּקֹץ אֵיזָה
אֵילָן בְּלֹא זְמַנָּה, כִּי זֶה מִזִּיק לְגְּדוֹל־בָּנִים'
(בָּנִים כ).

[ב] כִּשְׁם שֶׁאֲסוּר לְהַרְגַּ אָדָם, כֵּן אֲסוּר לְקֹץ
אֵילָן מֵאַבְּל קֹדֶם זְמַנּוֹ (בָּנִים כג).

[ג] צָרִיךְ לְהַזְהֵר בְּבִנְיַי הַבַּיִת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה
בְּבִנְיָנוּ, עֵץ מֵאֵילָנֵי הָעוֹשִׁין פְּרוֹת (בֵּית ח"ב ד).

טז

(חֵי"מֹהֲרָן מו)

הַמְּקַרְבִּים שֶׁלָּנוּ, בְּהַכְרַח שִׁיאִירוּ
בְּחִבְרֵיהֶם וּתְלַמִּידֵיהֶם. וְכָל
אֶחָד מִכֶּרַח שֶׁיַּעֲשֶׂה אֵיזָה פְּעֻלָּה וְיֵאִיר

בְּחִבְרוֹ, וְחִבְרוֹ בְּחִבְרוֹ. כִּי יֵשׁ עֲנָפִים לְהָאֵילָן,
וּמֵאלוֹ הָעֲנָפִים יוֹצְאִין עוֹד עֲנָפִים, וְכֵן לְהֵלֵךְ
יֹתֵר וְכוּ'.

יז

(חֵי"מֹהֲרָן קסד; עֲלִים-לְתְרוּפָה,
מִכְּתָב רַבְּנּוֹ ז"ל לְאַחֵיו רַבֵּי יַחֲיָאֵל)

כִּמּוֹ שִׁאֵי־אֶפְשָׁר לְכָל מִינֵי 'זְרַעוֹנִים', לְבַא
לְתַכְלִית גְּדוּלָם, אֲלֹא עַד שְׁנוֹתַנִּין
מִתְחַלֶּה ה'זְרַעִין' בְּעֶפֶר, וְאַחֲרֵכֶּךָ ה'זְרַעִין'
נִתְבַּלֶּה, וְאַחֵר בְּלוֹתוֹ יֵצִיץ וַיִּפְרַח וְנַעֲשֶׂה
'אֵילָן גְּדוֹל'.

כֵּן תִּדְבַר הַזֶּה: שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁמִּשְׁפִּילִין אוֹתָךְ
עַד עֶפֶר, עַל־יְדֵי־זֶה תִּתְגַּדֵּל וְתֵצֵיץ
וְתִפְרַח בְּעוֹלָם.

יח

(חֵי"מֹהֲרָן רמה)

עָנָה וְאָמַר: "אֲנִי אֵילָן נָאָה וְנִפְלָא מְאֹד,
עִם עֲנָפִים נִפְלָאִים מְאֹד, וְלִמְטָה אֲנִי
מִנָּח בְּאַרְץ מִמֶּשׁ!"

יט

(חֵי"מֹהֲרָן תא)

ה'צְדִיק' נִקְרָא 'אֵילָן', וַיֵּשׁ לוֹ 'שָׁרְשִׁים'
וְ'עֲנָפִים'.

כ

(חֵי"מֹהֲרָן תב)

יֵשׁ דְּבָרִים כְּאלוֹ, שִׁאֵי־אֶפְשָׁר לְבוֹא
אֲלֵיהֶם, רַק עַל־יְדֵי 'מַחְלֻקַּת'
שֶׁחוֹלְקִין עָלָיו וְכוּ'. וְאָמְרוּ רַז"ל (סְנֵהֲדִין ז):
"הָאֵי תִגְרָא דְמִיָּא לְבַדְקָא דְמִיָּא [ה'מַחְלֻקַּת'
דוֹמָה לְזָרָם מִים הַיּוֹצֵא מִן הַנְּהָר בְּעֵת שֶׁעוֹלָה עַל גְּדוּתָיו,
וְאִם אֵינּוּ סוֹתְמוֹ מִיָּד, הוֹלֵךְ וּמִרְחִיב וְשׁוֹב אֵינּוּ יָכוֹל
לְסוֹתְמוֹ], שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי יז, יד): 'פּוֹטֵר מִים
רֵאשִׁית מְדוּן" וְכוּ'.

וכתיב (דברים כ, יט), **"כי האדם עץ השדה"**.
ועץ השדה' (שקורין: 'ביימל'), כל מה
ששופכין מים סביבו ביותר, הוא גדל ביותר.

שגדלים בו פמה וכמה אילנות, הינו נשמות!
- כי כל הנ"ל אינם נחשבים לכולם פענן
המשל הנ"ל.

נא.

(חיי-מוהר"ן תסד)

מענין הספור מבארדיטשוב, שפפרו
לפניו פמה מיני מעשיות של פמה
מיני בני-אדם, מעשירים, ושאר אנשים,
ומפרסמים של עכשו וכו'.

ענה ואמר: אם נצרה יחד כל אלו
המעשיות של פמה מיני בני-אדם
הנמצאים בבארדיטשוב, עם כל הצדיקים
הכלו, הינו המפרסמים הנ"ל - הכל אינו
כלום.

וכמו שיש אילן שגדל בפרדס או בשדה,
ושם גדלים פמה וכמה אילנות, וגם
באילן אחד יש פמה שנויים, יש שנכמשו
עליו באיזה ענף, ויש שנתקלקל הגרעין
שנכנס תולעת שם, ויש באיזה ענף, שהפרי
סמוך לראש נתקלקל, וכן פמה וכמה
שנויים וקלקולים פיוצא בזה שנמצאים
באילן אחד בעליו ובפרות וכיוצא.

ואף-על-פי-כן האילן הוא אילן. מכל-
שכן הפרדס בלו, שיש
בו פמה וכמה אילנות.

והנמשל מובן קצת למבין: כי אף-על-פי
שנמצאים עכשו בעולם מה
שנמצאים, הרבה שהם מקלקלים לגמרי,
יש שהם פשרים קצת, ואף-על-פי-כן יש
בהם פמה וכמה מיני קלקולים, ומהם
המפרסמים של שקר.

אבל אף-על-פי-כן: האילן-הקדוש' הוא
אילן! - מכל שכן הפרדס' בלו,

נב.

(חיי-מוהר"ן תקג)

על-ידי המחלקת שחולקין על האדם,
עושין לו טובה - כי על-ידי זה
יכול לגדל ולצמח.

כמו פשנוטעין גרעין בארץ, אם הייתה כל
הארץ אדוקה יחד, לא היה באפשר
שיגדל ויצמח מהגרעין אילן, ובהכרח
שתחלק הארץ קצת, כדי שיהיה מקום
להאילן להתגדל.

כמו-כן על-ידי המחלקת שחולקין - על-
ידי-זה נותנין לו מקום להתגדל
ולצמח.

נג.

(חיי-מוהר"ן תקלה)

מעשה שהיה: בעת שהיה בדרך, שהיה
ישן בחוץ על מטה, והתחיל
לצעק מאד בתוך השנה, ורצו בלם אליו,
והקיץ. ונכנס לבית, ופתח ספר, ואמר:
שמצא שם מבאר אותו הענין.

כי אותו הבית, הינו: קרעטשמע [אכסניא] -
היה בנוי מחדש, מעצים יונקים שלא
נזקנו עדין.

ואמר: שפתח את אותו הספר, במדמה
שהיה מדרש, והיה פתוב במקום
זה: "בשקוצצין אילן קדם זמנו, באלו
הורגין נפש" (עין בבא-בתרא כו.).

ומעשה שהיה כך היה: שבשישן, חלם
לו: שמנחים סביביו הרוגים,
ונתפחד מאד. בתוך-כך הסתכל, וראה:

שְׁמֹנְחִים אֶצְלוֹ וְכוּ', וְהִתְחִיל לְצַעֵק מְאֹד, עַד שֶׁנִּתְקַבְּצוּ כָּלֶם אֵלָיו.

כד.

(תניי-מוהר"ן תקמג)

הָיָה מְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמָּנוּ, וְהִזְהִיר אוֹתָנוּ מְאֹד: לְקָרֵב נַפְשׁוֹת לְהַשְׁמִיתָבְרוּךְ וְכוּ', וְזָרַז אוֹתָנוּ לָזֶה מְאֹד בְּכַמָּה מֵיָמֵינוּ לְשׁוֹנוֹת, וּבְכַמָּה פְּעָמִים הָיָה מְבַזֶּה אוֹתָנוּ בְּבִזְיוֹנוֹת עַל שְׂאֵנוּ מִתְעַצְלִים בָּזֶה!

וּפְעַם-אַחַת קָרָא אוֹתָנוּ 'עֲצִים יְבִשִׁים', עַל שְׂאֵין אָנוּ מוֹלִידִים נַפְשׁוֹת שִׁיתְקַרְבוּ לְהַשְׁמִיתָבְרוּךְ עַל-יְדֵינוּ! (עין-שם בְּפָנִים בְּאַרְיֵכוֹת).

כה.

(לקוטי-הלכות, נח-והרשאה ד, יג)

יֵשׁ אֵילָן, וְעֲנָפִים, וְעֲנָפִים לְעֲנָפִים וְכוּ'. וְהַ'צַּדִּיק' הוּא 'גּוֹפֵא דְאֵילָנָא', וְהַנַּפְשׁוֹת שֶׁמִּתְקַרְבִּין הֵם בְּחִינַת 'עֲנָפִים'.

וְצָרִיד שֶׁיֵּצְאוּ מֵהֵם עוֹד 'עֲנָפִים' וְכוּ', עַד שֶׁיֵּצְמָחוּ עוֹד עִמָּהֶם בְּמָה וּבְמָה 'אֵילָנוֹת', עַד "שֶׁתִּמְלֵא פָּנֵי תֵּבֵל תְּנוּבָה" (על-פי ישעיה כז, ו).

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים קז, לו): "וַיִּזְרְעוּ שָׂדוֹת, וַיִּטְעוּ כַרְמִים, וַיַּעֲשׂוּ פְּרֵי תְבוּאָה, וַיְבָרְכֵם וַיִּרְבוּ מְאֹד".

כו.

(ספורי-מעשיות, מעשה ג מחגר)

מַעֲשֵׂה בְּחָכְם אֶחָד: קִדְּם מוֹתוֹ קָרָא אֶת בְּנָיו וּמִשְׁפַּחְתּוֹ, וְצִוָּה אוֹתָם: לְהַשְׁקוֹת אֵילָנוֹת! - גַּם יֵשׁ לָכֶם רְשׁוּת לְעַסֵּק בְּשָׂאָר פְּרִיָּנוֹת, אֲבָל בְּזֶה תִּשְׁתַּדְּלוּ: לְהַשְׁקוֹת אֵילָנוֹת!

כז.

(ספורי-מעשיות, מעשה ג מחגר)

וְהָיָה הַשֶּׁמֶשׁ קוֹבֵל לְפָנָיו הַיָּרֵחַ: בְּאֶשֶׁר שֵׁישׁ 'אֵילָן' - שֵׁישׁ לוֹ עֲנָפִים רַבִּים, וּפְרִיָו, וְעֵלָיו. וְכָל עֲנָף וְעֲנָף וּפְרֵי וְעֵלָה, יֵשׁ לוֹ סִגְלָה מִיְחָדָת - שְׂזָה מְסֻגָּל לְבָנִים, וְזֶה מְסֻגָּל לְפְרִיָּסָה, וְזֶה מְסֻגָּל לְרִפּוּאֵת-חֹלְאָת, זֶה וְזֶה לְחֹלְאֵת אַחֲרָת, כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְסֻגָּל לְדַבֵּר אַחֵר.

וְזֶה הַ'אֵילָן' הָיוּ צָרִיכִין לְהַשְׁקוֹתוֹ, וְאִם הָיוּ מְשַׁקֵּין אוֹתוֹ, הָיָה מְסֻגָּל מְאֹד. וְלֹא דֵי שְׂאֵין אָנִי מְשַׁקָּה אוֹתוֹ, אֲלֵא שְׁעַל-יְדֵי שְׂאֵנִי מְזַרֵּיחַ עֵלָיו, אָנִי מֵיבֵשׁ אוֹתוֹ.

[בסוף המעשה: סוד מעשה זו מרמז בתהלים (א, ג): "וְהָיָה כְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלִגֵי מַיִם, אֲשֶׁר פְּרִיָו יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְעֵלָהוּ וְכוּ', וְכָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ" - הַיְנוּ: הָאֵילָן הַנ"ל. שְׁכָל פְּרִיָו וְעֵלָיו, הַכֹּל כְּאֲשֶׁר לְכָל מְסֻגָּל מְאֹד, כַּנ"ל].

כח.

(ספורי-מעשיות, מעשה ג מחגר)

וַיֵּשׁ 'אֵילָן', שְׂאֵם הָיָה 'אוֹתוֹ הָאֵילָן' נִשְׁקָה, לֹא הָיָה נִשְׂאָר מִמֶּנּוּ (הַיְנוּ: מִן הַשְּׂדִים) כְּלוּם.

עַל-כֵּן עוֹמְדִים יוֹם וְלַיְלָה מֵאֲתָנוּ, שְׁחוֹפְרִים וְאֵינָם מְנִיחִים מִיָּם לְהָאֵילָן וְכוּ'. כִּי-אִם לֹא הָיָה הָאֵילָן כָּלֵל, הָיָה טוֹב לָנוּ מְאֹד.

וּמַחֲזִק [הַמֶּלֶךְ שֶׁל הַשְּׂדִים] לָבוֹ מְאֹד כְּדֵי לְעַקֵּר הָאֵילָן כְּלוּ. וּכְשָׁבָא אֶל הָאֵילָן, אָזִי הָאֵילָן צוֹעֵק מְאֹד, וְאָזִי נוֹפֵל עֵלָיו פֶּחַד וְחוּזָר לְאַחֲרָיו וְכוּ'.

פְּעַם-אַחַת נַעֲשֶׂה מְלַךְ חֲדָשׁ בֵּינֵיהֶם וְכוּ', וְעֲשֵׂה לְעַצְמוֹ 'אֲבִירוֹת-לֵב' מְאֹד, וְאָמַר: לְעַקֵּר אֶת הָאֵילָן כְּלוּ לְגַמְרֵי.

וַיֵּצֵא לְטִיֵּל עִם שָׂרְיוֹ. וְחִזַּק לְבָבוֹ מְאֹד, וַרְץ לְעֶקֶר הָאֵילָן לְגִמְרֵי. וּכְשָׁבָא אֵלָיו, נָתַן קוֹל גָּדוֹל, וְנָפַל עָלָיו פַּחַד, וַחֲזַר לְאַחֲזָרָיו, וּבָא בְּכַעַס גָּדוֹל, וַחֲזַר וְכוּ'.

פַּעַם־אַחַת וְכוּ', וַהֲרַג הַמֶּלֶךְ אֶת הַמְּדַבְּרִים, וַחֲרָה לְהַמְּדַבְּרִים הַנִּשְׁאָרִים, וְהָלְכוּ וַעֲשׂוּ מְרִידָה בֵּין כָּל הַמְּלָכִים.

וְהָיָה בֵּין הַשָּׂדִים: רָעַב, וַחֲלָשׁוֹת, וַחֲרָב, וְדָבָר, וְנַעֲשֶׂה מְלַחְמוֹת בֵּין כָּל הַמְּלָכִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה 'רַעֲיֵדֵת־הָאָרֶץ', וְנִפְלָה הָאָרֶץ כְּלָה, וְנִשְׁקָה הָאֵילָן כְּלוּ, וְלֹא נִשְׁאָר מֵהֶם כְּלָל, וְנַעֲשׂוּ כְּלֵא הָיוּ. אָמֵן.

כ.ט.

(ספורי-מעשיות, מעשה יג משבעה בעטלערים - יום ב' הבעטלער החרש)

יֵשׁ מְדִינָה שֶׁהָיָה לָהֶם 'גָּן', וְהָיָה בְּאוֹתוֹ הַגָּן, פְּרוֹת, שֶׁהָיָה לָהֶם כָּל מִינֵי טְעָמִים שֶׁבְּעוֹלָם.

גַּם הָיָה שָׁם כָּל מִינֵי רִיחֹת שֶׁבְּעוֹלָם, גַּם הָיוּ שָׁם כָּל מִינֵי מְרָאָה כָּל הַגִּזְוִינִין וְכָל הַ'קְנוּיָאטִין' [פְּרִיחִים] שֶׁבְּעוֹלָם - הַכֹּל הָיָה שָׁם בְּאוֹתוֹ הַגָּן.

וְהָיָה עַל הַגָּן - 'גִּנְנִי' אֶחָד (שְׁקוּרִין: 'אגראדניק'). וְהָיוּ בְּנֵי אוֹתוֹ הַמְּדִינָה חַיִּים 'חַיִּים־טוֹבִים' עַל יְדֵי 'אוֹתוֹ הַגָּן'. וְנִאָּבַד שָׁם הַ'גִּנְנִי'.

וְכָל מָה שֶׁהָיָה שָׁם בְּאוֹתוֹ הַגָּן, בְּוֹדָאֵי מְכָרַח לְהִיּוֹת כְּלָה וְנִפְסָד, מֵאַחַר שֶׁאִין שָׁם הַמְּמַנָּה, דְּהִינּוּ הַגִּנְנִי. אֲבָל אַף־עַל־פִּי־כֵן הָיוּ יְכוּלִים לְחַיּוֹת מִן הַסְּפִיחִים שֶׁבָּגָן.

וּבָא עֲלֵיהֶם 'מֶלֶךְ־אֲכָזָר' עַל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, וְלֹא הָיָה יְכוּל לַעֲשׂוֹת לָהֶם

דְּבָר. וְהָלַךְ וְקַלְקַל אֶת הַ'חַיִּים־טוֹבִים' שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁהָיָה לָהֶם מִן הַגָּן.

וְלֹא שֶׁקַּלְקַל אֶת הַגָּן - רַק שֶׁהִשְׁאִיר שָׁם בְּאוֹתָהּ הַמְּדִינָה 'שְׁלֹשׁ פְּתוֹת עֲבָדִים', וְצוּהָ עֲלֵיהֶם שֶׁיַּעֲשׂוּ מָה שֶׁפָּקַד עֲלֵיהֶם. וְעַל יְדֵי זֶה קַלְקְלוּ אֶת הַטַּעַם וְהָרִיחַ וְהַמְּרָאָה וְכוּ'.

וּבְנֵי הַמְּדִינָה הַנַּ"ל, הִינּוּ: הַמְּדִינָה שֶׁהָיָה שָׁם הַגָּן הַנַּ"ל - הַתְּחִילוּ לְפַקַּח עַל תַּקּוּן הַמְּדִינָה שֶׁנִּתְקַלְקַל אֲצֵלָם הַטַּעַם וְכוּ' וְהַתְּחִילוּ לְתַקֵּן אֶת הַמְּדִינָה וְכוּ', וַחֲפָשׂוּ אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָאֲכָזָר הַנַּ"ל, וְגָרְשׁוּ אוֹתָם, וְתַקְּנוּ הַמְּדִינָה.

בְּתוֹךְ־כֵּךְ נַעֲשֶׂה רַעַשׁ: אֶפְשָׁר אַף־עַל־פִּי־כֵן זֶה הַמְּשַׁנֵּעַ שֶׁהוֹלֵךְ וְאוֹמֵר: "שֶׁהוּא הַגִּנְנִי!" וְכָל אֶחָד מְחַזֵּיק אוֹתוֹ לְמַשְׁנָע, וְזוֹרְקִין אַחֲרָיו אֲבָנִים וּמְגַרְשִׁין אוֹתוֹ, אֶפְשָׁר אַף־עַל־פִּי־כֵן: "אוֹלֵי הוּא הוּא הַגִּנְנִי בְּאַמֶּת!"

וְהָלְכוּ וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ לְפָנֵיהֶם (לְפָנֵי אֱלֹהֵי שִׁיבּוֹי וְתַקְּנוּ הַמְּדִינָה. וְגַם הַחֲרַשׁ שֶׁמְסַפֵּר כְּלִזֶּה הָיָה שָׁם), וְאוֹמְרֵתִי: "בְּוֹדָאֵי זֶה הוּא הַגִּנְנִי בְּאַמֶּת!"

ל.

(ספורי-מעשיות, מעשה יג משבעה בעטלערים - יום ה', הבעטלער ההויקער ש'היה לו חטוטרת)

פַּעַם־אַחַת הָיוּ כַּת אַחַת שֶׁהָיוּ חוֹקְרִים: בְּאֶשֶׁר שֶׁכָּל חֵיָה יֵשׁ לָהּ 'צֵל' מִיַּחַד, שֶׁבְּזֶה הַצֵּל דִּיקָא הִיא רוֹצָה לְנוּחַ שָׁם. וְכֵן יֵשׁ 'צֵל' מִיַּחַד לְכָל חֵיָה וְחֵיָה. כִּי כָּל חֵיָה וְחֵיָה בּוֹחֶרֶת לָהּ אֵיזָה צֵל, וּבְאוֹתוֹ הַצֵּל דִּיקָא הִיא רוֹצָה לְשָׁכֵן שָׁם, כְּפִי הַצֵּל הַמִּיַּחַד לָהּ. וְכֵן יֵשׁ לְכָל עוֹף וְעוֹף 'עֲנָף' מִיַּחַד, שֶׁבְּאוֹתוֹ הָעֲנָף דִּיקָא הוּא רוֹצָה לְשָׁכֵן.

וְעַל־כֵּן חָקְרוּ: אִם יִכּוּלִים לִמְצֹא אֵינְךָ בְּזֶה, אֲשֶׁר בְּצִלּוֹ יִשְׁפְּנוּ כָּל הַחַיּוֹת - שֶׁכָּל הַחַיּוֹת יִהְיוּ בּוֹחֲרִים וַיִּתְרַצּוּ לְשִׁבְךָ בְּצִלְ אוֹתוֹ הָאֵינְךָ, וְעַל עֲנַפְיֹ (שֶׁל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ) יִשְׁפְּנוּ כָּל צִפְרֵי שָׁמַיָא! - וְחָקְרוּ: "שֶׁנִּמְצֵא אֵינְךָ בְּזֶה!"

וְרָצוּ לִילְךָ לְשֵׁם אֵל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ - כִּי הֶעֱנַג הַמַּפְלֵא שֵׁישׁ שֶׁם אֶצֶל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ אֵין לְשַׁעַר. כִּי יֵשׁ שֵׁם כָּל הָעוֹפּוֹת וְכָל הַחַיּוֹת, וְשֵׁם אֵין שׁוֹם הַזֶּק מִשׁוֹם חַיָּה. וְכָל הַחַיּוֹת וְכוּ' מֵעֲרָבִים שָׁם, וְכֻלָּם מִשְׁחַקִּים שָׁם, וּבּוֹדָאֵי הוּא תַעֲנוּג מִפְּלֶג מְאֹד לַחַיּוֹת שֶׁם אֶצֶל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ.

וְחָקְרוּ: לֹאִיזָה צַד צְרִיכִים לִילְךָ לְבּוֹא אֵל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ. וְנִפְּל מַחֲלַקַת בִּינֵיהֶם עַל־זֶה, וְלֹא הָיָה מְכַרִיעַ בִּינֵיהֶם. כִּי זֶה אָמַר: שֶׁצְרִיכִים לִילְךָ לְצַד פְּלוֹנֵי לְמַזְרָח! וְזֶה אָמַר לְמַעֲרָב! וְזֶה אָמַר לְכָאן! וְזֶה לְכָאן! וְכוּ' - עַד שֶׁלֹּא הָיוּ יִכּוּלִים לְהַכְרִיעַ לֹאִיזָה צַד צְרִיכִים לִילְךָ לְבּוֹא אֵל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ.

וּבֹא חָכֵם אֶחָד, וְאָמַר לָהֶם: לָמָּה אַתֶּם חוֹקְרִים: "בֹּאִיזָה צַד לִילְךָ אֵל הָאֵינְךָ?" - חָקְרוּ מִתְחַלְּהָ: מִי וְמִי הָאֲנָשִׁים שֶׁיִּכּוּלִים לְבּוֹא אֵל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ - כִּי אֵל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ, לֹאֵן כָּל אָדָם יִכּוּל לְבּוֹא אֶצֶלְוּ, כִּי אִם מִי שֵׁישׁ לוֹ הַמְדוּת שֶׁל הָאֵינְךָ!?

כִּי זֶה הָאֵינְךָ יֵשׁ לוֹ שְׁלֹשָׁה שְׂרָשִׁים: (א) שְׂרָשׁ אֶחָד: הוּא 'אִמּוּנָה'. (ב) וְהַשְּׁנִי: הוּא 'יְרֵאָה'. (ג) וְהַשְּׁלִישִׁי: הוּא 'עֲנִיּוּת'. וְ'אִמְת' - הוּא 'גּוּף הָאֵינְךָ'. וּמִשֵּׁם יוֹצְאִים עֲנַפִּים. וְעַל־כֵּן אֵי־אֶפְשֶׁר לְבּוֹא אֵל הָאֵינְךָ - כִּי אִם מִי שֵׁישׁ בּוֹ מְדוּת הַלְלוֹ הַנַּ"ל.

וְאֵלּוּ הַכַּת הַנַּ"ל, הָיָה בִּינֵיהֶם אַחַדוֹת גְּדוּל מְאֹד, וְלֹא רָצוּ לְהִתְפַּרֵּד זֶה מִזֶּה, שֶׁקִּצְתָם יִלְכוּ אֵל הָאֵינְךָ, וְקִצְתָם יִשְׁאָרוּ - כִּי לֹא הָיוּ כָּלָם רְאוּיִים לְבּוֹא אֵל הָאֵינְךָ, כִּי לֹא נִמְצֵא בִּינֵיהֶם כִּי אִם קִצְתָם שֶׁהָיוּ בָּהֶם מְדוּת הַנַּ"ל, אֲבָל הַשְּׂאָר לֹא הָיוּ בָּהֶם אֵלּוּ הַמְדוּת.

וְעַל־כֵּן נִתְעַכְּבוּ כָּלָם - עַד שֶׁיִּהְיוּ יִגְעִים וְטוֹרְחִים שְׂאָר אַנְשֵׁי הַכַּת הַנַּ"ל, עַד שֶׁיִּהְיוּ בָּהֶם גַּם־כֵּן הַמְדוּת הַנַּ"ל, כִּדִּי שֶׁיִּהְיוּ כָּלָם רְאוּיִים לְבּוֹא אֵל הָאֵינְךָ.

וְכֵן עָשׂוּ - וַיִּגְעוּ וְטָרְחוּ, עַד שֶׁבָּאוּ כָּלָם לְאֵלּוּ הַמְדוּת הַנַּ"ל. וְאִזִּי כִּשְׁבָּאוּ כָּלָם לְאֵלּוּ הַמְדוּת הַנַּ"ל, אִזִּי בָּאוּ כָּלָם עַל דַּעַת אַחַת, וְהִסְפִּימוּ כָּלָם עַל דֶּרֶךְ אַחַת, לִילְךָ בְּאוֹתוֹ דֶּרֶךְ אֵל הָאֵינְךָ הַנַּ"ל. וְהִלְכוּ כָּלָם.

וְהִלְכוּ אִיזָה זְמַן, עַד שֶׁהָיוּ רוֹאִים (מִרְחוֹק) אֵת הָאֵינְךָ. וְהִסְתַּכְּלוּ וְרָאוּ: וְהִנֵּה אֵין הָאֵינְךָ עוֹמֵד בְּמָקוֹם כָּלָל, כִּי אֵין לְאֵינְךָ מָקוֹם כָּלָל! - וּמֵאַחֵר שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם, אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְבּוֹא אֵלָיו!?

וְאִנִּי (הַיְנוּ זֶה הַחֹיִקְעַר) הָיִיתִי גַם־כֵּן שֵׁם עַמָּהֶם. וְאָמַרְתִּי לָהֶם: אֲנִי יִכּוּל לְהִבִּיא אֶתְכֶם אֵל הָאֵינְךָ וְכוּ', כִּי זֶה הָאֵינְךָ אֵין לוֹ מָקוֹם כָּלָל, כִּי הוּא 'לְמַעְלָה' מִהַמָּקוֹם' לְגַמְרֵי וְכוּ', וּבְחִינַת "מַעַט מַחֲזִיק אֵת הַמְרָבָה" שֵׁישׁ לִי (הַיְנוּ: לִיבַעַל־הַחֲטוּטוֹרוֹת), הִיא בְּחִינַת 'סוּף־הַמָּקוֹם' לְגַמְרֵי, שֶׁמִּשָּׁם וְלְמַעְלָה אֵין מָקוֹם כָּלָל וְכוּ' - עַל־כֵּן אֲנִי יִכּוּל לְשֹׂא אֵת כָּלָם אֵל הָאֵינְךָ שֶׁהוּא 'לְמַעְלָה־מִהַמָּקוֹם' לְגַמְרֵי.

וְלִקְחֹתִי אוֹתָם, וְנִשְׂאֹתִי אוֹתָם לְשֵׁם אֵל הָאֵינְךָ הַנַּ"ל. (בְּשִׁבְלִיזָה הָיָה נִדְמָה

כ'בעל-חטוטרות', כי הוא נושא עליו הרבה, כי הוא בחינת "מועט מחזיק את המרבה".

ואז הסטרא-אחרא מקיאה כל הקדשה וכל הדעת שבלעה.

ואזי זוכה הצדיק-האמת בחינת משה, לדעת גדול, דהינו התגלות-התורה. ועל-ידי זה יכול להוכיח את ישראל וכו' (עין בפנים).

וזוה בחינת (ראש-השנה ב): "ארבעה ראשי שנים הן" - כי בכל ראש-השנה, אז התפלה-בבחינת-דין, פנזכר במאמר הנ"ל לענין עקר ה'ראש-השנה'.

ובן בכל ה'ארבעה ראשי-שנים' שהם ימי דין, כי עקר ברור הדינים, הוא על-ידי ה'מח' שהוא ה'ראש' - כי "בכל במחשבה את-בריו" (זהר פקודי רנד:).

ועל-כן בכל ה'ראשי-שנים' שהם בחינת 'ראשים' בחינת 'מח', אז צריכין להמתיק דינים, דהינו לברר ולהוציא כל חיות הקדשה מן הקלפות. שזהו עקר ה'מתקת-הדינים' - כשמבטלין אחיזת הקלפות שנאחזין בהם.

ועקר הברור, הוא על-ידי ה'תפלה-בבחינת-דין' של ה'בעל-פח'.

ואז זוכין ל'שיר פשוט כפול משלש מרבע'.

וזוהו בחינת: "ארבעה ראשי שנים" - בחינת 'שיר פשוט כפול משלש מרבע', שזוכין על-ידי ה'תפלה-בבחינת-דין' של ה'בעל-פח', שמשתמשין עם זאת התפלה ב'ארבעה ראשי-שנים', כדי לברר ה'דעת-דקדשה' מן הקלפות, כדי לתקן ולהשלים ה'דעת-דקדשה', שהוא בחינת 'ראש', בחינת 'ראשי-שנים', כנ"ל.

לא.

(לקוטי-הלכות, ערלה ג, היי-אייב - על-פי לקוטי-מורה"ן ח"ב ת, 'תקעו תוכחה')

ראש-השנה לאילנות, הוא בשבט, שהוא חדש האחד-עשר - כי אז יכולין לברר ולתקן 'הטא אדם הראשון' שפגם ב'עץ-הדעת', שתקונו על-ידי 'אחד-עשר סמני הקטרת', שעל-ידם מבררין כל הניצוצות הקדשה מן הקלפות, שהוא בחינת 'תפלה בבחינת דין'.

ועל-כן אז הוא ראש-השנה לאילנות - כי הטאו היה במין אילן. על-כן אז בשבט בחדש האחד-עשר, אז זמן התקון.

כי ה'קדשה' - הוא לעולם בבחינת 'עשרה', כי "אין דבר שבקדשה בפחות מעשרה" (ברכות כא:).

אבל 'חיות הקלפות' הוא בבחינת 'עשתי עשרה', כידוע - שזהו בחינת "אחד עשר אלופי עשו" (בראשית לו), בחינת "עשתי עשר יריעות עזים" וכו' (שמות כו, ז; לו, יד), כמובא (ספר-הלכותים, פרשת האזינו).

ועל-כן "אז הוא ראש-השנה לאילנות" לענין 'ערלה ונטע-רבעי'" (ראש-השנה י) - כי 'ערלה ונטע-רבעי', הוא 'תקון עץ-הדעת' וכו'.

ועל-כן אז "בעשתי עשר חדש הואיל משה באר את התורה, אחרי ה'בתו' וכו' (דברים א, דה) - כי אז היא עקר התקון של 'מלחמת עוג', שהוא על-ידי ה'תפלה-בבחינת-דין', שהוא בחינת 'אחד עשר סמני הקטרת'.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁקוֹרִין 'שִׁירַת הַיָּם'
לְעוֹלָם בְּיַחַד שֶׁבִט', דְּהֵינּוּ: סְמוּךְ
לְחַמְשָׁה־עָשָׂר בְּשֶׁבֶט', שֶׁהוּא 'רֵאשִׁי־
הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת' - כִּי 'חַמְשָׁה־עָשָׂר בְּשֶׁבֶט',
הוּא סְמוּךְ לְעוֹלָם לְשִׁבַת שִׁירָה; וְלַפְעָמִים
חָל שִׁבַת שִׁירָה בְּחַמְשָׁה־עָשָׂר בְּשֶׁבֶט'
בְּעֶצְמוֹ.

כִּי 'חַמְשָׁה־עָשָׂר בְּשֶׁבֶט', שֶׁהוּא 'רֵאשִׁי־
הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת' לְעִנְיַן 'עֲרֻלָּה וְנִטְעֵי־
רְבִיעִי', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּקוּן הַטָּא אָדָם־
הָרֵאשׁוֹן', עַל־יְדֵי הַקּוֹל הַמְּשַׁקָּה אֶת הַגֹּן,
שֶׁהוּא 'שִׁיר פְּשׁוּט כַּפּוֹל מְשַׁלֵּשׁ מְרַבֵּעַ וְכוּ',
שֶׁזֶּה זֹכֵין עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה־בְּבְחִינַת־דִּין' שֶׁל
ה'בַּעַל־בַּח' וְכוּ' וְכַנ"ל.

כְּלִיזָה הוּא בְּחִינַת 'קְרִיעַת יַם־סוּף',
בְּחִינַת (תְּהִלִּים ע"ד, יג): "אַתָּה פּוֹרְרֵת
בְּעֶזְדֵּי יָם" וְכוּ', כַּמְבָאָר הַיָּטֵב בַּמֶּאמָר הַנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'שִׁירַת הַיָּם' - כִּי עַל־יְדֵי
הַמְּטָה עִז', שֶׁעַל־יְדֵי הִיָּה 'קְרִיעַת
יַם־סוּף' - עַל־יְדֵי־זֶה זֹכֵין לְשִׁירָה, בְּחִינַת
'שִׁיר פְּשׁוּט' וְכוּ' הַנ"ל.

וְעַל־כֵּן קוֹרִין 'שִׁירַת הַיָּם', בְּשֶׁבֶט הַסְּמוּךְ
לְחַמְשָׁה־עָשָׂר, שֶׁהוּא 'רֵאשִׁי־
הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת', שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן זֶה,
כַּנ"ל.

לב.

(לקוטי־הַלְכוּת, עֲרֻלָּה ה.ו - עַל־פִּי לְקוּטִי־
מוֹהַר"ן ח"א י"ד, לְהַמְשִׁיךְ שְׁלוֹם בְּעוֹלָם')

זֶה בְּחִינַת 'חַמְשָׁה־עָשָׂר בְּשֶׁבֶט', "שֶׁהוּא
'רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת' לְעִנְיַן דִּינֵי
'עֲרֻלָּה וְנִטְעֵי־רְבִיעִי" (רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה י.).

כִּי "שְׁנַיִם־עָשָׂר חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה, הֵם כְּנֶגֶד
שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבִטֵי יָה" (תְּנַחֲמוּא וְיַחֲזִי טו),

וְנִקְרָאִים בְּשֵׁם 'שְׁבִטִים', כִּי הֵם בְּחִינַת
'שְׁבִטִים' וְעֲנָפִים' הַיּוֹצְאִים מִה'אֵילָן־
הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יַעֲקֹב' שֶׁהוּא 'גּוֹפֵא
דְּאֵילָנָא' - כִּי "כָּל נִשְׁמַתִּין, מֵאֵילָנָא־רְבִירְבָא
נִפְקִין" (זֹהַר מְשֻׁפְּטִים צ"ט:).

וְ"אֵלוֹ הַשְּׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבִטִים, כְּלוּלִים
בְּאַרְבָּעָה מַחְנוֹת הַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'אַרְבָּעָה דְגָלִים, וְכְנֶגְדָם הֵם אַרְבַּע
תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה" (מַעֲרַכַת־הָאֱלֻקוֹת פ"ד).

וְכָל אֵלוֹ ה'אַרְבַּע בְּחִינּוֹת, יּוֹצְאִים מ'אַרְבַּע
אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין
ה'אַרְבָּעָה מַחֲוִין, וּמִשָּׁם ה'אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת,
שֶׁהֵם בְּחִינַת "תְּלַת גְּוִנִין דְּעִינָא וּבַת־עִין"
(תְּקוּנֵי־זֹהַר קכ"ז:).

וְכְנֶגְדָם בְּקַלְפָּה - הֵם בְּחִינַת 'אַרְבַּע
קַלְפוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת: 'שְׁלֹשׁ
קַלְפוֹת הַטְּמֵאוֹת, וְנִגְה' - שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁלֹשׁ
שְׁנֵי עֲרֻלָּה, וְנִטְעֵי־רְבִיעִי, כַּנ"ל.

וְכַמוֹ שֶׁבִּקְדָּשָׁה יֵשׁ בְּחִינַת "תְּלַת גְּוִנִין
דְּעִינָא וּבַת־עִין", וְעַקֵּר הוּא נִקְדָּת
ה'בַּת־עִין, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהִסְתַּכְּלוֹת וְהַיְדִיעָה
בְּעִינֵי הַשֶּׁכֶל, עַל־יְדֵי ה'תְּלַת־גְּוִנִין הַמְּאִירִין
לְשֵׁם.

כְּמוֹ־כֵן לְהַפֵּךְ "אַתָּה זֶה לְעַמַּת זֶה" (קַהֲלַת ז,
יד) - גַּם בְּקַלְפָּה, עַקֵּר אַחִיזַת כָּל
הַקַּלְפוֹת, עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'נִגְה', שֶׁהוּא כְּנֶגֶד
בְּחִינַת 'בַּת־עִין, שֶׁמִּשָּׁם כָּל יְנִיקָתָם, כַּיְדוּעַ.

וּבְכָל 'אַרְבַּע תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה' - צְרִיכִים
לְבַרֵּר הַטּוֹב מִהָרַע, וְלְשַׁבֵּר ה'אַרְבַּע
קַלְפוֹת הַנ"ל, שֶׁהֵם כְּנֶגְדָם.

וְהֵנָּה ה'אַרְבַּע תְּקוּפוֹת' הֵם מִתְּחִילִין
מִנִּסָּךְ. נִמְצָא: שֶׁתְּקוּפַת טִבַּת, הִיא

ה'תְּקוּפָה הַרְבִּיעִית', שֶׁהוּא כְּנֶגֶד בְּחִינַת 'בֵּת-
עֵינ' הַנ"ל, שֶׁשָּׁם עֵקֶר הַיְרֹוֹר כַּנ"ל.

וְה'תְּקוּפָה' הִיא 'שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים', שֶׁהֵם:
'טִבֵּת, שְׁבֵט, אָדָר'. נִמְצָא:
שִׁחְמֹשֶׁה-עָשָׂר בְּשֵׁבֶט', הוּא נִקְדַּת אִמְצָעִית
הַתְּקוּפָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת נִקְדַּת הַבֵּת-עֵינ'.

וְעַל-כֵּן אַז הוּא 'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת',
שֶׁשָּׁם עֵקֶר הַיְרֹוֹר מֵה'גָּאוֹת',
שְׂפוּלָל כָּל ה'מִדּוֹת-דְּרָעוֹת' - כִּי עֵקֶר הַיְרֹוֹר,
בְּבְחִינַת 'נִקְדַּת בֵּת-עֵינ' הַנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת
ה'מִדְרָגָה הַרְבִּיעִית שֶׁל שְׂפָלוֹת', שֶׁהוּא
שִׁיחָה שְׂפָל וְעָנּוּ לְמִטָּה מִמִּדְרָגַת עֲצָמוֹ, עַד
שִׁיחָה בְּבְחִינַת 'מָה'.

וְאִז נִכְלָל ב'בֵּת-עֵינ' דִּקְדָּשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת
הַנִּקְדָּה-הָאִמְתִּיּוֹת דִּקְדָּשָׁה, שֶׁדֶּרֶךְ שָׁם
נִכְלָל בְּמָקוֹם שֶׁנִּכְלָל לְמַעְלָה לְמַעְלָה.

כִּי עֵקֶר הָעֲלִיָּה וּכְלָלוּת לְמַעְלָה לְמַעְלָה
ב'אֹר הָאֵינ-סוּף', הוּא עַל-יְדֵי 'עֲנּוּה
וְשְׂפָלוֹת', וְהַעֲקָר כְּשֶׁמְגִיעַ לְבְחִינַת 'שְׂפָלוֹת
הַרְבִּיעִית' הַנ"ל, שֶׁהוּא 'תְּכֵלֶת הָעֲנּוּה'.

בְּחִינַת 'שְׂפָלוֹת שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הַצַּדִּיק-
הָאֱמֵת.

שֶׁזֶה זֹכִיךְ עַל-יְדֵי שֶׁהָעֹלָם הַפְּרוֹת
לִירוּשָׁלַיִם, שֶׁשָּׁם 'תְּכֵלֶת הָעֲנּוּה' -
כִּי שָׁם ה'בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', שֶׁשָּׁם 'נִקְדַּת הָאֶבֶן-
שְׂתִיָּה', "שֶׁמֶשֶׁם יוֹצֵא גִידִין לְכָל הָאָרְצוֹת"
(רש"י קהלת ב, ה; תנחומא קדושים י).

כִּי 'נִקְדַּת הָאֶבֶן-שְׂתִיָּה', הוּא בְּחִינַת 'תְּכֵלֶת
הָעֲנּוּה וְהַשְׂפָלוֹת' - כִּי ה'שְׂפָלוֹת' הוּא
בְּחִינַת 'עֶפְרָי', וְעֵקֶר קְדָשָׁת ה'עֶפְרָי', הוּא
ב'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל' וִירוּשָׁלַיִם, וְהַעֲקָר ב'בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ' ב'נִקְדַּת הָאֶבֶן-שְׂתִיָּה', שֶׁשָּׁם "שַׁעַר
הַשָּׁמַיִם" (בְּרֵאשִׁית כח, יז).

כִּי אִי-אֶפְשָׁר לְעֹלּוֹת לְשָׁמַיִם שֶׁהוּא
לְמַעְלָה מֵעֵלָה, כִּי-אִם עַל-יְדֵי 'עֲנּוּה
וְשְׂפָלוֹת', כִּי בְּגִשְׁמִיּוֹת בּוֹדָאֵי אִי-אֶפְשָׁר
לְעֹלּוֹת לְמַעְלָה אֶפְלוּ פִּרְסָה אַחַת, מְכַלֵּשׁבֵן
לְשָׁמַיִם. אָבָל עַל-יְדֵי 'עֲנּוּה וְשְׂפָלוֹת' שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'אֵינ' - יָכוֹל לְעֹלּוֹת לְשָׁמַיִם וּלְמַעְלָה
מֵעֵלָה.

לקוטי תפלות

חמשה עשר בשבט

מפתח התפלות: [א] שנזכה לשמור עצמנו שלא לאכל פרי קדם שנתבשלה; ושנזכה לברך 'ברכת הנהנין' ו'ברכת הפרות' בכונה גדולה | [ב-ג] שנזכה שיהיה לנו אתרוג נאה ומהדר בתג הספות.

ועזרנו והושיענו וזכנו תמיד, לברך 'ברכת הנהנין', ובפרט 'ברכת הפרות', בכונה גדולה ועצומה. ולא נזרק ברכה מתוך פינו חסוֹשֵׁלֹם.

רק נזכה תמיד להתגבר ולהתחזק בכל עז, בכל עת שנרצה לאכל איזה פרי, או להנות מהעולם הזה איזה הנאה, לברך הברכה בכונה גדולה פראוי, באפן שלא יזיק לנפשנו כלל כל מה שנאכל ונשתה ונהנה ממנו.

רק אדרבא, נזכה להשלים את נפשותינו, ולהוסיף בנפשנו חיות דקדשה והארה גדולה, על-ידי כל דבר שנאכל ונשתה ונהנה ממנו.

ותעזרנו ותושיענו, שיהיו כל אכילותינו ושתייתנו, וכל

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"ב מד ☪

(על-פי לקוטי-מוזק"ן ח"ב פח, 'שלא לאכל פרי שלא נתבשלה כל צרכה')

שנזכה לשמור עצמנו שלא לאכל פרי קדם שנתבשלה - ושנזכה לברך 'ברכת הנהנין' ו'ברכת הפרות' בכונה גדולה

ורחם עלינו והושיענו, שנזכה לשמור עצמנו תמיד, שלא לאכל שום פרי קדם שנתבשלה, וגם שלא נתלש שום פרי קדם זמנה.

כי אתה גלית לנו עצם ההפסד וההזק שיוכל להגיע להאדם על-ידי-זה, כי יוכל לאבד את נפשו חסוֹשֵׁלֹם על-ידי-זה.

רבנו של עולם, רחם עלינו ושמרנו והצילנו מזה ברחמיך הרבים ובחסדיך העצומים.

הנאותנו, בקדשה ובטהרה גדולה לשמך ונהיה בכלל הצדיקים האוכלים לשבע
לכד, בלי שום הנאת-הגוף כלל. נפשם דקדשה.

– תפלות לזכות לאתרוג נאה בחג הסוכות –

כשר ומהדר בכל מיני הדור בתכלית השלמות

[המנהג להתפלל על-זה בחמשה עשר בשבט]

בדריכהם, לעשות רצונך באמת כל
ימיהם לעולם.

☪ [ב] לקוטי-תפלות ח"ב לג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב סז, בראשית לעיני כל ישראל')

ותזכנו לקיים מצות אתרוג ומינו
בשלמות בזמנו כראוי.

ונזכה שיהיה לנו תמיד אתרוג נאה,
וכשר ומהדר בכל מיני הדור,
בתכלית השלמות וההדור.

ותגלה פאר הדרת קדשת עמך ישראל
בעולם, ובפרט פאר הדרת יפי
קדשת הצדיקים והכשרים האמתיים.

עד אשר ישתוקקו ויכספו כל באי
עולם לכלל בהם, ולהכליל בשמם
ותפארתם, וישובו כל באי עולם לילך

☪ [ג] לקוטי-תפלות ח"ב נז ☪

(על-פי שיחות-הר"ן פז, לפי הבכיה
בימים-הנוראים כן יש לו אתרוג נאה)

וזכנו לאתרוג נאה בחג הסוכות
הקדוש, שיהיה לנו אתרוג נאה
וכשר באמת, ומהדר בכל מיני הדור,
ולוב וחדס וערכה כשרים ונאים
ומהדרים.

ונזכה לקיים מצות נטילת ארבע מינים
בזמנו, בתכלית השלמות,
בקדשה ובטהרה גדולה, באהבה
וביראה, בשמחה וחדוה רבה ועצומה.

